Eva Kelemenová

Dravý divoch

Dravý divoch

1.

„Príde voda“ zahlásil jednotvárne Florián, sadol si na svoje miesto ku piecke na širokú stoličku a vybral z vrecka cigaretové papieriky. Otvoril chlopňu a na naslinené ústa jeden prilepil. Potom vybral tabak, otvoril sáčok, tromi prstami ho naložil do papierika. Kým v jednej ruke medzi tromi prstami držal k príprave budúcu cigaretu, druhou odložil papieriky a tabak do vrecka. Celý úkon vykonával veľmi pomaly, bol to rituál, na ktorý sa jeho žena Anna denne viackrát prizerala. Keď si cigarety skrútil a následne zapálil, s pôžitkom vdychoval nezdravý dym.

Anna sa rozkašľala. „Zase dráždiš? Mal si ostať vonku.“

Neodpovedal. Zaujato fajčil a vyfukoval dym.

„Keď si už neprestal fajčiť, mal si ostať radšej pri tých marskách.“

„Príde voda“, opakoval svoje Florián, máločo sa starajúc o to, čo mu práve hovorí. „Hrádza je plná. Ak ešte naprší, zaleje pri hrádzi cestu“. Díval sa na Annu, ako šikovne metá haluškové cesto do vriacej vody. „S čím ich robíš?“ Halušky mal radšej ako mäso. Vareškou zamiešal pražiacu sa slaninku na okraji sporáka.

„S tvarohom a s makom, tak, ako ich máš rád“, párkrát zamiešala variace sa cesto a išla do špajze pre cedidlo.

Floro ju mal odmalička rád. Zaľúbil sa do nej, do útleho, blonďavého dievčatka s kučeravými vlasmi, keď mala sotva dvanásť rokov. Prvýkrát ho zaujala, keď sám mal len dvadsať, a otec ju vtedy sotva trojročnú priviedol na požiarnu oslavu. Hral sa s ňou i do nej zapáral, vyhadzoval do vzduchu a vzápätí bozkával, čomu sa malá odušu smiala. *„Snaž sa, Florián, aby si aj ty mal raz takéto krásne a zlaté dievčatko.“* Jeho slová mu neustále zneli v ušiach, a sledoval, ako Anna vyrastala. A so zapáraním neprestával. Zapáčila sa mu a zrodili sa voči nej ľúbostné city. Lenže nebolo v celej dedine tajomstvom, že Annin priateľský vzťah so susedovým Danielom prerastá v lásku. Nechcel to pripustiť. V mysli počul slová jej otca a vždy si myslel, že také krásne dieťa môže mať len a len s ňou. Nikdy jej o tom nepovedal. Dostal ju, ale poľahky to nešlo. No a podnes cit voči nej celkom nevychladol, aj keď to už nebola taká horúca láska. Mohla byť, Anna nemala ani štyridsaťpäť a bola naozaj rúča a žiaduca žena. Do koča i do voza. Sledoval ju a všímal si každý jej pohyb. Keď sa vrátila ku sporáku, ťapol ju po zadku. Nerobil to prvýkrát a Annu hnevalo najmä to, keď to robil pred cudzími. Vtedy k tomu ťapnutiu pridal aj hladkanie.

„Ej, a keby som bol ešte mladší ...“, mľaskol si aj teraz. Túžobne sa na ňu zahľadel.

Hebké, blonďavé vlasy dorovna ostrihané sa kučeraveli, vypnuté veľkou sponou, ako ich pri práci prevažne nosila, jej náramne pristali a jemná svetlá pokožka tváre ju robila mladšou, ako v skutočnosti bola. Hocikto cudzí by povedal, že je vari jeho dcérou. Plnšie, nateraz už zaokrúhľujúce sa boky jej pridali na vážnosti, a keď sa zohla položiť cedidlo na vedro, výstrih odkryl plné ňadrá. Florovi by nevadilo ani jej ešte plnšie telo. Pri sedavom zamestnaní krajčírky si myslel, že to inak ani nemohlo byť. A v novopostavenom dome už mala aj svoju krajčírsku izbu. Florián bol veľmi spokojný, že pracovala doma. Vždy bola poruke a počas spoločného života si na to zvykol. Teraz ich život plynul spokojnejšie, roboty okolo domu bolo menej, ba Florián upravoval okolie príbytku už nie z nutnosti, ale skrášľoval ho len z pasie. Ešte pár mesiacov a ide na dôchodok. Voľný čas teraz využíval aj pre to, aby zlostil svoju ženu.

„Na mladosť nespomínaj. Bol si, a čo si dokázal?“ Nevrlo odvrkla, scedila cesto a halušky hotovila dokončiť na stole.

Floro sa nazlostil a nahnevane odpľul do vedra. „Nepripomínaj. Bolo ti dobre, či nie?“ S pôžitkom potiahol svoju cigaretu a dym vyfúkol smerom k nej. Z hlavy zložil baretku a hodil ju na pohovku, aby si vzápätí pohladkal už riedke vlasy. Nedokázal pochopiť, kde sa podeli jeho bujné čierne kučery, ktoré v mladosti vyčesával dozadu, kým mu vpredu naskočila z oboch strán veľká vlna. Nie jedna mladica sa do nich zahrabala! Toho času sa dokázal blysnúť a dostal do nepríjemnej situácie mnoho mladých neviest. Opálenú pokožku na trénovanej, šarmantnej a vysokej postave obdivovali dievčatá aj ženy a svalnaté telo chlapci závideli. Keď ho zbadali len tak, v krátkych nohaviciach v záhrade pri práci, prípadne okolo hrádze behávať, dievky tri dni mali o čom hovoriť. V mladých rokoch nezanedbal starostlivosť o svoj výzor a svoje telo. Ale roky ubehli a po jeho kráse zostali len stopy.

Zostarol. Čas poznačil aj jeho peknú a zvodnú tvár, ktorú už nateraz od nosa až po sánky brázdili dve hlboké vrásky. A do dnešnej doby sa z neho stal uhundraný muž. Čo sa však týka mimomanželského života, podnes sa nedokázal držať na uzde.

Anna potiahla kútiky úst, precedila „pch“, a otočila sa mu chrbtom. Sledoval, ako pripravovala jeho obľúbené jedlo, až kým nevyložila na stôl taniere. Keď si sadla ku stolu a nabrala si pre seba jedla, odhodil cigaretový špak do ohňa a sám si prisadol za stôl. „Sú dobré“, pochválil a mľaskavo jedol ďalej.

„Vždy sú dobré, ešte sa nestalo, aby ti nechutili.“

„Si rada, či nie?“

„Som“, odpovedala bez záujmu a dnes sa akosi rýchlo najedla. Nechala muža pri stole, aby jedlo dorazil a zaliala si kávu. „Chceš aj ty?“

„Chcem, tak asi o desať minút.“

Pravdaže to vedela, ale vždy sa radšej spýtala. O desať minút ...len aby pokoj nemala ani pri vypití tej svojej. Stále musela byť v strehu, musela mu byť po ruke. A nielen cez deň. Vzala si hrnček a vyšla na dvor sadnúť si do hojdačky aby mala kus súkromia. Bolo dusno, ledva jej dalo dýchať. Hrnček zložila na stôl, ktorý konečne stál už toho roku vedľa hojdačky. Floro sa ho nedajbože pribrať zhotoviť, kým ho zmontoval za pol dňa. Rozhojdala sa a zadívala na nebo. Od hôr sa kopili oblaky a mala starosť, aby Ivetka došla domov včas. Od škôlky to má kus cesty a aj keď príde pod dáždnikom, zmokne. Hrdo myslela na svoju dcéru. Už druhý rok učí v tunajšej materskej škole a chodí diaľkove na pedagogiku. Je veľmi šikovná a zručná. Najmä v kreslení. Jej kresby v školských rokoch vystavovali aj na súťažiach a teraz, keď deti v kultúrnom dome pri nejakej príležitosti vystupovali, vždy vymyslela k tomu dôvtipnú kresbu, ktoré boli každému na obdiv. Aj vlani sa smiala, keď na kartón nakreslila Mikuláša v životnej veľkosti a oprela ho o stenu na chodbe. Už sa mu skoro pozdravila, bol ako skutočný ... usmiala sa v duchu. Sama sa čudovala, na koho sa to dievča udalo. Niekedy boli obrázkami a výkresmi zapratané obe detské izby. A Ivetku kreslenie bavilo, ba sa v ňom vyžívala.

Nadýchla sa, zastavila sa v hojdaní, odpila hlt z kávy a už sa chcela znovu rozhojdať, keď sa vo dverách objavil Floro.

„Môžeš mi zaliať kávu“, rozkázal.

„Boháča, Florián, čo by sa stalo, keby si aspoň raz tú svoju kávu zalial sám a priniesol ju so sebou. To ja si svoju nikdy nedokážem spokojne dopiť bez toho, aby si mi do toho nekafral?“, nahnevaná sa zdvihla.

„Aj tak musíš umyť riad, tak čo kričíš?“ sadol si aj on na hojdačku.

Nekričala, len mu pripomienkovala. Tak, ako vždy. Zapla varnú kanvicu, voda čochvíľa zovrela, medzitým začala umývať riad, zaliala v hrnčeku pripravenú kávu, ale neunúvala sa s ňou von, kým riad nedoumývala. Keď o chvíľu bola hotová, vzala hrnček a vyniesla mu ho na dvor. Píjaval ju veľmi silnú a niekoľkokrát denne. „No to ti trvalo, už si medzitým iste umyla riad a moja káva vychladla“, pripomienkoval. Bez odpovede mu hrnček podala do ruky. Prisadla si k nemu, a odpila zo svojej.

„Koľko cukru si dala?“

„Ako vždy.“

„Už nie je horúca, vedel som, že si umývala medzitým riad.“

Znovu mu neodpovedala. Bez hundrania v poslednom čase nevydržal ani hodinu. Vždy mu niečo vadilo.

„Nehojdaj sa, vykydnem ju na seba“, pribrzdil nohami lavičku.

„Netáraj, hrnček sa hojdá spolu s tebou“, pozrela sa na neho a na tvári mu zbadala známy falošný úsmev. Pootvorila ústa, chcela mu niečo hrozné povedať, ale slovo radšej prehltla. Nemalo význam sa s ním hádať.

„Mateja prichytili pri krádeži benzínu“, riekol, len čo si usrkol z kávy.

„Kedy?“

„Včera, my sme boli na večeri a on sa zakrádal ku plotu s bandaskou. Strážnik ho uvidel.“

„Prepustia ho?“ zaujímala sa, lebo Matej bol z rodiny. „Hela bola rada, že ho konečne na jej naliehanie v závode zamestnali. Nebude jej jedno, a Ilka má pred venčekom, výdavkov má vyše hlavy“, robila si starosti.

„Jeho vina, načo sa ulakomil. Keď chcel kradnúť, mal tak, aby ho nechytili. Za pár litrov benzínu si pokazil reputáciu“, zahľadel sa na oblohu, a dopil kávu. „Bude pršať“, precedil pomedzi zuby, prázdny

hrnček jej podal do ruky a hotovil si tabak a papierik. Vedela, že len čo dofajčí, bude sa mať na odchod. Neodchádzala od neho, a pomaly dopíjala svoju kávu.

„Dofajčím a idem“, pripomenul pre prípad, keby zabudla. „Ivetka zmokne. Nepochopím, načo sa podujala ešte aj v letom mesiaci chodiť do práce. Akoby jej tie peniaze chýbali. A vyzerá, že sa poriadne rozprší, kým skončí“, vyfúkol dym.

„Cyril ju privezie, chodia domov v rovnakom čase“, tešila sa, lebo Cyril sa jej za zaťa pozdával. Bol slušný a inteligentný, ba aj podnikavý mladý muž.

„Cyril nesmie k nám, už som ti to párkrát povedal“, zazrel na ňu hrozivo.

„Viem, že si povedal. Ale mladí sa majú radi, to si nezbadal? Už niekoľko rokov ...“

„Kým to bola detská láska, to bolo iné. Ale nemôže si ju vziať, rozumieš? Ne-mô-že! Nedovolím!“

„Láske nerozkážeš“, potiahla kútiky úst. „Už si zabudol? Aj ty si bol mladý...“

„To bolo niečo iné. To už potom sa môže radšej za Daniela vydať ...“

„Sprosták! Na starobu rozum tratíš. Dokázal by si to niekomu vysvetliť?“, pozrela na neho hrozivo.

Florián stisol pery, stiahol obočie. Poznala ten pohľad. Pri ňom bol schopný všetkého. Utešovalo ju len, že cigaretu už dofajčieva, a odíde. Najradšej bola, keď mal popoludňajšiu smenu. Bola bez neho celé popoludnie aj večer. Keby jej niekto pred štvrťstoročím povedal, že takto dopadne, poslala by ho na severný pól ľady lámať.

„Cyril k nám aj tak nesmie, rozumieš? Musíš Ivetke v tom zabrániť.“

„A ty? Zabráň jej ty! Opakujem ti, Floro, láske nerozkážeš. A mne sa veru Cyril páči, je to rúči mládenec, nech povieš, čo len chceš.“

„No, veď uvidíme, len im ty nahrávaj, sama ponesieš zodpovednosť“, vyhrážal sa. „No, už idem, za horami sa zablyslo. Olovrant si mi nabalila?“

Prikývla, priniesla mu tašku, kým si pripravil bicykel. Hrubý pršiplášť si položil na zadné sedadlo a priklopil ho držadlom, tašku zavesil na kormidlo. „Pobozkaj ma, Anna“, nahol sa k nej, jednou rukou jej pohladkal prsia. „Ešte vždy sú pevné ... zohrievaj posteľ a priprav sa, kým prídem“, sadol na bicykel a odchádzal. Piskľavý zvuk bicykla íu...íu...íu počula ešte aj vtedy, keď sa stratil z dohľadu. Keď zatvorila bránku, hlasno zahrmelo.

2.

Cyrilova dodávka sa zastavila pred veľkou železnou bránou. Iveta so záujmom pozerala na bielu budovu, a na jej okná, pričom mala pocit, sťaby za každým niekto sliedil. Vo vytrvalom lejaku sa okná budovy zdali hrozivé. V mladších rokoch s deťmi z dediny sa v jej okolí často bicyklovali a prechádzali, ale kvôli vysokým múrom, postaveným okolo celého pozemku a záhrady, dovnútra nikdy nedovideli. Ani sama napriek svojej zvedavosti a záujmu o život obyvateľov za veľkými múrmi nikdy nenabrala odvahu, aby tam hoci aj so svojou kamarátkou Luciou, Cyrilovou sestrou, zašla, napriek tomu, že ju párkrát volala. Chodili spolu do školy, mala ju veľmi rada, a Lucia ju utvrdzovala o tom istom. Ich povahy boli navzájom veľmi tolerantné a znášanlivé. Zo strachu z naplnenia otcovej hrozby sa s ňou bála kamarátiť. Obyčajne na ňu zareval a pohrozil, keď sa dozvedel, že bola s Luciou, no potom si ju láskavo privinul, bozkal na čelo a prívetivo povedal, že si neželá, aby sa s ňou kamarátila. Nikdy nepovedal ani neodôvodnil príčinu a ona nepochopila dôvod. Lucia bola výborná žiačka, ale vedela o nej len to, že sa narodili v jeden deň, inak veľmi málo, aj preto, lebo nechodili do spoločnej triedy. Stretávali sa len cez veľké prestávky, alebo na niektorých krúžkoch. Po základnej škole sa ich cesty rozišli. Lucia išla do gymnázia, Iveta na pedagogickú. Naproti tomu Daniel bol u nich častým hosťom a Ivete často opisoval krásne prostredie Cyrilovho a Luciinho domova. Daniel s Cyrilom akoby sa našli. Boli dobrými kamarátmi vari od začiatku, ako sa do dediny nasťahovali. Iveta si vždy myslela, že chlapci ľahšie nadväzujú priateľstvá. Bicyklovali sa spolu, chodili na potok raky chytať a vystrájali s ostatnými chlapcami kadečo.

Teraz ju Cyril prvýkrát viezol k nim, ba prezradil, že príde domov aj Lucia. Iveta sa na ňu tešila, napriek tomu si ťažko vedela predstaviť stretnutie s ňou po pár rokoch, ba tobôž s ich rodičmi. Nech jej otec hovoril o nich s hocijakým odporom, Cyril ju utvrdzoval, že sú fajn, že sú chápaví, priateľskí. Predsa netrpezlivo sedela v aute a od očakávaného stretnutia pocítila vibrácie po celom tele.

Cyril kvôli dažďu z auta nevysadol, ale veľkú železnú bránu otváral diaľkovým ovládačom na Ivetine veľké prekvapenie. Keď sa sem nasťahovali, ťažká železná brána bola vhodná len do zberu železa, ale teraz sa celkom ľahučko sama roztvorila. Doteraz sa nestalo, aby niekto z rodiny ukazoval

pred niekým túto vymoženosť. Bola to Rudova žiadosť a pred cudzími len núdza. Cyril otca poslúchol, lebo vždy patrične odôvodnil, čo prečo konať.

Kúria bola schátralou budovou v čase, keď si ju kúpili. Okrem Hedvigy a Rudolfa nikto nejavil o ňu záujem. Aby nadobudla terajší vzhľad, prišiel architekt, a vystriedali sa murári, tesári, klampiari, a postupne majstri všetkých remesiel. Vonkajší pohľad na ňu sa zmenil jedine výmenou okien, opravou fasády a následne jej náterom na bielo. Rudolf vedel, prečo, Hedviga aj v tomto prípade s jeho názorom súhlasila. Budova bola postavená priečne oproti vchodu v peknej, značne rozľahlej záhrade, jej okná pozerali na bránu. Vchádzalo sa do nej ale z opačnej strany, z dvora, na ktorú z cesty nebolo dovidieť. Tam Rudolf s Hedvigou pracovali od svitu do mrku, kým sa o tri roky nasťahovali. A prostredie zveľaďovali, vylepšovali aj od tej doby. Oplatilo sa.

Kúria sa nachádzala asi tristo metrov odbočkou zo stredu obce a možno mala osobitné postavenie svojho času, kým v nej žili poslední obyvatelia. Viedla k nej asfaltka, ktorá následne pokračovala k novému sídlisku, kde si od tej doby postavilo rodinné domy už tridsať rodín z obce. Na tomto sídlisku bývala aj Iveta. Bolo to najkrajšie sídlisko na okolí, vystavané neďaleko hrádze, s malebným okolím. Nevýhodou bolo, že neveľká hrádza, ktorá mala bohatý prítok vody, sa v čase výdatnejších zrážok občas zaplnila a voda vtedy presiakala na okolitú lúku, a cestu vedúcu okolo hrádze, čo robilo starosti obyvateľom bývajúcich v jej blízkosti. Krása okolitej prírody však vynahradila všetky zlé chvíle a dala zabudnúť na občasné ťažkosti vzniknuté rozmarom prírody. Cyril tentoraz nezaviezol Ivetu domov na sídlisko, ale sa s ňou zastavil pri rodičoch.

„Ako to dokážeš?“

Pohladil ju po ruke. „Ja nijako, to je technika, moja drahá. Veď si videla, že som sa zo svojho miesta ani nepohol“, zodvihol jej ruku a pobozkal.

Iveta zvážnela. „Si úžasný, Cyril, a ja ťa mám veľmi rada.“

„Aj ja teba, Ivi.“ Vošiel do dvora, brána sa znovu zatvorila sama, len na stlačenie gombíka. „Naši budú prekvapení, dávno ťa nevideli, ale neboj sa, spoznajú ťa, veľa som im o tebe rozprával“, žmurkol na ňu s úsmevom.

Nech však hovoril čo chcel, Iveta napäto sedela a pocítila silný tlkot svojho srdca. „Si presvedčený, že stretnutie sa má uskutočniť práve teraz?“

Čudne na ňu pozrel. „Moja drahá, teraz, či inokedy ... raz ťa to aj tak neminie a nevyhneš sa mu. Tak prečo nie teraz?“

Iveta nabrala hlboký dych a oddala sa osudu. Žalúdok sa zvieral a mala pocit, akoby išla k zubárovi. No len čo zašli za budovu, videné ju šokovalo. Bola taká prekvapená, že nevydala hlasného slova, len potichu pozorovala nevídanú obraz, aký sa jej naskytol. Všednú jednoduchosť udržiavaného priestoru pred domom vystriedala skutočná krása dvora vytvorená s jemnosťou a ladená vari citom obyvateľov.

Cyril zastavil auto pod strechou, spod ktorej sa dalo prejsť ku vchodu pod zakrytým chodníkom, lemovaným kvetmi.

„Páči sa ti tu?“

„Že či páči! Cyril, ja to nedokážem slovami opísať. Je to fantázia. To všetko ste urobili vy?“

„Architekti navrhli a my sme sa činili. Samozrejme to nebolo za jeden rok, ale postupne sa nám podarilo dopracovať sa k želanému výsledku a mamkinej predstave.“

„Musíš mať fantastickú mamku.“

„Mám, pozri, aha, maľuje tam neďaleko, pod altánkom“, privinul si ju, ukazovák nasmeroval a kým sa rozhliadala, na tvár jej tisol bozk.

„Ona je aj maliarka?“ Zaujala ju a o Cyrila stratila záujem. Pohľad upierala na vysokú ženu, ktorá stála pred veľkým stojanom s paletou v ruke. Trištvrťový šedý plášť, ktorý mala oblečený na úzkych nohaviciach, bol fľakatý od farieb. Jej svetlé vlasy boli neupravene vypnuté, ba sem-tam padali na plecia neposlušné kučery. Prichádzajúcemu autu nevenovala pozornosť, možno ho od bubnujúceho dažďa ani nepočula prichádzať.

„Je vyučená architektka a maľovanie je jej vášnivým koníčkom. A zdá sa, že vôbec nie zanedbateľným, v poslednom období je o mamkine práce záujem, má úspech.“

Vystúpila a omámená krásou dvora sa rozhliadla, no znovu sa pozrela na jeho mamu.

„Očarila ťa?“, preplietal si prsty pomedzi jej a zastal si pred ňu. „Ja nie?“ Upieral na ňu prosiace sivé oči, a ruku vnoril do jej hustých dlhých vlasov.

„Ty ma očaruješ už dobrých pár rôčkov, lenže ... ach, veď to poznáš ... nechcem si teraz kaziť túto krásnu chvíľu.“

„Poznám aj viem, napriek tomu ťa milujem“, svoje slová potvrdzoval úprimným a láskyplným pohľadom do jej očí.

„Aj ja ťa milujem, Cyril, len sa akosi bojím“, ovinula mu ruky okolo šije. „Prečo sa naša láska nemôže bez problémov rozvinúť? Prečo mi v nej môj otec bráni? Nedokážem to pochopiť, nijako ...“ Čo nedokázali ústa vysloviť, povedali oči. „Bozkaj ma, Cyril, a maj ma rád ako ja teba.“

Bolo to úprimné vyznanie, ktoré od nej nepočul prvý krát. Bozkal ju a mal ju rád. Už dobrých pár rôčkov, presne od jej venčeka, na ktorom sa zúčastnil s rodičmi a svojou sestrou. Mala ešte len štrnásť, bola mladá pubertiačka, napriek tomu ho už vtedy zaujala. Pripomínala mu jeho sestru, možno preto si padli do očí. Vo vestibule sa vtedy veľa rozprávali, tam ju otec s ním nezočil. Ale vtedy bola ešte mladučká. To až potom začal robiť drahoty, keď ich videl kedy-tedy na prechádzkach na lúke, či spoločne sa bicyklovať, alebo v obci. Po tých stretnutiach prežívala muky. Nechcela sa s Cyrilom skrývať pred nikým, tobôž pred otcom. Matka jej nahrávala a otec bránil. Po dnes tomu inak nie je.

Dážď neprestával bubnovať na strieška a oni sa ešte oddávali sladkým bozkom, keď zabuchli vchodové dvere.

„Cyril, už som doma!“

Poľavil v objatí, ešte posledný slabý dotyk pier...

„Lucia!“ rozbehli sa oproti sebe. Lucia vystrela ramená, Cyril ju objal, zdvihol ju a otočil sa s ňou. Iveta sa prizerala na prejavovanú čistú súrodeneckú lásku, ktorú ona s Danielom možno nikdy takto prejaviť nedokázala, hoci sa aj oni navzájom mali radi. Daniela otec akosi potichu vyštval z domu a už je štyri roky v meste. Povzdychla. Pomalým krokom sa sama poberala k nim a keď sa Lucia s Cyrilom tak vrúcne vyobjímali, nemusel ju Cyril predstaviť, Lucia roztvorila náruč a naširoko sa usmiala.

„Ivetka, moja dobrá kamarátka, odkedy že sme sa nevideli? Poď, nech aj teba vyobjímam“, stála oproti nej, usmievavá, s tmavými hustými vlasmi spustenými na plecia ako ona sama a rozžiarené oči ju nútili, aby konala podobne. Iveta v rozpakoch roztvorila ramená a váhavo Luciu objala. Keď ale pocítila jej silné zovretie, už sa nebránila vyjaviť svoje city, objala ju tuho, vrúcne, ba ju na líca pobozkala.

„Ivet, som rada, že budeš patriť do rodiny, Cyril o tebe neprestajne rozpráva, akoby som ťa nepoznala. Ale ak si sa nezmenila od nášho posledného stretnutia, čo verím, že nie, máme si toho čo povedať, nemám pravdu?“

„Máš, a rada sa s tebou porozprávam“, tak dobre padlo držať ju za ruku, len tak, bez príčiny, kým jej bez dôvodu druhou rukou nadvihla bohaté, husté tmavé vlasy. „Vlasy máme podobné, pozri“, pootočila hlavou aby jej snáď ukázala svoje. Vlasy sa vejárovito rozvlnili. „No, čo povieš?“

„Nielen vlasy, máte rovnakú výšku, úsmev a ktovie, čo všetko ešte“, podotkol Cyril a stal si medzi nich. Objal ich obe na drieku. „Poďme, lásky moje, kým mamka príde, uvaríme aspoň kávu pre nášho hosťa“, tisol bozk na Ivetine líce.

Usadili sa na gauči v priestrannej hale. V kozube slabo plápolal oheň, dodal čaro a vytvoril príjemné prostredie na posedenie v daždivom dni. No Iveta, len čo sa rozhliadla, náhle vstala a podišla ku klavíru, ktorý zbadala vedľa schodov, vedúcich na poschodie.

„Kto hrá na klavíri?“, pohladkala ho.

„Ocko“, Lucia bola vzápätí pri nej. „Ale keby si ich počula s Cyrilom, tvoria ozajstnú, hlučnú, hoci len dvojosobnú kapelu“, smiala sa.

„A nehneváte sa na Cyrila preto lebo hrá?“

„Hnevať? Kdeže, veď je to krásne, Ivi. Cyril hráva aj v kapele, ale kvôli pracovným povinnostiam vždy nestíha, takže je to len zo zábavy.“

„Málo si mi o tom hovoril“, sklamane na neho pozrela. Otočila sa od klavíra a posmutnela. Lucia zvedavo na ňu hľadela. Cyril k nej podišiel a pohladkal ju po ruke.

„Vari len nebudeš preto smutná? Sľubujem, že sa to odteraz zmení.“

„Nie preto som smutná, že hrávaš, ba som rada. Aj Daniel hráva. Ale otec povedal, že nechce v dome muzikanta, a ešte elektrického ... či ako to povedal ... Daniel je vyučený elektrikár a teraz chodí na výšku na elektrotechniku, baví ho to, ale otec ani o tom nemôže vedieť, chodí teda diaľkovo. A potajme hráva aj v akejsi kapele ...“

„Viem, Ivetka, ja o ňom všetko viem. Hrávame v jednej kapele. Ja občas, on pravidelnejšie. Ja sa s ním stretávam.“

„No a ani o tom si mi veľa nepovedal“, vyčítavo na neho pozrela. „Ba ani on.“

„Nemôžeme sa baviť na našich stretnutia predsa o iných ...“, rozhodil rukami.

Jemne sa k nemu pritúlila a nesmelo ho objala. „Ja viem ... viem.“ Potom sa obrátila k Lucii, ktorá citlivo pozerala na nich.

„Luci, ja ho z celého srdca ľúbim.“ Zverila sa a Cyrila pobozkala.

Cyril sa pousmial, bolo to také veľmi detinské.

„Som rada, že ste sa vy dvaja našli. A teraz poď“ volala ju, kým Cyril sa podujal obslúžiť hosťa. Rozprávaniu nebolo medzi nimi konca, nevšimli si ho, ani keď zložil pred nich kávu. Odišiel pripraviť akúsi studenú misu, čo mu trochu trvalo, ale dievčatám vôbec nechýbal. Cítil sa ako na vedľajšiu koľaj odstavený vlak. Naslúchal ich rapotaniu, ktoré nedajbože prestať. Neboli to nudné táraniny, ani velikášsky vyslovené slová, napriek tomu všetko malo zmysel. Musel ich upozorniť, že kávu už dávno priniesol, čo Lucia vzala na vedomie, ale pri tak dôležitom rozhovore bola absolútne nepodstatná.

Nikto z nich nezaregistroval prichádzajúcu Hedvigu, ktorá pri prvom pohľade do haly ľutovala Cyrila. Svoju pozornosť ale sama upriamila na rozhovor dievčat, ktoré rozprávali nesporne nielen rovnakou hlasovou intenzitou, ale aj ich hlasové zafarbenie bolo rovnaké. Toho si začínala všímať vtedy, keď si vyzliekala na chodbe plášť a ich nevidela. Jej pozornosť zaujalo počuté, nie videné. Hedviga už hodnú chvíľu stála vo dverách vedúcich z chodby do haly a naslúchala rozprávaniu svojej dcéry a neznámeho dievčaťa, a zamýšľala sa nad tým, ako je to možné, že sa príroda tak zahráva s jednotlivcami? Jej dcéra sa so svojou kamarátkou jedinečne dopĺňa, rovnako rozhodne reaguje, ba zistila, že aj uvažuje. Stojac vo dverách pozerala na nešťastného Cyrila. Raz sa nedokázal zamiešať do ich rozhovoru, nedokázal nadviazať na tému, čo ako sa snažil zaradiť na správnu rýchlosť, či tempo.

„Aj ja by som rada dostala kávu, kto dnes obsluhuje?“ vošla do haly.

„Ach, mamka, hneď ti ju zalejem, len ti predstavím Ivetku, moju priateľku“, využil príležitosť, kedy sa jej mohol zmocniť ruky.

„Dobrý deň, pani Vronská, videla som vás vonku maľovať“, rozprávala pomaly a v žalúdku pocítila zvláštne chvenie. Pani Vronská, ktorú takto zblízka nevidela ani nepamätá kedy, bola ešte vždy pekná žena, a s príjemným úsmevom na perách jej podávala ruku.

„Vítaj u nás, Ivetka, chcela som namaľovať to zvláštne svetlo pri daždi, preto som vyšla. Už oddávna čakám, že ťa Cyril privedie, kým sa konečne rozhodol. S Luciou si máte čo povedať, ako vidím, ste v úžasne dôležitom rozhovore“, pousmiala sa. Dívali sa jedna druhej do tváre, kým si vyhladila z čela vlasy a padajúcu ofinu a pustila jej ruku.

Obidve dievčatá naraz chceli prerieknuť, obidve naraz zdvihli ruku. Na súhlas, alebo protirečenie? Hedviga sa pozrela na Cyrila, Cyril roztvoril oči. Dievčatá sa rozosmiali.

„Ste zaujímavé, naozaj ... idem pripraviť mamke kávu“, pokrútil hlavou a nechal ich, nech sa vynadívajú na seba.

Hedviga si sadla oproti Ivety a neprestávala na ňu hľadieť. Lucia mala rovnako bujné vlasy ako ona, rovnaké zafarbenie hlasu. A rovnaký úsmev. Čím to je? Nechcela upadnúť do mánie podobenstiev a násilným prirovnaním na niečo prísť, alebo zadať príčinu na úvahu. Jednako však vysvitá, že každý máme svojho dvojníka. Žeby Lucia mala Ivetu?, nútilo ju pouvažovať. Načúvala ich rozhovoru, ktorý pokračoval, akoby tam ani nebola. A keď sa vrátil Cyril, Ivetu si naďalej neužil. Sentimentálne sedel medzi nimi, načúval ich niekedy strhujúcemu, inokedy zas veselému rozhovoru. Tak ako Hedviga. Až na to, že po celý čas návštevy Ivetina prítomnosť vniesla do Hedviginej duše isté znepokojenie. „*Nemôže predsa existovať toľko náhod ... porodili sme ich s Annou naraz, ale vari ... hmm ... je to zvláštne ... no a?*“

Keď si pri Ivetinom odchode podali ruky, akoby sa nevedeli rozlúčiť. Iveta stála pred Hedvigou, a pritom niečo, čo nevedela analyzovať, ju vyvádzalo z miery. Toto šarmantné dievča sa prekvapivo skoro votrelo do jej srdca. Čoho je predzvesťou toto okamžité citové vzplanutie voči nej? Veľké nadšenie vzniklo snáď preto, že napriek otcovým zábranám prišla k nim, a ona bola rada, že ju Cyril konečne priviezol domov?

Aj Iveta stála pred Hedvigou, sťaby v očakávaní niečoho, potiahla kútiky úst na slabý úsmev, ohryzok poskočil. Potom sa rozhodla, a tuho ju objala.

„Ďakujem vám všetkým za vrúcne a milé prijatie, ďakujem za všetko, cítila som sa medzi vami veľmi dobre a odchádzam šťastná.“

Ivete, obklopenej zrazu toľkou nehou, milotou a úprimnosťou, zakrádalo sa do srdca šťastie, aké už dávno nepociťovala. Doma bývala skôr uzavretá, alebo otcom zakríknutá, aj napriek tomu, že mama sa jej snažila vynahradiť lásku za všetkých. Za seba, za otca aj za Daniela, ktorý sa odsťahoval. Tu sa zrazu cítila v bezpečí, a vôbec jej nevadilo, čo si otec pomyslí, alebo povie. Títo zázrační ľudia, ktorí

ju tak narýchlo obklopili, vniesli do jej mysle a duše pocit bezpečnosti, a akejsi spolupatričnosti, čo si vôbec nedokázala vysvetliť a to všetko bez vyumelkovania, bez vypočítavosti, len kvôli nej samej.

3.

V júli sa v obci už tradične konala chýrna požiarna súťaž, ktorej začiatky siahali vari tri generácie dozadu. Dnes sa na školskom dvore zhromažďovala mládež všetkých vekových kategórií. No nielen mládež. Aj seniori sa pripravovali na požiarnu súťaž ako každý rok. Počasie žičilo účastníkom, od rána sa javil prísľub krásneho letného dňa. Slnko pražilo, napriek tomu sa ľudí zišlo až-až. Každý rozprával, nariaďoval, vysvetľoval a vkladal energiu do služieb tejto veci. Vrelo to tam ani v úli. Keby nemali rôzne rovnošaty, človek by sa tam vari aj stratil. Ale začali sa vytvárať skupiny, ktoré sa navzájom prekrikovali, zoraďovali, niektorí, hlavne tí mladší, zvedavo postávali a starší sa len sa tak prizerali, ale hlavne, boli prítomní. Keď sa už zdalo, že z celej tej haravary nebude vedieť nikto, kam patrí a kam sa má zaradiť, akoby zázrakom sa skupiny zoradili do sprievodu a pohli sa smerom von zo školského dvora, aby prešli cez obec na ihrisko. Po celej ulici ich sledovali na priedomí obyvatelia dediny, kývali im, pokrikovali. Zdalo sa, že kto má ruky a nohy, každý vyšiel na ulicu. Na čele sprievodu kráčali seniori v čiernych rovnošatách s červeným lemom a viedol ich Florián Nižný, po otcovi už roky hlavný aktér požiarnych slávností a jeden z hlavných organizátorov. Súťaže v takomto pompéznom štýle navrhoval ešte jeho otec, starý Florián. Stalo sa to hlavne kvôli jeho menu, lebo Svätý Florián je vraj patrónom požiarnikov. Floro pyšne kráčal na čele svojej družiny a na takty hudby slávnostného pochodu, ktorý sa ozýval z miestneho rozhlasu, hrdo dvíhal nohy a v ruke niesol požiarnu sekeru ozdobenú červenými a žltými stuhami. Vysoko dvíhal hlavu, ako kto má priveľa sebadôvery a aj preto, aby sa každému zdalo, že je poverený akýmsi zvláštnym poslaním. Silou svojej vôle dal svojej osobe vyniknúť a keď sa na neho jeho žena s Danielom prizerali, Dano neveselo pokrútil hlavou.

„Otca táto udalosť doslova pohlcuje“, poznamenal a pozrel na mamu, ktorá sa na Floriána neprítomne dívala a na vyslovenie názoru svojho syna utrúsila poznámku, vyslovenú skôr pre seba, ako pre neho. „Vždy to tak bývalo, syn môj, odkedy si len pamätám, vždy...“ Po senioroch nasledovali vždy mladšie ročníky z generácie požiarnikov, nakoniec sa zoradili po nich všetci, mladší aj starší, pozvaní aj nepozvaní zvedavci, ktorí sa prišli pozrieť na ich obdivuhodné súťaže. Na ihrisku pod stanmi varili kuchári v niekoľkých kotloch guláš, ktorý rozvoniaval po celom okolí a dráždil nozdry. Pred pivovým stánkom stála rada smädných mužov i žien, pri cukrovinkách odolávalo niekoľko mamičiek náporom a chúťkam svojich ratolestí.

Cyril sedel v prítmí pod jedným zo stanov, v ktorom Iveta predávala lístky na guláš a prizeral sa šikovnosti svojej priateľky. Florián zamestnal celú svoju rodinu na týchto oslavách. Anna bola poverená úlohou pri vydávaní guláša, ktorí varili poľovníci, Daniel mal priviesť muzikantov na veselicu.

Pred pódiom sa zoradili družstvá, ich velitelia dávali pokyny, pokiaľ na tribúne nezahlásili začiatok a priebeh súťaže a program celého slávnostného súťažného dňa. A potom sa to začalo. Keď veľkým čerpadlom načerpali vodu z rieky do nádrže, o chvíľu sa súťaž rozbehla v plnom prúde. Jedna skupina ľudí sa prekrikovala, iná fandila, niektorá nadávala, a potom už prevažne strácali záujem o požiarnikov, a dôležitejšie bolo postávanie pred stánkami, kde bolo možné uhasiť smäd dnešného horúceho a zjavne nevšedného dňa.

Manželia Vronskí tiež vyšli na ihrisko, a keď bolo málo ľudí pred Ivetiným stánkom, zastali si do radu kúpiť lístky. Iveta žiarila radosťou pri pohľade na nich, Cyril k nim zdvorilo podišiel práve vo chvíli, keď Anna s Danielom vošli zozadu do stánku. Anna sa vznešene usmiala na manželov, keď videla, že sa zhovárajú s jej dcérou. Milo sa im pozdravila a zvedavo si ich premerala, lebo takto z blízka sa s nimi doteraz nikdy nestretla. Rudolfovi neunikol drahý zlatý prsteň na Anninom prostredníku s veľkým drahým kameňom. Anna sa však pozerala do jeho peknej tváre a hlbokých tmavých očí, ktorým akosi nedokázala uniknúť a pociťovala zvláštne chvenie, ktorého dôvod nevedela vysvetliť ani pochopiť. Každej situácii prispôsobivá Hedviga sa hneď vynašla, odvážne začala prirovnávať Danielovu podobu k matke, čo bola síce pravda, ale Annu momentálne až očividne zaskočila. Situáciu zachránila svojím príchodom Lucia, ktorá došla na bicykli a zháňala po celom ihrisku svoju kamarátku. Len čo ju uvidela, bicykel tisla do rúk otcovi a za Ivetou vošla do stánku zozadu aby sa vrúcne objali. Až tak sa pozdravila Anne a Danielovi. S Ivetou mali odrazu toľko si čo

povedať, že všetci ostatní mohli byť aj stratení. Keď Cyril videl, že sa rad začal predlžovať, vzal organizáciu do svojich rúk. S Danielom sa podujali predávať lístky, jeho rodičia odišli a Anna bola odrazu zbytočná. Vytratila sa, ani nevedno kedy.

V popoludňajších hodinách slnko zašlo za mraky, a hneď sa lepšie dýchalo. Pri rozdeľovaní guláša sa už činila aj Anna, Floro priviedol členov svojho družstva na obed k jej stánku, rozkazovačne poháňal svoju ženu k výdaju obeda, a nahnevane zistil, že Annu momentálne akosi ťažko privádza k chápaniu dôležitosti jeho dnešnej funkcie.

„Tak čo je s tebou? Makaj, žena, či nevidíš, že chlapi sú hladní?“

„Len sa už z tej svojej funkcie neposer!“, odvrkla mu nahnevane.

Keď videl, že je ťažké priviesť ju k zdravému rozumu, tu i tam nahliadol, potom už len zlostne mávol rukou. „Hach, dnes každého treba presviedčať.“ Kým podišiel ku svojej skupine, uvidel potácať sa potrundžených chlapov, niektorí sa museli držať seba ako kliešť.

Po obede zavolal Annu za stánok, aby ich nebolo ani vidieť, ani počuť. Ešte neprehovoril, ale už zdvihol pravú ruku a ukazovákom prísne pohrozil, kým jej ľavou rukou pevne zvieral ramená.

„Keby som sa s Danom nestretol, vieš, čo mu máš naručiť!“ Pevne zovreté prsty a vystrčený ukazovák vyzeral hrozne a zúžené oči naháňali strach.

„Chceš sa vyhrážať?“

„Má priviesť muzikantov, ale nemôže hrať, rozumieš?! Bude tak, ako som povedal!“

„A keby predsa? Čo mu urobíš?“, trucovito naňho pozrela.

„To by si bola prekvapená!“ stisol zuby.

„Pošleš ho obesiť sa, ako jeho otca?“ hrdý pohľad, akým na neho pozerala, zatiaľ znášal, ale ukazovák sa vo vzduchu zrazu zastavil, vystrel dlaň, akoby ju už-už chcel udrieť a rameno jej ešte pevnejšie stisol. Konečne dostala odvahu mu povedať, čo doteraz nikdy. Ale tak veľmi mu zatúžila protirečiť a konečne brániť to, čo je len jej. Myslela si, že tu, medzi ľuďmi jej nič nemôže spraviť.

„Mýliš sa, keď si myslíš, že to nedokážem“, ústa sa mu trasľavo pohybovali a vystretou dlaňou si pohladil zátylok.

„Dnes ma už nič neprekvapí, teraz už viem, že si schopný všetkého“, s prekvapením pozerala na neho, a na jeho náhly horký úsmev, ktorý nevedela, čomu pripísať.

„Dobrý deň, pán farár, aj vy ste sa prišli pozrieť? To je ale pekné od vás. Anna, nože, naber pánovi farárovi guláš, nože, skoro, skoro...“, pocítila ako jej znovu stisol rameno a vzápätí ju pustil.

„Poďte, pán farár, už aj to bude“, bola rada, že prišiel. Predsa sa nemýlila, dnes sa tu pohybuje toľko ľudí, že keby sa predsa o niečo pokúsil ... a bol to práve boží pastier, ktorý ju momentálne zachránil.

Rudolf s Hedvigou zaujato sledovali priebeh celého dňa. Nevzrušovali sa kvôli pretekom a ich pokoj nenarušili ani vyhlasované výsledky, ktoré počúvalo už len zopár nadšencov Flora nevynímajúc. Sadli si na vyvýšený neďaleký kopec a z tieňa topoľov sledovali ešte vždy prevládajúce vzrušenie účastníkov, hotoviacich sa na futbalový zápas. Rudolf sa pobavene usmieval, keď malým ďalekohľadom ukájal svoju zvedavosť. Keď ľudí poredlo pred stánkami, zašli si pre guláš a znovu sa usadili do tieňa, aby ho nikým nerušení mohli vychutnať. Horúci ofukovali, zamiešavali a ďalekohľad striedavo podávali. Rudo ho odložil, keď zočil, ako sa k nim s pivom v ruke približuje staručký pán farár. Dobrácky sa na nich usmieval, srdečne podával ruku, keď si palicu z nej zavesil na rameno druhej ruky, v ktorej držal pivo.

„Aj vy len do tieňa? Sám už nevydržím na slnku a uvidel som tu ľudí, tak som prišiel sem. Ale som rád, že ste to práve vy, a tak si k vám na chvíľu sadnem, až môžem.“

„Samozrejme, pán farár, budeme radi, ak nám budete robiť spoločnosť, kým sa naobedujeme. A môžem vám priniesť guláš?“, ponúkla sa Hedviga.

„Ďakujem, už som jedol. Dala mi ho Anna, Florova žena. Je to taká dobrá duša.“

Dali sa do debaty a bývalý pán farár sa rozhovoril o všetkom možnom, svoje povolanie skutočne nezaprel. Hedviga sa zaujímala o všetko, čo hovoril, ale Rudolfa všedné dianie veľmi nezaujalo. Zdvorilo prikyvoval a staručkému farárovi vzrastala chuť do rozprávania.

„Hjaj, bolo to veru dávno, keď sa prvýkrát začalo u nás oslavovať. Vtedy celé organizovanie bolo na Florovom otcovi, nie tak, ako teraz, keď je organizátorov vari viac, ako účastníkov. Ej, hrdý to bol muž, nech mu je zem ľahká. Floro sa svojou hrdosťou udal na neho. Lenže starý Nižný nebol taký chvastúň, ako jeho syn, ani taký hundroš. Bral život aký prichodil, veľa sa ešte vtedy narobil.“

„Poznali ste ho?“ Rudolf sa vyzvedal vždy nenútene a akoby náhodou.

„Že či poznal! Vyrastali sme tu, v dedine, jeho aj naša rodina. Veď v našej rodine už tretia generácia slúži bohoslužby, veru tak, to môj syn je už v poradí tretím farárom“, povedal hrdo.

„Vážne?“

„Veru tak. A aj rodina Nižných je tu po tretej generácii, ba už možno povedať vari po štvrtej, hoci ... hm, ktovie ...“, odmlčal sa, keď už Rudolfa začínalo jeho rozprávanie zaujímať. Preorientoval sa potom celkom iným smerom a rozprávanie prebiehalo napriek zdvorilostiam úplne o všedných veciach. „Ale dúfam, že sa večer stretneme na veselici“, so záujmom na nich pozrel.

„Keď prídete, celkom určite“, prisvedčil Rudolf.

„Doteraz som žiadnu nevynechal, prečo práve teraz?“, zasmial sa. Vládzem ešte toľko, aby som do kultúrneho domu zašiel, a tancovať už nemusím“, vzhľadom na svoj vek vrtko vstal zo zeme a poberal sa preč. „Dobre padlo pohovoriť si s vami, ste inteligentní a veľmi príjemní ľudia. Som rád, že sme sa stretli, dovidenia večer.

4.

Nebolo ešte osem hodín a vonku zatiaľ panovalo svetlo, keď sa veľká sála vynoveného kultúrneho domu zapĺňala. Mladí obsadzovali stoly, niektorí bezradne postávali, vyberajúc si miesta, zástup sa tlačil pri výčape, niektorých čašníčka nasilu usádzala na terase za veľký a ťažký dubový stôl, nedajbože aby im ani náhodou nenapadlo ho prevrátiť. Hudobníci v rohu na vysokom im vyhradenom pódiu už veselo brnkali na strunu, ba Daniel pri skúške mikrofónu sa už rozospieval.

Cyril prichádzal do sály so svojou sestrou Luciou a priateľkou Ivetou. Obe boli oblečené v dlhých spoločenských šatách, obe mali rovnaký účes. Daniel pre nich rezervoval šesťmiestny stôl na svoje meno, zakýval im, keď ich uvidel. Zvedavo sa obzerali po prítomných, sála sa začala rýchlo zapĺňať a hudba začala hrať. Skupina hrala výborne, a kým sa nikto neodhodlal tancovať, Daniel na začiatok spieval pomalú, akúsi srdcervúcu nemeckú pieseň s takým citom, že privieral oči, chytil stojanový mikrofón a pritiahol si ho k sebe, potom ho akoby hladkal, sťaby s ním tancoval. Málokto rozumel slovám piesne, ale ju spieval tak nežne, že keď skončil, v sále zaznel veľký potlesk. Zodvihol ruku, zakýval obecenstvu, a bez prestávky, len sprevádzaný hudbou dvomi, tromi akordmi pokračoval svojím prekrásnym barytónom v zaspievaní nasledujúcej talianskej piesne. Hit Jedna slza na tvé tváři, ktorý v časoch svojej slávy spieval v taliančine Bobby Solo, teraz znel sálou v jeho podaní. Túto už viacerí poznali, pospevovali si ju svojím la-la-kaním.

Anna s Helou a jej dcérou Ilkou práve vchádzali do sály. V sále bolo ticho, všetci počúvali Daniela, a Anna sa zastavila bezmála uprostred tanečného parketu, aby si vypočula svojho syna, ktorého ešte nikdy takto spievať nepočula ani nevidela. S pootvorenými ústami stála, darmo ju Ilka chcela usmerniť, kam si má sadnúť. So záujmom sledovala Daniela, a rástla v nej hrdosť. Netrvalo však dlho, keď sa úsmev premenil na úškrn. Potom si priložila vreckovku na ústa, a nahlas zaplakala. Celá jej postava sa od plaču natriasala, plač silnel, keď si spomenula na veselicu spred dvadsiatich piatich rokov. Vtedy z toho istého miesta poslednýkrát spieval túto pieseň Daniel, jej veľká láska, len pre ňu, bola to ich spoločná. Potom ho zradila. A teraz, keď mala byť na svojho syna pre jeho krásny spev hrdá, vypomstí sa jej všetko. Znovu tu, na tomto istom mieste, pred všetkými. Ako onoho času. Pre zmenu vtedy plakal Daniel ... Ako zvláštne si to osud zariaďuje ...

Jej rovesníci a starší, si hneď začali pošuškávať.

Daniel dospieval, sálou znovu zaburácal potlesk, Anna podišla k pódiu. Daniel sa k nej zohol, Anna vystierala k nemu ruky. Pobozkal jej ich, pohladil ju po vlasoch, potom po tvári. Anna sa ledva držala na nohách. Pohladenie namiesto slov, ktorého dôvod poznali len oni. Náhle sa pri nej zjavila Iveta a objala ju. Keby nie, načisto by odpadla. Od hrdosti, či od výčitiek svedomia vzídených zo spomienok? Potom sa zjavil aj Cyril, ktorý ju podopieral z druhej strany a odprevadili ju k Hele a Ilke práve vo chvíli, keď do sály vchádzali manželia Vronskí. Vedúci kapely privítal účastníkov na veselici, zaprial dobrú zábavu a hudba začala hrať. Mladí odchádzali na parket tancovať pomalý slaďák. Aj Cyril s Ivetou ostali na parkete, vidiac, že Lucia pri stole sama nebude.

Daniel sa rozospieval a spieval sťaby o dušu. Nemohol práve teraz vyjaviť svoj citový život. Bol schopný pochopiť veľa vecí, pozorne si doma všímal správanie rodičov a pred pár rokmi mal svoj dôvod, aby z domu odišiel. Náklonnosť a dobrota srdca voči matke zostala a vedel, ako ju vyjadriť. Pred chvíľou sa nenútil k veľkolepým prejavom lásky, no z jeho prejavu a pohľadu každý vedel vyčítať, koho rešpektuje a miluje.

Lucia veľmi skoro zistila, že Daniel je mužom, o akom sníva. Vysoký, skvelý, nežný a disciplinovaný mladý muž, s bujnými hnedými kučeravými vlasmi, ktoré mu padali na plecia, ju očaril nielen spevom. Zaumienila si, že sa od Cyrila prezvie o ňom všetko, veď ho musí poznať dokonale, keď hrávajú v jednej kapele. Bola presvedčená, že Daniel je aj dobrým človekom, lebo Cyril by sa s hocikým nepriatelil, to poznala. Oči z neho nespustila.

„Ako vidím, Daniel ťa zaujal“, poznamenal Rudolf a pohladkal dcérinu ruku.

„Je úžasný“, nadchýnala sa.

„Čo keby sme si tak zatancovali na tú jeho muziku?“

„A mama?“, lenže Hedviga tancovala, a ona si od zaujatosti toho ani nevšimla. „Rada, ocko, poďme“, vzápätí vstala, a s očami naďalej upretými na Daniela sa vykrúcala v otcovom náručí. Rudolf ju viedol dookola tanečného parketu, a pri stole neďaleko vchodu zbadal bývalého pána farára v spoločnosti rodiny svojho syna a jeho dospievajúcich dcér. Jeho bystré oči ožili pri pohľade na Ruda a na pozdrav kývol hlavou smerom k nemu. Zvedavo si všímal dianie navôkol.

Tanečný parket bol preplnený, keď Floro s Matejom vchádzali do sály. Pred ním sa práve vykrúcala Lucia s otcom. Do tváre jej nevidel, ale postavou a vlasmi Ivete podobnú Luciu narýchlo chytil mocne za ramená, mysliac si, že je to jeho dcéra, ktorá, ktovie prečo tancuje s ... dievča sa v tanci s otcom zastavilo, on sa na chvíľu zarazil, keď od bolesti zmraštila tvár a pozrela na neho.

„Preboha, čo to robíte? Veď to bolí!“

„Och pardon, pardon, skoro som spadol, ja som sa len chcel chytiť ... prepáč, moja, prepáč...“

Dievča trhlo hlavou, ale Rudolfov prísny pohľad ho znervóznil. Otočil si hlavu, aby mu nemusel pozerať do tváre, alebo počuť, čo mu jeho dcéra rozpráva. Chytil za plece Mateja, ktorý nerozhodne stál pri ňom, nedokážuc prejsť od tancujúcich. Vyzeral svoju ženu, až mu nakoniec s vysoko zodvihnutou rukou zakývala. Konečne sa pohli v tú stranu. Vo Florovi vzkypela žlč, len čo zbadal Daniela nielen hrať ale i spievať, jeho chladný pohľad neveštil nič dobrého.

„Môžeš byť na neho hrdý, Floro, takého syna nemá hocikto. Múdry, uznávaný a čochvíľa dievkami obiehaný ...“, nalieval Matej víno pre každého, len čo sa pohodlne usadil.

„Čo ty môžeš vedieť ...“, radšej nepokračoval, lebo Ilka si išla oči nechať na jeho synovi. A všetci aj u okolitých stolov veľkodušne sprevádzali jeho spev, tlieskali do taktu.

Anna bola spokojná. Dávno chcela precítiť radosť, nekonečnú hrdosť a spokojnosť, akej sa jej dnes dostalo. Teraz, pred celou dedinou mala možnosť ukázať Florovi svoje deti a bol to ohromný pocit, ktorý ju nadnášal. Priala si, aby ešte dlho preciťoval bolesť, ktorá ho práve opantala. Vedela, ako mu je, ako sa cíti, a to ju uspokojovalo. A bola presvedčená, že aj on vie, čo cíti. Aspoň raz od dlhej doby jej osud nahráva. Hrdo sa vypla, keď zahľadení do očí a v silnom objatí pritancoval Cyril s Ivetkou k nim čo najbližšie a hoci cítila na sebe jeho hrozivý a rozhorčený pohľad, ignorovala ho. A tým ho len väčšmi popudila. Čože teraz dbala o neho! So spokojným úsmevom prikyvkávala hlavou do taktu, prstami bubnovala po stole. Náhle pocítila, ako jej Floro zviera ruku a nedovolí jej robiť čo chce, ba mieni prekaziť a obrať ju aj o tú štipku radosti, ktorú prežívala. Myslel si, že vyhral. Zvieral jej ruku vždy silnejšie, a usmieval sa pritom na Mateja.

„Bože, Matej, vidíš, ako sa títo dvaja majú ešte stále radi?“, upozornila Hela svojho muža.

Matej neprítomne na ňu pozrel, víno už urobilo svoje v jeho hlave. „Čo? Kto?“

„Pozri, na nich, Matej, po toľkých rokoch ... Floro dokáže ešte i teraz Anninu ruku hladkať. Kedyže si mi ty naposledy ruku pohladkal?“

Malá Ilka so záujmom pozrela na Flora, ale on sa narýchlo rozhodol, nahodil široký úsmev a popýtal mladé dievča do tanca.

Po niekoľkých taktoch pritancovali až pred hudobníkov. Florián skepticky hľadel na Daniela, kým ho on bral na ľahkú váhu. Už si nekomplikoval kvôli nemu život. Sám ho poslal z domu, čo mu môže urobiť? A sám sa aj uživí, nie je absolútne na neho odkázaný. Napokon nemá právo zasahovať do jeho života. Ale mamu si nedá. Keby čo len slovkom naznačila, že niečo nie je v poriadku ... lenže mama sa pred ním doteraz nikdy nesťažovala, občas si poťažkala na otca, ale vždy tvrdila, že je všetko v poriadku.

A vtedy sa to stalo! Floro dotancoval s Ilkou pred muzikantov, krok sem, krok tam, pomaly, hoci hudba hrala vždy do rezkejšieho taktu. Neďaleko pódia Zolo s Vendom z Florovej družiny zápalisto dupkali. Od poludnia ešte nestihli vytriezvieť a znovu nabrali druhý dych. Snáď to bol ich tanec, ale silno sa držiac za plecia, možno aj preto, aby neupadli, s hlavami sklonenými medzi ramená, veselo pokrikovali, kým navôkol sediaci sa na nich odušu smiali. Pousmiala sa na nich aj Lucia, ktorá

tancovala s otcom pri Florovi z jednej strany a Iveta s Cyrilom neďaleko z druhej strany. Dvojica zaujala všetkých dookola, no nie tak Ruda. Bola to vari profesionálna choroba, že sa vždy rozhliadal okolo seba a veľmi nenútene dokázal predvídať určité situácie. Jeho zaujal Floro. Lebo kto poznal Flora, tušil, že sa na niečo chystá, zložito bojoval so sebou, nespokojne poklipkával. Rudo, dobrý znalec ľudí, vybadal mimoriadne a s komplexom sa chystajúce možno zvláštne predstavenie, a Florov problém s niečím alebo niekým, ktorý čakal, že sa veľmi skoro vynorí.

Zastavil sa v tanci, Ilku odsotil od seba, rozkročmo si zastal pred pódium, obidve ruky vystrel vysoko a hlasno zakričal: „Dosť! Tak dosť! Vravím, že dosť!“

Hudba prestala hrať, Daniel ešte zopár taktov zahral sám, kým prestal. Všetci navôkol tancujúci sa zastavili a pozerali na neho, ba ktorí tancovali ďalej, zvedavo hľadeli na hudobníkov.

„Dano, hybaj dole! Nebudeš ty tam muzicírovať, to nie je pre teba!“, rozkazoval mu a zodvihnutou rukou kýval, a ho volal.

Daniel nepreriekol, očami hľadal svoju matku. Uvidel ju silno si pritískať vreckovku pred ústa a so strachom v očiach čakať na ďalší vývoj udalosti.

„Tak nepočuješ? Čo som ti povedal?!“, zareval. V sále všetko stíchlo, ba vrava stíchla aj vo vestibule, kde pred výčapom neustále postávali smäd uhasiť čakajúci.

Zolo s Vendom sa zastavili vo svojom tanci a držiac sa za ramená, urobili krok-dva k Florovi.

„Floro! Zostarli sme, kamarát, hikk ... nepredvádzaj sa ... hikk“, pripomínal mu potácajúci sa Zolo.

Daniel nerozhodne stál na pódiu, a vzdoroval jeho vôli, vôbec nemal v úmysle ho poslúchnuť. Jeho bezradný pohľad sa stretol s Cyrilovým.

Floro zlostne pozrel na Zola. „Ty budeš ticho, rozumieš? Ty sa do toho nestaraj!“ Potom sa znovu rozreval, až mu od hnevu žili na krku navierali. „Dano, domov, odhoď tú gitaru, počuješ?“

Rudo rozmýšľal, či Daniel skutočne hrá zo svojej vôle, alebo sa len túžil ukázať napriek prekážkam, ktoré mu Floro kládol pod nohy.

„Lebo čo mu urobíš? Pošleš ho obesiť sa? Ha-ha, nechaj ho, Floro, nech len hrá“, Vendo ho chcel utíšiť a uspokojiť, chytil ho za rameno, ale Floro ho sotil, takže narazil do Zola a obaja spadli. Nastal zrazu šum, buchot prevrátenej stoličky.

Ale to už bol Cyril na pódiu, vzal od jedného z hudobníkov gitaru, pár slov im preriekol a Dano potiahol kútiky úst na výsmešný úškrn. Zahľadel sa pohŕdavo na Flora a na tretí takt bubna začali hrať, ba s Cyrilom celkom spontánne a uvoľnene aj spievať, nestarajúc sa o to, čo urobí Floro, alebo tí dvaja, ktorí sa zviechali zo zeme. Hrali a spievali ešte rezkejšie, ešte s väčším oduševnením. Lucia a Iveta postávali s Rudom vedľa Flóra. Z jeho pohľadu sa teraz zdalo, že si zlosť vyleje na Ivete, ale keď sa pozrel Rudovi do tváre, prehltol. Rudo videl, ako mu ohryzok poskakoval, vtedy si bol istý, že na ďalší výstup stratil odvahu. V tom momente sa dievčatá chytili za ruky a začali spolu tancovať. Iveta bola odvážna napriek tomu, čo si o nej myslel Floro a napriek tomu, že stál tak blízko nej, vôbec nebola vyplašená. Zaradili sa medzi ostatných tanečníkov. Strhujúce to boli bytosti.

Floro dohral divadlo. Už nikto o neho nemal záujem, nikto sa nestaral, čo urobí. Postával na svojom mieste, chvíľu sa ešte prizeral na Ivetin tanec s Luciou, nadýchol sa, mrmlavo si niečo rozprával, z očí sršala zlosť. Nakoniec sa neurčitým krokom zo sály vytratil. Ilka si smrkajúc išla sadnúť na miesto, Anna sa tentoraz od šťastia rozplakala. Nie tak, ako pred štvrťstoročím ... vtedy ju Florovo divadlo vynieslo nad oblaky.

Rudo si sadol a s Hedvigou bez mihnutia oka sledovali tancujúce dievčatá. Hedviga prehltla veľkú slinu a pozrela na muža pohľadom, z ktorého vedel čítať len on. Rudo zovrel pery, sklopil oči a prikývol. Bezhlasný súhlas tých istých myšlienok.

Keď po ukončení tanečného kola hudba prestala hrať a dievčatá sa rozhorúčené objali, Rudo sa naklonil ku svojej žene.

„Neviem, či sú to čary, drahá. Nikdy som z ničoho nemal strach, ale teraz sa akosi bojím“, pohladil Hedviginu ruku.

Ale to si už k stolu prichádzali sadnúť nielen dievčatá, ale aj Cyril s Danielom. Rudo si všímal súrodencov. Iveta s Luciou sa viac podobali na seba, ako Cyril s Luciou, alebo Daniel s Ivetou. Ba Danielove kučeravé vlasy, siahajúce až na plecia a Cyrilove rovnako husté kučery len pre zmenu na krátko ostrihané akoby tiež niečomu nasvedčovali, nevynímajúc ich pohľady. Rozmýšľal, prečo je tomu tak. Lenže vtedy ešte nepoznal ani len polovicu pravdy.

Cyril usádzal Ivetu, ale ona čakala na Daniela. Dôležito mu niečo v tichosti povedala, Daniel jej niečo odvetil, potom sa mocne chytili za ruky. Viditeľne vládlo medzi nimi silné puto, a hoci Rudo

nerozumel, o čom hovorili, bol presvedčený, že Iveta jeho postup schvaľovala. Na záver ju začul len *si odvážny*, a na tvár tisla bozk. Potom si sadla vedľa Cyrila. Daniel si sadol vedľa nej a z jeho druhej strany Lucia.

„Keď si povedal, že občas hrávaš, myslela som si, že len tak hocijako brnkáš na struny, a ty si ozajstný, ba vynikajúci hudobník aj spevák“, vyčítavo hľadela Iveta na Cyrila.

Daniel sa usmial. „Ivi, veď keby nie jeho, to ja by som len tak hocijako brnkal na struny.“

„Teba doviedol do skupiny Cyril?“, vyzvedala sa Lucia, zodvihla zo stola vejár a ovievala si tvár.

„Povedzme“, utieral si spotenú tvár do vreckovky.

„Never mu, Luci, on ich už poznal“, odporoval Cyril.

„A, nech je hocijak, dôležité je, že ste obaja dokázali svoju jedinečnosť“, Lucia s naširoko otvorenými očami presviedčala Daniela.

„Máš pravdu“, Daniel sa k nej priklonil a pobozkal ju. Bozk možno trval dlhšie, ako by mal, Lucia spoločný dotyk pier skrývala za vejár a keď bozk skončil, dostala sa do rozpakov a kradmo pozrela na rodičov, potom s akýmisi radostnými výčitkami na Daniela.

„No čo?! City netreba potláčať“, usmial sa na ňu. Vzápätí ju znovu pobozkal.

5.

Nasledujúci deň po tejto udalosti sa Floro doma celý deň neukázal. Kým Anna varila obed, Iveta a Daniel bez jej vedomia viedli dôležitý rozhovor v Ivetinej izbe, rozoberali skutočnosť, ktorá sa mohla prihodiť a uškodiť ich matke. Boli možno domýšľaví, ale Daniel lipol akosi väčšmi na mame ako Iveta. Bál sa o ňu a nevedel, či ju Iveta bude schopná pred otcom ubrániť. Florov hnev občas prerastal až v agresiu a deti vedeli, že matka mala často modriny, aj keď ich zakrývala, ako len bolo možné.

„Jednému nerozumiem, Ivi. Mamka je tak energická žena, ale prečo potom, do čerta, pred otcom akosi vždy stráca odvahu? Niekedy vzdoruje jeho tvrdohlavosti, ale potom ju ovládne akási neistota, a už mu len prikyvuje. Nerozumiem, prečo vždy tvrdí, že to medzi nimi klape, keď tomu tak nie je? Nie sme malé deti, keby sa nám vyžalovala, pochopili by sme a môžeme vari otcovi dohovoriť.“

„Ty si myslíš, že by si mu mohol dohovoriť? Nedovolil by to nikomu, nie nám! Mamku vždy provokuje, na teba sa hnevá kvôli hudbe, na mňa kvôli Cyrilovi. Len jasného odôvodnenia od neho nedostaneš. Otec je nepriateľský voči každému, braček môj. Už to hraničí so zlomyseľnosťou a tyranstvom. No napriek tomu je prefíkaný, svojich kamarátov si dokáže udržať. Veď si mohol vidieť, všetci ho na slovo počúvali.“

„To je jeho generácia, na mladých by si už netrúfol.“

„Netrúfol? To hovoríš práve ty? A v noci? Keby nie Cyril, neviem čo by sa stalo. Díval si sa na neho ako teľa na nové vráta, ale nedokázal si sa s ním sám popasovať. Vďaka Cyrilovi si sa zachránil.“

Zachmúril sa. „Pripúšťam, Ivi, nebolo mi všetko jedno. Ale môžeš aj sama vidieť, Cyril mi je ako ozajstný brat, nikdy by nedopustil, aby sa mi niečo stalo.“

„Doteraz si mi nikdy o ňom takéto veci nepovedal. Prečo teraz?“

Nadvihol plecia. „Čo ja viem ... akosi sme sa o tom nerozprávali. Ale od začiatku, ako som z domu odišiel a stretli sme sa s Cyrilom v meste, mi stále pomáha, bez toho, aby som ho prosil, tak ... akosi ... celkom spontánne, ja neviem. Veľmi si rozumieme, a nielen v hudbe, aj takto ... no všeobecne, Cyro je veľmi dobrý chlapec, mám ho rád, a je to vzájomné. Má aj skvelých rodičov, s čím sa my nemôžeme pochváliť, Je tak? Vieš, z pódia dokážem kadečo vysledovať, Ivi. A nielen práve na našej veselici, ale na hociktorej akcii. Z pódia sa javia niektoré veci celkom inak, ako to vidíte vy dole. Spýtaj sa Cyrila, potvrdí ti to. Sledoval som otca nenápadne od chvíle, ako vošiel a dokázal som vysledovať aj Vronských. Nedokážeš si predstaviť ten rozdiel.“

„V čom?“

„Kým otec so stisnutými zubami sedel vedľa mamky a hneval sa na ňu, na mňa, na teba ba možno na celý svet, Vronskí ľudsky, chápavo a láskavo hľadeli nielen na seba a na svoje deti, ale na každého. Z pódia rozpoznáš ľudí, ba dokážeš vnímať aj ich pocity, Ivi. Je to veľmi zvláštne, ale je tomu naozaj tak. A preto mám strach o mamku. Ba mi napadlo, že mamka svojím pokojom a oddanosťou voči otcovi akoby sa kajala.“

„Čo? Ba len za čo? Vymýšľaš si, braček, na môj veru. Nestrachuj sa, veď budem doma, preboha.“

„Budeš, budeš! Ja vôbec nerozumiem, prečo ju nemáš tak naozaj rada, ako ja“, rozprával precítene. „Ty ju len tak ... akosi ... čo ja viem, ale vidíš, mne nie je všetko jedno, ja mamku ľúbim. A nielen zato, že trpí.“

„Zase s tým začínaš? Nepripomínaj mi to už, prosím ťa. Veď som ti už nie raz povedala, že aj ja ju ľúbim. Skutočne ľúbim. Neviem, ako sa to dá ešte viac.“

Daniel povzdychol Ani ja neviem, ale v každom prípade daj na ňu pozor a keby niečo, určite zavolaj.“

„Zavolám. Ba idem volať aj Cyrilovi, či už vstal“, náhle zmenila tému pochmúrneho rozhovoru.

„Ivi“, tajnostkársky výraz na jeho tvári dal tušiť niečo nepredvídané.

„No?“

„Popoludní budem randiť s Luciou, v lesíku za cintorínskou lúkou“, usmieval sa hrdo.

„No, to už hej. To by bolo pre otca prekvapko. Čo myslíš, zožral by to?“

Daniel potiahol kútiky úst a hodil do Ivety vankúšik.

Popoludní si Daniel krátil cestu cez cintorín, aby mohol prejsť čím skôr cez lúku k riedkemu lesíku. Bolo horúco. V slnečnom dni mu letný vánok rozfukoval dlhé kučery, ktoré si kedy-tedy nadvihol. Cestou až doteraz nikoho nestretol. Zašiel za dom smútku, keď zbadal mihnúť sa postavu pri kroví. Zastavil sa, myslel si, že Lucia mu prišla oproti. Potom zbadal, ako spoza krovia vychádzala stará Blašková. Usmial sa. V dedine kolovali o nej chýry, že je bláznivá. Ba ako deti sa jej aj báli, a ozlomkrk utekali, keď sa s ňou niekde na lúke stretli. Vždy zbierala akési bylinky, stretali ju chodievať nielen na lúke, ale aj po hore. Málokedy ju však bolo vidieť medzi ľuďmi a do dediny chodila len občas na nákup. Žila utiahnuto v domčeku, ktorý bol niekedy horárňou, a jej nebohý manžel bol vraj horár. Útla, drobná ženička, trochu zhrbená, bola oblečená v čiernom odeve, na hlave mala čiernu šatku. Daniel sa pozdravil a kývol jej rukou. Teraz sa jej už nebál.

„Kde chodíte, teta?“

Podišla k nemu, pozrela mu do tváre, a aby dovidela, musela si pritom zodvihnúť hlavu. Vtom roztvorila čiernu tašku, mala v nej nazbierané rastliny, ktoré sa Danielovi javili ako tráva. Neprerieklа ani slova.

„Ako sa máte, teta, dávno som vás nevidel?“, prihováral sa jej ďalej.

Uklonila hlavu, ešte mu pozrela do tváre. Zamávala mu, a ho volala. Všetko bez slova.

„Kam ma voláte?“ zvedavosť ho premohla.

Blašková mu chytila zápästie a pomaly kráčala s ním, viedla ho nevedel zatiaľ kam. Išli opačným smerom, ako mal namierené, zašli medzi prvý, potom druhý, potom už nepočítal, ktorý rad hrobov. Bol veľmi zvedavý, čo sa z tejto prechádzky vykľuje, kam ho zavedie, až sa zastavila a pustila mu ruku. Ukazovák nasmerovala na fotku na náhrobnom kameni a potom pokiaľ len dočiahla, do jeho hrude. Párkrát tak urobila, chytila ho za zápästie, pozrela sa mu do tváre. Jej pohľad akoby niečo napovedal, akoby ním chcela niečo vysvetliť. Silno mu zvierala ruku. Náhle ju však pustila a odišla tak vrtko, tak skoro, že to ani nepostrehol. Zaujato pozeral, kam ho priviedla. Stál pred hrobom s mramorovým náhrobkom a pozeral sa na fotku, ktorá na ňom bola. Z fotky s úsmevom na tvári pozeral mladík v bielej košeli s čiernym motýlikom a čiernej veste s podobnými kučeravými vlasmi spustenými na plecia, ako má teraz on. „Tu odpočíva Daniel Jihla“ podľa dátumov si vypočítal, že zomrel mladý, mal len dvadsaťtri rokov. Na hrobe bol uprostred položený veniec z umelých kvetov a v dolnej časti čerstvé lúčne kvety. Hneď sa dovtípil, že ich sem položila Blašková. Také isté kvety boli aj na druhom hrobe, na náhrobnom kameni čítal mená Jozef Jihla, dátumy narodenia a úmrtia a Daniela Jihlová, rod. Veveričková. Až to bola rodina, vydedukoval, že matka podľa uvedených dátumov vychovávala od mala syna, a po jeho úmrtí v tak mladom veku sama o polroka zomrela. Pozeral sa už dosť dlho do tváre toho mladíka, zodvihol ruku, poškriabal sa v dlhých vlasoch, ale odísť mu akosi nedalo. Nikdy v tejto časti cintorína nechodil, veď načo aj? A teraz, keď ho sem priviedla Blašková, mal čo robiť, aby uhádol, prečo? Ukazovala na neho a na fotku. Vari sa na toho nebožtíka podobá? V okolí nebol nikto, po včerajšku a po nočnej veselici každý sedel doma a odpočíval. To len on si dal rande s Luciou. Lucia! Bude si myslieť, že na ňu zabudol, veď tu už stojí dlho. Rýchlo sa pobral na dohovorené miesto a na príhodu s Blaškovou na chvíľu zabudol.

6.

Floro našťastie bol nútený tlmiť svoju výbušnú povahu, keď prichádzal domov v pondelok dopoludnia. S túžbou vybaviť si účty s Annou za nevychované a neposlušné deti prichádzal domov posmelený alkoholom, a v bojovej nálade chcel zaútočiť na nič netušiacu ženu. Osud mu ale neprial, lebo pri Anne bola na skúške šiat jej kamarátka z mesta, ktorá len tak skoro neodíde, vyčká si tu aj druhý autobus, Floro to poznal. Jej rapotania mal už o pol hodiny akurát dosť, vošiel do krajčírskej izby a so sileným úsmevom si pýtal jesť. Anna bola nemálo prekvapená jeho úctivým hlasom, ba nie menej jeho príchodom vôbec. Jela povedala že počká a prečíta si dovtedy časopis, Anna jej sľúbila priniesť kávu. No len čo sa stratila z Jelinho dohľadu, len čo vošli do kuchyne, dostala také zaucho, že sa zapotácala.

„Načisto si sa zošalel“, precedila sotva počuteľne a pošúchala si tvár. Floro stál vzápätí pri nej a zaucho letelo aj z druhej strany, hoci už nebolo také silné.

„A nebudeš odvrávať ... a aby si vedela, koho majú pankharti poslúchať“, so stisnutými zubami rozprával, tlmil svoj hnev, nakoľko to len dokázal. Sadol si ku sporáku a skrúcal si cigaretu, kým mu nabrala mäso so zemiakmi a vložila ho do mikrovlnky.

„Nezapaľuj si, čochvíľa sa jedlo zohreje“, pripomínala a nachystala mu uhorkový šalát do kompótovej misky. Zadržiavala slzy, ktoré sa tlačili do očí. A just pred ním nebude plakať!

Neodpovedal. Vypla mikrovlnku a napustila vodu do kanvice na kávu pre Jelu aj pre seba.

„Aj ja budem kávu ... za obedom.“

„Ešte si nemal obed, keď ho zješ, urobím ti. Vidíš, koho tu mám“, povedala Anna vľúdne, akoby sa nič nestalo. Hrdlo jej vyschlo, žalúdok sa od nervozity sťahoval. Zaliala obe kávy, položila hrnčeky na tácku, ešte prikladala cukor.

„Choď k nej, ja si obed zohrejem aj sám“, potiahol z cigarety a keď prechádzala popred neho, ťapol ju po zadku. „Nemusíš sa vracať.“

Len čo vyšla za dvere, zastavila sa, aby nabrala hlboký dych. Srdce bilo až kdesi v hrdle, slzy sa tlačili do očí. Ako sa dokáže preorientovať? Do krajčírskej izby vošla s úsmevom. Tácku zložila pred Jelu na stolík a sama si sadla do druhého kresla. Jela odložila časopis, osladila si kávu, a v rapotaní pokračovala. Mala plno otázok, ako bolo na oslavách, na veselici. Zaujímala sa o všetko ako členka výzvednej služby, o všetkom jej musela Anna zreferovať. Aby nemusela toľko hovoriť, ponúkla ju štamperlíkom. Jela vďačne súhlasila, ba slušne pripomenula, aby pozvala aj Floriána. Najprv sa vyhovorila, že obeduje, no zrazu začuli veľký rachot, Anna už šípila niečo zlé, Jela zbystrila pozornosť, no rachot nepokračoval a Floro sa objavil vo dverách.

„Florián, čo sa stalo? Čo to bol za lomoz? Posielam Annu pre vás, poďte si k nám prisadnúť a dajte si s nami pohárik, no? Čo vy na to? Poďte, poďte...“ Očila s ním, frajerom, tak ako všetky, čo ho nepoznali. Niektoré ho priam obdivovali. Tak ako Anna ešte v začiatkoch.

Kým ho Jela zvádzala, a on s úsmevom poslúchol, Anna bez slova vyšla. Vedela, že ju v kuchyni čaká hrozná vidina a len čo vošla, rozplakala sa. Rozbitý tanier s miskou a zvyškami jedla boli roztrúsené po zemi. Nebolo to prvýkrát a len dúfala, že už posledný. Podlaha z krásnych dlažieb bola už na mnohých miestach vyštrbená. Srdce jej divo tĺklo, kým vzala metlu a smetník, aby narýchlo poriadila a vzápätí dlážku umyla. Vedela, že Florovi netreba nikdy protirečiť, už ho poznala natoľko, že už dokázala rozprávať aj jeho rečou. Aj tou nepríjemnou. Aj násilníckou. Lenže teraz to bolo na neho priveľa. Na sobotňajšej veselici nikto nebol unesený tým, čo urobil, nie tak, ako pred štvrťstoročím. Vtedy ju po veselici nosil na rukách, teraz sa neukázal doma celý deň, lebo sa hanbil pred deťmi. Cítila, že je tomu tak, nech by si hovoril, čo chcel. Zaliala pre neho kávu a znovu s úsmevom vchádzala do krajčírskej izby.

Jela odchádzala len keď sa dobre vyrozprávala a len čo Anna za ňou zatvorila vchodové dvere, Floro ich zamkol na kľúč. Anna si povzdychla, srdce sa rozbúšilo, žalúdok zovrel. Vyniesla tácku so šálkami z izby do kuchyne. Nestihla ich umyť, Floro už stál za jej chrbtom a objímal ju zozadu. Hladkal ju po celom tele a bozkával na šiji, na uchu, potom si ju otočil k sebe a pokračoval. Vyrážajúci alkohol robil nepríjemným jeho dych, od ktorého sa Anne dvíhal žalúdok. Otáčala hlavou, ale hľadal jej ústa, preto zadržiavala dýchanie, aby ho necítila. Neodporovala, ba sem-tam potiahla ústa na úškrn, aby ho presvedčila, že s ním súhlasí. Aj v takýchto chvíľach bol dokonalý milenec. A práve takého dokonalého milenca jej všetky ženy záviděli. Muža s pozoruhodnými vlohami, občas urážlivého, občas uštipačného, občas drsného, dobrodruha vhodného do koča i do voza. Florián bol od začiatku presvedčený, že Anna sa dozvedela o všetkých jeho milostných pomeroch pred ich sobášom. Veď

chválil sa tým nielen on pred mládencami, ale červenali sa všetky dievčatá, ba aj vydaté mladšie i staršie ženy, keď prišla reč na jeho milostné príhody. Vtedy dostal všetky, až na Annu.

„Poď do spálne“, naliehal, hladkal ju, potom chytil za ruku a viedol na poschodie. Celou cestou ju dráždil. V spálni ju vyzliekol celkom donaha, sám bol rýchlo hotový. Pomiloval ju aj teraz šialene, ako vždy vedel, ale v poslednom období vždy bez jediného milého slova. V začiatkoch bola *krásna, milovaná Anninka*, potom ju volal *moja Anka*, až ostalo pri *ach, Anna*, ba neskôr už len *ach, ty.* Kdeže sú tie začiatky! Anne už milé slová nechýbali, tešila sa, že nepočula výčitky, alebo krik.

Keď o hodinu zaspal, tíško zišla do svojej izby a pokračovala v šití. Cyril čochvíľa doviezol Ivetu a ona mala radosť vo svojom srdci. Ako si len pristali! Ešteže Floro spal.

7.

Poslednú augustovú nedeľu sa v meste v lokáli s názvom Večerný bar konala diskotéka so živou hudbou. Plagáty boli vyvesené už dobrý mesiac, aby prilákali čo najviac zabávať sa chtivých ľudí. Členovia skupiny Experiment sa chystali už od predpoludnia, inštalovali elektriku, zapájali reflektory na svetelné efekty. Cyril s Danielom a osvetľovačom sa práve radili o možných variáciách. Dnes hral aj Cyril, a mali prísť aj ich sestry s manželmi Vronskými. Nikto z nich nevenoval pozornosť staršiemu pánovi, ktorý sedel v kúte baru pri pohári piva a sústredene sledoval celé dianie a tichý, pomalý frmol v miestnosti. Hrdosť ho ovládla pri pomyslení, že jeho vnuk je majiteľom budovy, v ktorej on ešte ako mladý muž pracoval. Vždy sa mu budova a miestnosť na lokál pozdávala, ale vtedy boli iné časy. Už je tomu šesť rokov, keď na jeho nahováranie, a so spoločnými financiami kúpili budovu pre vnuka. A vedel, že vnuk si bude skvele počínať. Veď nemá ešte ani tridsať, a dokáže zorganizovať takéto veľkolepé podujatie. A nie prvýkrát. Bar dobre vynášal. Skupina Experiment experimentuje v ňom už štvrtý rok, a má nesmierny úspech. Všetci členovia sú mladí chlapci, presne tak, ako v jeho časoch. Vtedy tu hrávali Vlasáči, pravda, mali celkom iné problémy, nezapájali elektrické gitary, a neboli dôležité akési efekty. Hrali dobre, ľudia ich radi počúvali. Až kým jeden z nich neodišiel a vtedy sa skupina rozpadla.

Starý pán, ktorého všetci poznali pod menom dedo Konrád, už hodnú chvíľu so zjavným záujmom sledoval dvoch tmavovlasých kučeravých mládencov, členov skupiny. Navzájom sa dopĺňali, súhlasne nariaďovali a obaja priam prekvapujúco zhodne dokázali zorganizovať členov svojej skupiny aby zodpovedne vytvorili podmienky na dnešný výstup. Ich bystré oči všetko preverovali, vyskúšali a robili všetko preto, aby nevznikli žiadne prekážky počas výstupu. Dlhovlasý si nadvihol vlasy a poškriabal sa na zátylku. Starý pán sa vtedy usmial. Možno náhoda zariadila tak, ale oboch spolu doteraz ešte hrať nevidel. Čašník im práve priniesol akúsi vodu, obaja si vzali fľašky a sadli si k prvému stolu.

„No, chlapci, dnes sotva bude oddychu, seďte, kým môžete“, zastal si zozadu medzi nich.

„Ach, dedo Konrád, odkiaľ ste sa tu vzali?, Cyril sa otočil a podával mu ruku.

„Hjaj, mám takú záľubu sledovať tých, ktorí pracujú“, rozosmial sa. „Neuverili by ste, aká je to dobrá práca a zábava zároveň.“

„Viem si predstaviť, dedo. Poďte si prisadnúť na chvíľu“, ponúkal ho Daniel.

Deda Konráda nebolo treba dvakrát núkať, veď preto k nim prišiel. Vytiahol si stoličku a oboch pohladkal po pleci. „Odkedy že tak spolu hrávate?“, spytoval sa a významne pozeral raz na jedného, raz na druhého.

„To ako my?“ Cyrilov ukazovák sa zastavil vo vzduchu, zvedavo pozeral na deda.

„Hej, hej, pravdaže vy. Otec sa vám venoval a naučil vás hrať, ako vidím“, usmieval sa na nich s veselými očami. „ Celkom ste sa na neho udali. A akože sa má? Zmizol z kapely, ani čo by sa pod zem prepadol.“

„O kom hovoríte, dedo?“

„Nuž len nemajte starca za blázna, milí moji! O kom inom ako o Danovi.“

„To ako o mne?“

„O tvojom otcovi, zlatý môj. Aj on tak nadvihoval vlasy a tak iste sa škriabal na zátylku, ako ty, pamätám si to, aj keď som už zostarol.“

„Dedo, môj otec hudbu nemôže ani cítiť, kdeže ...“

„No tomu neverím, chlapče, veď hovoríš, že si Dano, tak si predsa jeho syn, či ako?“

„Dano som, ale ... Danov predsa pobehuje po svete až-až“, odpil zo sódy.

„Ech, bisťu...“, dedo Konrád doteraz oboma rukami držal chlapcov za plece, no slovo sa mu v hrdle zaseklo a oboma rukami sa poškriabal na hlave. „Prisahal by som, že obaja ste synovia Dana Jihlu. Veď máte ten istý pohľad, také isté pohyby, takú istú výdrž.“

Danielovi zabehla sóda, rozkašľal sa, dedo Konrád ho ťapol párkrát po chrbte. „No-no-no, len sa mi tu, synak, nezadus, nechcem ťa mať na svedomí“, smial sa dobrácky.

Cyril sa bezradne pozeral na Daniela, ktorý zložil fľašu na stôl a keď si odkašľal, síce priateľsky, ale celkom vážne sa pozrel dedovi Konrádovi do tváre. „Dedo, odkiaľ vy poznáte Dana Jihlu?“

„Toho predsa poznajú mnohí! No viac možno tí starší. Asi pred dvadsiatimi rokmi som tu ešte pracoval, a on vystupoval v tomto lokáli. Samozrejme za iných podmienok, ako vy dnes, ale bol skvelý gitarista a mal krásny hlas. Pamätám si aj to, že s jeho kapelou spievala Pavlínka, taká milá dlhovláska. Bola do Daniela veľmi zaľúbená, ale Dano už mal niekoho. No ... neviem ako to medzi nimi skončilo ... Dano sa potom akosi stratil ...“, dedo sa zakoktal, zrazu nehovoril s takým elánom ba aj intenzita jeho hlasu sťaby zoslabla. Nadvihoval plecia, potom zmraštil obočie, poškriabal si nos, potom čelo, nakoniec svoju plešinku. „A ... ty ... vy ... ste čí, ako vám vašich apov volajú ... keď sa smiem spýtať?“, vyzvedal sa.

„Ja som Dano Nižný, od Flóra Nižného a tuhľa ... toto je Cyril Vronský, syn Ruda Vronského“, obaja sa s počudovaním usmievali, prečo má dedo o nich taký záujem.

„Aha! No, chlapci, idem si dopiť svoje pivko ... tak len dobre hrajte ... a prepáčte starému človeku, že sa tak medzi vás zaplietol a nerobte si z mojich rečí nič, radšej zabudnite, viete, starý človek už toho navraví ojojój ...“, bolo mu akosi naponáhlo, rýchlo vstal a stratil sa v šere baru pri zadnom stole. Keď sa Cyril za ním zahľadel, už si prikladal pivový pohár k ústam.

Chlapci pozreli na seba. Cyril sa usmial. „No, braček, takže dnes hráme spoločne ...“, uťahoval si z dedovho rozprávania.

„Dedo Konrád predsa len má v niečom pravdu, Cyril. Neuveríš, čo sa mi stalo ...“

„Čo?“

„Raz-raz dva, raz, dva, tri ... chlapci, všetko je zapojené, ideme na to ... skúšame s efektmi“, ozývalo sa z mikrofónu. Obaja vstali a všetky rozhovory stratili na dôležitosti.

8.

Anna práve vybrala poslednú fašírku z pekáča, keď sa Dunčo silno rozbrechal. Vypla plyn, pekáč vyniesla do špajze na zem, pod okno. Na zvonenie vyzrela kuchynským oknom, z ktorého presne dovidela na bránu. Pred bránkou postávala Hela s Matejom a Ilkou. Hela držala v ruke tašku, Ilka mala kyticu. Floro naťahoval krk vedľa ženinej hlavy aby dovidel cez okno na prichádzajúcich a do dlaní chytil jej prsia. „Ech, keby neprišli ...“, túžobne jej šepol do ucha.

„Choď radšej otvoriť“, odbila ho a zakryla utierkou celý kopec vypražených fašírok naukladaných v miske z jánskeho skla a potom vyšla do dverí privítať návštevu.

Hela s Ilkou namierila do kuchyne, Floro s Matejom ostali na dvore, sadli si do altánku. „Prines nám niečo“, rozkázal si Floro.

„Teta, priniesla som vám ruže, tieto rozkvitli z poslednej objednávky od Bakkera“, pochvaľovala sa Ilka. Bola zázračná záhradníčka, vzhľadom na svoj mladý vek vedela o kvetoch a rastlinách veľmi veľa. Pochválila ju, vložila ich hneď do vázy a pokochala sa pohľadom. „Sú krásne, takéto som ešte ani nevidela. Prinesiem k nim zo záhrady asparágus, aby viac vynikla ich krása“, sľubovala.

„Teta, ja“, vzala si zo stola nôž a vybehla na dvor.

„Matej ešte vždy sedí doma“, začala Hela len čo ostali samé. Z tašky vykladala umelohmotnú krabicu so zákuskami a sadla si na rohovú lavicu za stôl.

„Neviem, čo na to povedať“, pokrútila Anna hlavou. „Je mi vás skutočne ľúto. A načo k nám nosíš zákusky? Vieš, že napečiem, mala si ich nechať pre rodinu“, pripomínala Anna. Vedela, že ak sa Floro dozvie od koho sú, po ich odchode ich vyhodí psovi. Hela sa raz nevedela naučiť piecť, ba ani variť.

„Vyhútajme niečo pre Mateja, Anna“, prosíkala sa.

„Nie je to jednoduché, veď si mu vybavila pracovisko a nevážil si ho.“

„Neviem, čo je to s ním, všetko sa mu lepí na ruky a potom trpí celá rodina“, rozplakala sa.

„Neplač mi tu, Hela, niečo už len vymyslíme. Uvarím kávu, posedíme s našimi mužmi, snáď sa niečo len podarí ...“

„Keby mu niečo Floro vedel zabezpečiť, tak ako minule, to by bolo dobre, tak som sa tešila, že je konečne v práci“, fňukala.

„No to nie ty si mu prácu vybavila?“

„No ... ja, ja, pravdaže ja, ale Floro pomohol. Keď sa bol Matej prihlásiť na úrade, bol Floro tak náhodou u nás ... práve som varila guláš ... „

„No, vari sa aj najedol?“

„Najedol, aj ho pochválil ...“

„ ... ale čo?!“

„ ... a vtedy sme sa rozprávali o tom jeho pracovnom mieste.“ Poutierala si oči, zasmrkala. „Ach, Anča, tebe je hej! Keby Matej bol taký ako Floro! Má ťa rád, ešte vždy ťa aj chce, postará sa o všetko, deti sú na poriadku ... och, mať takého muža ... už sa nikdy nedožijem“, zasnila, kým si utierala už neexistujúce slzy.

„Aj teba pretiahol?“ hodila po nej pohľadom, kým pripravovala kávu do hrnčekov.

„Ale Anča, za koho ma máš?“ rozhorčene na ňu pozrela. „Netreba sa s ním vari vyspať, aby som videla, ako si nažívate. Ale to si celá ty! Nikdy ti nie je nič dobré. Muž ťa na rukách nosí, a ešte by si chcela od neho, aby ti bol aj verný ... pch, Anča, kde ty žiješ? Dnes je v móde nevera, dušička, dnes každý s každým ...“, zmĺkla, Ilka priniesla asparágus a vkladala ho do vázy.

„Mali ste pravdu, teta, naozaj k nim pristane“, obzerala si kyticu zo všetkých strán a položila vázu naprostred stola.

Anna jej podala z komory práve prinesenú fľašu vína a fľašu domácej. „Odnes chlapom, Ilka, a príď pre poháre. Nech si vyberú, čo chcú piť“, sadla si potom k Hele. „Takže si sa s ním vyspala“, pokyvkávala hlavou Anna. „Aj ty, Hela. V dedine už len tretia generácia je od neho poctivá, aj z tej možno len niektoré. A kedy?“, vzápätí sa hneď spýtala.

„Naposledy?“, zaskočená prívalom Anniných slov a poslednou otázkou hneď aj zodpovedala, potom si dlaň rýchlo položila pred ústa.

„Aha, už viem, naposledy to bolo keď mi povedal, že musel ostať na nočnej, s Matejom. A potom Mateja prepustili.“

Hela sa rozplakala. „Ako si vedela?“

„Píšem si čiarky, Hela, a tá jedna ešte chýbala“, prehltla hlasno.

„No ale ...“

Ilka vbehla, pýtala si poháre a rýchlo odbehla. Voda zovrela, Anna zaliala kávu, poukladala všetko na tácku a kým sa Ilka hrala s Dunčom, obidve ženy si prisadli k svojím mužom. Hela sedela z jednej strany stola, Floro hneď z rohu z druhej strany. Rozprávali sa o banálnych veciach, o všetkom možnom, Hela čakala, kedy konečne budú hovoriť aj o Matejovom zamestnaní. Po vypití troch kalíštekov tvrdého Anna zbadala, ako si Floro okato pohladkal svoje stehno, potom si ruky vyložil na stôl, no o chvíľu už hladkanie pokračovalo na Helinom stehne. Hele stúpla červeň do tváre, bojovala sama so sebou, ruka sa jej stratila pod stolom. Floro znovu nalial, obaja vypili, ba ponúkol aj ženy. Na jeho veľké prekvapenie, vypila aj Anna. Nemohla sa už pozerať na ich hru, kde ju muž priamo pred jej očami podvádza. A Hele je hej. Uveličená z toho, že ju chce okrem jej muža aj niekto iný, a zmätená z toho, že sa všetko deje pred Annou, vstávala, že ide na záchod. O chvíľu náhle musel odísť aj Floro.

„Tak, ako, Matej? Máš už vo výhľade niečo?“

Matej sa najprv rozhliadol a keď sa presvedčil, že nikto nablízku nie je, položil svoju ruku na Anninu. „Nie je to také jednoduché. Myslíš, že krádež bola náhodná? Anna, žena mi zahýba, nemôžem ju doma samotnú nechať na noc. Celý týždeň som robil nočné, ona bola celé noci sama ... pri jej tele, všimni si, aká je ešte vždy kočka. Vôbec nepribrala ... zahýba mi, Anna, neviem, čo mám robiť“, vysypal na jeden dych.

„Povedz jej, aby pribrala, možno sa na ňu nebudú tak chlapi vešať“, uškrnula sa. „A keď chceš zistiť, kto ti chodí za ženou, choď aj ty na záchod, alebo za Florom.“

Matej očervenel, priam vyskočil, rozhliadol sa po dvore, Ilka česala Dunča, ale ani Helu, ani Flora nevidel. Už bol pred sieťovými dverami pred vchodom do domu, keď odtiaľ práve vychádzala Hela. S rozstrapatenými vlasmi, s rozhorúčenými lícami v rozpakoch pozerala na svojho muža.

„Čože, aj ty potrebuješ na záchod?“

„Nie, ja idem za Florom.“

Floro sústredene krájal v kuchyni chlieb, pred ním misa plná fašírok a uhorky. Práve si odhryzol z mäsa, keď sa Matej za ním zjavil.

„Čo ste vy dvaja tu robili?“
„Som sám, či nevidíš?“
„Bola tu aj Hela ...!“
„Blázon, sám si počul, že sa išla vycikať...“
„ ... a ty za ňou:“
„Šibe ti? Netáraj, kto by chcel takú vychudnutú? To len ty chceš samú kosť a kožu, mne sa páčia také mäsitejšie, na ktorých je čo pohladkať.“

Matej bol zrazu bezradný. Anna hovorí niečo iné. Poškriabal si čelo, rozpačito pozrel na Flora a sám si vzal krajec chleba a fašírku. Zdalo sa, že ho Floro jedinou vetou presvedčil.

9.

Anna prichádzala domov z cintorína, kam sa odvážila zájsť, lebo Florián mal dennú. Odniesla kyticu na Danielov hrob, dnes práve uplynulo dvadsaťpäť rokov od jeho smrti. Oči mala vyplakané, ešte jej štípali po vyronených slzách, preto sa zastavila, pri plote za veľkým kríkom zlatého dažďa aby sa vyhla poštárovi a radšej sa neukázala, keď vkladal poštu do schránky. Slzy sa znovu tlačili do očí, keď pomyslela na to, ako čakala toho času na Danielove listy. Keď bol viac ako tri dni preč, vždy jej napísal. Koľko sa len nasmiali, keď sa často vrátil domov skôr, ako poštár priniesol jeho list. Teraz vyberala zo schránky Pravdu, akýsi ženský magazín pre Ivetku, listy pre Ivetku aj pre Daniela a nakoniec vypadol na zem akýsi list bez známky. Zodvihla ho a zvedavo otáčala. Na obálke bolo detským veľkým tlačeným písmom napísané *FLORIÁN*. Nebol zalepený, zadná strana bola vsunutá do obálky. Zo zvedavosti ju otvorila a vybrala pozahýnaný list, ktorý bol vytrhnutý zo zošita. Na vnútornej strane bola nakreslená šibenica a na nej jednoduchá kresba obesenca. Pod kresbou napísaná veľká číslica 25. Annu prešiel mráz. Ruka sa jej zachvela. Stála nerozhodná a bezmocná. Rozbolela ju hlava, ani nebolo jasné, z čoho, ale pudy vyvolávali potláčané myšlienky. Kto sa odvážil poslať Florovi takýto odkaz? Narýchlo hodnotila následky toho, až dá Florovi list. Na druhej strane si priala, aby sa list dostal do jeho rúk. Potom sa rozhodla. Listy vybrala a noviny s časopisom a lístok nechala v schránke. Potom schránku znovu otvorila, vložila do nej aj listy. Veď Floro nemusí vedieť, že schránku otvorila a list videla! A aby dokázala, že nestihla sa na došlú poštu ani pozrieť, povynášala všetky paplóny, periny, vankúše na dvor a ešte aj keď Floro prichádzal domov, vždy umývala okná. Zazrela ho už zďaleka, sledovala, čo urobí.

„Ženská, načisto si sa zbláznila, nedokážeš odpočívať? Je horúco ani v pekle a ty sa pustíš riadiť?“, volal na ňu sotva zosadol z bicykla. „Choď z toho slnka, veď odpadneš.“

Mal pravdu. Sotva sa držala na nohách. Napriek septembru slnko dnes mimoriadne pražilo. Bolo jej na odpadnutie, ale nie z horúceho dňa, ale zo spomienok spred rokov.

„Sú to možno posledné teplé dni, musím ich využiť“, odvrkla sťaby celkom zaujatá prácou, a sledovala ho jedným očkom. „Prines noviny, nestihla som sa tam ani pozrieť“, prízvukovala.

„No, to vidím, je tu celá kopa pošty. Aj deti tu majú akési listy.“

„Odlož ich, ako vždy.“

Potom zbadala, ako sa zohýna, ktovie, prečo aj jemu vypadla obálka, podobne, ako jej. Už aj zostúpila z rebríka, aby ho mohla nenápadne sledovať z Ivetinej izby. Obišla veľké namaľované výkresy, ktoré Ivi poukladala na zem. Inokedy by sa pokochala na jej krásnych ťahoch, ale teraz ju zvedavosť hnala k oknu. Floro dlho a prekvapene pozeral na obálku, kde bolo napísané jeho meno, potom sa pozrel do okna, ktoré umývala. Keď ju tam nevidel, pomaly z nej vyberal list, roztvoril ho a mykol hlavou. Ruka sa mu zachvela, videla to na papieri. O chvíľu si pretrel zarosené čelo. Stál ako prikovaný, Dunčo ho oňuchával, obehoval a vyskočil mu na stehná. Bezmála do neho kopol a nahnevane ho okríkol. Pes sa otočil a s dlhým nosom odchádzal. Floro nebol schopný ani sa pohnúť. Anna vedela, že je to dôsledok vnútorného boja, ktorý zvádzal sám so sebou. Účinný to bol papier, odosielateľ ním dosiahol, čo chcel, nech to bol ktokoľvek. Keď videla, že skladá papier, a strká obálku do vrecka, rýchlo zišla do kuchyne a pripravovala mu obed. Cez okno začula vrzgot kolies íu..íu..íu, ako ho tlačil k dverám, oprel o stenu a vošiel.

„Kde si toľký čas? Poď sa najesť, aby som si ešte mohla dokončiť robotu“, videla, ako s chvejúcou sa rukou odkladá listy do šuplíka a skladá noviny na stôl.

„Nie som hladný, dám si len pivo“, preriekol hlasom, akým ho doteraz hovoriť nezačula.

„Netáraj, nepi na lačno, skôr sa najedz“, sledovala ho a čakala, ako zareve, prípadne ju okríkne za to, že mu dokáže odporovať.

„Je horúco, nechutí mi“, vošiel do špajze, v ruke prinášal pivo, otváral ho. „Choď si dokončiť robotu, idem si sadnúť do altánku, najem sa večer“, povedal celkom vľúdne a vyšiel na dvor.

Pozerala za ním. Zdatného muža a večného frfloša ako ľahko a bez problémov položil na lopatky obyčajný list. ... hoci jeho problémy začali možno už vtedy, pred dvadsiatimi piatimi rokmi ...

10.

V skoré ráno, sotva vychádzalo slnko, stúpal opar z hôr, a keď Rudo vyzrel oblokom, pohľad na lúky bol matný. Rodina ešte spala, tíško zišiel do kuchyne a dal upiecť večer zapácované kurča. Mal v úmysle vyjsť do prírody so svojou ženou. Vedel, že Hedviga zbožňuje tajomné farby a tóny v prírode, ktoré rada prenáša na plátno. Preto, kým sa zobudila a vypila svoju neodmysliteľnú raňajšiu kávu, už skladal stojan na maľovanie a pripravoval ho do vozíka, kde už bolo uložené plátno a farby ako aj jedlo nachystané v batohu. Ešte si priniesol svoj notebook, aby sám mal čo robiť na lúke, kým jeho Heidy bude maľovať. Zriedka vídať také počasie, aké sa sľubuje dnes. A výnimočnosti dokázala jedinečne prenášať na plátno. Rudo s ňou všade a vždy rád chodil. Kým zaujato hľadela na krajinu, ktorú vo vernej podobe zobrazovala, spokojne mohol pracovať. Čo nestíhal v robote, a bolo toho niekedy naozaj veľa, nosil domov. Písanie často zložitých správ na rušnom pracovisku bolo problémom, ale na lúke, v tichu, myšlienky samé prichádzali.

Po niekoľkohodinovej zaujatej práci v tieni stromu Rudo konečne vstal a vystieral si stŕpnuté telo.

„Vyhladol som, Heidy, budeme obedovať?“, zastal si za ňu a zapískal. „No žena moja! Mám doma naozajstnú umelkyňu. Krásne a veľmi verne si dokázala namaľovať túto dolinu. Páči sa mi“, kochal sa na jej diele. „Ale zlož konečne svoje nástroje a poď jesť.“

„Skutočne sa ti páči?“

„Skutočne, moja umelkyňa“, pochvaľoval ju a pohladkal po pleci. „Máš šikovné ruky, nevymenil by som ich za nič na svete. No, a teraz už poď.“ Rozbaľoval obed na rozprestretú deku, na ktorú nezabudol priniesť aj obrus.

„Čo máme na obed? Cítim vynikajúcu vôňu mäsa“, zložila paletu a načiahla sa za vodou.

„Stihol som ráno upiecť kurča a máme k nemu chlieb a zeleninu.“

„To je fajn! Na čo ty nemyslíš? Ako si vedel, že chcem prísť von?“

„Vytušil som, ale ja sám som chcel. Stúpal opar, ukazoval sa pekný deň. Čochvíľa sa počasie zhorší, možno ešte pár dní a ...“

„Rudko, pozri!“, Heidy vzrušene ukazovala smerom k lesíku. „Je tam teta Blašková. Možno k nám príde, tak rada by som sa s ňou niekedy porozprávala.“

„Prečo? Čo by si sa jej chcela spýtať? Bočí od ľudí, s nikým sa nestretáva. Pamätáš sa, ako ušla do lesíka prednedávnom, a už len-len že sme ju nedobehli. Bojí sa snáď niečoho ... alebo niekoho.“

„Keby si sa s ňou porozprával, možno by si vytušil dôvod, pre ktorý uteká pred ľuďmi. Máš na to svoj vlastný štýl a fantáziu“, medzi kolená vložila fľašu s vodou a odlievala, umývala si ruky.

Zasmial sa. „Príbeh s fantáziou? Neznie to zle. Keby som bol spisovateľom, možno by som taký napísal. Ale realita života je iná. Možno niekedy je aj bez fantázie, len tak, žijeme ho ako prichodí, drahá moja.“ Ale v skutočnosti bol zvedavý na túto drobnú, útlu ženičku, s ktorou od doby, ako tu žijú, ešte nikdy nikoho nevidel rozprávať. Heidy mala pravdu, mal cit a pozoruhodnú intuíciu. Už v rannom detstve si toho všimla najskôr jeho matka, potom aj otec. Veď preto bol vyšetrovateľom. Pružne riešil každý prípad, spontánne sa púšťal do zložitých úloh a ľahko sa mu podarilo ich vyriešiť. Prekvapivo vedel vyjednávať s ľuďmi, nenútene získaval od nich cenné informácie, často sa mu vyspovedali, lebo dokázal vzbudzovať dôveru a manévrovať s hocikým, aj napriek vnútorným prekážkam kohokoľvek.

Vyložil pred Heidy polku kurčaťa na umelohmotný tanier, druhú polku pred seba, nakrájaný chlieb bol v sáčku a už čistil uhorky, priložil papriku a paradajky.

„Hotový rajský obed, Rudko. Ale toľko toho nezjem“, rozkrojila si polku kurčaťa ešte napoly a štvrtku so stehnom odložila do alobalu.

Keď si už bez slova pochutnávali na obede, v kríku neďaleko nich sa mihla postava. Rudo zbystril pozornosť a pozrel na Heidy, očami naznačil, aby bola ticho. Spomedzi kríkov vyšla teta Blašková.

Zastavila sa neďaleko nich, bez slova ich sledovala. Rudo sa s úsmevom na ňu pozrel, a ponúkol jej porciu s mäsom a chlebom. Blašková sa nemo prizerala. Keď ale videla, že jej Rudo neúnavne núka jedlo, podišla k nim tíško, bez slova. Heidy sa na ňu ani nepozrela, len videla nohy v obnosených starých topánkach, vykrivených na jednu stranu. Rudo vedel, že potrebuje na prejavenie sa dôveru a trpezlivosť. Vzala od neho ponúknuté jedlo, chvíľu postávala.

„Sadnite si k nám pani Blašková, práve obedujeme, pozrite, máme jedla dosť“, prihovoril sa jej vľúdne, s profesionálnou zodpovednosťou s ňou očil a na Heidyne veľké prekvapenie si sadla vedľa nej. „Dobrú chuť, pani Blašková, najedzte sa s nami“, potom sa sústredene venoval svojmu jedlu.

„Aj vám dobrú chuť“, pomaly si jedlo priložila k ústam.

Heidy prekvapene zistila, že rozpráva. Nikdy ju ešte nepočula ani slova prehovoriť. Keď s plátnom a paletou vychádzala sama do prírody, Blašková bočila od nej a naširoko ju obišla. A teraz ... stačí, aby Rudo na ňu pozrel a vyčaril svoj neodolateľný úsmev, od ktorého prehovoria aj najťažší zločinci a dokáže to, čo možno nikto doteraz, a síce že teta si prisadne k nim!

„Je to dobré“, prehovorila.

„Sám som to pripravil, chutí vám?“

„Je to dobré“, opakovala.

„To je moja manželka Hedviga, poznáte ju?“, začal neviazaný rozhovor.

„Poznám, vídavam ju tu na stráni, keď chodím pre bylinky.“

Hedviga sa osmelila na ňu pozrieť. Nedokázala uhádnuť jej vek. Jej bystré zelené oči vytrvalo hľadeli na ňu, tvár tenká, ako jej postava, na hlave šatka, spod ktorej vykúkali šediny.

„Pekne maľujete, videla som obraz.“

„Aj ja hovorím“, pridal sa Rudo. „Keď chcete, môže vás Hedviga namaľovať“, posmeľoval ju očami.

„Naozaj by ste to dokázali?“

„Naozaj“, usmiala sa na ňu.

„Ale nie teraz, musím si uviazať čistú šatku.“

„Prídete k nám, pani Blašková, dohodneme sa, dobre bude tak?“

„Nechodím nikam, len na lúku a do lesa. A niekedy do obchodu.“

„Má to svoj dôvod, pani Blašková?“, vyzvedal sa Rudo.

Preľaknuto na neho pozrela. „Dvadsaťpäť rokov“, povedala po chvíli, keď si Rudo myslel, že sa uzavrela a už neprerečie.

„Čo to znamená?“, vyzvedal sa, a obhrýzal zaujato kostičku, akoby ho odpoveď ani nezaujímala.

„Dvadsaťpäť rokov a už dvadsať dní“, prehovorila tíško a zložila chlieb, ktorý doteraz držala v ruke. K nemu si vždy odtrhla kus mäsa, ktoré vkladala do úst.

Rudo by potreboval dokonale poznať podrobnosti, aby rozoznal a pochopil, prípadne rozuzlil možno zvláštnu verziu jej dôvodu, pre ktorý sa stránila ľudí. Nedal jej hneď najavo svoju zvedavosť, nechal jej dostatok času, aby prehovorila, keď bude chcieť.

„Spravodlivosť nikoho neminie“, pozerala na jeden bod za Rudov chrbát, potom si znovu vzala chlieb a pokračovala v jedení. Rudo prehrýzal nejestvujúce sústo v ústach, aby ani náhodou neskončil s jedlom skôr ako pani Blašková. Cítil, že ju niečo tlačí, preto jej nechcel vytýčiť viac cieľov, ako tento jeden, zaumienil sa zamerať len týmto smerom.

„Vždy tak bolo, tak aj bude“, riekol nenútene.

„Nemalo sa to stať“, rozprávala si pre seba.

„Nikdy sa nič nestáva bez príčiny.“

„Bola príliš poctivá a to bolo aj dobre aj zle“, rozprávala si skôr pre seba, ako pre ostatných.

„Prílišná poctivosť občas škodí.“

„Pokazila si celý život, teraz to už vie“, potom znenazdania chytila Hedviginu ruku. „Ty si dobrá duša, vidím, ťa často krát, aj vaše deti vídam. Aj dcéru som videla v lesíku, hm, bude z nich pekný pár, on je dobrý chlapec, ako jeho otec.“ Zrazu rezko vstala, tvár nadobudla neprístupný výraz. Jedlo nechala jedlom a akosi prirýchlo sa stratila v lesíku. Počuli zachrapčať raždie, načúvali krokom, ktoré k nim doliehali, raz rýchlejšie, potom pomalšie, a keď to už na Ruda bolo priveľa a sám chcel vstať, znenazdania sa za jeho chrbtom vynorila Blašková z lesa a vrátila sa k nim. V ruke niesla zvláštny druh nízkych kvetov, aké doteraz ani jeden z nich nevidel. Sadla si na pôvodné miesto a malú kyticu kvetov ponúkla Hedvige. „Buď mu verná, zaslúži si to“, podávala jej kyticu a pozrela pritom na Ruda. Bez slova pokračovala v jedení. Hedviga od prekvapenia zamrmlala ďakujem, nič viac nebola schopná zo seba vydať. No nech jej Rudo kládol už bársakú otázku, nech sa jej čo ako milo a zvodne

prihováral, neodpovedala. Keď asi o hodinu zjedla väčšinu jedla, vstala, zastala si medzi nich od chrbta a položila ruky na ich plecia. „Vysuš si ich, zachovajú sa ti dlho“, prihovárala sa Hedvige. „A tebe ďakujem za obed, bol dobrý“, oboch ich pohladkala po pleci. „Ste dobrí ľudia“, povedala a odišla do lesíka. Začuli len slabý zvuk praskania raždia od jej vzďaľujúcich sa krokov.

11.

Anna ešte polihovala, keď Floro po nočnej prichádzal domov. Tíško vyšiel na poschodie, tíško sa vyzliekal, snažil sa ju nezobudiť. Odvtedy, čo dostal list, sa jeho správanie celkom zmenilo. Díval sa často na vzdialený bod, Anna sa ho v tých chvíľach nesnažila vyrušiť. Bol ako zakríknutý. Nesťažoval sa, a ona sa ho neopýtala nič. Naopak, tešila sa, že ho ničím nepopudila a on tlmí svoju zúrivosť. Možno sa konečne naučí ovládať svoje zmysly a s blížiacou sa starobou zhasnú aj jeho vzplanutia voči iným ženám. Keď počula jeho pravidelný, tichý dych, vstala a obliekla sa. Dnes mala na pláne ešte čo-to podokončovať na Jeliných šatách, dnes mala pre ne prísť. Dosť sa preto rozrušila, lebo Floro ju neznášal. Chodila k nim ako špiónka, voči Floriánovi, ako ho volala, vôbec nebola zdržanlivá, súc si vedomá jeho túžby po cudzích ženách.

Okolo desiatej bola hotová a išla niečo zajesť, keď uvidela odchádzať poštára od bránky. Vyšla pre noviny, aby si z nich pri raňajkách niečo vyčítala. Keď vybrala noviny, od ľaku očervenela. V schránke pod novinami bola znovu taká istá obálka bez známky s Floriánovým menom ako nedávno. Teraz sa sama pozrela do okien na poschodí, či ju Floro nesleduje. S rozochvenou rukou opretá o stenu a so srdcom tlčúcim až kdesi v hrdle ju otvorila a vybrala z nej list podobný prvému. Znovu jednoduchá kresba obesenca a znovu číslo 25 + 25 dní. Nazrela do kuchynského okna, či náhodou nie je tam. Nebol. Vložila všetko späť a potajomky sa zakrádala do bytu, keď zazvonil telefón. Volala Jela. Komplikovane začala vysvetľovať, prečo dnes nemôže prísť, napriek tomu by šaty veľmi potrebovala. Keby jej mohla priniesť, bola by veľmi rada ... bla-bla-bla. Anna jej v momente sľúbila, že jej ich odnesie, lebo jej treba kúpiť nite a látku na podšívku. Nerozhodovala sa dlho, priviazala Dunča, autom si zastala pred bránu a zbalila Jeline šaty. Bojazlivo vystupovala po schodoch na poschodie, snažila sa zachovať pokoj, keď otvárala dvere na spálni. Floro hlasno chrápal. Uspokojilo ju to. Prezliekla sa a rýchlo zo spálne odišla. Na kuchynskom stole nechala lístok s odkazom, že išla do mesta nakúpiť a nesie Jele šaty. Myslela si, že vyhrala.

Jela nebola doma, sadla si preto pred cukráreň na terasu a objednala si kávu a zákusok. Počasie už nebolo práve ideálne na vonkajšie posedenie, no napriek tomu na terase nesedela sama. Pofukoval vietor a zanášal padajúce lístie. Zmietla ho zo stola, a rozhliadala sa po ulici, kým pomaly ujedala. Zrazu sa jej skoro zastavil dych. Na ulici uvidela Daniela ... či Danielovu postavu ... alebo muža podobného Danielovi spred dvadsiatich piatich rokov. Kučeravé tmavohnedé vlasy, tá istá chôdza ... to isté telo... roztváral náruč a ona s naširoko roztvorenými očami sledovala, že sa mu do nej vrhá Iveta, jej dcéra. Myslela si, že sa zbláznila, všade vidí Daniela, potom si pomyslela, že veď je to jej syn, ale keď sa otočili, aby ruka v ruke sa stratili v najbližšej ulici, zistila, že Iveta odchádzala s Cyrilom. Vedela, že dnes príde domov až niekedy v noci, pôjdu do divadla.

Pretrela si od nervozity spotené čelo a hlasno prehltla. Dnešná udalosť s došlým listom ju prenasledovala, nedala zabudnúť ani na Daniela, ba vzrušovala sa najmä preto, čo to urobí s Florom, ako na neho zapôsobí. Posledných dvadsaťpäť rokov bol veľmi sebaistý, až spokojný sám so sebou. Naoko dosiahol všetko, čo chcel. Ale Anna vedela, že tomu tak nie je.

Nebolo dôležité, že svoju dcéru teraz videla s Cyrilom v meste, nebolo dôležité zrazu nič z dnešného dňa. Ovládol ju nepokoj. Pozrela sa na hodinky a predstavovala si, čo robí momentálne jej muž doma. Našiel už list? Pre svoju prudkú povahu a isté hulvátstvo, ktoré v sebe nosí, mu nik nezabráni urobiť hocijakú zarážajúcu vec. A tej sa bála. Do očí sa jej tlačili slzy, keď nasadala do auta, aby znovu zašla k Jele. Aby nemusela tak skoro domov, dala sa Jelou nahovoriť znovu na kávu, zašli do pizzerie, kde si bez jedinej odporovacej vety vypočula Jeline bezvýznamné ťažkosti, jej precitlivenosť na niektoré udalosti a ktovie, čo všetko by jej narozprávala, keby sa konečne už nepobrala domov. Čím viac sa cesta domov krátila, tým väčšiu stiesnenosť prežívala. Potláčala ju zo všetkých síl, napriek tomu bola jej obeťou. Odložila auto do garáže a s nepríjemným pocitom vchádzala do domu. Floro otvoril pred ňou sieťové dvere.

„No-o-ó, panej sa už ráčilo prísť domov? Kde si bola celý deň, ha?“, zaútočil na ňu zrazu nečakanou agresivitou, sotil ju v chodbe takou silou, že narazila do skrine, zapotácala sa, potkla sa o stolík, ktorý

sa s hrmotom prevalil, a ona narazila do steny. Nákup jej vypadol z ruky a rozletel sa na dlážke. Lakeť si udrela najprv do skrine, potom do steny a zaujúkala od bolesti. Trvalo chvíľu, kým sa pozbierala.

„Keby si prečítal odkaz, vedel by si“, s bolestnou tvárou začala zbierať roztrúsené veci zo zeme.

„Ty mi nevypisuj žiadne odkazy, nech len príde Jela, kedy chce. Viem, že ma chce. A možno jej aj vyhoviem a urobím jej dobre, keď si ma tak žiada“, zarehotal sa. „Mužov treba chápať a milovať, ale pre teba to nikdy so mnou ľahké nebolo, však̆že? Ty si mala vždy pred očami toho svojho, však̆že? Ešte že je tam, kde je ... patril tam ... hahaha ... už aj tak zhnil, aby si vedela. Už mi nemôže nič urobiť, už mi ťa nevezme ... nikdy mi ťa nevezme ...“, počula ho rozprávať z kuchyne, konečne pozbierala z podlahy všetko, ale lakeť nešlo zodvihnúť. Stisla zuby, zadržiavala plač a vošla do kuchyne. Sedel rozvalený na rohovej lavici, v ruke pollitrovka, z ktorej už značne ubudlo. Na zemi rozbitá váza, jej odkaz, a prevrátená remoska s roztrúseným jedlom.

„Boh ťa potrestá“, riekla s vyschnutým hrdlom, prešľapovala roztrúsené veci po zemi, zložila nákup a chytila si boľavú lakeť.

„Aha! Tak to by si chcela! Nemaj ty o to strach, boh trestá len tých, ktorých miluje. A ja som u neho v nemilosti, dobre ty to vieš, hahaha!“

Jeho rehot ju privádzal do šialenstva. Už nedokázala zadržať plač, slzy tíško bezhlasne stekali po tvári. Vyšla pre metlu a smetník, priniesla vedro aj moch. Všetko začala zmetať na veľkú kopu. Len čo sa narovnala, aby vzala smetník, Floro k nej rezko priskočil a z oboch strán dostala dve veľké zauchá. Od bolesti zvýskla. Nečakaná bitka, ktorej sa jej ušlo a ktorá nemala príčinu, ju tak rozzúrila, že neuvedomujúc si dôsledok svojho náhleho činu poriskom metly zaútočila na neho a udrela ho tak silno po pleci a po chrbte, až sa pretiahol cez stôl.

„Aá, tak ty takto! Takže ti ešte nebolo dosť!“, ťažko sa narovnal, a hneď zlostne smeroval k nej. Bojovne na svoju obranu zodvihla porisko, neberúc ohľad na boľavú ruku a oháňala sa mu pred tvárou.

„Skús sa ma dotknúť, kurevník, veď uvidíš...“, z očí sršala zlosť a bôľ, nevedno, čo bolo silnejšie.

Zapotácal sa, vystrel ruku. „Vyvaruj sa ma, radím ti dobre“, dlaňou jej pohrozil a vyšiel z bytu.

Anna ešte vždy rozkročmo stála so zodvihnutým poriskom na svoju obranu. Z očí šľahali priam blesky. Dovolila si, čo ešte doteraz nikdy. Vzoprela sa mu, bránila sa. A aj ho nazvala, ako doteraz nikdy, a tak, ako ho volala každá poctivá žena. Lenže od nej to nečakal. Ťažko vzdychala, kŕčovite držala porisko. Keby ju v tej chvíli ešte udrel, nedokázala si predstaviť, čoho by bola schopná. Zo dvora začula ... íu...íu...íu... a buchnutie bránky. Napätie v nej povolilo, metla vypadla z ruky a hlasno zavzlykala.

S napätím vyčkávala celý deň, potom popoludnie, kedy sa jej muž doma objaví. Kradmo robila všetky práce, pokiaľ to s boľavou rukou dokázala. Nemala pokojnej chvíle. Večer si zapla televízor, so sotva počuteľným zvukom ho pozerala, ale obraz ani nevnímala. Načúvala každému pohybu či zvuku, prichádzajúcemu zvonku.

O jedenástej si ľahla v hale na gauč, Floro mal mať nočnú, a doteraz neprišiel domov ani pre svoju tašku, do ktorej mu pre každý prípad nachystala jedla. Keď pred polnocou zazvonil telefón, na zvonenie sa strhla a dosť dlho sa rozhodovala, či ho má zodvihnúť. Bála sa, že na druhej strane linky bude jej muž.

Nebol. Ivetka volala, že nepríde domov. Ťažko si priznávala, že z dôvodu svojho trápenia na ňu aj zabudla. Teraz ju jej neprítomnosť potešila.

Noc mala nepokojnú. Vyčkávala na svojho muža, nedokázala spať, z boka na bok sa prevracala, a ruka veľmi bolela. Pri svetle malej lampy vari každých desať minút sledovala plynúci čas. A noc trvala nekonečne dlho. Bolesť v lakti neprestávala, neskôr si dala octový zábal, napriek tomu trhanie a bolesť pretrvávala. S menšími, väčšími prestávkami preplakala celú noc. A nielen od fyzickej bolesti. Trpela jej duša, cítila sa sklamaná, podvedená a veľmi osamelá. Na jej perách sa v poslednom období strácal dlhé roky pretrvávajúci uzdravujúci úsmev. Jej hviezda šťastia začínala zhasínať.

Nadránom od únavy zaspávala. Voľky-nevoľky ale musela vstať kvôli neustupujúcej bolesti. Ruka od ramena opuchla až po prsty, ba v zrkadle si zbadala okolo lakťa aj veľký sinavý fľak. Bola nútená pripraviť sa a zájsť k lekárovi. Nevedela ešte, ako dokáže šoférovať, útechou bolo, že išlo o ľavú ruku. S veľkou bolesťou sa obliekla do zapínacej blúzky a nohavíc, čo dokázala ako-tak bez cudzej pomoci.

Otvárala garážové dvere, keď ulicou uvidela prichádzať Flóra s Janom Simanom na bicykli. Na Florovu ustarostenú tvár a náhle vzišlú hlasnú starosť o svoju ženu sa aj Jano zastavil pred bránou.

„Čo je, Anka, kam si sa vybrala tak skoro?“, z Florovej reči bolo cítiť len ľútosť a Anna sa čudovala, kam sa podela včerajšia drsná povaha jej muža.

Otočila sa smerom k bráne, Jano sa jej pozdravil, očami prikývla, ale potrebovala celú svoju energiu, aby pozrela na Flora. Musela sa prinútiť, aby mohla k nemu prehovoriť. „K lekárovi...“, slzy mala na krajíčku. Jano Siman otváral bránu, potom s bicyklom vošiel do dvora a razom stál pri nej.

„Anka, čo sa ti stalo?“, priam dôverne jej chytil obe ramená, ustarostene sa na ňu pozeral.

„Spadla som večer zo schodov“, zaklamala. „Pošmykla som sa a možno mám zlomenú ruku. Napuchla mi do rána ... a ... “, rozplakala sa.

„A to si ani nezavolala?“, s krotkým a starostlivým hlasom sa jej spýtal Floro, ba bozkal ju do vlasov. Neušlo jej, ako pri pohybe, keď sa k nej zohol, od bolesti prižmúril oko a potiahol kútiky úst. Zacítila z jeho dychu alkohol. „Jano, poď šoférovať, prosím ťa“, nahováral ho Floro, „ja by som to teraz nedokázal.“

„Môžem, len ...počkať... “, pošmátral v taške. „Môžem, mám so sebou vodičák.“ Vybral mobil a zavolal svojej žene, aby jej narýchlo rozpovedal čo sa stalo a prečo nejde domov. Floro dovtedy vyšiel s autom na cestu a zatvoril garáž aj bránu. So starostlivosťou dobrého a vzorného manžela sa posadil k Anne na zadné sedadlo, vzal do svojej jej pravú ruku, občas ju častoval nežnôstkami.

Anna bez zmyslov sedela vedľa neho. Čo sa komu snaží dokázať? Iba ak Janovi, jej nemusí, ona sa v ňom už sklamala. Striedavo udivuje a klame, vždy podľa udalostí. Teraz videla, že keď chce, vie preukázať dobrú vôľu, ale tá je taká vrtkavá, že sa veľmi ľahko mení na zanovitosť, ba až krutosť. Nech mu len skúsi niekto oponovať!

Kým čakali na snímok, Floro sa vyhovoril na podráždený žalúdok, ktorý sa po včerajšku už – už dostáva na koľaj a odišiel si niečo kúpiť do bufetu. Jano odovzdane sedel pri Anne, sledovali prichádzajúcich aj odchádzajúcich pacientov, mnohí mali sadru na rukách, na nohách.

„Človek by neuveril, koľko je chorých, kým to nevidí“, prehovorila Anna.

„No, je to tak. Sám od seba nepríde nikto pozrieť. Ani ty by si dnes tu nebola, keby sa Floro choval tak, ako má“, Jano hľadel na staršiu ženu, ktorú doprevádzali dve ďalšie a na Annu ani nepozrel.

Neodpovedala. Na lavičke sa k nemu bližšie prisunula, aby na jej konci bolo viac miesta pre došlých, a posunul sa pritom aj Jano. „Nehovor mi, že sa včera nič nestalo. Floro nechodí bez tašky do roboty a ešte nikdy nemal pokazený žalúdok. Včera došiel mimoriadne skoro, a kým sme sa pozháňali, vari sa na pracovisku aj vyspal. Čo sa stalo, Anna? Vidím na tebe, že nie si šťastná. Floro ťa vždy chváli, ale to je jeho verzia. Od teba som doteraz nepočula na neho pochvalného slova. Videl som v spätnom zrkadle, ako si gúľala očami, keď ťa láskavým slovom častoval.“

„Nestretávame sa, nerozprávame sa, Jano, ako som ti mohla niečo povedať.“

„Prečo neprídeš? Marta by ťa nevyhodila, veď som bol Danov najlepší kamarát.“

„Veď práve.“

„Boli sme pri jeho hrobe, všetci piati jeho priatelia, uctili sme si jeho pamiatku. Nechce sa mi veriť, že je tomu už dvadsaťpäť rokov. Rýchlo čas ubehol.“

„Veru rýchlo“, nadýchla sa, aby sa nerozplakala. Nemal by Jano práve teraz spomínať zašlé časy.

„Obdivujem ťa, Anna. Trpezlivo znášaš krutosť človeka, nasilu sa usmievaš a dokazuješ pred každým, že si šťastná. Prečo? Nemám jasnú predstavu o tom, ako si žijete, ba ani sa nepýtam, prečo si sa tak zachovala, keď ti Floro predviedol svoje divadlo. Nechcem ti to pripomínať. Viem len jedno, že Dano ťa mal rád, s ním by si mohla byť šťastná, celý život by ťa nosil na rukách. Vieš, nikomu som to doteraz nepovedal, ale Florova mama stála vedľa mňa, keď sa ti predvádzal. Neviem ani, ako som sa vedľa nej ocitol, alebo ona pri mne. Založila si ruky a prosila boha, aby si súhlasila, inak si nevie predstaviť, čo by doma urobil.“

Anna vystrašene na neho pozrela. „Prečo si mi to vtedy nepovedal? Alebo Danielovi.“

„A verila by si mi? S tebou nebola reč, nedala si ani na Daniela, prečo by si mne mala uveriť? A Dano mal z neho strach. Nielen vtedy, vždy. Ešte sme boli v detských rokoch, keď Floro už mládenčil, ty vieš, že sa už aj vtedy o ňom povrávalo kadečo, ale Daniel vždy od neho bočil. Neviem si to síce vysvetliť, ale bolo to tak.“

Zahanbene sklonila hlavu. Cítila sa vinovatá z Danielovej smrti. Nielen teraz, výčitky ju trápia vlastne od začiatku. Nikto nemal odvahu jej doteraz nič takto priamo pripomenúť. Jano je prvý, ktorý sa po toľkých rokoch odvážil pred ňou spomenúť Daniela. Ani tú zvláštnu udalosť nikto nespomínal. Možno z rešpektu pred ňou. Ale ktovie, ako dlho a na akej úrovni spomínali ľudia v dedine a aj na okolí, čo sa jej nedostalo do uší, veď prejaviť mienku niekoho nedokáže nik zastaviť. Až keď potom

prišla do toho Danielova smrť, uvedomila si, čo urobila. Vtedy ho chcela ochraňovať, chcela vykričať svoje rozhorčenie nad svojím počínaním, chcela vykričať svoju lásku k nemu a zároveň i bolesť, aby protestovala. Lenže nebolo to možné. Pamätá si, ako sa po Florovom odchode do práce a v čase, keď malý Daniel zaspal, odchádzala do senníka na konci záhrady a preplakala hodiny. Tak to chodilo dlhú dobu a so slzami i výčitkami bojuje vlastne dodnes.

Ledva sa zdržala sĺz, Jano ju pohladil po ruke. „Prepáč, že som ti všetko pripomenul. Vidím, že znášaš podnes bolesť.“ Nestihla mu odpovedať, volali ju do ordinácie. Lekár bol prívetivý, ale pre ňu nepovedal nič pozitívneho. Mala zlomenú lakeť a prasknutú kosť na predlaktí. Trvalo dlhú chvíľu, kým jej dali komplikovanú dlahu a jej ju zasadrovali, ani nevedela čím, alebo ako, oddala sa do rúk lekárovi, ktorý prišiel s ňou aj do sádrovne a nariaďoval celú činnosť.

12.

Keď sa Iveta dozvedela, čo sa matke stalo, vzrušene pribehla domov z práce. Floro práve spal, Anna bola rada, že nepočuje, ako zvláda výhovorkami túto komplikovanú situáciu. Samozrejme sa jej nepriznala, čo sa stalo. Dokonale a presvedčivo zahrala verziu o svojom páde na schodoch, a Iveta sa pobúrila, že koberce ešte dnes zo schodov odstráni. Sama sa už niekoľkokrát pošmykla a keď uvidela maminu ruku, mráz ju prešiel po chrbte.

Nebolo jednoduché oklamať Daniela. Prišiel koncom týždňa a nedal sa vôbec obalamutiť, a neuveril mame, nech čo ako presvedčivo klamala. Videl odstránené koberce, aj sa mu páčilo, že drevené schody viac vynikli bez kobercov ako s kobercami.

„Mamka, až má v tom prsty otec, nech si ma neželá“, výraz jeho tváre napovedal, že je schopný hocičo urobiť. „Prečo od neho neodídete?“, spýtal sa jej nečakane.

„Preboha, synak, a kam by som tak mohla ísť?“

„Myslíte si, že by sa nenašlo riešenie? Zabezpečil by som vám bývanie, šitím by ste sa uživili a sám by som vám prispel. Prečo neuvažujete nad tým?

Oči sa jej zarosili. „Daniel, mám ťa veľmi rada, ale ako by som mohla od teba žiadať, aby si ty matku podporoval? Vždy to bolo naopak. Nie je to také jednoduché urobiť, ako vysloviť.“

„Nepresviedčajte ma, nájdem vám aj zamestnanie v meste, nech sa vám len ruka zahojí. Nedokážem pochopiť, prečo trpíte jeho vulgárnosti a podriaďujete sa mu. Dávno ste už mali odísť od neho.“

„Vravím že to nie je také jednoduché, je tu ešte aj Ivetka ...“

„Ivetka sa vydá. Nikto nebude nablízku, kto by vás ochránil, alebo pred kým by mal oco rešpekt. Keď je hulvát, nech je, ale netrpte kvôli nemu, prosím vás. A nech hovoríte, čo chcete, aj tak som presvedčený, že ste nespadli. Sotil vás do stolíka na chodbe, viem to. Stolík sa kyvoce, jeho roh je nalomený a stena je obitá. Nemusím byť policajtom, aby som to vyšetril.“

Anna sa rozplakala. „Nedaj mu najavo, že vieš o tom, bude si myslieť, že to ja ...“, hovorila cez slzy.

Daniel len pokrútil hlavou. „Vôbec vám nerozumiem.“

Po tejto udalosti sa k nej Floro choval slušne. Nepovedal jej zlého slova, pomohol, kde potrebovala. Pomáhal jej vstať, pomáhal aj s obliekaním, vyprevádzal ju, až jej to bolo nepríjemné. Keď ju prišli pozrieť známe, alebo niekto z rodiny, skákal okolo nej, nútil ju do jedla, do pitia, pričom sám alkohol skutočne len oblizol. Tíško znášala jeho aktivitu, ale zanovito voči nemu mlčala. Komunikovala s ním naozaj len vo veľmi nutných prípadoch. Odôvodnene. Nech sa priučí. Asi na druhý týždeň keď práve odišla Hela s Matejom, odkladala zo stola poháre, a po jednom ich nosila do dresu, kým jej nenaručil, aby si sadla. Pomohol. Poháre umyl sám, kým si ona pri stole čítala Ivetkin časopis. Pred siedmou mala čítania práve dosť, vstala, chcela vysledovať TV noviny v hale. Ale vo dverách si zastal oproti nej, vzal jej ruky do svojich, díval sa jej do očí. Zneistela. Čakala, čím ju prekvapí. Zvodne na ňu pozeral, možno by si teraz niekto pomyslel, že ho treba chápať a milovať, ale Anna jeho zvodnosť už ťažko prijímala. Odôvodnene.

„Mám ťa rád, Anna. Ešte vždy ťa mám rád. Nechcel som ti ublížiť, ale stala sa taká čudná vec ... nebol som pri zmysloch ...“

„To si dokázal, prejavil si sa, ako viackrát v ostatnom čase.“

„Nútili ma k tomu okolnosti, Anna.“

„Čo to tu trepeš? Aké okolnosti?“

„Anna, nevieš si ani predstaviť, ja som ...“, zápasil so svojím svedomím, tušila, že sa rozhodoval, či jej má povedať o liste. „... proste som bol veľmi nervózny, trochu som si aj vypil ... vstúpil do mňa strach, a ty si nebola doma, aby si ma uspokojovala ...“

„A čoho že si sa bál? Hrýzlo ťa svedomie, alebo čo? Doteraz si sa nikdy v živote ničoho nebál, netrep mi tu nezmysly“, za nič na svete by sa nepriznala, že pozná dôvod jeho správania.

„Anna, nadobudli sme za celé naše spolužitie mnoho, aj sme prežili mnoho ...“, začal jej rečniť.

„... no to sme prežili“, bola zvedavá, kam smeruje.

„... aj v láske aj v neláske ...“, stískal jej ruky ešte vždy.

„... v láske hlavne ty, v neláske ja, ja som si svoju lásku len tak snívala ...“

„... uváž len, už sme spolu celých dvadsaťpäť rokov ...“, nechcel počuť, čo mu povedala.

„... patrilo by sa to už vari aj osláviť, či ako?“, posmievala sa mu a nedovolila dokončiť načatú vetu, skákala mu vždy do reči.

„... je to už celé štvrťstoročie a mal som vždy jedinú túžbu, aby som sa stále mohol vracať domov k tebe, k mojej rodine, kde ma budú mať radi, spoliehal som sa ...“

„...očakávaš nemožné, Floro, skutočnosť ti uniká. Tvoja láska k rodine je len vysnívaná, nedokážeš ju prežiť. Doma ťa všeličo znechucuje, vyhýbaš sa zodpovednosti voči deťom, posudzuješ veci len zo svojho hľadiska. Si panovačný a nedokážeš sa ovládať. Žiť s tebou je už vari aj nebezpečné. A tak sa ťa pýtam, myslíš si, že si ešte vždy hoden obdivu?“, pozerala sa mu aj ona do očí a blahoželala si, že dokázala byť voči nemu zákerná.

Cúvol, pustil jej ruky. Zaliala ho zlosť. Ktovie, kam smeroval svojou kľukatou rečou a čo chcel dosiahnuť? Teraz mu tvár očervenela, pery sa rozochveli. „Ja som ... ja som chcel ... ja som sa snažil ... hovorím ti predsa, že ťa mám ešte vždy rád, ale ty zrejme nedokážeš so mnou pekne spolunažívať, ty na všetko nazeráš svojským spôsobom ... ty a tvoji pankharti ... hráte mi tu komédiu proti mojej vôli ... ale nebojte sa, len hrajte ďalej, ani ja som ešte nedohral ... možno by si ma so svojimi pankhartmi videla už radšej na márach ...“, zatínal zuby, zúžil oči, vyzeral hrozne, keď dvíhal zaťatú päsť a kládol dôraz na obhajobu svojich tvrdení.

„Ty nenazývaj moje deti pankhartmi, to ty si všetko chcel, ty, ty jediný, oni sa na svet nepýtali. To ty si sa predviedol pred štvrťstoročím, lebo si nedokázal ani napriek veľkému úsiliu u všetkých žien dieťa splodiť. V opačnom prípade by sa deti Flora Nižného rodili bezmála v každej domácnosti a teraz by sa už vari ženili a vydávali ako bratia a sestry ... to by bola srandička, čo?“, ona pre zmenu ukazovala na neho ukazovákom, a naposledy si z neho riadne utiahla. „No, ale naoko chodiť domov do peknej rodiny, kde ťa majú všetci radi a kde máš svoje deti, ako si to každý myslí ... to by ti bodlo ... to ty hráš divadlo ... úbožiak.“

Niekedy aj Floro vedel privodiť zvláštnu situáciu. Najprv ju nahnevane počúval, ale kým dohovorila, ústa potiahol na úškrn, potom sa škodoradostne rozrehotal. „Ani nevieš, žena moja, akú pravdu si vyslovila“, rozprával s rehotom, a poťahoval si obe uši. „Odteraz budem mať rád tvoje deti, Anna, odteraz si môžu robiť, čo len chcú, nech sa len ženia a vydávajú, s kým chcú, už sa nebudem do nich starať a ani im zabraňovať ... hahaha ... a Daniel môže spievať a hrať, čo mu len srdce ráči, hahaha ...“ Potom sa otočil, a tlmiac si svoj smiech, vyšiel z domu. Keď otvoril vchodové dvere, začula ešte „samému by mi nenapadlo, nech je len tak, ako sami chcú“, chichúňal sa. Z vonku prenikol dnu chladný jesenný vzduch.

Anna sa namrzene za ním dívala. Nikdy nič nevyvolalo u neho bez príčiny náhlu zmenu správania. Nech je už akokoľvek, bola rada tomu, čo vyslovil. Možno si teraz vymohla, že bude, ako prisľúbil a nechá jej deti na pokoji a vraj odteraz ich bude mať rád ... a doteraz? Nech len svoj sľub splní a potom bude hľadať odpoveď na dôvod zmeny jeho správania.

13.

Už sa zvečerievalo, chladný vietor zanášal do tváre padajúce lístie, keď nákladné auto cúvalo u Vronských pred dreváreň. Rudo sa ponáhľal usmerniť šoféra. „Konečne, pán Vronský, už som sa pred vami naozaj hanbil, že čo sľúbim, nedokážem splniť. Ale vidíte, popílili sme vám drevo podľa želania. Žiaľ, skôr to naozaj nešlo. Raz auto, raz píla, no, čo sa budem vyhovárať ... konečne je drevo vo dvore, ste spokojný?“

„Samozrejme, pán polesný, každým rokom opakovane sa na vás s kúpou obraciam. Nie každý je ochotný mi do krbu drevo popíliť. Vynikajúce, som nadmieru spokojný. Doviezli ste ho ešte včas, kým príde zima, stihneme ho aj uložiť."

Kým sa chlapi vonku činili, Hedviga pripravila zopár chlebíčkov, ako vždy, veď polesného si treba uctiť, keď rok čo rok na nich pamätá. To, že ho vždy pozvali, bral už ako samozrejmosť a obyčajne s nimi dlho pobudol. Pripravila peniaze, prichystala olovrant na stôl a z barovej skrine vyberala značkový koňak. Potom zaváhala a vymenila ho za vodku. Polesnému je tak jedno, z čoho sa opije.

Šofér sa spokojne usmieval a poďakoval, keď mu Rudo do vrecka strčil dvestovku. Na kývnutie polesného odišiel a sám sa v ruke s faktúrou poberal do domu. Slušne sa vyzul, vyzliekol a Rudo ho pozval umyť si ruky. Vošiel s ním do kúpeľne, polesný si vykasal rukáv, no Rudo sa prekvapene a so záujmom prizeral na jeho predlaktie, kým si umýval a utieral ruky. Polesný Varga s nadšením vysvetľoval, koľko majú toho roku práce, niektoré úseky a katastre prechádzajú do rúk urbárnikov, ktorí zakladajú nové spoločnosti a bol by zoširoka opísal problémy, ktoré im spôsobuje tento stav, keby nezbadal, že sa Rudo už dlhú chvíľu pozerá na jeho predlaktie. Podal mu uterák a pousmial sa.

„Pozeráte sa na môj znak?"

„Čo to je?"

„Hjaj, nestojí to za reč. Už viac generácií našej rodiny ho má. My sme boli štyria bratia, a z nás ja a môj najmladší brat máme takéto isté znamienko. Ale majú ich aj synovia tých mojich bratov, ktorí znak nemajú, napriek tomu v mojej rodine okrem mňa znak nikto nezdedil. Prisámvačku, je to také zaujímavé, až sa všetci čudujeme. Tak to chodí už generácie. Nie je to nič zvláštne, ani hnusné, ani veľmi viditeľné, veď sami vidíte, čudujeme sa len, ako si to príroda s ľuďmi zahráva."

Rudo prehltol. On sa tomu čudoval najviac. „Naozaj zaujímavé", riekol skoro šeptom, nedokázal zrak odtrhnúť od slabohnedého, trochu vypuklého fľaku veľkosti orecha, ktorý polesný mal na vnútornej strane predlaktia. Aby nevzbudil pozornosť, prípadne pohoršenie pána Vargu, uškrnul sa a poškriabal sa na hlave. „Ale bolieť vás to tuším nebolí?"

„Ale, kdeže. Nemá na tom čo bolieť, je to len také obyčajné, hoci nezvyčajné znamienko."

„Môžete ho ukázať aj mojej manželke?" skoro si doumýval ruky a vzal od neho uterák.

„Keď na tom trváte ... ale vravím vám, nie je to nič zvláštne."

„Možno taký ešte nevidela..."

Hedviga sa na jeho znak pozerala dosť zvláštne, a bojazlivo pozrela na svojho muža. Varga by bol odprisahal, že sa ho aj zľakla.

„Predstav si, drahá, každá generácia v ich rodine má takýto znak", nedôverčivo na ňu pritom pozrel.

„Čo tým chceš povedať?", hodila na neho vystrašený pohľad a chytila sa predlaktia polesného.

„No nič, naozaj nič, len to, čo si počula, to, čo mi povedal pred chvíľou pán Varga."

Pán Varga ich mal v tej chvíli naozaj dosť. Pozeral sa raz na jedného, raz na druhého, dvojica si medzi sebou buď skladala účty, alebo sa z niečoho obviňovala. Odprisahal by, že pani Hedviga sa jeho predlaktia chytila preto, aby neodpadla od mužových výčitiek, hoci on s ňou naozaj nič nemal.

Hedviga sa viditeľne zachvela, pustila mu ruku a polesný by bol veľmi rád vedel, čo sa v nej odohráva. „Skryte ho, pán Varga. Nadívali sme sa naň už dosť."

„Tak je, pán Varga, poďte, manželka nám pripravila čosi pod zub a vypijeme si na ten váš znak", usmieval sa a on si hneď zhrnul rukáv. Pohodlne sa usadil za jedálenský stôl, dal sa obslúžiť a pobudol dosť dlho na to, aby už Rudovi aj Hedvige išiel poriadne na nervy. Keď v dobrej nálade najedený a trochu pripitý odchádzal asi o tri hodiny, vo dverách sa nedajbože s nimi rozlúčiť. Dlho sa obúval a keby mu Rudo nepodal kabát, ktovie ako dlho by sa aj obliekal. Vonku už bola hustá tma, Rudo ho odprevadil až po bránu. Keď ju za ním zatváral, polesný si napravil klobúk, aby mu ho vietor z hlavy nesfúkol a ešte sa otočil. „Viete, pán Vro-Vronský, predsa je mo-možné, že niekto aj z mojej rodiny, teda nie z mojej rodiny, ale z mojich detí, no...", pootáčal zápästím, „je možné, že niektoré bude mať taký zzznak, lebo ... viete, hm, bol som pá-párkrát mojej po-polovičke neverný ... no, nemusíte jej to hneď povedať ... veď viete aako to chodí, keď sú ženy v lese na vý-výsadbe. Neustále sa zo-zohýnajú, a ja ... ja akosi nie som zzzdreva. Takže keď uvidíte nejaké dieťa so zzznakom, bu-bude to moje, hihihi. Aaale viete, pred mojou ženou ani mmmuk", priložil si ukazovák pred ústa.

Rudo po potľapkal po pleci. „Samozrejme, budem mlčať ako ryba, pán Varga", už sa mu otočil chrbtom a chcel odísť, no polesný sa len tak ľahko odbiť nedal.

„Hej, pán Vro-Vronský ... je možné, že na va-vašu ženu to zapos-pos-pobilo, že taký znak už niekomu videla, hihihi, le-lebo jaaa, ja som s ňou, ako s va-vašou ... naozaj, pán Vro-Vronský,

neodvážil by som sa, nič som s ňou nemal, bo-bože varuj, naozaj.“ Zodvihol ruku, dlaň vystrel smerom k nemu. „Do-dovidenia, a nebojte sa, aj na rok bu-budete mať dreva“, otočil sa a potácajúc odchádzal.

Hedviga stihla zo stola odpratať a schúlená sedela na gauči, kým sa Rudo vrátil. Plakala.

„Čo je, drahá, prečo plačeš?“, sadol si vedľa nej. „Preboha, Heidi, ja viem, že ten znak je isté odhalenie, ale neobviňujem predsa teba, Varga mi práve povedal, že by sa neodvážil mať s tebou nič“, objal ju okolo pliec aby ju utešil a privinul si ju.

„Prečo ti to povedal?“

„Lebo bol pripitý, dokonca mi prezradil, že ak by sme niekomu videli taký znak mimo jeho rodiny, bude to jeho dieťa, lebo svojej manželke bol niekoľkokrát neverný.“

„Čože? Tak to povedal?“

„Doslova.“

„A ty si presvedčený, že som to nemohla byť ja?“

„Samozrejme, vari nechceš povedať, že by si dokázala byť mi neverná?“, uškrnul sa.

Hedviga prevrátila oči. „Prosím ťa!“

„Moja milá, nerodila si sama, to vieš lepšie ako ja. A vieš predsa aj s kým.“

Zbystrila pozornosť, utrela si oči. „Ty si myslíš, že ...“

Pobozkal ju na ústa, aby ani neskúsila vysloviť to, na čo pomyslela. Bozk to bol dlhý, Rudo do neho vložil všetok cit, Heidy sa mu celkom oddala. Rudo medzitým rozmýšľal. Prečo povedala Blašková, že Lucia s Danielom tvoria pekný pár a Daniel je dobrý chlapec, ako jeho otec? Ako môže byť Floro dobrým otcom, keď dokázal urobiť to, čo urobil? Nekoluje o ňom dobrá povesť. Ale kto je potom Danielovým otcom? Blašková vie o všetkom. Len ako ju prinútiť k slovu, keď sa možno sama bojí Flora? ... A koho dieťa potom sami pochovali?

14.

V rodine Nižných sa naozaj vzťahy otca a detí vylepšili. Anna ďakovala osudu, že chúlostivú úlohu akože otca Floro začal hrať na výbornú. Neprotirečil, keď Ivetka rojčila o Cyrilovi, neprotirečil, keď Daniel hral doma, či v meste, jednoducho na Danielove veľké prekvapenie jeho záujem o hudbu ignoroval. Anna bola možno poverčivá, ale napriek zmene Florovho správania sa voči jej deťom, ba navzdory všetkému neverila, že je to čisto z citu, z jeho presvedčenia, cítila, že to nemôže byť nekalá skutočnosť a šípila za tým jeho špekulatívne nebezpečenstvo. Rehotal sa, keď tak ľahko zmenil názor na vec a umožnil jej i deťom uveriť ba presvedčiť sa, že vie byť dobrým otcom. Zúrivosť, ktorú v sebe prechovával, dokázal prejaviť tak nečakane, ako sa naoko zmenila jeho momentálna nálada, a naoko aj povaha. Anna ho zdržanlivo pozorovala vždy, keď si ju nevšímal. Ba počítala dni, kedy uplynie dvakrát dvadsaťpäť dní, či nebude znovu lístok pre neho v schránke, ktorý ho znovu tak rozzúri, ako predošlý. Obozretne chcela vysondovať aj príčinu jeho rehotu. Nechcela zanedbať žiadny detail, rozpamätávala sa na svoj rozhovor s ním a hútala, ako je to možné, že Floro tak brzdí svoje reakcie a v čom väzí problém alebo tajomstvo, že sa tak rozhodol. Nech hútala a sledovala akokoľvek, nedokázala prísť na koreň veci. Keď sa blížil päťdesiaty deň po prvom liste, všimla si, že sa Floro pričasto obšmieta okolo brány, napriek tomu, že počasie nebolo vôbec vľúdne. V chladnom dni sa činil celý deň na dvore, zametal padajúce lístie, ošetroval kvety, upravoval záhony, len aby mu nik neunikol, kto by mohol nepozorovane prejsť pred bránkou. V tú noc mal mať nočnú, ale počula ho zavolať do práce, že má hnačku. Anna si pomyslela svoje a rozhodla sa, že sama bude pre zmenu sledovať nie toho, kto by mohol dať lístok do schránky, ale jeho. Poslal ju spať, sám si zapol v hale televízor, ktorý po Anninom odchode možno ani nevidel. Stoličku si priložil k oknu a začala sa pre neho noc plná vzrušenia aj trýznenia. Videl, ako Ivetu v pozdných večerných hodinách priviezol domov Cyril, videl ako si padli do náručia pred bránkou. Kým sa tam mojkali, zapol z vypočítavosti svetlo na chodbičke, akoby skutočne išiel na toaletu. Už sa vrátil na svoje miesto, keď sa ešte vždy bozkávali. Predstavil si, čo by dal za to, keby bol v ich rokoch. Život by si zariadil celkom ináč. Pozoruhodné úspechy, ktoré dosahoval v náručí a v lone početných žien kvôli svojmu rozptýleniu, by usmernil len na jednu ženu, tak, ako to robí Cyril. Vytrvalo chodí za Ivetou napriek tomu, že jej v tom bránil. Hm, mladí zatiaľ nevedia, že sa im môže narodiť kalika. Ale nech, čože on o to dbá! Ani jedno nie je jeho, a o cudzie nestojí. Napriek všetkému ho však hrýzlo svedomie pri pomyslení na svoju mladosť, lebo jednostaj mu vychádzalo, že nedokázal nikdy nikoho vrúcne, zo srdca milovať. Voči

svojej žene to bol akýsi náznak lásky ... možno. Keby mu jej otec nepovedal čarovnú vetu, ktorú si zapamätal na celý život, možno by ani o Annu nestál. Ako by si v tom prípade zariadil svoj život, nedokázal si ani pomyslieť. Povzdychol. Všetko by robil ináč, keby sa mu mladosť vrátila. Napriek tomu, že je neplodný, napriek všetkým prekážkam, ktoré sa mu do cesty stavali. Ale teraz je už pozde, teraz už ostane tým, čím je.

„Ahoj, ocko, čo tu ešte robíte? Čo beží v telke?“, nakukla do kuchyne, kde si odkrajoval chlieb a vzápätí natieral maslom. „Ste hladný?“

„Uhm, zaspal som pri telke a vyhladol som. Chceš aj ty?“

„Nie, boli sme na večeri, nie som hladná. Idem spať, dobrú noc.“

„Dobrú ...“, vzal si okol chleba do rúk a sadol si na pôvodné miesto. Začul ešte špliechanie vody v kúpelni, potom chvíľu kroky v jej izbe a ticho. Vyšiel na dvor, ušúľal si cigaretu a s uzimenou rukou si ju zapaľoval. Pomaly sa zakrádal vedľa budovy, aby sa rozhliadol po ulici. Lenže vonku bola zima, preto len čo dofajčil, vrátil sa do domu. O hodinu svoju pochôdzku zopakoval, vyšiel už aj na ulicu, rozhliadal sa, ale všade bolo ticho. Nikde ani živej duše. V oknách sa už nesvietilo, a tma bola ani v úli. Od tretieho suseda sa na neho rozbrechal pes, za ním v brechaní pokračovali vari všetky psy v ulici, bol nútený sa vrátiť, aby ho niektorý z prebudených susedov nezahliadol. Nad ránom na neho prichádzala únava a driemoty, napriek prebdenej noci a disciplinovanému vytrvalému sledovaniu, nevysledoval nič. Škrelo ho, že sa nič nedozvedel a nevysliedil poštára osobitných listov. Anna ráno prichádzala svieža, hoci v noci dvakrát sama potichu, nečujne zišla skontrolovať Flora. Keď ho videla pred oknom, dovtípila sa, čo robí. Anna musela ísť k lekárovi, dnes jej mali sňať sadru, volala Flora, ale sa vyhovoril na únavu, vraj po tej hnačke ... Zavolala preto Janovi Simanovi, vďačne prišiel, napriek tomu, že sám bol po nočnej.

Po sňatí sadry nedokázala robiť plynulé pohyby. Vedela pohybovať len ramenom. Od lekára dostala doklad, s ktorým bude chodiť na rehabilitáciu. Jano ju ľutoval. Annina ruka sa zahojila, a už ani nebolela, ale stála jej robota, nevedela šiť a unikali peniaze. Po príchode domov pozvala Jana na malé občerstvenie. Iveta na popoludňajšiu smenu ešte neodišla, narýchlo nachystala mame aj Janovi sendviče a zaliala kávu. Neustále vykúkala oknom, lebo vyčkávala poštára kvôli akémusi balíku, s objednanými knihami.

„Máte tu pekne“, ujedajúc sendvič sa Jano rozhliadal, doteraz v ich príbytku nebol.

„Snažíme sa“, precedila bez záujmu Anna a s obavami sledovala netrpezlivú Ivetu. Jano chvíľu posedel, zívol, dopil svoj kalíštek aj kávu a pobral sa domov. Anna si vydýchla. Keď ho vyprevádzala, na konci ulice uvidela poštára. Desila sa, ale usilovala sa čo najviac tlmiť svoju zvedavosť a očakávanie. Bolo hlúpe desiť sa ho, lebo ani ona, ani Floro nezistili, či listy nosí poštár. Akoby nič vošla do domu, keď v tom uvidela schádzať z poschodia Flóra. Pretieral si unavené oči, ktoré mal celkom červené po prebdenej a od nervozity vyčerpanej noci. Pod očami mal vačky. Okamžite vytušila, že Floro z poschodia vysledoval poštára a z jeho sľubovaného spánku nič nebolo. Anna si zahryzla do pery. Celú noc presedel čakajúc na osobitného doručiteľa zvláštneho listu, ale prečo očakáva, že ním môže byť snáď poštár?

„Ešte vždy trvá hnačka?“, uškrnula sa na neho, škodoradostne vošla do kuchyne a viac si ho nevšímala. Neodpovedal. Počula zatvoriť vchodové dvere, a oknom ho čochvíľa uvidela pred bránkou. Videla, ako mu poštár podáva noviny, na niečom sa dohadovali, poštár niečo ukazoval, začula dupot po schodoch, Iveta zbehla z poschodia, buchli vchodové dvere a Iveta došla k nim. Poštár jej dal zrejme sprievodku na balík a ona veselo vchádzala do domu. Floro sa pre istotu pozrel do schránky. Anna, skrytá za závesom, s napätím čakala. Ťažko prežívala momentálnu chvíľu. Keď Floro otvoril schránku, pretrel si dlaňou čelo, potom tvár. Vybral list a vložil ho do vrecka, ani si ho nepozrel. Anna by rada vedela, čo je na ňom, ale zrejme bol podobný predchádzajúcim, len pripísaná a napočítaná ďalšia číslica. Kým vošiel, sadla si chrbtom k oknu a zaujato ujedala sendvič.

„Kam sa chystáš?“, spýtala sa Ivety, akoby nič netušila.

„Mamka, bol tu poštár, došli knihy, musím pre ne. Vezmem auto, súhlas?“, rozprávala z chodby, vzala si tašku a obliekala sa.

„Len si ho vezmi a daj na seba pozor“, odpila z kávy.

Floro vošiel, s Ivetou dobre že sa nezrazili vo vchodových dverách. „Hohoho, mladá slečna, počkať, počkať... kam to ideš?“ zahatal jej cestu.

„Pre knihy na poštu, oco, je to kus cesty, nebudem ich vari v rukách vláčiť, vezmem si auto, súhlas?“

„Aký súhlas, čo za súhlas? Auto je moje, nech si ide riaditeľka pre knihy, na svojom... nech si len ona míňa benzín ... prečo musíš práve ty? Je vás tam dosť, a Jana býva blízko pošty, nech vezme knihy sama.“

„Sprievodka je u mňa, vedúca ich dá len mne, prišlo to na moje meno, oci“, rozhodila skoro zlostne rukami. „Sám ste to predsa videli ... oco, čo vám je, vari sa pre liter benzínu nebudete hnevať?“

Anna si myslela, že exploduje. Už začínal prejavovať nesúhlas a ešte len vošiel. Pri prvej príležitosti sa hneď vrhol na Ivetu. Padla ako do pasce.

„Nechaj ju, Floro, nech si ide, nech si nikto nemyslí, že jej zabraňujeme. Počula som v obchode Libušu, ako ťa pochvaľovala, že deťom dopraješ, bolo by dobre, keby nikto nezmenil o tebe svoju dobrú mienku“, rozhovorila sa v jeho prospech, kým Iveta na mamu prekvapene civela. Libuša totiž nemohla jej otca ani vystáť. „A ty sám nikam nechoď, sama sa nedokážem ešte vyzliecť, čertovská ruka zatiaľ neposlúcha, bolo by dobre, keby si mi pomohol“, pokračovala. „Choď si len, Ivi, choď, dcérenka“, posielala ju, kým rozprávala vstala od stola, chytila Florovu ruku. „No, poď, oco, pomôž mi vyzliecť sa“, pritiahla si ho k sebe.

Iveta si nevedela mamine chovanie vysvetliť, no potešila sa, keď sa jej Floro odstúpil a hoci nahlas nesúhlasil, ale už neodporoval. Len čo odišla a zatvorila dvere, sama ich zamkla za ňou na kľúč. „No, poď Floro, pomôž mi prezliecť sa“, volala ho na poschodie, a on ju bez slova nasledoval. Teraz mu dokázala prejsť cez rozum s čertovskou prefíkanosťou. Využila jeho únavu a vlastne tým, že sa mu nepriamo ponúkla a on vo svojom bažení po žene prehliadol jej snahu viac vyhovieť Ivete ako sebe. Odpútala súčasne jeho pozornosť od došlého listu, ktorý ukradomky strčil do vrecka. Sama by ho rada videla a plánovala, že len čo Floro zaspí, prekutre mu vrecká.

„Anna ... obdivujem ťa ... bolo to dávno, keď ty sama si chcela ... ale som rád, naozaj rád, že tvoj sexuálny apetít tak stúpa“, rozhovoril sa, keď ju vyzliekal, zároveň ohmatkával, hladkal a bozkal. Zdalo sa, že jej momentálne dôveruje až do krajnosti, a Anna bola rada, že aspoň nevybadal za jej snahou zradu.

„Len opatrne, Floro, vieš, že ruka ma ešte vždy bolí.“

Keď o hodinu začula jeho chrapot, hoci nemotorne, no snažila sa nečujne obliecť. Poprezerala všetky vrecká jeho odevu, ale bezvýsledne. List nenašla. Musel ho niekde ukryť, aby sa ani náhodou nedostal do jej rúk.

15.

„Idem na prechádzku, Heidy“, obúval sa Rudo do vhodných topánok na veľké počudovanie svojej manželky.

„Teraz? Prečo si mi nepovedal, bola by som sa sama pripravila“, odpovedala mu vyčítavo a stála nad ním, kým sa obul, ba prizerala sa aj ako sa oblieka.

„Heidy, na maľovanie je už zima. Na zdravotnú prechádzku by som ťa bral, ale pochop, je to účelová prechádzka. Musím za Blaškovou, vieš, že musím“, chytil jej ramená a pozrel jej do očí. „Stala sa hrozná vec, ktorá nemôže byť len tak nepotrestaná a počasie sa schyľuje vždy k horšiemu. Asi by ma porazilo, keby som do zimy na nič neprišiel. Potrebujem viditeľné a hmatateľné výsledky, hoci ... neviem, či tetu vôbec aj stretnem. Musím dúfať, že mi bude šťastie priať“, potiahol ústa na úsmev, pobozkal ju a vykročil do chladného jesenného dňa.

Heidy povzdychla. Rudo bol disciplinovaný, dobrý vyšetrovateľ. Vedela, že mu už dobrých pár dní tento zamotaný prípad, ktorý sa týka práve ich, nedá spávať. A vedela, že bude dovtedy chodiť do žita, kým ho len nezožne, ako sám vravieval. Upísal sa tej zvláštnej životnej úlohe, keď neprestajne hľadá pravdu, ktorej existenciu sa pokúša dokázať.

Rudo prešiel záhradou a bránkou ukrytou v kroví vyšiel do riedkeho lesíka. Rozhodoval sa, ktorým smerom by bolo vhodné sa vybrať. Vychádzajúce slnko dráždilo oči a dookola na stráňach sa trblietala námraza. Rozhliadol sa a chvíľu načúval. Všade kľud, nikde ani živej duše. Pohol sa smerom k horárni, kde Blašková bývala. Prešiel nivou a zachádzal na poľnú cestu, keď začul zvuk nákladňáka, ktorý privážal na pole hnoj. Od rosy mal už mokré topánky a gratuloval si, že si na túto príležitosť obul vhodnú obuv. Zaujato sledoval nákladňák pri rozmetaní hnoja, neponáhľal sa, musel viac čakať od náhody a šťastia, než od priamej návštevy horárne. Nahmatal si vrecko, sáčok od cukríkov zachrapčal, v druhom vrecku sa uisťoval o čokoláde. Bola tam. Musí nejakým úplatkom prilákať Blaškovú, len si nebol istý, či mu sadne na lep. Prešiel sa už vedľa celej oráčiny, za ktorou cesta kľukatila cez plytký

potok so stromoradím ktovie na aký chotár a vpravo odbočovala smerom do blízkej horárne. Pod prvou divou hruškou zbadal veľký zlomený konár, preto si tam sadol odpočinúť. Sedel roznožmo, chrbtom k horárni a zaujato pritom sledoval pracujúci nákladňák, po ktorom prichádzali ešte ďalšie dva. Poťahoval nozdry, keď zacítil šíriaci sa nepríjemný zápach, ale napriek tomu vytrval. A o krátku chvíľu začul za sebou kroky. Bol to ohromný pocit, zrazu stratil záujem o autá a načúval. Pevne dúfal, že to nie je diviak, prípadne iná lesná zver, ktorého zvuky, predpokladal, by snáď rozoznal už skôr. Rozkašľal sa raz, dvakrát, potom si nahmatal vo vrecku cukríky, vstal a vybral sáčok cukríkov, polobratom sa pritom otočil.

„Ach, pani Blašková, kdeže ste sa tu vzali, ani som vás nepočul, chodíte tak nečujne“, urobil krok, dva k nej, podával jej pravicu. „Dobrý deň, pani Blašková, poďte si na chvíľu prisadnúť“, neveril, že mu podá ruku, no urobila tak, zvieral jej drobnú ruku vo svojej mužnej dlani a nepúšťajúc ju, viedol späť ku konáru.

Blašková neodpovedala, ale Rudovi sa zdalo, že sa možno usmiala. Poslúchla ho, sadla si k nemu na konár, on vybral cukríky, mentolové aj kyslé a ponúkal ju. „Pani Blašková, vezmite si, musím si ich pocmúľať aj ja sám, lebo nad ránom ma zvykne dráždiť v hrdle“, obidva sáčky mal otvorené, držal ich pred ňou. Vzala si jeden cukrík a pozrela na neho.

„Slanú vodu treba na hrdlo, vykloktaj si, keď ťa bolí“, preriekla tíško.

„Slanú vodu? Skúsim, pani Blašková, naozaj skúsim. Nemám času ísť k lekárovi.“

„K lekárovi netreba, bylinky rastú všade, uzdravia každého.“

Obaja sedeli chvíľu mlčky. Rudo sa pozrel smerom k oráčine. „Bude dobrá úroda, gazda sa stará o svoje polia“, podotkol len tak, mimochodom.

„Vyorú kosti“, povedala bez záujmu, sťaby pre seba. „Nebola tu vždy oráčina.“

„Kosti? Zo zeme?“ Spýtal sa možno hlúpo, lebo odkiaľ by ich len mohli vyorať?

Prikývla.

„Aké kosti, pani Blašková? Bol tu vari niekedy cintorín?“ Tlmil zvedavosť ako len vedel.

„Nebol, len on je tam“, kývla hlavou smerom k oráčine.

„Poznali ste ho?“, napätie v ňom rástlo.

„Všetci ho poznali, každému pomohol“, rozbaľovala si cukrík a odmlčala sa.

„Bolo to dávno?“ Rudo išiel puknúť od zvedavosti. Nádejal sa, že jeho snaha nebude zbytočná.

„Dvadsať rokov.“ Ešte vždy rozbaľovala, nakoniec ho veľmi pomaly vložila do úst.

„Kto to bol?“ odvážil sa spýtať, nešlo nespýtať sa.

„Pravda vždy vyjde najavo. Pred ňou niet úniku.“

Znovu sa odmlčali. No Rudo bol vďačný aj za tých pár slov. Jeho túžba po zistení pravdy sa musela uskromniť podľa vývoja momentálnej udalosti, podľa toho, čo mu Blašková prezradí. Nemohol rozvíriť hladinu a začať oduševnene pátrať po udalostiach spred dvadsiatich, či dvadsiatich piatich rokoch. A nepamätá si ani, čo sa tu vtedy mohlo stať. Bývajú v obci presne dvadsaťdva rokov a nech rozmýšľal ako chcel, nič múdreho mu nenapadlo.

„Bude pekný deň a neprišla maľovať?“, rozhovorila sa o celkom iných veciach, než ktoré Ruda zaujímali.

„Na maľovanie je už chladno, neschnú farby, rozmazali by sa“, vysvetľoval jej a vzal si zo sáčka druhý cukrík pre seba. Zároveň ponúkol aj ju. Vzala si a odložila ho do vrecka zástery. „Ale Heidy vám sľúbila, že vás namaľuje, a keby ste prišli k nám domov, v ateliéri by vás mohla maľovať“, povzbudivo na ňu pozrel.

„To je kde ten ate...?“

„To je u nás v dome, na starej kúrii, viete, že tam bývame? Jednu miestnosť má vyhradenú len na maľovanie, je to jej pracovňa a tá miestnosť sa volá ateliér. Je tam teplo, môžete hocikedy prísť.“

„Prídem ... možno niekedy.“

Rudo bol radosťou celý bez seba. Predsa len neprišiel nadarmo. „Vždy ste bývali v horárni?“

„Môj muž bol horár, ale zavalilo ho v lese drevo. Už dávno zomrel, nebožtík. Bol to dobrý človek. Nemali sme deti, ostala som sama. Nechali mi horáreň, lebo nikto nechcel prísť bývať tak ďaleko od dediny.“

„Nemáte rodinu?“

„Mám, ale nestýkame sa. Sestrine deti vyrástli, ani ma nepoznajú. Ja som vždy len sama. Nechodievam do obce. Zriedka si zájdem do obchodu, chodím len po lúkách a po horách, zbieram

bylinky. Vďaka nich žijem. Naučil ma ich poznávať a rozoznávať ten môj, ešte kým žil. Vždy som ho volala poľným lekárom. Bol to dobrý človek. Na cintoríne je viac dobrých ľudí.“

Rudo sa dozvedel dôvod jej tak slabej komunikatívnosti.. Nemá veľkú slovnú zásobu a aj tú čo má, málo využíva. Vytušil však jej vnímavosť k životu. Potrebovala by začlenenie do spoločnosti, aby všetko vyrozprávala, a aby sa aj on dozvedel všetko, čo chcel, potreboval byť častejšie s ňou. Nemohol však na ňu zhurta.

„Dobre je s vami rozprávať, pani Blašková, pripomínate mi moju starú mamu. Aj ona bola mĺkva, ale nás, deti, mala veľmi rada. Rozprávali sme jej príhody, ktoré sa nám stali v škole, vyrozprávali sme jej aj naše pestvá, ktoré sme stvárali, a ona nám dala za to takú poriadnu slovnú drezúru, a vtedy sme sa hanbili. Ale už odišla spomedzi nás“, zvedavo sa na ňu pozrel, čakal, ako zareaguje.

Usmiala sa. „Mal si ju rád?“

Mal zvláštny pocit pri jej úsmeve. „Mal, veľmi som ju mal rád a nikdy na ňu nezabudnem.“

„Si dobrý človek. A viem, že bývaš v kúrii. Kedy zase prídeš?“

„Zastavím sa, keď prídem na prechádzku, tu, pod hruškou si sadnem na tento zlomený konár a budem vás čakať.“

Vstala, potom sa k nemu otočila. „Povedz tej tvojej, že je veľmi pekná žena a nech je rada, že má takého dobrého muža. A ... ďakujem za cukrík.“ Odišla tak vrtko, že nestačil k nej ani vstať, aby jej podal ruku na rozlúčku.

„Dovidenia, pani Blašková“, zavolal, ale odpoveď už nedostal.

16.

Dvadsiate narodeniny Lucie a Ivety pripadli na poslednú októbrovú nedeľu. Rodičia Vronskí plánovali peknú rodinnú oslavu pre svoju dcéru, na ktorú mienili pozvať nielen Ivetu s Danielom, ale aj ich rodičov. Iveta si spočiatku myslela, že nemá zmysel pozývať jej rodičov, aj tak by otec nepríšiel. Ale keď povinnosť pozvania zverila matke, Anna s uspokojením zahlásila, že otec súhlasil. Po tak prekvapivej zmene príjemnú správu milého pozvania preto Rudo prikázal Hedvige oznámiť do Nižných aj telefónom. Iveta sa nekonečne tešila a radostne zvestovala správu Cyrilovi. Anna už týždeň hútala, čo dobré okrem torty napečie na kúriu, čo si oblečie a denne viackrát sa o tom radila aj s Florom. Floro zatiaľ bez slova, neskôr s úškrnom znášal jej horúčkovitú prípravu, a Anna sa čudovala, že je nežný, až láskavý posledný týždeň nielen k nej, ale aj k jej deťom. Ba čuduj sa svete, občas jej pripadalo, že priam sršal humorom. Ale v tom sa do nej už vkrádala neistota. Cítila, že jej muž sa len predvádza a má všetkého bohato po krk, zmena jeho nálady môže spôsobiť veľa zla a jeho dobrá nálada mohla vyústiť hocikedy priam do katastrofy. Ovládol ju a vibroval v nej svojský pocit bojazlivosti a ustráchanosti ako obyčajne, keď vznikali ťažkosti a schyľovalo sa k nepríjemnostiam.

Daniel medzitým zistil, že od poslednej veselice a prvého randenia s Luciou na ňu pričasto myslí a prebúdzal sa v ňom doteraz nepoznaný, iskrivý cit voči Cyrilovej sestre. Pocit to bol pre neho veľmi zvláštny, vzrušujúci, vyvolával príjemnú uvoľnenosť a spokojnosť. Srdce ovládla láska. Jeho radosť z tohto zistenia bola o to väčšia, že aj Lucia prekypovala šťastím pri prejavení jeho citov. Daniel otvoril cestu do svojho srdca Lucii, ktorá sa nehanbila priznať, že sa doňho zaľúbila. Zo dňa na deň si dvojica získavala čoraz väčšmi vzájomné sympatie. Napriek tomu, že po veselici a spoločnom stretnutí v lesíku sa nestretli, neuplynulo dňa, aby si nezavolali, vypisovali si esemesky, pozostávajúce z láskavých slov a nežných citov k tomu druhému.

„Nedokážem si vysvetliť, ako som mohol Luciu doteraz prehliadnuť“, zdôveril sa Daniel Cyrilovi, keď sa radili o sobotňajšom prekvapení pre svoje sestry.

„To neviem ani ja, veď vždy tu bola.“

„Ale teraz už viem, že som sa do nej bláznivo zamiloval.“

„Je to preto, lebo je to moja sestra, braček“, Cyril ho tľapol po pleci, a volal Daniela bračekom od doby, ako ich dedo Konrád tak nazval. „Ty ľúbiš moju, ja tvoju.“

„Vôbec som nevedel, že milovať je také príjemné a krásne“, sníval ďalej. „Som veľmi zaľúbený do tvojej sestry, Lucka je to najlepšie dievča, aké som kedy stretol.“

„Mýliš sa, braček, Ivetka je najlepšie dievča, aké som ja kedy stretol“, nedal Cyril dopustiť na tú svoju.

Daniel sa rozosmial. „Obe sú skvelé a myslím si, že sa tak trochu aj podobajú, nezbadal si to ešte doteraz?“

Anna s Ivetkou sa kochali na kráse nevšedne vyzdobenej torty. Rolády a zákusky dvoch druhov už boli naukladané v jednej krabici, škvarkové pagáče v druhej, torta bola na veľkom podnose. Anna spolu s Ivetou potom pripravili šaty pre každého člena rodiny. Popoludní o tretej pre nich mal prísť Cyril na aute, a odviesť ich na kúriu. Anna kúpila pre obe dievčatá drahé, zlaté náramky z dvojakého zlata. Malo to byť prekvapenie od nej samej, za jej peniaze, a nikomu nepovedala o darčeku. Krabičky už mala schované vo svojej kabelke, boli celkom nenápadne uložené pod vreckovkou v bočnom vrecku. Dobre si to skontrolovala, aby ju Floro neupodozrieval z kúpy drahých a veľkých darčekov, ktoré by nazval nezmyselnými a zbytočnými. Čo videl, boli len dve veľké kytice kvetov, ktoré priniesol domov Daniel. Aby ju nikto kvôli ruke neľutoval, snažila sa silou svojej vôle rozcvičovať zlomené rameno aj ruku, aby čo najskôr bola ohybná, denne chodila na rehabilitáciu na polikliniku, ale najviac jej prospievalo domáce cvičenie. Výsledok sa dostavil a bol viditeľný.

Obe ženy boli už druhý deň ako vo vytržení a zaujaté prípravami. Daniel, len čo v piatok prišiel, vytratil sa z domu za Cyrilom a tak akosi nikto nevenoval pozornosť Florovi. Ten sa motal po dvore, kedy-tedy ho zazreli, ale keby Anna čo len šípila dôvod jeho nervozity a roztržitého správania, vo všetkom by postupovala opatrnejšie. Okolo desiatej zazvonil na bránke poštárov syn, ktorý v sobotu roznášal noviny. Floro zaklopal na kuchynské okno, a zavolal, že noviny zo schránky vyberie. Pomaly s malou dušičkou sa uberal k bráne a ruky sa zachveli, keď schránku otváral. Opatrne odchýlil noviny a keď zbadal list, čelo sa od nervozity zarosilo. Chvel sa na celom tele, pokiaľ noviny spolu s listom vybral a uberal sa s ním do kôlne, aby ho nikým nepozorovaný a nerušený mohol pozrieť. Neuplynulo ešte tretíkrát dvadsaťpäť dní, to nie, ale keď pomaly, opierajúc sa o stenu s rozochvenou rukou roztvoril list, noviny mu vypadli z ruky a srdce začalo prudko biť. Na liste boli úplne jednoduchou a primitívnou kresbou nakreslené poloblúky, čo malo znázorniť oráčinu. Na nej bol nakreslený obdĺžnik s krížom, ktorý znázorňoval hrob. Pod kresbou znovu jednoduchými tlačenými písmenami napísané *20 ROKOV* a pod ním *KONEC SA BLÍŽI.* Všetko bolo písané rovnakým písmom, ako nedávno, usúdil, že sú od jedného pisateľa. Možno nikto iný by nevedel, čo to znamená, okrem Flora. On ho dokázal rozuzliť. Po dvoch listoch, ktoré dostal, tušil a predpokladal, že príde aj takýto ale dôvod poznal len on sám, a pisateľ. A to ho veľmi trápilo. Myslel si, že vždy postupoval opatrne, nenápadne, obozretne, ale zdá sa, že tomu tak nebolo. Ani pred dvadsiatimi, ani pred dvadsiatimi piatimi rokmi. Kto má záujem na tom, aby sa jeho počínania dostali na svetlo sveta? Koho záujmom je, aby sa to dozvedeli všetci členovia jeho rodiny? Prečo niekto čakal až toľké roky aby ho v jeho pokojne plynúcom živote práve teraz vyrušil? Jeho myseľ zápasila s množstvom nezodpovedaných otázok. No nech preberal udalosti ako chcel, nech si len násobil čo chcel, vždy mu vychádzal ten istý výsledok. Pisateľ listov si ho vzal na mušku, vyčkávajúc celé roky, aby si s ním vyrovnal účty. Sadol si na kraj pracovného stola a zaťal päsť. V tom momente by bol schopný toho lotra vari aj prizabiť. Srdce mu divo bilo, jeho silný tlkot cítil až kdesi v hrdle. Zápasil sám so sebou. Rozum mu napovedal, že odosielateľ listov to myslí vážne a vyrovnanie účtov dotiahne až do konca. Vzbúril sa. Ako má odísť popoludní do policajtovej rodiny, keď jeho vnútro priam vrie? Dokáže sa natoľko pretvarovať a začleniť do malého rodinného spoločenstva, že všetko znalý vyšetrovateľ ho nebude upodozrievať z niečoho? Dokáže tlmiť svoj kypiaci sa hnev voči neznámemu pisateľovi do tej miery, že sa neprezradí v nejakej nepozorovanej chvíli? Ako sa treba chovať a prispôsobovať v takýchto situáciách u vyšetrovateľa, aby mu ten nevidel do jeho jedovatým šípom zasiahnutej duše? Veď stabilita jeho duše je teraz taká kolísavá, že ho môže zlikvidovať jediným ostrým slovom hneď pri prvom nepatrnom slovnom zásahu a ľahko by zistil aj to najmenšie prekrútenie pravdy. Floro sa prvýkrát vo svojom živote zľakol a začal sa báť.

Anna ho hľadala na dvore, bol čas obeda. Začudovane zistil, že tam sedí so zaťatými päsťami už viac ako hodinu. Keď ho jej volajúci hlas priviedol do skutočnosti, oziabla ho zima. Utrel si orosené čelo, na ruky nabral dreva a vyšiel z kôlne. „Tu som, už idem“, vyčkal, kým ho uvidí a predstierajúc kľud vošiel do domu.

Už sa všetci traja obliekali, no Flora nikde. Najprv sa kvôli nemu nikto nevzrušoval, no keď bol najvyšší čas sa pripraviť, Iveta zbehla na prízemie, Daniel ho zháňal vo dvore a Anna, tušiac znovu jeho vybočenie z normálu, sadla si s tlčúcim srdcom na posteľ a prehltla horkú slinu. Tešila sa na dnešný deň, že vkusne oblečení pôjdu na rodinnú oslavu, akej sa doteraz nikde spolu nezúčastnili. Veľmi si verila, že tam, v uvoľnenej atmosfére medzi svojimi deťmi Floro konečne pochopí, že ho každý považuje za človeka, ktorý vychoval obdivuhodné a inteligentné deti, na ktoré môže byť právom hrdý, za ktoré sa nikdy nebude musieť hanbiť. Nádejala sa a dúfala napriek tomu, že vedela,

čo v ňom vyvolali posledné listy. Nerobili na neho nátlak kvôli povinnosti ísť na návštevu, sám súhlasil, a ona verila, že sa s ním môže pred budúcimi svatovcami ukázať ako s priateľským partnerom, v istom slávnostnom duchu, možno aj s troškou prepychu a pýchy. Tíško sedela, no nedalo jej len tak vyčkávať, prešla sa ku oknu z hosťovskej spálne vyzrieť na ulicu. Vykukla spoza záclony na tichú ulicu, v bránke uvidela bezradne postávať Daniela. Povzdychla. „Floro, Floro, prečo nám to robíš?“

„Nejdem tam“, ozvalo sa za jej chrbtom.

Až ju od ľaku trhlo. Tušiac niečo zlé sa otočila. V tom ho uvidela na váľande ležať na bruchu v špinavých montérkach, ramená pod hlavou. Zhrozene si jeho prítomnosť uvedomila, lebo ho vôbec pri vchode do izby neuzrela. Kdeže by si pomyslela, že môže byť práve tam? Stúpal jej tlak od vidiny jeho špinavých šiat, v ktorých sa celý týždeň motal vonku a teraz si v nich ľahol v izbe.

„Ty odkedy tu ležíš? A prečo sa neohlásiš, keď ťa hľadáme? A prečo nechceš ísť, keď sa smiem spýtať?“

„Primnoho otázok. Nejdem a hotovo“, odpovedal bezočivo.

„Keby si to povedal začiatkom týždňa, nebola by som sa vychystala ani ja. Už je pozde odrieknuť, vstávaj a obliekaj sa“, rozhorčene ho poťahala za rameno.

„Ženská, daj mi pokoj, povedal som, čo som povedal“, rukou sa nervózne zahnal.

Anne stúpli slzy do očí, žalúdok sa od nervozity posúval do hrdla. Vždy pocíti určitý nepokoj a máva neopísateľný, svojský pocit, keď sa má stať niečo nebezpečné alebo zlé. Chcela ten hrozný pocit potlačiť, chcela sa vzoprieť svojmu vnútru, postaviť sa na odpor vlastnému telu ... napriek tomu len stisla pery, vystávala nad ním. „Floro, prosím ťa, vychystaj sa.“

„Lebo čo?“

Chcela mu povedať *lebo medveď*, ale prehltla slová. „Lebo ide o česť našich detí“, povedala prosebne.

„Ja deti nemám. Sú to tvoji pankharti, keď si sa ta vychystala, len si s nimi choď. Patrí sa ti ich ukázať ... hc, akoby ich nepoznali. Si ty ale sprostá, dať sa tak ľahko nahovoriť na takéto hlúpe narodeninové párty ... hc, a to ešte že ide o česť našich detí ... hcchcchcc.“

„Posledný krát ťa prosím“, stála ešte vždy nad ním so stiahnutým hrdlom a vyschnutými ústami od veľkej duševnej bolesti, ktoré jej spôsobil svojím momentálnym správaním.

„Počula si, čo som povedal?“, posadil sa, z očí sršala zlosť. „Nejdem, nechce sa mi, nemám záujem, počuješ? A daj mi pokoj ...“, vystrel ruku, chcel ju sotiť, ale Anna už predvídala takéto nečakané situácie a ustúpila.

„Nikto ti tvoj pokoj neberie, rob si čo chceš“, povedala s vyschnutým hrdlom. „Ja s deťmi idem na kúriu, ale uvidíš, že to budeš ľutovať.“

V momente priskočil k nej, nestihla vyjsť z izby. Chytil jej kostýmový golier a mocne zovrel vo svojej pästi. Hrozivo jej pozrel do tváre. „Len aby si ty neľutovala, hlupaňa. Keď teraz odídeš, ani vracať sa nemusíš.“

Vytrvalo znášala jeho pohľad. Neodpovedala, ale v očiach sa znovu zaleskli už možno ustupujúce a nasilu potláčané slzy. Po schodoch začuli kroky, Iveta s Danielom vychádzali na poschodie a už z polcesty zvestovali, že otca nenašli.

„Tu som“, ohlásil sa nahnevane, pustil Annin golier a začal ho naprávať. „Poďte si pre mamu, už sa nevie dočkať, kedy dôjdete“, škodoradostný úškrn na jeho tvári v Ivete vyvolal strach a v Danielovi rozhorčenie.

„A vy?“

„Ja nejdem. Ja sa nestýkam s ľuďmi z takej fajnovejšej spoločnosti, nie som im roveň, len si choďte, a mňa ochraňujte od vašej spoločnosti“, otočil sa a vošiel do izby. Anna sotva stihla vyjsť, zabuchol dvere tak silno, že sa ozvena ozývala v celom dome. Floro si neuvedomil, že prvýkrát v živote nechtiac vyslovil pravdu.

Všetci traja bezradne pozerali na seba. Všetci traja sa cítili zradení, podvedení. Trpeli. Floro ich duševne týral, urazil a spôsobil nevyslovené sklamanie.

„Takže o tom toľko“, tíško povedal Daniel. Oprel sa o drevené obloženie uprostred schodiska, hlavu zaklonil a pozeral do stropu.

Anna zatiaľ nerozhodne stála pred dverami hosťovskej a zhlboka dýchala, aby sa ani náhodou nerozplakala. Veľa jej totiž k plaču nechýbalo, keď uvidela svoje sklamané a podvedené deti. Iveta

nesmelo vyšla schodmi, podišla k mame, objala ju a padli si do náručia. Jej postava sa zrazu v dcérinom náručí sťaby scvrkla, Iveta láskyplne hladkala jej plecia, ktorými zalomcoval plač.

Keď to Daniel začul, nahnevane tresol dlaňou na drevené obloženie a skokom – dvomi sa ocitol pri nich. „To je jeho dôkaz oddanosti“, slová ustarostene šepkal spomedzi zuby, jednou ruku objímal mamu, druhou sestru. „Mamka, neplačte, vzchopte sa, prosím vás! Čo si oco vyšpekuloval, nech si má. Nie je to prvýkrát, že sa nedokázal udržať na uzde. A nech si už konečne prestane myslieť, že budeme tak tancovať, ako nám bude pískať“, utešoval. „Nebudeme vari plakať nad rozliatym mliekom.“

Anna sa po krátkej chvíli narovnala, so zaslzenými očami pozrela na svoje deti. Prehltla poslednú slzu. „Máš pravdu, syn môj. Vzchopím sa“, utierala si zaslzenú tvár do dlane. Hlas mala zrazu kľudný, vyrovnaný a veľmi presvedčivý. „Jeho úsilie zmiasť nás, mu zatiaľ vychádza. Ale ja viem, že jeho trápenie je väčšie, ako naše. Jeho panovačnosť a agresia pochádza z jeho bezradnosti a som presvedčená, že sa raz sám dostane do takého nepríjemného položenia, kedy sa nevyhne nebezpečenstvu, až sa všetci budú čudovať. Jeho stolička nebude vždy stáť na takej pevnej nohe, ako doteraz. Poďme smelo, deti moje, veď čo stojí život, keď sa neustále musíme báť?“, usmiala sa nasilu.

V Danielových očiach sa zaleskli slzy.

Cyril o chvíľu došiel. Prekvapenie prichádzalo za prekvapením keď škatuľu za škatuľou vynášali.

V rodine Vronských Annu s jej deťmi milo privítali a správali sa k nim ako k starým známym. Všimla si, že jej deti sa na kúrii cítili ako doma a tak s Rudom ako aj Hedvigou nielenže bez problémov nadväzovali rozhovor, ale dokázali sa navzájom úžasne prispôsobiť. Pripisovala to ich častejším spoločným stretnutiam. No napriek tomu si ich pozorne všímala, pripravená pomôcť a zasiahnuť vo vhodnej a na ňu odkázanej chvíli. Inteligentní manželia bez nenásytnej zvedavosti vzali na vedomie Florovu neprítomnosť a Anna sa ho nesnažila za každú cenu ospravedlňovať. Bolestne si uvedomila, že jej manžel by sa vskutku nehodil do tohto malého rodinného spoločenstva, bol by tu ako bodliak, ktorý zapichára svoje ostne, aby mohol komukoľvek ublížiť. Naproti tomu ona žiarila nielen pri pohľade na svoje deti, ale mala v sebe zrazu takú duševnú silu, že jej osobnosť sa naplno rozvinula, nachádzala sebadôveru a jej počiatočná zmätenosť sa stratila. Netrvalo dlho a svojou bezprostrednosťou si Vronských natrvalo získala.

Keď nadišla chvíľa gratulácie, dievčatá si stali vedľa seba, chlapci vedľa nich, každý k tej svojej. Rudo s Hedvigou gratulovali prví, a darovali dievčatám rovnaké náušnice z dvojfarebného zlata, ktorým sa obidve veľmi potešili. Na rad prichádzala Anna, premáhala sa, aby ani jednu slzu nevyronila, napriek tomu len čo jednej i druhej podala krásnu kyticu kvetov, už slzy nezadržala, vybrala vreckovku a hlasno zaplakala. Daniel ju hneď utešoval a povzbudzoval. Potom z kabelky vybrala tie krásne náramky, ale dievčatám ich musel pripnúť Daniel a Cyril. Obe sa jej hodili okolo krku a mala čo robiť, aby sa znovu srdcervúco nerozplakala. Od Daniela s Cyrilom dostali dievčatá zlaté retiazky s krásnym otváracím srdiečkovým medailónom, v ktorých boli ich miniatúrne fotky. Krásne a múdro to vymysleli. Lucia a Iveta sa nestačili na seba vynadívať.

„Celkom nás pozlátili“, smiala sa Lucia.

„Ba iste sa dohodli na darčekoch, lebo neverím, že to bola náhoda“, doplnila Iveta.

Gratulácie sa nemohli zaobísť bez pesničky, rečiam musel byť koniec, lebo Daniel sa s Cyrilom chopili gitár a zaspievali pre svoje dievčatá krásnu, ľúbeznú pieseň. Sĺz sa nezdržala ani Hedviga. Rudo ako správny silný muž sa premáhal a dal na sebe poznať len dojatie. Iveta s Luciou držiac sa silno za driek stáli pred chlapcami, a ako škôlkári, knísali sa raz na jednu, raz na druhú stranu, podľa taktu piesne. Tíško sa rozplakala od šťastia najprv Iveta, potom aj Lucia, ale plakali s úsmevom na perách.

Anna zápasila so svojimi citmi. Len pred pár hodinami vzniklé radostné vzplanutie z dnešnej zvláštnej oslavy ju opúšťalo. Napriek tomu, že Heidy s manželom pripravili vynikajúcu večeru, stratila chuť do jedla a zjedla tak málo, až to bolo podozrivé. Žalúdok sa jej zovrel, sústo za sústom prehltávala veľmi ťažko. Jej znepokojenie sa ešte viac vystupňovalo, keď chlapci urobili fotky z tejto neopakovateľnej chvíle, ktoré onedlho cez počítačovú techniku, ktorej podstatu nechápala, išli aj vytlačiť. Nestihli sa s Hedvigou a Rudom po večeri ani poriadne rozhovoriť, už im Cyril priniesol, aby sa v nich pokochali a vzápätí sa vrátil doplniť štvoricu.

Všetci traja sedeli na gauči a Rudo nemohol nezbadať, ako Annu šokovalo zistenie podobnosti Lucie a Ivety. Obrázok sa v jej ruke zachvel a keď poprezerala všetky, zrazu mala nutkanie na útek. Jej pokoj sa narušil. Akoby už dnes nemala všetkého dosť! Akoby sa s ňou osud nezahrával už celých

dvadsať rokov! Vedela, že jej život prinesie ešte mnoho prekvapení, ale dnes jej vari zasadil najtvrdšiu ranu. Nemusela dlho uvažovať ba ani skúmať obrázok, aby zistila vibračné puto medzi matkou a dcérou. Napokon ho vycítila už onedlho po príchode, lenže ešte vtedy si to nechcela pripustiť. Citlivo a taktne preberala obrázok za obrázkom, a kým Heidy nadšene ukazovala na niektoré momenty, jej sa zrýchľoval tep a aby sa vyhla možnému odhaleniu, odišla na toaletu.

Čo má povedať, až sa vráti? Má mlčať, alebo povedať iba toľko, že ďakujem, všetko bolo vynikajúce ale odchádzam? Znevážila by samu seba. Intenzívne prežívajúce náhle zistenie či možno dlhoročnú zradu chcela potlačiť, ale išlo to veľmi ťažko. Pri pohľade do zrkadla videla podobu ustarostenej tváre ženy, ktorá v živote bola len štyrikrát šťastná. Nerozhodne postávala a oči nadobúdali snivý výraz. So zasneným pohľadom dívajúcim sa do zrkadla sa jej pred očami zjavil Daniel. Prekypoval vždy veselosťou, a myslela si, že za ním pôjde aj na kraj sveta. Aké to bolo veľké šťastie! Detská láska vyústila v lásku v dospelom veku a v jeho objatí objavovala svet. Zbožňoval ju, a ona ho milovala. Plánovali spoločnú budúcnosť. A stačilo tak málo, aby ho zradila a odmietla a vrhla sa inému do náručia, ktorý jej pripravil skvelé, jedinečné divadlo, aby ju ohúril žiadostivo, nenásytne a zaraz. V tej chvíli bola druhýkrát šťastná. Ale príliš skoro si uvedomila, že jeho sľuby boli len vzdušné zámky, ktoré sa začali rúcať, len čo nebolo z nich úniku. Dvakrát jej šťastie vyplnili deti pri narodení. A odvtedy? Teší sa z nich, za nič by ich nedala ... lenže ako sa má zachovať v momentálnej chvíli? Má sa priznať? Ale k čomu? Veď to naskutku ani nevie... Porodila, Heidy je toho svedkom ... a predsa ... čo sa vlastne stalo? Ivetu vychovala čestne, celý život ju viedla k spravodlivosti a láske ... Prekliaty Floro! Nič mu nie je sväté.

„Anna, čo sa stalo?“, začula zaklopať na dvere. „Si v poriadku?“, spoza dverí sa ozval Heidyn starostlivý hlas.

Neuvedomila si, ako dlho sa tu zdržala. Stála ešte vždy pred zrkadlom, nevnímajúc absolútne nielen plynúci čas, ale nič vôkol seba. V momente precitla. „Ale áno, už idem, prišlo mi nevoľno“, chcela zaklamať, ale bola to pravda. Prekvapene si stierala slzu, ktorú si doteraz ani neuvedomila a už len zo zvyku si upravila účes. Prehltla, grimasami si ponaťahovala svaly na tvári. Keď vyšla, zdalo sa, že je vyrovnaná.

Rudo medzitým priniesol punč a ponalieval do pohárov. Anna po ponúknutí vypila skoro celý pohár a keď ho zložila, cítila, že Rudo čaká na vysvetlenie. Odvážne na ňu svojím pohľadom zaútočil, Anna zneistela, a len predstierala zdanie pokoja.

„Anna, nechceš nám niečo povedať?“, jeho prívetivý hlas a s láskou vyslovené vyzvanie na vysvetlenie v nej vyvolal problémy.

„Na čo myslíš?“, hodila po ňom okom, potom dôležito začala otáčať práve zloženým pohárom.

„Veď ty vieš, na čo. Anna, čo vieš o celej veci?“, zvedavo, ale vôbec nie silene pokračoval vo výzvedách.

Premáhala plač. „Asi toľko, čo Hedviga. Aj ona bola tam, kde ja, ležala tam, kde ja a videla toľko, čo ja. Čo chceš, aby som povedala viac? Naozaj viac neviem, prisahám.“ Vedela len jedno, že odôvodnene žiada vysvetlenie.

„Nikto ťa predsa z ničoho neobviňuje, Anka“, Heidy sa jej milo prihovorila a chytila jej ruku. Vzápätí prestala krútiť pohárom. „Rozmýšľame len o tom, o čom ty. Ako sa to mohlo stať? Aj nám sa celé toto zistenie zdá čudné, sme zmätení a váhame, aby sme nebodaj neurobili, ba ani nevyslovili nič nerozvážneho. Presviedčame sa, že naše dcéry nie náhodou sú si podobné a máme dojem, že ty sama si dospela k takému záveru.“

„Je to pravda“, trasľavo sa nadýchla. „Keď som sa po rokoch tak celkom zblízka s vami stretla na požiarnych oslavách a zahľadela som sa, Rudko, do tvojho pohľadu ... hach ... nebolo mi všetko jedno. Nevedela som naň zabudnúť ...“

„... v stánku, vycítil som to Anna.“

Heidy sa s počudovane pozrela na Ruda, vôbec si toho nevšimla.

„... a na veselici si s Ivetkou tancoval ... všímala som si vás ... ten istý pohľad, tie isté oči. Začalo mi to byť nápadné. Prvá dcéra sa vždy podobá na otca“, slzy jej bezhlasne stekali po tvári. „Ale čo som mala robiť?“, tvárou prebehla zvláštna, akási nervózna grimasa, ktorá sa razom stratila a so zdanlivým pokojom pokračovala v načatom rozprávaní. „Zvláštne ... ja asi priťahujem nešťastia ... ako inak sa to dá vysvetliť? Celý svoj život som sa usilovala získavať si náklonnosť ľudí a byť verná jednému človeku, ktorý si ma neváži, ktorý ma podceňuje, ktorý zabraňuje uskutočniť sny mojich detí, ktorý v každom prípade a za každých okolností je rozkazovačný, panovačný a ľstivý, ktorý nemá úcty voči

druhým, ktorý chce ovládať svoju rodinu ... ale pritom si myslí, že je celý život šarmantný, jedinečný, zvodný a oslnivý ... lebo to až doteraz dokazuje v objatiach početných žien, ktoré sú ním unesené ... hm ... dôkaz oddanosti pritom nepotrebuje ani nežiada ... oni totiž s ním nežijú ... a tá, ktorá by si zaslúžila aspoň štipku jeho úcty, je ním ponižovaná, nepochopená a možno aj strápňovaná ... tej sa vysmeje, lebo si myslí, že ho nie je hodná ...“ Anna bolestivo rozviedla chúlostivé problémy svojho života. V záchvate úprimnosti sa priznala ku všetkému, čo by doteraz nikdy, nikomu nebola schopná rozpovedať.

Rudo s Hedvigou z krátkeho priznania získali predstavu o jej živote. Už sa Rudovi zdalo, že sa Anna uzavrie do seba, lebo privrela oči a odmlčala sa. Hedviga sa premáhala, aby sa s plačom nevrhla okolo jej hrdla, tak ju ľutovala. Keby tak urobila, myslela si, že trpiacu Annu urazí svojím správaním a jej počin si vysvetlí po svojom.

Z poschodia sa rozľahol hlasný a hlučný smiech. Anne preletel radostný úsmev po tvári. „Mám ich veľmi rada. Všetci štyria sa mi votreli do srdca a našli si tam svoje miesto. A vždy tomu tak bude. Ale za Flora nenesiem zodpovednosť. Povedz, Heidy, mala si niekedy pochybnosti o tom, že sa na ceste do nemocnice niečo stalo? Bol tam predsa lekár a všetko potvrdil ... napriek tomu si nedokážem vysvetliť, čo sa stalo. A ak sa stalo ... lebo sa stalo ... za akých okolností a prečo? Ako to, že ani lekár nič nezbadal?“

Hedviga bezradne pozerala na Annu, ktorá obrátila kartu a teraz ju ona sama berie na zodpovednosť. Potom sa pozrela na Ruda.

„Anka, naše dievčatá sa nestýkali tak často, aby si hocikto z nás mohol všimnúť podobnosť. Ale v poslednom čase sa dejú čudné veci ...“

„...aj u vás?“

„Nikdy sme sa nesnažili nič nasilu zisťovať, ale akosi všetko prichodí samo. Nepredvídané situácie sa striedajú a nachádzame v nich odkaz na akési skryté, doteraz možno utajované veci. A tie nám nedajú spávať. Je možno len náhoda, že sa to týka tvojej a našej rodiny ... no ja dúfam ba verím, že v pravú chvíľu sa všetko ukáže, veď pravda nikdy nedá na seba dlho čakať.“

„Hedviga, cítim, že sa chvíľa pravdy blíži. Ale ty, Rudko, si vyšetrovateľ, ako viem, prosím ťa, aby si tej pravde pomohol na svetlo sveta a nedopusť, aby ešte dala na seba dlho čakať. Veď sa hovorí, že aj šťastie sa poteší troške pomoci.“

Prosiace oči dobrosrdečnej Anny Rudovi napovedali, že hovorí pravdu a okrem toho, čo povedala, naozaj nič viac nepozná.

Už bolo bezmála desať hodín, keď Anna odchádzala od Vronských. Odišla sama, nechcela deťom kaziť večer a ich spoločnú radosť. Nech sa len potešia. Rudo s Hedvigou ju vyprevadili. Svetlo z lampy uličného osvetlenia dopadalo na veľkú železnú bránu a za ňou sa na zemi odrážali pretiahnuté cifrované vzorky jej tieňa. Svetlo osvetlilo priestor až po križovatku. Po pár krokoch sa otočila a uvidela ich ešte vždy nepohnute stáť na predošlom mieste. Držali sa v objatí a dívali sa za ňou. Zakývala im, nasilu sa usmiala. Potom sa z hlboka nadýchla a pokračovala v ceste domov. Pritiahla si golier kabáta a šálom zakryla výstrih. Oziabala ju zima, ale nebolo to kvôli chladnému počasiu. Po chrbte naskočili zimomriavky po odhalení niektorých skutočností počas dnešného večera. Pomaly vykračovala. V duši mala zmätok. Floro teda mal dôvod nepríť. Vedel, že sa mu nepatrí medzi nich chodiť. Aj v tomto prípade si ruky namočil. Presvedčila sa o tom sama. Už len zistiť dôvod a spôsob. Ale na to už nebude sama. Rudo pomôže. V týchto dňoch nadišla chvíľa, kedy Floro zneistel až sa začal báť. Ale nech sa len bojí. Bola presvedčená, že je tomu tak. V začiatkoch taký sebaistý, odvážny muž, ktorý zaútočil na všetky zložité problémy s nezvyčajnou vervou teraz stráca sebadôveru a istotu a pod nohami sa mu zaknísala zem. Nikdy nikomu nepriala zlé, neprisahala pomstu ani Florovi, aj keď si pri ňom za tie roky vytrpela viac ako dosť. A boli to dlhé roky utrpenia, kým on si užíval. A pritom ju presviedčal, že je to tak správne. Akosi zabudol, že sa nepatrí len prijímať, ale v spolužití sa musí aj dávať. Dlhé roky potláčala city, ktorých bola obeťou. Ale môže si za to sama. Túto vinu nemôže pripísať Florovi. Sama sa rozhodla pre neho a v prvom momente prijala jeho ponuku mysliac si, že taká krásna chvíľa pretrvá do konca života. Odmietla Daniela napriek jeho prosbám, odmietla ho najmä pre jeho neveru, ktorá nikdy nejestvovala. Povedal jej to, presviedčal ju o tom. Napriek tomu hrdo odvrátila od neho hlavu a pyšne odchádzala do Florovho náručia. Celý život svoj chybný krok ľutuje. Koľkokrát sa počas tých rokov zmietala v neistote, koľkokrát sa cítila ponížená, potupená vlastným manželom? Nikdy sa nikomu ani slovkom nesťažovala. V ťažkých chvíľach vždy myslela na

Daniela. Pomyslenie na neho jej dodalo silu a výdrž. Až po dnes. Ale osud zrejme nebude taký zhovievavý voči Florovi, ako si to sám predstavoval. Listy tomu nasvedčujú. Ba ktovie, čo ešte okrem toho, o čom nevie. Floro ublížil nielen jej. A ten niekto si neželá, aby prežil svoj život podľa svojich predstáv. Listy, ktoré prišli na jeho meno, ho pomaly privedú do šialenstva. Aj Vronskí sa priznali, že sa dejú čudné veci, aj napriek tomu, že sa zdráhali o nich hovoriť. A vtedy všetko vyjde najavo. Florov svet sa zrúti. Vtedy mu už nepomôže ani vyzbrojenie ostrými hrotmi, ktoré jej spôsobili neraz toľkú bolesť. Susedov pes sa rozbrechal a pribehol k bráne. Až vtedy si uvedomila, že došla domov. Oddávajúc sa svojim myšlienkam si toho vôbec nevšimla.

„Prestaň, Puňťo, nepoznávaš ma?“, oslovila ho, pes prestal brechať, vyskočil na bránu, zavrtel chvostom a zakňučal. Podišla k nemu a pohladila ho po hlave. Kým došla pred ich bránu, aj Dunčo od radosti zakňučal. Rada by poznala dôvod, prečo bol priviazaný. Myslela si, že Floro odišiel. Na okne hosťovskej izby z prednej strany domu boli stiahnuté žalúzie, ale z bočného okna prenikalo za závesom slabé svetlo. Zazrela mihnúť sa postavu, teda Floro je na stráži. Potom sa jej ale zdalo, že zbadala mihnúť sa aj druhú postavu. Do duše sa vkrádala úzkosť a potrebovala riadnu dávku odvahy, aby tíško zašla zadným vchodom cez kotolňu do domu. Pomaly odsunula tajnú zásuvku a nečujne vošla. Vkrádala sa dnu ako zlodej, aby sa presvedčila o tom, čo predpokladala. Floro si domov niekoho zavolal. Doteraz sa to nikdy nestalo. Býval aký býval, ale za ženami odchádzal inde. Pomaly otvorila dvere do chodby. Z poschodia začula vravu, kroky. Urobila krok-dva, nechcela sa prezradiť.

„Si úžasný milenec, Florián. Keby som to vedela skôr...“, sladkým hlasom začula Jelu.

„Tak čo by si urobila, znásilnila ma?“ rovnako sladko jej odvetil Floro.

„Neviem, ale už sme to mohli skúsiť oveľa skôr. Anna je predsa už dávno mojou krajčírkou. Veľa sme zameškali. Bože, Florián, stál ti ako tvrdé Y.“

„Keby som ťa nezavolal, ani dnes by si neprišla“, začula ďalej, ba za tým aj bozkanie sa.

„To je pravda, ale odteraz budem u vás častejším hosťom.“

„Ku mne alebo k mojej žene?“

„Predsa k obom.“

„Netáraj, Jela, keď ťa budem chcieť, navštívim ťa sám. Nikto sa nesmie dozvedieť, že si tu bola, rozumieš? Nikto! Keby sa vrátila Anna, dostala by si svoje, to mi ver“, okríkol ju vyhovárajúc sa na ňu a hlasom, aký jej nebol neznámy.

„No ale ... povedal si, že ...“

„Nič som nepovedal. Tak čo, pôjdeš už domov, alebo si to ešte raz rozdáme?“, žiadal rozkazovačne.

„A bol by si toho schopný?“

„Záleží predsa aj od teba...“

Anna cítila v hrudi veľký tlak. Hrdlo sa zúžilo, ledva dokázala prehltnúť a srdce sa divo rozbúšilo. Počula toho práve dosť. Nečujne sa vrátila a cez kotolňu vyšla z domu. Sotva stihla za sebou zatvoriť dvere, zalomcoval ňou plač. Bolo toho na ňu priveľa. Floro si svoj strach zahládza na frajerkách, kým ona sa nedokáže voči tomu ubrániť. Jej strach ba nepokoj vyviera z jej duše, derie sa von ako láva a celú ju pohlcuje. Vošla do altánku, aby sa vyplakala sediac na studenej lavičke. Od nervozity a od pobúrenia jej po chrbte stekal pot. Nemala počuť radšej nič a mohla sedieť u Vronských hoc´ až do rána. Kvôli čomu sa vlastne ponáhľala domov? Osud nie je voči nej nijakovsky zhovievavý. Naveľa sa utíšila a rozhodovala sa, čo má robiť? Vrátiť sa do domu a ľahnúť si do spálne akoby si nič nevšimla, alebo sa nič nestalo, alebo... Nie, nechce vidieť ani jeho ani jej prekvapenú tvár. Poutierala si slzy a pozbierala všetku odvahu, keď sa rozhodla odísť. Zájde k Janovi Simanovi, veď sám nedávno povedal, že u nich ešte nebola. Pomaly vykračovala, akoby sa zakrádala, išla celkom nečujne až kým nedošla do tretej ulice. Dávno tadiaľto nechodila. Aj pri večernom osvetlení zbadala, aká je ulica vynovená. Jano býval v predposlednom dome v ulici a v jeho susedstve boli v dome rozsvietené svetlá na celom hornom poschodí, a ozývala sa odtiaľ veselá hudba a vrava. Z domu Simanovcov prenikalo slabé svetlo z jedinej izby a uvidela hrať televízor. Rozhodovala sa, či ich takto v noci vyrušiť a prepadnúť. Ruku už dvakrát odtiahla od zvončeka, kým prekonávajúc svoju bojazlivosť a ostýchavosť, zazvonila. Na okne izby niekto odhrnul záclonu a vyzrel von. O chvíľu sa zažalo vonkajšie osvetlenie a ona sa v momente schovala za široký stĺp pri bráne. Keď začula otvárať sa vchodové dvere, schovala sa ešte viac.

„Kto je tam?“, začula Jana.

Vtedy vyšla spoza stĺpa. „Jano, ja som, Anna, ja ...“

Jano bol dlhými skokmi v momente pri bráne. „Anka, poď dnu, preboha, stalo sa niečo? Poď, poď skoro, nepostávaj, vonku je chladno“, otváral bránu pred ňou.

„U susedov je hlučno“, podotkla.

„Deti oslavujú piate výročie sobáša, takže má byť prečo. Žijú šťastne“, povedal hrdo Jano. To jeho dcéra bola u susedov vydatá. Starostlivo ju voviedol do domu, a keby ju neupozornil, že vonku je chladno, veru sama by chlad sotva cítila. Bola rozrušená a Janovi veľa napovedal už samotný pohľad na ňu. V chodbe sa vyzliekla aj vyzula, Jano pritom volal zároveň na Martu. Na chodbe na dôstojnom mieste bola položená gitara. Anna ju pohladkala.

„Hrávaš ešte?“

„Samozrejme, preto ju mám pod rukou. Ale deti nemajú záujem, hrávam už len tak, pre potešenie alebo rozptýlenie.

Starostlivo ju usadili, sotva sa stihla rozhliadnuť, Marta už zalievala teplý ovocný čaj pre všetkých.

„Máte tu pekne“, povedala zo zdvorilosti, ale bola to aj pravda.

„Čo ti zase spravil?“ kládol Jano krátku otázku, len čo si k nej prisadol a Marta položila pred ňu čaj. Nepostrehol ani, čo skonštatovala.

Sklopila oči. „Nič horšie, ako inokedy, je to vždy to isté. Dookola vždy to isté. Len občas je to viac do očí bijúce“, vzala lyžičku, postláčala čajové vrecúško a odmlčala sa.

„Ako ruka?“ spytoval sa znovu po chvíli.

„Už je dobre. Musela som sa snažiť, inak by som sa neuživila.“

„Nedáva ti peniaze?“

Rýchlo zodvihla hlavu, pozrela na oboch. „To nemôžem povedať. Hoci si z nich aj nechá, ale vždy povie, že ich aj sám potrebuje a nie je toho tak veľa. Nezazlievam mu to.“

„Prečo častejšie neprídeš?“ spýtala sa Marta a vyložila na stôl syrové pagáče.

„Nikde nechodievam. A neviem vlastne, prečo som aj teraz prišla.“ Vybrala vrecúško z hrnčeka a nasypala dve lyžičky cukru. Zamiešala a dívala sa do hrnčeka.

Jano sa snažil uhádnuť na čo myslí, lebo Annina tvár sa menila podľa jej myšlienok. Na čele sa vytvorili dve hlboké vrásky, ktoré sa o chvíľu vyhladili, vytiahla obočie, potom jej preletel tvárou úsmev. Marta čudne pozrela na svojho muža, nečakaná návšteva v tak neskorú hodinu rovnako prekvapila nielen ju, ale aj Jana. „Ani dnes si sa k nám nechystala, Anka, kam si chcela ísť s kabelkou?“, prekvapil ju Jano otázkou.

„Teraz už domov, vracala som sa z kúrie, dievčatá oslavovali narodeniny. Ale deti tam ešte ostali.“ Smelo sa na nich pozrela. Celkom bez hanby im chcela rozpovedať všetko.

„A on?“

„Neprišiel. Nechcel. Asi mal svoj dôvod. Teraz ho doma cudzia obšťastňuje.“

„No nie!“ Jano až zvolal.

„Ale áno, práve ho pochválila, aký je skvelý milenec.“

Jano oboma päsťami udrel na stôl, až hrnčeky poskočili. Marta stisla pery, pohladkala Annu. „Možno sa mýliš ...“

„Nie, Marta, nemýlim sa, počula som to celkom jasne. A nielen to. Nechcela som sa mu pozrieť do tváre, ani do jej, preto som prišla k vám. Prepáčte mi to, ale naozaj som nemala kam ísť a nechcela som sa vrátiť späť na kúriu. Čo by si deti pomysleli?“

„Do frasa aj s takou sukou! Ohovára ho, opľúva, a na druhej strane ...“, Jano znovu tresol dlaňou po stole, ale už miernejšie ako pred chvíľou. „Je to len pretvárka, že ho nechce, je taká povoľná, ako hociktorá iná. Florovi sa predsa podarilo dostať ju do postele“, rozhorčene a zlostne rozprával Jano. Z rečí Anna usúdila, že keby sa jeho osoby týkala podobná vec, vyriešil by si to celkom isto svojsky a nečakal by celých dvadsať rokov ako ona.

„O kom to hovoríš?“

„O kom, o kom ... o Libuši predsa. Už niekoľko dní sa vrtí okolo nej ako vreteno, dobre že namiesto nej už aj neupratuje ... vychvaľuje ju ... a ona! zdalo sa mi, že už zabudla na všetku zlosť, ktorú voči nemu prechovávala. Aj keď musím povedať, že keď sa Floro s jej bratom pobil, nebolo to celkom bez príčiny. A Libuša v tom mala tiež namočené prsty. Takže teraz sa váľajú spolu ... Anna, máš to s ním ťažké ...“

„Nepovedala som, že je s Libušou ...“ tvárou preletel trpký úsmev. Ustlala si teda do cudzej postele. Postačilo, aby len slovkom spomenula nedávno doma Libušu, ani nevedela ako jej vtedy prišlo na um jej meno, a Floro sa už činí.

„Nie? Dofrasa! Tak čo tu klebetím?“, ako pri čine prichytený sa náhle poškriabal na hlave. „Ale aj tak, aj keď to tentoraz nie je Libuša, ale hociktorá iná ... uvidíš, že nepotrvá dlho, aj ona bude jeho, napriek všetkým vzdorovaniam z jej strany.“ Z Jana sršala zlosť.

Marta ho pohladkala po ruke. „Kľud, oco, kľud. Božie mlyny melú pomaly, ale isto.“

„Viem, utešuješ ma tým“, hlas mal pokojnejší. „Anna, neviem mu odpustiť Danielovu smrť, nedokážem to, a nielen ja, ale nikto zo skupiny. Anna, musím ti to povedať, zhodli sme sa na tom všetci piati, rovnako aj teraz, po toľkých rokoch ...“, Jano nabral dych, chytil Annine ruky do svojich. „Rozpoviem ti niečo, o čom možno ty nevieš. Keď sme sa zišli po štvrťstoročí pri jeho hrobe, po návrate sme zasadli tu u nás všetci piati trochu poklebetiť pri pive. Veď vieš, ani jeden z nás do krčmy nechodí, a tu sme boli sami. Všeličo sme popreberali, a akosi prišla na pretras aj Danielova smrť. Keď ho Fero po dvoch dňoch našiel, ešte bol mokrý, teda mal mokré šaty aj obuv. Nevieš si predstaviť, ako ťažko sa mi o tom hovorí. Usúdili sme, že ho chcel niekto najprv utopiť, kým ho obesil“, Jano zovrel ústa a silno stískal Anninu ruku.

„Čo to vravíš?“ vyslovila sotva počuteľne a oči sa jej zaleskli.

„Daniel bol prvotriedny plavec, zachránil by hocikoho, jeho nešlo len tak poľahky utopiť. A keď to nešlo, skúsil to inak. Daniel totiž vôbec nemal v úmysle Flora poslúchnuť. Aj keď mal pred ním vždy akýsi rešpekt, hlupákom nebol. Povedal nám, že sa k nemu vrátiš, veľmi v to veril.“

Zavzlykala. Jej srdcervúci plač pochytil aj Martu. Objala ju a dovolila, aby sa vyplakala na jej pleci. Tichým plačom sama zdieľala jej bolesť. Koľký krát dnes už plače? Sľubne začatý deň a jej viera že sa tak aj skončí, je už viac hodín len ruinou a je naplnený slzami. Zapochybovala, či bolo vhodné prísť sem, kde sa jej dostalo toľkej bolesti. Po chvíli však odolávala pochybnostiam a priznala si, že ak sa utiahne a naďalej sa nepokúsi správne rozhodnúť, ba zakorení sa v nej bojazlivosť, stratí šancu na svoju tichú túžbu zistenia pravdy a vysvetlenia všetkých udalostí niekoľkých rokov, ktorých je možno sama hlavnou hrdinkou.

„Prepáč, Anna, musel som ti to povedať, nedalo mi. Uplynula už dlhá doba a ja nie som schopný s tou ťarchou žiť. Prepáč. A neviem, či vieš aj o ostatných veciach, o ktorých ...“, mal v úmysle rozviesť jej všetko zoširoka, čo aj jeho dušu tlačilo, vidiac však Annu sa radšej odmlčal. Napriek tomu, že jej plač sa utíšil, nemalo význam vykladať jej o všetkom, čo sa Daniela týkalo. Hoci si sama zvolila svoj osud, Jano vedel, že za uplynulé roky vytrpela dosť na to, aby jej prikladal na plecia niesť ešte aj ďalšie bremená.

17.

O pár dní po tejto udalosti sa Rudo vybral k Blaškovej. Nazdával sa, že ona by mohla byť kľúčom k vyriešeniu záhadných udalostí. A keď nie samotným kľúčom, aspoň by ho mohla usmerniť, do ktorej zámky nasmerovať kľúč na otvorenie tajnej komnaty. Deň už prechádzal do podvečera, keď vyšiel tajnou bránkou zo záhrady, aby sa skôr ocitol na poľnej ceste. Obával sa, že pre Blaškovú to bude možno neskorá hodina a vonku sa už neukáže a jeho nezahliadne. Napriek tomu si veľmi veril. Vo vrecku mu hrkotal sáčok s cukríkmi a Hedviga pribalila aj domáci koláč. Rozhliadal sa, kým z krovia vykročil. Nevidel nikoho, ale začul šuchot a zaprašťať raždie. Naslúchal. Zrazu šuchot prestal. Keď sa pár minút nič neudialo, už-už sa chcel pohnúť, keď znovu začul praskot raždia a zbadal z neďalekej húštiny vychádzať postavu. Chvíľu ešte sliedil, kým postava namierila na poľnú cestu, kadiaľ sa sám chcel pobrať. Čochvíľa podľa chôdze a postavy spoznal Floriána. Opatrne vykračoval, rozhliadal sa na všetky svetové strany s pritiahnutým golierom až po krk a až na uši stiahnutou čiernou baretkou. Zima nezachádzala za nechty a nemusel sa tak zaodieť. Napriek tomu ešte aj ruky mal vo vreckách kabáta. Zvedavo si kládol otázku, kam mieri a čo tu v takomto čase robí. Jeho očividná a až prílišná opatrnosť bola veľmi podozrivá a Rudo bol presvedčený, že by mu nebolo príjemné, keby sa s hocikým stretol. Podrobne začal hodnotiť všetky možné variácie danej situácie. Trpezlivo vyčkal kým zájde ďalej, potom s profesionálnou šikovnosťou ho poza húštinu predbehol. Húština sa tiahla vedľa poľnej cesty, niekde bola hustejšia, niekde redšia a končila pri začiatku oráčiny. Keď sa posledne rozprával s Blaškovou, na poli rozkydávali hnoj, teraz bolo pole zorané. Vedľa oráčiny sa cesta zvažovala do hlbšieho jarku, ktorý na niektorých miestach zarastali šípkové kry. Rudovi stratégia vyšla. Predbehol za krovím Flora a asi o dvesto metrov sa začal predierať tŕnistým krovím na cestu. Až prihlasno zanadával, keď náročky skĺzol do jarku.

„Dofrasa, čože, vari som stratil formu? Nedokážem zdolať už ani jednoduchý jarok? Dofrasa, som ja ale nešikovný!“ Naoko neohrabane sa štveral z jarku von a dúfal, že Florián neprekukne jeho predstieraný bluf. Zjavil sa asi tridsať metrov pred ním ako blesk z jasného neba. Jeho náhle zjavenie vyvolalo vo Florovi znepokojenie, ale na nadávkach sa dobre pobavil. Nebola ešte taká tma, aby ho nespoznal. Nerozhodne sa zastavil a akosi prirýchlo rozopol zapnutý golier, a začal si upravovať čiapku. Rudo bol v momente presvedčený, že Florián si nevyšiel len tak na čerstvý vzduch a jeho prechádzka a zakrádanie sa na poľnej ceste bolo úmyselne plánované a malo svoj cieľ. Už bolo neskoro ujsť, prípadne sa otočiť mu chrbtom, preto sa zastavil a s chladným výrazom v tvári ho sledoval. Keď sa Rudo konečne dostal na cestu, začal si oprašovať nohavice a rukávy od lístia.

„Tak, bolo mi to treba? Naozaj som sa nemusel predierať, veď ...“ Potom akoby len teraz zbadal Flora, naširoko sa usmial. „Ach, dobrý večer, Florián, aj vy ste si vyšli na prechádzku?“, podišiel k nemu a podával mu ruku.

„Dobrý večer“, krátky pozdrav, nič viac. Silený úsmev, ktorým ho obdaril a slabý stisk vlhkej ruky boli tým najnepríjemnejším momentálnym postrehom.

„Človek starne, dofrasa, nebol som schopný ani taký mizerný jarok preskočiť, asi preceňujem svoje sily“, oprašoval sa naďalej. „Ale je príjemne, čo poviete?“, zahováral ďalej. Florián bezradne stál vedľa neho, narýchlo nevedel ani čo si počať s rukami, potom si ich ledabolo vsunul do vrecka. „Prisámvačku, dobrá je prechádzka, hoci vy by ste ju tuším nemuseli ani absolvovať. Narobíte sa fyzicky dosť, nie tak, ako ja, taká kancelárska krysa ... ako sa hovorí. Málo pohybu a potom sa výsledky prejavia. Ešte že som si nevykĺbil členok ... snáď ... ale bolí, dofrasa ...“ V momente si sadol na okraj cesty, a ohmatával si členok. „Nesadnete si?“

„Zem je už studená, prechladnete, vstaňte aj vy“, odpovedal mu jednotvárne.

„Nezvykol som si často vyjsť a veru ani neviem, odkedy je tu taký výmoľ. Napriek tomu, že tu bývame už dosť dlho, veruže sa nemôžem pochváliť, že poznám okolie. Vy ste sa tu narodili?“

„Tu, všetci moji predkovia pochádzajú z našej dediny.“

„Aha, skutočne, veď si spomínam, veď váš otec bol tiež požiarnik ... no pravdaže, spomínam si na neho. Veľký to bol organizátor, a vy pokračujete v jeho šľapajach. Tiež sa nedáte zahanbiť. Spomínam si, ako sa otec rád zaoberal deťmi. To našich synov ešte on navigoval na pretekoch“, zahováral a pochvaľoval.

„Umrel pred ôsmimi rokmi. Ale že bol požiarnikom, to si dobre pamätáte, a aj ostatné veci.“

„Povedal by som, že som ho prednedávnom na oslavách videl. A vravíte, že to bolo pred ôsmimi rokmi? Bože, ten čas uteká ...“, ponaprával si ešte členok, potom vstal a potľapkal Flora po pleci. „Máme spoločný úsek cesty domov, aspoň sa porozprávame. Tak poďme“, sám vykročil prvý.

Florovi behali zimomriavky po chrbte od sľúbeného rozhovoru. Na nečakaný rozhovor nebol pripravený, nemal naň vôbec náladu ani chuť. Ktovie, čo sa chystá od neho Rudo prezvedieť? Zlostil sa, že prekazil jeho plán. Ale bál sa mu odporovať. Nech si len myslí, že aj on bol na prechádzke.

„Často chodíte von?“, spýtal sa Rudo nečakane, a už jednoduchou otázkou Flora zaskočil.

„N-nie, ani teraz by som si nevyšiel, len som sa akosi prejedol, oziabala ma zima a myslel som si, že mi prechádzka pomôže.“

„Ba čerta rohatého ti pomôže.“ „Stáva sa. Anna je zrejme dobrá kuchárka, a pri takej ... Sám som dobrým jedákom, musím si priznať, mám rád dobré jedlá, taký fajný paprikáš, mäkučký rezeň ... hm, to je pochúťka“, hral jeho pesničku Rudo.

„Ja tak viac cestoviny, halušky ... a tak...“, priznával sa.

„No ale to aj ja ... také s bryndzou, tvarohom ... mňam ... pochúťka, Floro, skutočne“, mľaskol si. „A teraz ste si čím pokazili žalúdok?“, pozrel sa na neho.

Keby Floro mohol bodať očami, Rudo by už krvácal. „Takkkch, bolo to zrejme ... teraz to bolo ... bolo to zo závodnej kuchyne, akési neprepečené mäso“, zaklamal.

Rudo by sa najradšej rozrehotal. „No to môže byť, ja sám často krát len okúňam nad takým jedlom.“ A čo deti, oni čo majú najradšej? Už mi nemajte za zlé, ale keď budeme tak akosi v rodine...“, zastavil sa, chytil ho za rameno. „Čím by som im urobil radosť? Prípadne moja manželka? Aké jedlo majú najradšej?“, pozrel sa mu do tváre.

Florova duša sa už začala uspokojovať, mysliac si, že sa mu Ruda podarilo prekabátiť. Aspoň všetko tomu nasvedčovalo. Lenže posledné slová o deťoch ho ohúrili a vyvolali v ňom výbušnosť. Ruku ihneď zovrel v päsť, a keby namiesto Ruda stál vedľa neho niekto iný, vrazil by mu medzi oči poriadnu ranu. Žily mu na krku navreli a ohryzok poskakoval. Svoju výbušnosť však bol nútený nasilu

tlmiť. No Rudov hoci vytrvalý ale tak nevinný pohľad ho presviedčal o tom, že jeho otázky sú len ozajstným záujmom o jedlo. Prehltol. „Ach, to naše deti majú radi všetko. Ivetka je možno väčšia maškrtnica, ale Danovi je jedno, s akým jedlom pred neho položíte misu ... hahaha... je to tak“, uspokojil sa, a myslel si, že je hlupákom, lebo nasilu bojuje proti sebe.

„To je dobre počuť. Už som sa bál, že sú naučené jesť ktovie, čo. Viem, máte ich radi ... ale ... hcc, čo to tu táram ...“, utrel si ústa rukou, zahral mu dokonalé divadlo. „Pravdaže ich máte radi. Veď som to videl na vlastné oči.“ Pohol sa znovu, urobil krok, dva.

„Čo?“ Zastavil sa teraz pre zmenu Floro a vzápätí ho on chytil za rameno. Lenže v náhlej rozčúlenosti sa pozabudol. Rudo aj cez kabát pocítil silné zovretie. Do očí mu už nevidel, lebo sa stmievalo, ale bol si istý, že z neho šľahajú plamene.

„No, že ich máte radi. Videl som, že Dana by ste všemožne ochraňovali, veď boli by ste radšej, keby nebol hudobníkom, ale zarábal peniaze čestne, poctivo, prácou, nie kadejakým putovaním z miesta na miesto, ako to majú vo zvyku hudobníci. To ja tiež vyhováram Cyrilovi, ale ... hm ... čo si už tá dnešná mládež vezme do hlavy ... hm ... je im to ťažké vyhovoriť. Hoci ja viem, že to nemuselo byť hneď tam pred všetkými, ale keď si človek už trošku vypije ... nuž, my muži sme už rad takí. Niekedy si nedokážeme rozkázať.“ Zovretie jeho ramena zrazu poľavilo.

„Je to tak. Takže aj vy...“

„Samozrejme“, Rudovi sa podarilo Flora uvariť celkom na mäkko. Kým došli k prvej ulici od humien, jeho podráždenosť sa stratila, sebavedome vykračoval vedľa neho. Nahováral si, že Rudo je až príliš obyčajný človek, ktorému on môže ľahko prejsť cez rozum a nemusí preto robiť žiadne mimoriadne opatrenia. Až sa čudoval, že na to neprišiel skôr.

„Aha, a sme v dedine“, povedal Floro celkom vľúdne, keď došli k prvým domom. Práve sa zažalo uličné osvetlenie. Jano Siman vynášal smeti do kuky a práve keď nadvihol vrchnák, uvidel prichádzajúcich. Od údivu mu váčok so smeťami skoro vypadol z ruky. Rudov úsmev sa premenil na úškrn a podarilo sa mu zahrať, že nič nezbadal. Janovi sa pozdravil.

„Nazdar, Jano, činíš sa?“, oslovil ho hrdo Floro.

Rudo vycítil z Florovho hlasu, aký je zrazu pyšný, že vykračuje po jeho boku.

„Odkiaľ?“ spýtal sa Jano jedným slovom, ako mal vo zvyku.

„Aaa, vyšli sme si na prechádzku, tuhľa, s priateľom“, odpovedal mu ešte pyšnejšie.

Rudo sa bezmála potkol, keď začul náhodne vzídené stretnutie s ním nazvať takým prehnaným výrazom. Bolo to veľmi vzdialené tomu, čo vo svojom vnútri pociťoval.

18.

Hedvigu oziabla zima, keď zatvárala okno na spálni. Prvý november sa nechal cítiť. V noci bola mimoriadna zima, už aj mrzlo. Na trávniku, kde zatiaľ slnečné lúče nedopadli, bol ešte srieň. Zaťahovala záclonu, keď uvidela skupinku ľudí prejsť pred bránou s kyticami živých chryzantém. Sledovala ich, kým na nich dovidela. Nemali nikoho staršieho pochovaného na cintoríne, ich blízky sa nechávali spopolňovať. Hrob ich dcérenky boli upraviť už pred týždňom, ba spolu s Rudom vyšli aj včera a pôjdu aj dnes, tak, ako ostatní, s kyticou živých chryzantém. Všetci. Chúďa malé, zomrelo skôr, než stihla očká otvoriť. Dnes by už mala krásnych dvadsať, ako Lucia. Boli by z nich krásne dvojičky. Keď jej lekár povedal, že bude mať dve deti, od radosti Ruda vybozkávala.

„Akosi pridlho stojíš pred oknom, Heidy. Nad čím rozmýšľaš?“ Rudo stál vo dverách a samozrejme vedel, čo ju trápi. Odvrátila sa od okna, podišla k nemu a objala ho.

„Vždy dokážeš uhádnuť moje myšlienky.“

„Samozrejme, veď som tvoj manžel“, pohladkal ju po chrbte.

„Každý rok ma spomienky o takomto čase ovládnu, poznáš to predsa.“

„Poznám. Ale tento rok by si nemala smútiť, moja milá. Naše dieťa predsa žije“, objal ju ešte tuhšie.

Povzdychla. Zacítil, ako sa pritom zachvela. „Rudko, koho sme pochovali?“

„Annine dieťa, drahá, ona by mala ísť oplakávať k tomu hrobu.“

„Neviem si vysvetliť, ako sa to mohlo stať.“

„Poprosila ma, aby som prišiel záhade na koreň, a ja som jej sľúbil, že to urobím. Aj keď vyriešenie celého prípadu potrvá dlhšie, než som predpokladal. Ale poskladám mozaiku pekne po kúsku, ver mi. Mám podozrenie, že to, čo sa stalo, sa nestalo náhodne a výmena detí bola len následkom akejsi príčiny, ktorú musím za každú cenu zistiť. Háčik je možno v tom, že dieťa bolo polesného Vargu.“

„Ako to Floro mohol vedieť?“

„Snáď podľa znaku na jeho predlaktí. Pamätáš sa, ako sme sa mu sami čudovali, prečo ho naše dieťa má a po kom?“

„Pamätám sa. Ale aj tak, Rudko, keď dieťa nebolo jeho a aj umrelo, mohol byť spokojný, učinila sa mu zadosť“.

Zamyslene na ňu pozrel. „Vieš, že mi to tiež napadlo?“, stisol pery a nadýchol sa. „Možno si deti splietol, možno ich nerozoznal, možno ...“

„Mami, kedy ideme?“ z prízemia volala Lucia.

„Už aj, Lucka, môžeš sa chystať.“

„Poď drahá, o tom všetkom sa musíme pozhovárať spoločne s Annou. V tomto prípade aj my voláme o pomoc, nielen ona. A tu Blašková nepomôže.“

Na cintoríne sa striedali im známi aj neznámi ľudia, niektorí prichádzali, iní odchádzali, zapaľovali sviečky, i kahance. Kým došli k hrobu, už na ňom horel kahanček a bola umiestnená kytica chryzantém. Rudo s Heidy si vymenili pohľady, a Lucia s Cyrilom tiež.

„Mamka, kto položil na hrob kytku?“ zvedavosť nedala Lucii neopýtať sa.

„Naozaj neviem. Možno teta Anna ... snáď.“

„O nej si to viem predstaviť“, zovrel jej ruku Cyril.

„To by som aj ja pochopila. Je to taká dobrá teta, obľúbila som si ju.“

„Aj my, Lucka“, potvrdil Rudo.

Po krátkej chvíli sa deti ponáhľali na spoločné stretnutie s Danielom a Ivetou, dohodli sa na prechádzke v lesíku a následne zájsť na kúriu. Hedviga s Rudom sa prešli po cintoríne. Pozastavili sa pri hroboch známych, pozapaľovali sviečky, pohovorili s pozostalými. Hedviga vždy hovorila, že ju tento ich roky pretrvávajúci zvyk uspokojuje, Rudo sa jej prispôsobil. Už prešli skoro celý cintorín. Pri nasledovných hroboch nestál nikto, napriek tomu tam boli kahance aj kvety. Hrobky z čierneho mramoru obe vedľa seba boli plné kvetov. Hedviga sa zvedavo pristavila a začala čítať text na náhrobku. Zvláštne, že doteraz ju tieto hroby mimoriadne nezaujali. Rudo hútal, prečo teraz.

„Daniel Jihla ... hm ... zomrel veľmi mladý. Rudko, pozri, vedľa sú jeho rodičia. Ktovie, kto im hroby opatruje. Musia mať rozvetvenú rodinu. A také chryzantémy, ako na našom hrobe. Snáď Anna?“ zvedavo pozrela na muža.

„To už naozaj neviem.“

„Kto to bol ten Daniel Jihla? A čo sa mu stalo, že zomrel taký mladý?“

„Bol to ...“, Rudo už bezmála vyslovil, kto to bol, toto pochmúrne miesto ho samotného hlboko dojalo a skoro sa preriekol. „... akýsi miestny mladý muž, ale príčinu jeho smrti naozaj nepoznám. Poďme ...“

„Bol celkom pekný“, postávala ešte Hedviga, pozerala sa na Danielovu fotku a akosi sa nemala na odchode. „Nezdá sa ti, drahý, že sa mu podobá náš Daniel?“

„Aký náš?“

„Predsa Annin syn!“, s vyvalenými očami ho presvedčovala.

Prekvapilo ho, že ho nazvala *naším Danielom.* „Čo ja viem ... možno. Ale to len kvôli vlasom, Daniel ich má také isté kučeravé“, zahľadel sa sám na fotku toho mladíka a zistil, že nielen vlasmi sú si podobní, ale aj pohľadom. V niektorých prípadoch nebolo príjemné byť vyšetrovateľom a detektívom. Na mnoho vecí pozeral z profesijného pohľadu a toto hľadisko ho často zlostilo. Občas sa mu už zdalo, že nedokáže rozlíšiť prácu a súkromný život, a na život okolo seba pozerá príliš zaujato a príliš pracovne. A táto ťaživá dilema ho zasahovala často v najnečakanejších situáciách. Ako aj teraz. Prečo ho Hedviga upozorňuje práve teraz na Jihlu? Nemôže jej tu vysvetľovať a zatiaľ ani nechce, kto to bol a čo má o ňom vedieť. Na druhej strane je tu nové zistenie podobnosti dvoch Danielov. V tom má pravdu. Zistenie vôbec nebolo pre neho ľahké a bol presvedčený, že podobnosť chlapcov s tu odpočívajúcim Danielom Jihlom nie je čisto náhodná. *Čo, dočerta, ešte príde? Mladík zomrel pred dvadsiatimi piatimi rokmi, keď Cyril už bol na svete, ale Daniel ešte nie. Čo to všetko znamená?*

„Zapálim sviečku“, povedala Hedviga, a zároveň sa už činila. Na odchod vykročila len keď sa presvedčila, že sa rozhoreli.

19.

Anna si všimla, že Floro akosi pričasto vychádza zametať občas poletujúci sneh. Keď ho videla pred kuchynským oknom ušúľať si cigaretu, myslela si, že chodí von fajčiť. Lenže čochvíľa sa dozvedela, že sa mýlila. Uvidela ho nazerať do poštovej schránky, hoci poštár už dávno roznášal noviny a pred chvíľou ich sám priniesol dnu. Začala počítať, koľký krát uplynulo už dvadsaťpäť dní od doby doručenia prvého listu. Nijako jej však dvadsať päťka nevychádzala. Čosi tu nehralo. Už prepočítavala druhýkrát, medzitým sa Floro vošiel aj zohriať, ale cez okno ho znovu videla otvárať poštovú schránku. Muselo tu byť ešte niečo, o čom nevie, a čo mu naháňa strach. K šalátu vypražila ryby, dcéra ide predobedom do práce, snažila sa všetko stihnúť. Iveta chystala maľovanky na Mikuláša a teraz práve znášala z izby krásne namaľované výkresy. Prosila otca o súhlas vziať si auto.

„Ber si ho, dcérenka, veď preto ho máme, aby nám slúžilo“, tón jeho hlasu bol absolútne vľúdny a Iveta si ukradomky vymenila s mamou pohľady. Len zriedka sa stávalo, že ju nazval dcérenkou.

Potom všetko prebiehalo normálne. Spoločne sa naobedovali, ale s tým rozdielom, že Floro si nesadol na svoje miesto, ale tam, odkiaľ dovidel na bránu, ktorú neprestával sťaby nenápadne sledovať. Anna sa začala znepokojovať, napriek tomu, že jeho správanie nič nenaznačovalo, ba sa čudovala, že od istej doby je celkom znesiteľný. Jano Siman jej síce pošepol, že si s Libušou vymieňajú zaľúbené pohľady, ale to jej už neprekážalo. Floro si vždy našiel partnerku na výmenu zaľúbených pohľadov.

Keď Iveta odchádzala, pristavil jej aj auto z garáže a počkal, kým s mamou poukladajú výkresy na zadné sedadlo. Iveta otvorila bránu a zazrela v poštovej schránke list. Vytiahla ho, ale bolo tam uvedené otcove meno, preto mu s ním zakývala. Floro jej bleskurýchle vytrhol list z ruky. „Ďakujem“, povedal usmievajúc sa. „Už som naň čakal.“

„Čo je to za list?“

„Ach, dcérenka, to je od požiarnikov, veď vidíš, že je na ňom len krstné meno, iný Florián v dedine nie je“, usmieval sa nasilu a strčil ho do vrecka.

Iveta mykla plecom, nasadla do auta a odišla.

Na to, čo nasledovalo potom, si Anna nerada spomína. Neušlo jej, že Iveta dávala otcovi list, ale sa robila sa, že to nevidí a Floro si nebol istý. Keď sa na nič nepýtala, uspokojil sa. Anna sa motala po dvore, aby ho mohla sledovať. O chvíľu naširoko roztvoril dvere na drevárni a zakričal, že nachystá do kotolne dreva, vzápätí sa stratil za otvorenými dverami. Anna, síce vošla do domu, ale ovládol ju nepokoj. Žalúdok sa zovrel, ako vždy, keď sa schyľuje k rodinnej búrke. Floro nevchádzal. Samozrejme nič jej neuniklo z jeho rozhovoru s dievčaťom. A aj z tých pár slov usúdila, že musí existovať aj iný list, podobný prvému, o obsahu ktorého by sa jej muž nerád podelil s členmi svojej rodiny. Lenže čo ako hútala, nedokázala si predstaviť a ani v mysli vybaviť, čo sa kedy v minulosti mohlo prihodiť v takomto jesennom období, aká to mohla byť udalosť, do ktorej je jej muž zapletený. Už poumývala riad, aj ho poodkladala, no Floro sa dnu akosi nemal. S povzdychom a zovretým žalúdkom vzala Jeline šaty, ktoré predvčerom priniesla a odišla do krajčírskej izby. Srdce jej bilo až kdesi v hrdle a od strachu a znepokojenia jej horeli líca. Cítila akési nebezpečenstvo, ktoré vyúsťovalo do obáv, ktorých dôvod nepoznala. Bolo pre ňu ťažké rozlúsknuť oriešok učený jej manželovi, ktorý je tvrdý ako skala. S chvejúcou sa rukou rozparovala Jeline šaty, pričom si nožničkami pichla do prsta. Bolestivo zaujúkala a musela prestať, kým tiekla krv. Ranu bolo treba ošetriť a zalepiť. Potom začula v kotolni lomoz, zvuky sa šírili radiátormi. Následne sa všetko utíšilo. Znovu vzala Jeline šaty, raz nevedela, prečo chce na nich Jela niečo zmeniť a prešiť, veď ešte nevyšli z módy.

„Ach, Jela, myslíš si, že Floro je taká ľúbezná bytosť, ako sa ti predviedol? Bola si pripravená urobiť mu láskavosť, keď to potreboval, ale dvojakú hru kvôli mne nemusíš hrať. Tvoja opatrnosť stroskotá podobne ako Helina a všetkých ostatných. Iba čo mne zbytočnej práce popridávaš“ , povzdychla.

Zrazu znovu začula akýsi silný úder, ktorého zvuk sa tiež šíril radiátormi. Spozornela. Nevedela, či je Floro ešte vždy v kotolni, alebo v niektorej inej miestnosti domu a čo môže robiť. Keď sa zvuk znovu zopakoval, zachvela sa. S tlčúcim srdcom vyšla z krajčírskej a mierila do kotolne, keď v tom z kuchyne začula lomoz. Opatrne otvárala kuchynské dvere a len čo strčila dnu hlavu, dych sa jej temer zastavil. Stoličky boli poprevracané, stôl zo svojho miesta odstrčený a prevrátený, Floro polonahý, vyzlečený do spodkov kutral v úložnom priestore rohovej lavice, povyhadzujúc odtiaľ kus po kuse všetko, tak, ako mu veci prichádzali pod ruku. Anna privrela oči a z hlboka sa nadýchla. Keď vošla, na kuchynskej linke uvidela pollitrovku domácej pálenky, v ktorej už sotva čo naspodku ostalo. Začala zbierať do zeme košele, ktoré rozhádzal.

„Čo hľadáš?“, spýtala sa ho celkom vľúdne.

„No čo asi? Vyšľahol oheň, spálil som si košeľu a kabát, chcem sa prezliecť“, rozkričal sa.

„A prečo práve tam hľadáš čisté šaty? Mal si pýtať, bola by som ti dala...“

„Čo, čo by si mi bola dala? Seba? Veď ty ma už dávno nechceš. Myslíš len na toho tvojho ... a na toho, ktorý ti decko urobil, to tí by ti prišli vhod, viem, to oni ťa uspokojili, to bol vrchol, čo? Ale tvoj muž ... tak ten je len druhoradý ...“, tackajúc sa podišiel k fľaši a vzápätí si z nej riadne uhol.

„Nepi toľko, preboha, opiješ sa ...“

„Neopijem! A keď sa opijem, tak sa opijem! Čo ťa do toho? Robím si čo chcem a tebe to môže byť dvadsaťjeden!“ Rozprával celkom opitým hlasom a len čo sa k nemu Anna priblížila, sotil do nej tak prudko, že sa ocitla vo dverách. Keby sa nechytila kľučky, spadla by na zem. Zapotácala sa, ale mala šťastie, že nestratila duchaprítomnosť, lebo Floro ulapil stoličku a chcel ju ňou udrieť. Našťastie uskočila a tak sa mu podarilo rozbiť veľké sklo na kuchynských dverách, ktorého črepiny s hrmotom dopadali na dlažbu. Stoličke sa zlomila noha a ostala zakvačená vo dverách na mieste rozbitého skla. To ho tak rozzúrilo, že v zlosti schmatol z malej skrinky črepník s vianočným kaktusom a hodil ho do stoličky. Zem z črepníka sa rozsypala, bolo jej bohato všade, črepník sa rozbil a tlmeným zvukom dopadol na koberec na chodbe. Zdalo sa, že má neuveriteľnú silu, ktorú potrebuje dať nevyhnutne najavo. Anne sa roztriasli kolená. Neboli dôležité rozhádzané veci, len sa bála, že kým ju vidí, môže ešte viac dobiedzať a načakane na ňu zaútočiť. Momentálne reagoval na všetko v prívale akéhosi hnevu či zlosti. Dlane silno zovrel v päsť a vyhrážal sa smerom k vchodovým dverám, hoci Anna tam už nestála.

„Ty suka, čo neostávaš stáť na jednom mieste? Tak ty odskakuješ?“ Kopol do dverí tak silno, že bagančou ich bezmála prekopol a ostala tam poriadna rana. Rozšliapal pritom rozsypanú zem.

Anna nevedela, komu nadáva. „Ejha, aký si zrazu bojovný“, nedalo jej, aby sa neozvala. „Už som len zvedavá, kvôli čomu si sa tak nahecoval? Počínaš si, ako taký rozzúrený býk. Tak prezraď konečne, čo ti je, ty dravý divoch!“, posmešne mu volala. Zároveň podišla k dverám vedúcim do špajze, aby sa tam mohla zavrieť v prípade pokračujúceho hnevu, ktorý by si chcel na nej vybiť.

Floro sa vo svojom rituáli zastavil, cynicky sa na ňu uškľabil. Roztiahol ústa na úsmev. Zrazu si počínal akoby sa nič nestalo. Anna sa mimoriadne opatrne približovala k špajzovým dverám, bola pripravená na všetko nečakané. Muž k nej vystieral ruky. Nepohla sa.

„No, poď sem, ku mne, Anna“, rukou ukázal na svoju hruď. „Nevieš si ani predstaviť, ako dobre mi padne ešte vždy počuť to tvoje kúzelné slovo. Hej, ešte vždy som dravý divoch, viem, ešte vždy mi chutíš, a ešte mi aj dlho budeš. A ty to vieš, Anna, moja milá Anka. Veď ja viem, ako ťažko som si ťa vydobyl, preto som si ťa vždy vážil. A ty zase vieš, že na to nikdy nezabudnem“, rozprával slintavým hlasom, a keď sa k nemu Anna nemala, sám k nej podišiel, objal ju a mocne zovrel vo svojom náručí.

Anna až teraz postrehla, že je nepríčetný. Vari sa nepamätá, čo tu len pred chvíľkou vyvádzal? A vôbec nepostrehol jej výsmech. Veď ho nenazvala dravým divochom aby mu lichotila, ale práve naopak.

„No vidíš, veď my sa máme ešte vždy radi. Poď, ideme do spálne. Tu sa to nedá. Musíš urobiť poriadok, ale ja viem, že tým svojím šitím si zarábaš, a nemáš vždy času poriadiť. Ale to nevadí. „No, poď moja milá, poď, nech si ťa pohladkám tak naozaj.“ Vzápätí jej túžobne pohladkal prsia a tisol bozk na líce. „No, daj mi ústa, nech sa s nimi pohrám“, žiadal a ona s odporom dvíhala hlavu. Zadržala dych aby necítila alkohol, ktorý z neho razil zo všetkých grádov. Pocmoktal jej ústa a keď ju pustil, aby sa nadýchol, zároveň ju vzal za ruku a ťahal na poschodie. Nasilu otvoril kuchynské dvere, prešľapoval črepiny, pred schodmi sa zastavil a vyzul sa. Anna sa z úžasu sotva dokázala spamätať. Bola zvedavá, čo bude nasledovať. V spálni sa rýchlo vyzliekol donaha a žiadal to isté aj od nej. Aby predišla hádkam a budila dôveru, poslúchla ho. Milovanie s ním bolo teraz ozajstným rituálom. Len očila, čo za kúsky predvádza. Naučila ho to Jela alebo Libuša? No nech už bolo hocijako, jednak jej vychádzalo, že Florovi došlé listy škodia, berú mu rozumné zmýšľanie a pomaly ale iste sa z nich raz určite zblázni. Už len zistiť, kde sú, akého obsahu sú a koľko ich už vlastne je. A čo bolo najdôležitejšie, kto ich píše? Odpoveď na túto otázku by zrejme rád poznal aj jej muž. Ale kto ich, dočerta, nosí, a kedy? Na to doteraz ani Floro nepríšiel, nech sledoval bránku ako chcel.

Anna s plačom riadila a ukladala veci na svoje miesta v kuchyni. Florova agresivita ju dnes nečakane zaskočila. Ráno sa sľubne začal vyvíjať celý deň, až dovtedy, kým nezistila dôvod mužových častých nazeraní do poštovej schránky. Vtedy sa do jej duše zakrádal nepokoj. Zvykla si deň nechváliť pred západom slnka, lebo niekedy sa jej to nevyplatilo. Och, veľmi rada by poznala obsah došlého listu. Ale

Floro ho niekam ukryl, tak ako tie predošlé. Ale nech len pôjde na dennú, bol by v tom čert, aby akúsi stopu nenašla. A dnes mal vlastne šťastie. Ivetka ho mohla roztvoriť a už potom by si vzniknuté peklo nedokázala ani predstaviť. Doteraz si myslí, že do tajov listu je zasvätený len sám. A napriek tomu, že Anna nemohla robiť nič v situáciách, keď si vybíjal svoju zlosť, už ju utešovalo aspoň to, že poznala príčinu. Zlomenú stoličku vyniesla do kôlne a tak, kým Iveta došla domov, o Florovom výčine svedčilo len rozbité sklo na dverách a nakopnuté dvere. Ale Ivetu šokoval už samotný pohľad na videné.

„Čo sa tu stalo?“ zastavila sa na chodbe a pozerala na dvere bez skla.

„Otec vyčíňal.“

„Preboha, čo do neho vošlo?“

„Opil sa.“ Anna si zalievala kávu.

„Za tak krátku dobu? Veď mu nič nebolo, kým som bola doma! A kde je teraz?“, keď vošla, zblízka preskúmala poškodené dvere.

„Vyspáva opicu, je v spálni“, nasypala si cukor do kávy a s povzdychom sadla na rohovú lavicu. „Mám ti zaliať?“

„Nie, dali sme si kapuccino s Janou. Dočerta, mamka, prečo chodí na tie požiarne schôdze, keď to takto dopadne?“

„Nebol na schôdzi, Ivetka, sám sa doriadil. Vypil vari celú fľašu domácej.“

„Tak to už nemá obdobu. Na starobu sa ide zblázniť. Veď nikdy neholdoval alkoholu do takej miery, aby robil to, čo v poslednom čase. Čo sa to s ním robí?“, rozhorčene si sadla k mame.

„Sama by som to rada vedela.“

„Zavolám Danielovi.“

„Nie, nevolaj, prosím ťa.“

„Ale prečo?“

„Dozvie sa o tom, keď príde domov.“

„Mamka, takto to predsa ďalej ísť nemôže. Naručil mi, aby som ...“

„Povedala som, že nie. Tu Daniel nepomôže, dcérka. Tu bude treba odborníka. Ak správne tuším, takéto predstavenie sa u nás neodohralo poslednýkrát. Toto už nie je z tvrdohlavosti, či z opitosti, Ivetka, Florovi, ak správne predpokladám, ide na mozog, rozumieš? Začína mu šibať.“

„Čože? Dokelu! Vari z dobrej vôle?“

„Zrejme si uhádla. Mal sa príliš dobre počas posledných rokov. V dobrej vôli sa aj pes zbesnie“, povzdychla si Anna a usrkla z horúcej kávy.

Iveta pootvorila ústa od údivu. Mamu ešte nikdy nepočula takto hovoriť.

20.

Anna sedela pri stole na rohovej lavici a s boľavým prstom nešikovne párala Jeline šaty. Kým Floro vytriezvel z opice, bol už neskorý večer. S hrmotom schádzal do kuchyne a s úžasom sa pozeral na dvere. „Čo si s nimi urobila?“ pozrel sa na ženu a sadol si na svoju širokú stoličku k sporáku. Anna čakala výbuchy zlosti, na bol ticho. Pošmátral po vreckách, ale keď zistil že má oblečené len spodky, rýchlo vstal a veľkými krokmi šiel ku skrinke, aby si zo šuplíka vybral dohán a papieriky. Sadol si späť na svoju stoličku, preložil nohu cez koleno a zhrbene sa hotovil ušúľať si svoju obľúbenú cigaretu. Anna sa nemo pozerala na neho. Sústredene šúľal a keď si cigaretu vložil do úst, znovu sa ju spýtal. „Tak čo neodpovieš?“

„A čo mám odpovedať? Veď odpoveď poznáš.“

„Chceš povedať, že to som ja?“, zapálil si a dym vysoko vyfúkol. Otvoril dvierka na špóráku, aby sa dym skôr vsiakol, aj keď v ňom oheň nehorel.

„A kto iný?“

Neodpovedal.

Anna sa snažila lesťou niečo prezvedieť a momentálne by urobila všetko, aby sa z obsahu listu čo len zlomok dozvedela. Floro pre zmenu začal nahlas horekovať, aby v Anne vzbudil súcit. Nedôverčivo sa na ňu zahľadel. „Naozaj chceš povedať, že to som ja?“

„Veď vravím. Posúď sám, kto by k nám chodil rozbíjať dvere? Ja si našu chudobu cením a ochraňujem viac, než by som to urobila.“

„Anna, som ja ale nešťastník!“, hlboko vdýchol dym do svojich pľúc aby ho o chvíľu vydýchol v kútiku úst. Poškriabal sa v riedkych vlasoch. „Povedz, nesnažím sa celý život o to, aby ste sa vy všetci okolo mňa mali dobre? Nesnažím sa, aby som každému vyhovel? Neurobil som toho dosť aj pre našich požiarnikov? Neporadil som každému mnoho dobrých vecí, kto ku mne prichodil s prosbou? No povedz, starám sa ja do hocikoho? Veď to svet okolo nás je taký zlý, nedajbože sa mu prispôsobiť. A čo naša práca, už ani nie je zaplatená! Musíme bojovať za naše dobro, musíme sa vzchopiť, organizovať, inak sa nám každý vysmeje. Ale nedáme sa, rovnoprávnosť je nadovšetko. Ešteže máme zdravie, lebo bez neho si nič neviem predstaviť“, rozprával pomaly sťaby ju bral na zodpovednosť.

„Vo všetkom máš pravdu, nič sa z toho nedá zaprieť.“

„Tak potom mi prečo vyhadzuješ na oči také veci, keď si občas trochu viac vypijem?“

„Aké veci, Floro?“

„Keď chcem niekomu pomôcť. Veď ja rád pomôžem. Tak, ako aj ty. Aj ty vieš byť srdečná, milá ku každému. Už ma to niekedy aj hnevá a prechádza ma trpezlivosť. Vieš, tak, ako aj s Janom Simanom. No prečo ho bolo treba volať s nami, keď sme išli do nemocnice?“

„Ty si ho zavolal, nie ja. Povedal si mu, že nedokážeš šoférovať, taký si bol vraj rozrušený. Nevyhováraj sa na mňa.“

„Aj som bol. Veľmi mi ťa bolo ľúto. Musela si sa poriadne udrieť na tých schodoch. Ešteže Ivetka odstránila tie koberce, mohlo sa ti nešťastie prihodiť znovu“, potiahol z cigarety, pobafkal.

Anna s nemým úžasom pozerala na neho. Vstúpila do nej taká zlosť, že by ho bola schopná v momente sotiť nie zo stoličky, ale z tých schodov. Táral dva na tri, vety nenadväzovali na seba, skutočnosť sa mu miešala s výmyslom a klamstvom, rozprával absolútne nezmysly, akoby nevenoval pozornosť tomu, čo hovorí. Pritom sa tváril dôležito a aj sa choval tak, akoby mal vo všetkom pravdu. Florovi hrozí nebezpečenstvo v tom si bola istá. Navzdory všetkému sa však nechcela vzdať svojho predsavzatia. Začala hrať jeho pesničku.

„Máš pravdu, ako vždy.“

„Som tomu naozaj rád, Anka. Veď neviem si ani predstaviť, s kým by som vydržal toľko rokov, ako s tebou. Si pekná, čistotná, a ešte vždy chutná žena. A ja ťa mám naozaj rád. A to, že si občas s niekým zašpásujem, to je len na občerstvenie, to je len taká šľahačka na tortu. Inak, ty si mojou osudovou ženou a ňou aj navždy ostaneš“, rozprával pomaly, sťaby ospalo, potiahol posledný šluk a zahodil ohorok do sporáka.

Anna pokračovala v páraní a pri jeho hlúpych rečiach si znovu pichla do boľavého prsta, na leukoplast. Zatínala zuby od bolesti, zahryzla si mocne do pery aby bolesť tlmila, cítila, ako jej tlak stúpa. Líca jej horeli.

„Ej, Floro, ale v začiatkoch ti nebolo jedno. Nemohol si ty vedieť, že skončíme spolu. Darmo si mi zaľúbené listy po Judite posielal“, už raz nevedela, ako upriamiť jeho pozornosť na listy. Hovorila pravdu, nič jej nemohol vyčítať.

„Ej, bývavalo. Ale si mi ani na jeden neodpovedala. Ty si ma vôbec nechcela. Tvojou láskou bol len ten tvoj sused, našťastie skončil tak, ako skončil. Teraz si moja, len a len moja. A ja ťa nikomu nedám. A nikto mi ťa nemôže ani vziať, rozumieš? Nikto! Nech mi len píšu listy, aké chcú, nech mi ich nosí poštár či hocikto iný, nikomu si ťa nedám. Rozumieš?“

Konečne, aspoň niečo. „Veď ja sa k nikomu nechystám. Teraz by už mohli byť hocijaké listy, nech si len píše hocikto hocičo, patríme spolu, však, Floro?“

„Dôležité je, že už nikto z nich nežije. A s mátohami si poradím. Veď som si dokázal do vrecka strčiť aj našu budúcu rodinu, Anninka, o tom som ti ešte ani nepovedal. Je to taký príma chlap.“

Na počutie svojho mena, vysloveného tak, ako ho už dobrých pár rokov nepočula, od úžasu roztvorila oči. Kládla si otázku, prečo to robí. Mozog jej zároveň pracoval ako motor, súčasne zápasila so svojimi citmi a ešte bola nútená aj hádať a rozlišovať, kedy hovorí pravdu a kedy výmysly. „O kom hovoríš?“

„No, neuhádneš? O Ivetinom otcovi. Spriatelili sme sa celkom náhodou. Boli sme obaja na prechádzke, a celkom dobre sa nám diškurovalo“, preložil si pre zmenu inú nohu cez koleno a hlasno sa nadýchol. „Myslel som si, že je nebezpečný, prikladal som tomu priveľký význam. Ale nie, je prijateľný a preto, keď ma tie listy nahnevajú, pôjdem za ním sám, veď budeme dajaká rodina, či nie?“

Anna si myslela, že odpadne. Vraj Ivetin otec! Zvedavosť ju hrýzla, kedy, kde a za akých okolností sa Floro s Rudom stretol, kedy mohli byť oni dvaja na spoločnej prechádzke. Napriek tomu nechcela vybočiť z koľaje načatého rozhovoru. Nebola si ani istá, či hovorí o skutočnosti, alebo spoločná

prechádzka nebude len jeho výmyslom. Ale o tom sa môže viac dozvedieť od Ruda. Rozprávala sa so sotva vytriezveným mužom o veciach, ktoré keby prišli na pretras za iných okolností, nedokáže si ani predstaviť, aký dosah alebo následok by spôsobili. „Ivetka bude mať celkom správnych svokrovcov, aj mne sa pozdávajú“, vyslovila opatrne vetu a dávala pozor, ako zareaguje.

„Hm, to ja som tak zariadil, Anka, to len vďaka mne“, povedal hrdo s veľkou sebaistotou.

Anna si dala ruku pred ústa, aby nevykríkla. Floro zrazu svojím táraním poprezrádzal veci, na ktoré v poslednom období napriek veľkému úsiliu hľadania všelijakých možností nenašla odpovede.

„A aj s listom ti pomôže, môžeš si byť istý, je to taký dobrý človek“, dobiedzala.

Floro vstal, napil sa vody, lenivo si znovu sadal a znovu si začal šúľať cigaretu. Anna trpezlivo čakala, kým prehovorí. „No, nalej mi z tej domácej, ostalo ešte vo fľaške, pamätám si“, s úsmevom ju povzbudzoval, ale o liste pozabudol hovoriť.

„Nenechal si toho tam veľa“, nevoľky vstala a vošla do špajze pre fľašu. Postavila ju na šporák a bez slova si sadla. Vzala do ruky šaty, aby si myslel, že robí dôležitú robotu.

„No tak, žena moja, aspoň mi to vylej do pohára, nebudem predsa piť z fľašky“, povedal prívetivo.

Popoludní mu bolo jedno, a teraz je aký náročný! Znovu vstala, búrilo sa jej celé vnútro, no poslúchla a vyliala mu obsah fľaše do poldecáka, no už ani ten nebol plný.

„No, len dolej, dolej.“

„Vyprázdnil si fľašu, veď vidíš.“

„Tam kde bola táto, sú ešte aj iné, nože, prines len, prines“, zapálil si cigaretu a s pôžitkom na ňu vyfúkol dym. Anna to nemala rada a dráždivo sa rozkašľala. Potiahol kútiky úst na falošný úškrn, oči mu zaraz ožili. Za ten dym by ho najradšej vyťahala za tých pár vlasov, ktoré mal na vrchu hlavy. Nevoľky priniesla zo zadnej komory fľašu a doliala mu do plna. Bez slova sa prizeral na jej ruky. Chcela mu vyhovieť, pohár naplnila skoro po vrch a fľašu vyniesla do špajze.

„No len no, nebola by si dobrou krčmárkou. Už si to prehnala. Nože rýchlo odpi, je tam toho veľa.“

„Vieš, že nemôžem.“

„Toľko môžeš“, uškrnul sa a potiahol si z cigarety.

Odpila. Aj ten malý hlt išla hneď zapiť vodou. Keď pozrela na neho, sledoval na pohári mierku.

„Presne takto som to chcel, teraz je to dobre“, vzal pohár a odpil z neho. „Eee, je fajná, nikto nemá lepšiu. Keď dofajčím, zohreješ mi niečo zjesť. Som hladný“, zahlásil.

„Samozrejme, povieš, kedy budeš chcieť.“

Chvíľu sedeli ticho. No Floro dlho nevydržal. „Predstav si, tí požiarnici sú ale ...“, hlbokým vdychom pôžitkársky vdýchol dym.

„Čo sa deje? Pozvánka?“ Zrazu bola rada, že už snáď niečo ...

„Hej, poslali mi pozvánku, ale niekde som ju odložil.“

Takže sa mýlila. Aj dcére povedal, že to bola pozvánka. Ale potom prečo tak sliedil? Žeby šlo len o náhodu? „Nájdeš ju, nezvykneš strácať veci.“

„Ja viem, ale táto bola neobyčajná. Pripomenula mi moju minulosť, vieš, Anka, nebolo nám vždy tak, ako teraz. Vždy si veľa pracovala. Ale teraz si myslím, že by si už ani nemusela. Máme našetrené peniaze, veď naozaj nemôžeš povedať, že ich rozhádžeme. Ani ty, ani ja. Obaja sme šporovliví. A naše deti tiež. Aj k moru by mohli, hoc´ aj každým rokom. Dobré zázemie a podmienky som im pripravil. Veď ty dobre vieš. Aj keď v minulosti to ...“, potiahol si cigaretu.

Anna počúvala so zatajeným dychom. Pod šatami zopäla ruky, a modlikala sa, aby pokračoval o svojej minulosti. Veď práve o tej sa chcela pravdu dozvedieť.

„... nebolo to vždy také ľahké. Boli prekážky ... ktoré sa mi ale podarilo odstrániť“, odmlčal sa.

„Myslím si, že to nebolo ťažké“, stískala si zopäté ruky, nevedela, či povedala dobre, alebo zle.

„Ah jaj, kdeže ťažké. Som predsa dajaký chlap, či nie? S ľahkými váhami si snáď len poradím“, povedal celkom spokojne, potom vzal pohár a dopil zvyšok alkoholu.

„Florián, ty si jednoducho génius“, pochválila ho znenazdajky Anna, ani nevedela, prečo.

„To si myslím, že som, čo myslíš, bolo ľahké sa popasovať s telami?“ V tomto momente Floro túžil byť pochopený. Myslel si, že podobne ako vždy doteraz aj dnes potrebuje Anninu pomoc na to, aby ho obišli zlé myšlienky a netrýznili ho. Doteraz vždy Anna liečila jeho problémy, ona bola jeho citovým lekárom, doteraz ho vždy očarúvala svojou dobráckosťou, schopnosťou pochopiť ho a dodať mu energie na ďalšiu výdrž. Popri fyzickom pohodlí si túto citovú istotu nárokoval práve v tejto chvíli, kedy si nevedel poradiť už sám so sebou.

Anna si myslela že vybuchne. Boj, ktorý zvádzalo jej telesné vnútro s vedomím a citmi, nemohla tu a teraz dobojovať. K tomu potrebovala samotu a ticho, zatvorená na dva zámky a v pokoji sa oddať spomienkam. Musí si prebrať všetky detaily dnešného rozhovoru, zosúladiť s doterajšími poznatkami a konať. Sama. Tu Rudo nepomôže. Rudovi je treba predložiť fakty, dohady nestačia. V dedine je rodina Vronských len prisťahovalcami, nie rodákmi, a preto udalosti z ich mladosti Rudo nepozná. A nepozná ani pomery, za akých sa stali, nevie o mnohom, hoci ako dobrý vyšetrovateľ si veľa vecí môže pozisťovať. Na udalosti spred dvadsať či dvadsaťpäť ba aj viac rokov si však hocikto ľahko nespomenie a koho sa netýkajú, bude ich opisovať podľa vlastných predstáv. Ona mlčala doteraz ani pečená ryba, a keby sa Floro nepomiatol, sám mlčí naďalej aj pred ňou. Lenže niekomu nie je jedno, že si žije svoj pokojný život. A ten niekto si nepraje, aby veci zostali utajené a pozná niektoré udalosti, ktorých, už si bola istá, je Floro súčasťou. Pisateľ listov dosiahol, čo chcel. Zaútočil na jej muža, brnkol na utajovanú a skrývanú strunu, čím narušil Florovu súdnosť a listy narušili jeho psychiku ba nútili ho agresívne konať. Žiaľ, vždy v jej neprospech. Ju nikto neupozornil, aby sa ho vyvarovala. Dnes zistila, že Floro momentálne zašiel priďaleko. Jeho pokojne plynúce, dobré a šťastné dni života, ktoré tak obľuboval a veselo si užíval, sú zrátané. Desila sa toho, že bude žiť so šialencom, pokiaľ na to nikto nepríde. „Dokázal si to, veď vravím, si génius“, zopakovala znovu.

„Nešlo podobrom, išlo pozlom“, zahodil ohorok do sporáka, hlasno sa nadýchol a ťapol si po stehnách. „No, žena moja, poďme už spať, zajtra ráno musím do práce, čochvíľa už bude polnoc, ani sa nevyspíme. Rezko vstal, Anna tiež, bola rada, že deň skončil po tak napätej situácii celkom ľahko. Pred dverami zastal, objal Annu za plece. „Daj ich opraviť, alebo ešte lepšie, kúp nové, aby si Daniel nepomyslel, že som vari akýsi grobian.“ Potom ju pobozkal na ústa. Bála sa aj nadýchnuť. „No, poď, ženička moja, nech ťa pomilujem. Tak naozaj, ako som už dávno nie.“

Anna strnulo vystupovala popri ňom po schodoch. Srdce jej prudko bilo a rukami nervózne zalamovala. Držal ju za plece, občas pohladil. Keď si konečne po sprche ľahla do postele, Floro bol k jej posteli otočený chrbtom. Ešte sedela na okraji postele, práve chcela zahasiť nočnú lampu, keď sa bystro otočil, natiahol ruku a nečakane dostala zozadu silné zaucho. Od veľkého úderu sa jej pred očami zaiskrilo, od plesnutia zahučalo v ušiach. Celé jej telo sa nahlo nabok, hlavu si hlasným úderom buchla do nočnej skrinky. Kým sa od bolesti narovnala, slzy zmáčali tvár.

„To máš za to, že si mi nedala večeru. Povedal som, že som hladný a keď dofajčím, chcem jesť. Ale ty si neposlúchla.“

Floro je pri zmysloch, to ja som sa pomiatla, že som mu uverila. S veľkou bolesťou si líhala. Keď zaspal, vstala, aby si priložila na opuchnuté oči ľad, a aby boľavé miesto namazala mastičkou. Keď sa uvidela v zrkadle, zhrozila sa. Do rána tvár opuchla, okolo očí sa vytvorila veľká modrina. Na oko sotva videla a bolela ju celá hlava.

21.

Iveta s úsmevom po spokojnom spánku schádzala ráno po schodoch do kuchyne. Matku zazrela pred chladničkou, ale keď sa k nej otočila, s hrôzou pozerala na ňu a v momente sa bolestivo rozplakala. Či od ľútosti voči nej, či od toho, že si práve premietla, čo sa jej mohlo prihodiť, či ... nevedno od čoho, ale jej hlasné vzlykanie Anna nedokázala utíšiť. Nemala na to ani sily, veď čo jej mohla povedať? Nikdy sa pred deťmi nesťažovala, brala život so všetkými prichodiacimi ťažkosťami, ktoré prekonávala a vyrovnávala sa s nimi vo svojom vnútri. Nikdy nič zo spoločného života s Florom nevystavovala na obdiv. Floro sa vystavoval sám, a aj to ju do istej miery trápilo. Ale ani s tým sa nikomu nezverovala. Ľúbila svoju rodinu, ľúbila svoj domov, len akosi s Florom sa celý život pasovala, no a v poslednom čase nedajbože vyrovnať. Už jej spôsoboval nie slasti, ale strasti. Často ju vyviedol z rovnováhy, bez príčiny sa škriepil, svojím chovaním ju dokázal nie raz silno rozrušiť. Doteraz vždy všetko disciplinovane znášala, potláčala svoje pudy, občas nechýbalo veľa, aby so všetkým praštila a odišla do sveta, nevedno kam. Ba posledný rok ju zamestnávala aj myšlienka samovraždy, dokázala by sa tak hodiť pod vlak, inak asi sotva niečo iné. No vždy prekonala a zavrhla samovražednú myšlienku a chuť do života bola vždy o to silnejšia. Mala svoj osud ako aj osud celej rodiny vo svojich rukách, nemohla deťom ublížiť, ona im vytvárala pocit pokoja a istoty. Potrebujú ju. Je predsa obdarená silnou vôľou, vydržala nie jeden psychický nátlak a dokázala si udržať rovnováhu života. Až by posledné obdobie nechodili Florovi listy neznámeho pisateľa, snáď by sa takéto nebezpečenstvá nevyskytli. Floro sa bráni silou, na ktorú dopláca ona. Dúfala však, že raz aj toto

ťaživé nebezpečenstvo pominie a jej sa podarí spokojne dožiť svoj život a pokojne doviesť boj do konca. Unavene sedela pri stole a prikladala si na tvár studený obklad. Iveta ju objala a ešte vždy hlasno vzlykala na jej pleci. Sama mohla plakať len jedným okom, z druhého sa slzy nedostali von. Trvalo chvíľu, kým sa Iveta utíšila. Potom ju udalosti prinútili konať. Nemohla sa už nečinne prizerať na každodenný prúd nešťastných udalostí, ani napriek tomu, že matka tieto hrdinsky znášala. Zakázala jej volať Danielovi, zavolala teda zo svojej izby Cyrilovi a rozpovedala mu všetko aj o včerajšku aj o dnešku.

Asi o hodinu zastavilo pred domom Cyrilove auto. Iveta na zvonenie nestihla vyjsť, trojica mužov už vchádzala do domu. Na počutý šramot, ktorý Anna začula z chodby, sa rýchlo schovala do špajze a nevyšla odtiaľ ani na Ivetine naliehanie. Až keď začula Ruda, pochopila situáciu. Ešte sa ospravedlnila za svoje správanie, ale sotva vedela rozprávať. Tvár opuchla od rána ešte viac. Na Rudove posmeľovanie horko-ťažko vyrozprávala lekárovi, ktorého so sebou priviezli, čo sa stalo.

„Nevyzerá to dobre, musíte ísť do nemocnice“, poškriabal sa skúsený lekár na nose, keď ju prehliadol. „Pôjdete s nami“, odkladal si svoje veci do tašky.

„Ee, nemozem“, snažila sa hovoriť Anna, odporovala aj rukami.

„Nieže nemôžete, pani, ale musíte. Chcete prísť o oko?“ Jeho milá tvár razom nadobudla prísny výzor a jeho argument bol patričným dôvodom, aby svoju nesmelosť alebo iné dôvody prekonala.

„Mamka, musíte ísť, tu sa netreba rozhodovať za alebo proti. Pôjdete a ja vám idem zbaliť veci.“

Chcela odporovať, ale Iveta jej nedala prehovoriť. „A neskúste oponovať. Doma sa všetko vyrieši a všetko pôjde aj bez vás, nemajte o to strach. Ľúto vám je, že nebudete môcť otcovi halušky uvariť?“

Rudo s úžasom v očiach pozeral na rozhodnú a odpor nedopustiacu Ivetu. „Floro?“ spýtal sa Anny, keď Iveta s Cyrilom odišli zbaliť Annine veci na poschodie.

Anna vybrala zo šuplíka zošit, našla čistý list. Napísala naň *odišiel ráno do práce, bez slova, bol prekvapený tým, ako som vyzerala.*

Rudo prikývol. „A čo sa vlastne stalo, Anna, rozpovieš mi? To on?“

Znovu začala písať, rozprávanie jej robilo ťažkosti. *Všetko ti rozpoviem, keď budem vedieť rozprávať, ale nie teraz, napísať to nedokážem.*

„Keď sa zotavíš, keď sa vrátiš domov, sadneme si spolu a musíš mi všetko porozprávať. Viem, že máš toho veľa.“

Pre Annu bolo záhadou, odkiaľ niečo vie a čo to je. No nemo prikývla na znak súhlasu. Potom znovu vzala papier. *„Bol si s ním na prechádzke?“* Keď prikývol, písala ďalej. *„Pochvaľoval ťa, vraj ste sa skamarátili, že sa ťa nebojí, lebo nemá sa ťa prečo, a len spočiatku sa ťa bál. Kde ste spolu vy dvaja chodili?“*

Rudo sa divil Anninej zvedavosti. Ešte aj teraz je pre ňu dôležité a sa zaujíma, čo a prečo Floro robí. „Náhodou sme sa stretli za humnami, to ja som išiel na prechádzku a on ...“, nadvihol plecia, „naozaj neviem, kam mal namierené.“

Chcela od údivu nadvihnúť obočie, ale len bolestivo zaklipkala. Privrela oči a mávla rukou.

„Ďakujem ti, že si ma na neho upozornila. Nech ťa teraz nič netrápi, čo sa jeho týka. Musíš vyzdravieť, všetko ostatné vyriešime potom.

Kým sa rozprávali, lekár sedel za stolom, a cez okno jednotvárne sledoval poletujúci sa sneh. Anna ukázala na kávovú dózu a očami sa pýtala, či im má uvariť, ale odmietli. Vtom vytrhla zo zošita popísaný list, hodila ho do ohniska a zapálila. Dvierka zatvorila, len keď papier zhorel. Rudo ju sledoval ako vzala drievko a roztrusovala zhorený papier. Pozrela na neho, nadvihla plecia, rozhodila ruky, akoby vravela *no, čo už?* a odložila zápalky. Rátala so všetkým možným. Floro musel byť čertovsky prefíkaný, a Anna sa mu snažila prejsť cez rozum. Rudo ju pohladil po pleciach. Ľutoval ju. Čo tá si musela doteraz vytrpieť?

Keď auto odchádzalo spred domu, po jeho kolesách ostávali stopy v práve napadanom čerstvom snehu. Rozfúkaval ho vietor a zanášal do tváre. Jeseň prechádzala do zimy. Iveta ešte vždy stála v bránke a pozerala sa za odchádzajúcim autom. Oziabala ju zima, do domu sa vracala celkom premrznutá. Ľúto jej bolo mamy. Milovala ju, darmo jej Daniel vyhováral, že ju nemá tak rada, ako on. Vzala mobil a zavolala mu, aby rozpovedala, čo sa stalo. Z rozprávania nebolo nič, lebo hlasno a dlho do mobilu plakala, až ho Daniel zložil. Pravdu sa dozvedel od Cyrila.

22.

Do vianočných sviatkov ostávali už len dva týždne, keď sa Anna vrátila z nemocnice. Nebezpečenstvo pominulo, ale na poškodené oko jej predpísali okuliare, bez ktorých nevidela. Vytrhli jej aj zub, ktorý sa rozknísal. Po údere ešte vždy ostali stopy na jej tvári, žltosivé fľaky prezrádzali o nedávnej nehode. Floro bol v práci, keď ju Daniel s Luciou predobedom priviezol domov a čoskoro jej domácnosť bola plná ľudí. Iveta dnes nešla do práce, činila sa doma. Cyril došiel čoskoro s otcom aj mamou. Boli tam všetci, ktorí ju mali radi, ktorí k nej chodili na návštevy aj do nemocnice. Jej muž neprišiel ani raz. Nezaujímalo ju a ani nezlostilo, že za ňou neprišiel. Nečakala ho. Vydržal nevidieť *svoju milovanú Anninku.* Bola zvedavá, kedy sa jej ospravedlní, a či to vôbec urobí. Cítila sa byť silná aby hravo zvládla nadchádzajúce stretnutie s ním.

Anna nikdy tak dlhú dobu nebola z domu preč. Preto keď vkročila, vlastný domov sa jej zdal akýsi iný. Všetko sa lesklo čistotou. Celý bol sťa vynovený aj napriek tomu, že všetko bolo na svojom mieste, a až na kuchynské dvere sa nič nezmenilo. Od dcéry sa ešte v nemocnici dozvedela, že ich Floro vymenil za nové. Na Ivetu bola pyšná. Bude z nej šikovná gazdiná. Celé tri týždne sa starala o domácnosť, upratovala, stopy jej šikovných rúk sa nedali zakryť. V kuchyni rozváňala jej obľúbená cesnačka a zacítila aj šíriacu sa vôňu práve napečenej pizze.

Všetci sedeli v obývačke za veľkým jedálenským stolom a pochvaľovali Ivetou pripravený obed. Rudo s Cyrilom dojedali už tretí kus pizze.

„Akoby ste celý včerajší deň nejedli, to je smiešne, koľko toho vládzete zjesť ešte aj za polievkou“, Hedviga usmievajúc krútila hlavou.

„Bolo to veľmi dobré“, Rudo si utieral ústa do servítky a nalieval si pivo. „A keď to zapijem, nič mi pohodu dnes neskomplikuje“, zodvihol pohár. „Anka, na zdravie ... a na zdravie každému“, už aj si ho prikladal k ústam.

„Na zdravie, ani ja už dnes nešoférujem, môžem si s vami dať. „Ivi, obed bol vskutku dobrý. A pizza ešte lepšia, ako posledne. Čo si tam všetko dala?“, dobiedzal Daniel.

„Muchotrávku, mudrlant“, smiala sa.

„Tak potom takú istú urobíš aj nabudúce“, vzal jej ruky do svojich Cyril.

„Synak, mám dojem, že po takej pizze nabudúce asi nebude“, odvetil vážne Rudo, načo sa všetci rozosmiali.

Dobrá nálada potom pokračovala a neobišla ani Annu. Navzájom sa podpichovali, vtipkovali už hodnú chvíľu a okrem Ruda zabúdali na plynúci čas. Keď sa blížila hodina Florovho návratu z práce, vyšiel na dvor a nemusel dlho čakať, kým začul ...íu...íu...íu... a Floro čochvíľa zosadal z bicykla pred bránou. Obával sa, ako zareaguje na jeho prítomnosť u neho doma, vnímavo sledoval každý jeho pohyb a mimiku. Florove zreničky poskakovali z predmetu na predmet, keď mu šiel oproti akoby otvoriť bránku.

„Dobrý deň, Florián, chvalabohu ste už skončili.“, podával mu pravicu. Zaregistroval, že mu niečo zafrflal. „A čo vy ... to ešte aj v takejto zime na bicykli? Vy ste ale zdatný! Ako to dokážete? Darmo, ste človek trénovaný tvrdou prácou. Ale odložte bicykel a poďte dnu, zložte sa rýchlo, všetci sme tu, poďte medzi nás, máme dôvod na oslavu, Anna sa vrátila domov, poďte, poďte.“ Nezaujímalo ho, že mu neodpovedal, nemal ho v úmysle vypočuť. Teraz ešte nie. Práve svojím neúprosným rozprávaním chcel dosiahnuť cieľ. Takto sa Floro nemohol ani brániť, ale ani odporovať a poslúchal ho tak, ako sám chcel. Bicykel oprel pod striešku ku kôlni, Rudo neustále rozprával a držal s ním krok až kým nevošiel do domu. Floro skutočne nemal na výber. Rudovi neušiel jeho nasilu vystrúhaný úsmev pri podávaní ruky Hedvige, Lucii, Cyrilovi a Danielovi. Ivetu si ani nevšimol, ale k Anne sa zohol, jemne ju objal okolo pliec a pobozkal.

„Som rád, že si už doma“, povedal jej a išiel si pre stoličku do kuchyne.

Rudo posúval stoličku, urobil mu miesto vedľa seba. „Sem, Florián, ku mne, s Annou ešte budete, aj keď my odídeme.“

Poslúchol ho, ba bol rád a kým si stihol sadnúť, Iveta ho ponúkla jedlom, ale odmietol. Raz sa nedokázal začleniť medzi nich. Najskôr sedel ako kopa nešťastia a cítil sa veľmi nepríjemne, ba ako terč, do ktorého všetci prítomní mienia nastrieľať svoje šípy. Jeho chovanie bolo logické, napriek tomu nikto nemal s ním zľutovania. Vo vlastnom dome sa cítil odstrkovaný a nikým nevšímaný. Rudo čakal na túto chvíľu. Povzbudil ho a ponúkol pomocnú ruku práve vo chvíli, keď sa už zdalo, že sa mu všetci otáčajú chrbtom, vytvárajú mu zábrany a vytláčajú ho zo spoločného rámca.

„Božemôj, Florián, my chlapi sa tu nedostaneme ani k slovu. Prijal by som, keby ste mi naliali trochu piva, nikto sa tu o mňa nestará“, pošepol mu lišiacky.

„Ale samozrejme, dám si aj ja“, oči mu zaiskrili a ponalieval do pohárov.
„A načo si pripijeme?“, dobiedzal ďalej Rudo.
„No ...“
„Pripime si najskôr na Annine zdravie, myslím, že súhlasíte. Anna mala vlastne pekelné šťastie, lebo tak škaredo spadnúť ... ešte aj teraz má stopy po tvári, a už je tomu ... koľko že je tomu vlastne?“
„Tri týždne“, držal zodvihnutý pohár.
„Muselo to byť hrozné, nedokážem si to ani predstaviť“, presviedčal ho, akoby ju len teraz videl. „Takže na Annine zdravie.“
Floro s obavami pozrel na Ruda. Lenže Rudo svojím pohľadom by momentálne dokázal presvedčiť aj leva a tak Floro po vypití celého obsahu pohára sa spokojne na stoličke zahniezdil. Bol veľmi rád, že mu Rudo napovedal. Tento krát nevedel, čo za klamstvo bolo vymyslené ako dôvod Anninej nehody a veľmi si neveril, že dokáže čosi presvedčivo zaklamať, ak sa ho na to Rudo spýta. Ivety sa doteraz z rešpektu neopýtal, čo sa stalo matke. Ba podnes ani nevedel, ako sa dostala do nemocnice. Rudo však prejavil trpezlivosť, nesúril ho k ničomu a keďže Floro práve trpezlivosť a pochopenie potreboval, čoskoro ho považoval za dôverníka. Dokázal sa votrieť do jeho vedomia ako niekto, kto bude vytvárať okolo neho jemu príjemnú atmosféru a Floro si myslel, že hoci sa ich spoločné priateľstvo ťažko vytvára, onedlho Rudovi sám bude diktovať podmienky. Profesionálna zodpovednosť, ktorú Rudo pociťoval pri každom prípade, ho nútila konať aj voči Florovi od začiatku veľmi opatrne. Dôveroval svojej intuícii ako vždy doteraz a vedel, že Florián sa stane čoskoro *prípadom.* Nemohol si dovoliť ani jediný chybný krok, ktorý by Floro mohol neskôr využiť vo svoj prospech alebo zneužiť voči nemu. Jednoduchým no zato sťaby dôležitým záujmom sa ho vyzvedal na jeho prácu, poľutoval ho, keď uvidel jeho vypracované ruky. Florián sa rozvravel. A hoci Rudo usmerňoval tému rozhovoru na banálne veci, nezabúdal pritom na to, že ich spoločný rozhovor musí ešte dlho dráždiť Florovo vedomie. Celú úlohu nemohol zahrať preto povrchne ale dokonale sa na ňu pripravoval po celý čas Anninej neprítomnosti.

23.

Anna v nasledujúce dni čakala, že sa jej Floro ospravedlní. Nechcela, aby to robil ováciami, čakala jednoduché *prepáč* a bola by spokojná. Keďže sa nič nestalo, zachvátili ju pochybnosti a zvyšovala sa jej nervozita. Napriek tomu, že sa Floro správal slušne, nestihla zistiť, čo prevláda jeho vnútro. Rozprával sa s ňou málo, preriekli si akurát najpotrebnejšie slová či vety. Denne bez slova zakúril do sporáka a potom prevažne mĺkvo sedával na svojej širokej stoličke a pofajčieval. Teraz nepotreboval Annu ani na prichystanie desiatej do tašky. Videla, ako si zabaľuje slaninu, ku ktorému odkrajoval hrubý krajec chleba a prikladal cibuľu, inokedy si balil paštétu, prípadne iné jedlo, čo doma našiel, ale všetko sám. Keď navarila obed, zavolala ho, bez slova prišiel, podobne sa aj najedol a aj kávu si za obedom sám uvaril. Nemala jasnej predstavy, prečo mlčí, ba mala strach, či sa neprejavia niekde jeho intrigy, ktorým by rada zabránila. Viac-menej vystrájal keď nebol ani opitý, ani triezvy, ale čo ako zisťovala, žiadny alkohol v dome neubudol. Domáca slivovica bola v takom stave, ako ju posledný večer nechala a ani z vitríny z koňaku či vína neubudlo. Domov prichádzal triezvy a z domu nikam neodchádzal. O tom ju po celý čas jej neprítomnosti presviedčala aj dcéra. Než sa jej prihodilo nešťastie, nestihla zistiť obsah a počet došlých tajomných listov, o ktorých by sa konečne tiež rada prezvedela. Nech hocijako premýšľala v nemocnici nad udalosťami, vždy jej vychádzalo, že listy narušili Florov pokoj a vnášajú pobúrenie do jeho vedomia a nebezpečenstvo do jej domova. Rovnako ale prišla aj na to, že kým ona sa spolužitím s ním kajá za nerozmyslený a unáhlený čin spáchaný voči Danielovi, Flora rozrušili listy tiež preto, lebo vyviedol niečo, o čom mala len hmlisté predstavy od posledného večera, keď kde-čo poprezrádzal. Nezabudla ešte, ako sa sama zachvela a ako aj ju prekvapil nečakaný list, či zdrap papiera, ktorý sa jej prvej dostal do ruky. Nepochybne poukazoval na Danielove výročie úmrtia. Otázkou ostávalo, prečo to niekto pripomínal práve Florovi? A čo

verzia Jana Simana a ostatných Danielových kamarátov? Zhodli sa na niečom a predpokladajú, že Floro môže za Danielovu smrť. Hlava ju rozbolela, keď sa nad tým zamýšľala. Jej totiž vždy vychádzalo, že ona zapríčinila Danielovu smrť svojím chovaním. Ale bolesti hlavy mávala aj z možného Florovho rýchlo vzplanutého výbuchu zlosti, nečakanej udalosti podobnej tej poslednej, voči ktorej by bola bezmocná a predpokladala, že by ju už bez cudzej pomoci psychicky nezvládla. Popri tom, že sa choval slušne, a nič nenasvedčovalo tomu, že jeho mlčanie môže mať aj neblahé či nepríjemné následky, bola neustále v strehu, aby ju žiadna nečakaná výbušná reakcia neprekvapila. Napriek tomu si obavy nechávala zatiaľ pre seba a nevolala o pomoc.

Na udalosť, ktorá sa stala necelý týždeň pred Vianocami si Anna s hnevom a hanbou spomínala veľmi dlho. Čítala v posteli časopis, keď začula prichádzať muža z popoludňajšej šichty. Do spálne prichádzal tíško. „Ahoj“, pozdravil sa jej, podišiel k jej posteli a pobozkal ju na čelo. „Čo čítaš?“, postál vedľa postele a zahľadel sa na farebnú stránku časopisu. „Zase pečenie?“, usmial sa na ňu a začal sa vyzliekať.

„Slovenku. V každom čísle je nejaký recept. Idú sviatky, treba niečo napiecť.“ Kútikom oka ho sledovala. Odišiel do kúpeľne a o chvíľu počula špliechať vodu. Prekvapilo ju, že sa tak rozhovoril a bozk ju prekvapil ešte viac. O chvíľu šplechot prestal a vracal sa z kúpeľne nahý. Bez slova si líhal, do pol pása sa zakryl paplónom, jednou rukou si podoprel hlavu a otočený smerom k nej ju chvíľu sledoval. Zacítila príjemnú vôňu sprchového gélu.

„Odlož ten časopis, zajtra dočítaš“, hlas mal pokojný, až vľúdny. Po dočítaní state ho naozaj zložila, zložila si aj okuliare a načiahla sa za vypínačom. Floro jej zadržal ruku, priložil k ústam a pobozkal jej prsty. „Chcem, aby si vedela, že ťa mám rád. Ešte vždy. Nech bolo čo bolo, mám ťa rád, Anka.“ Nahol sa k nej, pobozkal ju na obe oči, potom bozkami posýpal jej tvár. A akosi mu nevadilo ani, že jeho bozky nie sú opätované. Túžobne ju začal hladkať po celom tele, a priťahoval sa vždy bližšie k nej. Nespolupracovala. „Chýbala si mi, Anka, boli to veľmi dlhé tri týždne. A už celý mesiac bez teba“, šepkal jej medzi bozkami. „S nikým som nebol, ver mi, čakal som na teba, len a len na teba“, pokračoval v milostnej predohre.

„Veľa času si premárnil tým, čo si robiť nemal, už sme zostarli, Florián, možno ti už ani neuverím“, zastavila ho a pozerala mu do tváre. Obávala sa jeho reakcie, lebo vyslovila možno čo nemala. Lenže nedalo jej nevyužiť ponúkanú šancu aspoň naznačením spôsobu života aký viedol a vyhodiť mu to práve teraz na oči.

„Viem, Anka, a myslíš si, že som nad tým nepremýšľal? Teraz som mal dosť času. Viem, že som nikdy nemal chuť meniť svoj životný štýl, kvôli ktorému si ty veľa trpela. Teraz to už viem“, prevalil sa na chrbát, nechal ju na pokoji. Záhlavím ruky si pretrel orosené čelo. Bol triezvy a choval sa tak ako pred desaťročím, s veľkými požiadavkami na sex. Chybou bolo, že sa nikdy nedokázal brzdiť a ho nepožadoval len od Anny, ale využíval všetky ponúkané šance a príležitosti s hocikým. „Ubližoval som ti vlastne celý život, zhodnotil som si počas troch týždňov všetko a keď som si to tak premietol, došlo mi, že právom by si sa mohla na mňa hnevať. Napriek tomu si ma obskakovala po celý ten dlhý čas.“ Znovu sa k nej obrátil, objal ju a pritúlil sa k nej. Pobozkal ju vášnivo na ústa a Anna nemohla ostať tentoraz chladná. Opätovala jeho bozk, lebo cítila, že jeho priznanie prichádzalo tak celkom od srdca. Uspokojovalo ju to a úžasne zmiatlo. Hoci zdržanlivo, no predsa ho objala. Pripútal ju tým k sebe. Naivne si myslela, že sa im ponúka nová šanca na pokojné spolužitie, aj keď prichádza trochu oneskorene. „Milujem ťa Anka, a nevieš si predstaviť, ako rád by som vygumoval tridsať rokov zo svojho života a vrátil ich späť, aby som pokračoval čistý, nepoškvrnený. Už by som vedel, ako si ťa získať a udržať aj bez listov, na ktoré si mi nikdy neodpovedala. A nemusel by som zahrať pred tebou ani divadlo, ako pred rokmi. Ale máš pravdu, zostarli sme. Roky sa nedajú vziať späť, ani vygumovať. Je mi ľúto všetkého, čo zlého som urobil vo svojom živote. Ako rád by som bol, keby mi osud dovolil spätne, od začiatku pomilovať len jednu, teba, a nepohrával sa so mnou tak, že ma nútil do náručia iných žien. Ako rád by som bol, keby sa všetko mohlo vrátiť“, pohládzal ju po vlasoch, po tvári

a znovu bozkal na ústa vášnivo, vzrušene, dychtivo. Zahasil svetlo a silno objal svoju ženu. Neprotirečila. Túto noc bol k nej mimoriadne milý a pozorný, ako v začiatkoch. Splnil všetky jej predstavy. Táto noc bola poslednou, kedy Floro zožal pri nej tak skvelý úspech.

Ráno nevyspatá otvárala oči. Cez škáru stiahnutých žalúzií presvitalo svetlo. Florova ruka oťažela na jej drieku, druhá ju tlačila pod krkom. Viečka sa jej od únavy zatvárali, a keď sa pohla, aby pozrela na budík, Floro sa zahemžil.

„Spokojne spi“, zamrmlal a pritúlil si ju k sebe. „Stačíme vstávať, do obeda je dosť času“, so zatvorenými očami hľadal jej tvár, ktorú posýpal bozkami.

„Ivetke treba do práce...“

„Ivetka už odišla, Anka, spi spokojne ďalej.“

„Ale ...“

„Odišla, naozaj, bol som na záchode, keď schádzala na prízemie, bolo ešte len šesť“, tuho ju objal, pritiahol sa k nej. „Nevzrušuj sa kvôli nej, je už veľká.“

Presvedčil ju a neprotestovala. Celú noc trpezlivo znášala jeho búrlivé prejavy lásky, vychutnávala jeho láskania, len neskôr sa urazila, keď jej povedal, že podáva skvelý výkon preto, lebo mu dokáže stáť ako tvrdé Y. Vychutnávala ho a on preukazoval svoju fantáziu, zrejme ako ju preukazuje u iných. Dočkala sa skvelého výkonu po tom, ako sa priznal, že počas jej neprítomnosti bol počestný. Lichotilo jej, že čakal na ňu, a akosi pozabudla, že je jeho ženou, nie milenkou a čakať na ňu malo byť jeho povinnosťou, a nie akousi náhodou. Neuvedomila si, že ju k takýmto vášnivým sexuálnym chúťkam donútili jeho reči o vlastnom priznaní si viny spáchanej voči nej. A teraz, keď si ju znovu privinul, chcela od neho taký istý výkon, s takou istou pozornosťou, akú jej prejavoval v noci.

Požadovačne a vášnivo ju uspokojil. Musela uznať, že Florián napriek svojmu veku dokáže okúzliť a čo spolu v noci prežili, bolo milovanie, aké mala už len vo svojich spomienkach.

Bolo jedenásť, keď sa v objatí prebudili. Obaja sa lenivo obliekali. Keď schádzali schodmi, Florián si ju privinul a párkrát pobozkal. Bola mu za túto noc vďačná.

Prihrievala zo včerajška fazuľovú polievku, kým Floro sedel na svojej širokej stoličke vedľa sporáka a fajčil už druhú cigaretu.

„Máme nového zamestnanca“, vyfúkol vysoko dym.

„Koho?“

„Nepoznáš ho, je to Jožo Novák, príbuzný akéhosi poslanca, starý mládenec. Už bolo načase, že mi niekoho dali. Aj dvaja máme čo robiť“, rozhovoril sa.

„Prečo prišiel sem?“

„Na mieste jeho domu povedie diaľnica. Jeho príbuzný mu s riaditeľom vybavil flek.“

„Aký je?“

„Zaúča sa pomaly. Máme ho radi, aj chlapi si s ním rozumejú.“

„Je tu už dlho?“

„Vari desať dní ... asi tak.“

„A kde býva?“

„Riaditeľ mu prenajal rodičovský dom. Odkedy mu mať umrela, aj tak bol prázdny. Jožo nie je náročný, povedal, že mu bývanie vyhovuje. Vraj by dom aj kúpil.“

„Dom je celkom súci, veď ho úplne prestavali. Teta Lujza mi ho ukazovala, keď som jej šila šaty.“

„No vidíš, tak neklamal.“

„Dofajči, a poď jesť“, vykladala taniere a príbory.

Poslúchol, bez slova si prisadol k stolu. „Dnes je ešte lepšia, ako včera“, pochvaľoval s plnými ústami.

Po vypití neodmysliteľnej silnej kávy, si k nej prisadol na rohovú lavicu a objal jej driek. „Bolo nám dobre, Anka, bola si spokojná? Uspokojil som ťa?“ Nečakajúc na odpoveď ju pobozkal na tvári a druhou rukou jej pohladkal ňadrá. „Zabalíš mi večeru?“ Obtieral sa tvárou

o jej plece, Anna sa zahemžila, chcela vstať, presadol si na svoju stoličku ušúľať si ďalšiu cigaretu. Kým mu pripravovala do tašky večeru, spokojne pofajčieval. Pozrel sa na hodiny. „Dofajčím a pôjdem. Už bude čas."

24.

O hodinu po Florovom odchode prichádzali na Annu driemoty, najradšej by sa po napoly prebdenej noci znovu uložila spať, napriek tomu sa premohla. Bola sama doma, lebo dnes ide Ivetka s Cyrilom na akési divadelné predstavenie a vráti sa možno až v neskorú nočnú hodinu. Pociťovala veľké nutkanie dozvedieť sa konečne o Florom skrývaných listoch a zaumienila si, že vynaloží maximálnu snahu na ich hľadanie. Krásna noc a dopoludnie strávené v manželovom náručí ako aj jej predstava o ich spoločnom budúcom snáď aj urovnanom vzťahu mohli byť len vtedy dokonalé, ak ich nebude rušiť nič hrôzostrašné, nedisciplinované či nerozumné, čo na ňu ničivo zaúčinkuje. Poobliekala sa a vyšla do kôlne, kde v poslednom čase trávieval Floro veľa času. Vonku štípal mráz, a chladný vietor aj sem piskľavo prefukoval cez škáry pod strechou. Zastala uprostred miestnosti a rozhliadala sa. Od zatiahnutej oblohy bolo v miestnosti šero, museli sa oči prispôsobiť, aby niečo vysliedila. V rohu na vešiaku viseli Florove staršie kabáty a saká. Hmatom po nich prešla, ale nič nezistila. Nahovárala si, že by sa nemala mýliť, skrýša musí byť jednoznačne v kôlni. V drevenej bedničke boli jeho nástroje od mlatka počnúc cez všelijaké kľúče až po kliešte a ktovie, čo ešte. Nemotorne sa medzi nimi prehrabávala, hmatom zisťovala čo je na dne, ale stisla len pery, keď nič nenašla. Prehľadala zásuvky pod jeho pracovným stolom, ale bez výsledku. Prelistovala aj tam uložené staršie knihy o záhradníčení, časopisy o včelách, ale ani tu nič nebolo. Skúšala nájsť niečo na polici. V železných škatuliach položených pekne vedľa seba boli uložené rozdielne klince, šrauby, matice, tesnenia a iné veci, ktoré ani nevedela pomenovať. Bola by rada, keby pocítila nejaké vnuknutie na nájdenie miesta skrýše a mrzelo ju, že napriek preskúmaniu všetkých štyroch políc je výsledok nulový. Oziabla ju zima. Na prsty nadýchala teplý dych, dlane pošúchala jednu u druhú a povzdychla. „Ani teraz nebudem dieťaťom šťasteny. Plán bol krásny, len jeho plnenie je mizerné." S rukami založenými vbok sa znovu rozhliadala. Rozmýšľala, kde by sama čosi ukryla. Napríklad peniaze. Podišla znovu k polici, nadvihla škatuľku s maticami, druhou rukou vybrala vedľa nej druhú s tesneniami a vtom uvidela pod nimi noviny. Opatrne skladala škatuľky jednu vedľa druhej, aby ich mohla v rovnakom poradí vrátiť späť a od zvedavosti a nervozity sa jej ruka rozochvela. Konečne sa dostala k novinám. Položila ich na pracovný stôl a so zovretým žalúdkom roztvárala. Podľa hrúbky a objemu tam tušila nie jeden list. V roztvorených novinách bola objemná obálka formátu malého zošita. Keď ju otvorila, našla v nej peniaze. Napočítala tridsaťtisíc korún. Vložila ich späť tak, ako ich našla. Vôbec sa nezamýšľala nad tým, prečo sú tam, odkedy, prípadne odkiaľ ich Floro vzal. Potom bola ešte jedna obálka, na ktorej boli špinavé odtlačky prstov. S tlčúcim srdcom ju otvorila a keď vybrala niekoľko kusov už známych papierov, cítila, ako jej po chrbte steká studený pot. Všetko zložila na stôl a musela si utrieť spotenú tvár a najprv sa vyrovnať s tým, čo o chvíľu uvidí. Možno tieto listy rozhodnú o jej a Florovom budúcom osude. Možno prezrádzajú tajomstvo, ktoré o chvíľu odhalí. Nádejala sa, že nič horšie v nich nebude, ako v listoch, ktoré videla. Odhodlala sa a pekne po poriadku ich vyberala z obálky s nápisom *FLORIÁN*. Boli zrejme uložené tak, ako prichádzali, lebo prvé dva poznala. Tretí bol taký istý, len s číslom 3x25 dní. Keď otvorila štvrtý, skoro sa jej zastavil dych. Nebola pripravená. Hrob na oráčine, 20 *ROKOV* a *KONEC SA BLÍŽI*. Čo za koniec? Čomu koniec? Znervóznela. Musela dávať pozor, aby listy nepomiešala a dokázala ich uložiť späť v takom poradí, ako ich vybrala, napriek tomu s rozochvenou rukou a slzami v očiach pootvárala aj ďalšie. Našla päť listov so šibenicou a s napočítanými dňami a dva listy s hrobom, tiež s napočítanými dňami. Bola vyrovnaná so svojím osudom, už sa uspokojila, ale tieto listy ju veľmi rozrušili. A teraz, keď ich pozorne

balila späť, už sa nemohla ani len domnievať, že bude všetko v poriadku. Úzkostlivo si uvedomila, ako rýchlo a ľahko sa dala naviesť. Ešte pred pár hodinami odvážne myslela na budúcnosť s mužom, ktorý celý život nad ňou panoval. Jednoduchými slovami bol schopný ju presvedčiť a na chvíľu sa votrel znovu do jej duše. „Ej, Florián, vždy bolo ťažké a nebezpečné hrať na dve strany. Na jednej strane uspokojiť peknými slovami a na druhej strane zničiť všetko, čo je krásne, zničiť aj život, aby si uspel. Mohol si vedieť, že sa ti to raz vypomstí. Nedôjde každý hrdina do cieľa“, šepkala si, pokiaľ vracala škatuľky na policu.

Uzimená vchádzala do domu. Uvedomila si, že je najvyšší čas konať, nemožno nič odkladať na neurčito. Veci treba riešiť. Hlavne preto, aby niekedy za nevyriešené spory neniesli následky jej deti. Na to je hrozné aj pomyslieť. Keď sa v noci Floro priznal, že rozmýšľal o svojom osude, zrejme ho nútili premýšľať tieto listy. A keďže nebola doma, nemal si ani svoju zlosť na kom vyliať a na Ivetu sa neodvážil. Už vedela aj, prečo. Ale už je darmo ľutovať. Veci sa stali a nedajú sa vrátiť, ani vygumovať, sám tak povedal.

Okolo piatej, keď už predpokladala, že Rudo môže byť doma, mu zavolala. Telefón zodvihla Hedviga a bola milo prekvapená, že volá. Chvíľu poklebetili, ale keď si pýtala Ruda, bez akýchkoľvek výzved o dôvodoch ho zavolala.

„Servus, Rudko, tu je Anna. Zavolala som ti, lebo ... hm, ťažko sa mi hovorí do telefónu...“

„Stalo sa niečo? Ublížil ti?“

„Nie, nie, to nie. Predsa je tu niečo, o čom by si mal vedieť. Môžeš prísť?“

„Teraz?“

„Má popoludňajšiu, bola by som rada, som doma sama. Ivetka ...“

„Ide s Cyrilom, viem. O chvíľu som u teba, maj sa.“

Počula cvaknutie, ale slúchadlo ešte dlho držala v ruke. Rozmýšľala, či koná správne. Nájdené listy ju nútili rýchlo niečo robiť. A ona nevie, kam inam by sa obrátila. Kto by jej mohol pomôcť zachrániť ju samú ... a pred čím vlastne? Alebo koho mieni zachraňovať? Robí dobre, že volá o pomoc? Zamyslená zložila slúchadlo a sadla si vedľa telefónu do kresla. Musel sa stať zločin, inak by pisateľ Floriánovi nenapísal, že sa koniec blíži. Bála sa aj pomyslieť, že by ho mohol spáchať on. Na zistenie skutočnosti je milión možností. Ale tú opravdivú skutočnosť by mal zistiť Rudo. Očakávala to od neho a veľmi verila, že jej problém sa mu podarí rozlúštiť.

Ešte vždy sedela v kresle, keď začula zvonček na bráne a Dunčov brechot. Išla otvoriť. Rudo ju pobozkal na obe líca. Voviedla ho do domu, sadli si do haly. Ponúkla ho kávou, čajom, vínom, pivom, nech si vyberie.

„Dám si trochu vína, keď ho môžeš aj ty, lepšie sa nám bude rozprávať.“

Dala mu otvoriť fľašu, kým pripravila poháre a priniesla slané tyčinky. Rudo nalial, pohodlne sa usadil na gauči, Anna si sadla oproti neho do kresla. Zrazu sa cítila nepríjemne. Prehltla veľkú slinu.

„Neboj sa, Anka, nie si na výsluchu. Len pokojne porozprávaj, čo ťa trápi. Nesúď, neporovnávaj, len rozprávaj, všetko, od začiatku do konca. Snaž sa nič nevynechať. Neboj sa, že niečo odhalíš, na to nemysli. A nezabúdaj, že ide o tvoj osud, hlavne o tvoj, a tvojich detí.“

Posmelená Rudom sa celkom potichu rozhovorila. Začala tým, ako zo schránky vyberala noviny a dostala sa jej do rúk nezalepená obálka s Floriánovým menom. Bola sama doma a vybrala z nej list. A rozpovedala mu postupne všetko, čo robila, aby Floro nepríšiel na to, že ho videla, rozpovedala mu, aké následky mali postupne doručené obálky, ako vplývali podľa nej na jej muža, aké reakcie vyvolali a čo si z toho odniesla ona. Rozpovedala mu aj o dnešnej noci, o jeho priznaní ako aj o tom, že v nej svitla iskierka nádeje na nápravu zlyhávaného rodinného života, dúfajúc, že možno vzíde ešte dajaká šanca na nápravu, ktorú bola ochotná prijať len pod podmienkou, že sa prezvie o tých listoch, ktoré spôsobujú toľké nešťastie v ich rodine. „No a dnes som sa podujala ich pohľadať, a našla som všetky v dobre ukrytej skrýši. Keď by si ich potreboval, sú k dispozícii, viem, kde ich má uložené, ale snažila som sa všetko dať do pôvodného stavu.“

Rudo si vnímavo vypočul Annu. Mozog pracoval na plné obrátky a Annu veľmi ľutoval. Nemohol jej to dať najavo, aby sa nerozplakala, lebo by nedokázala ďalej spolupracovať. „Nadišiel čas, aby sa veci dali do poriadku, Anka. Urobila si dobre, keď si sa na mňa obrátila. Ale všetky záhady musíme hľadať v minulosti. Sama vravíš, že listy chodia po dvadsiatich a dvadsiatich piatich rokoch, teda mi musíš povedať, čo sa vtedy stalo.

„Minulosť ... mladosť ... hm“, sklonila hlavu, hanbila sa a odmlčala.

„Nebývali sme tu, nepoznal som ľudí, spokojne mi môžeš dôverovať. Smelo, Anka, pochop, nechcem a ani ťa nebudem súdiť za nič. Možno všetky náznaky sú klamlivé, a s tvojou rodinou to nič nemá spoločné. Možno ty sama si za nič nemohla. Možno osud všetko zariadil tak, ako sme naše životy prežili, možno tomu, že žijeme, vďačíme len šťastnej náhode ...“

Prirýchlo zodvihla hlavu na to, aby mu to nebolo nápadné. „Čo to hovoríš?“

„Anka, nenútim ťa do rozhovoru, k ničomu ťa nenútim. Ty sama chceš, aby sa objasnili všetky skutočnosti ... dúfam.“

Nemo prikývla a znovu sklonila hlavu. Ťažko sa odhodlávala hovoriť o minulosti.

„Anka, začnime tým, čo máme spoločné. Ivetkou, tvojou a našou dcérou. Vieš predsa, že je tomu tak a keď si sa o tom presvedčila, prosila si ma, aby som pomohol. Chcem pomôcť. Lenže bez teba to nejde. Mám také tušenie, že tá dvadsiatka má s dievčatami niečo spoločné.“

Horeli jej líca od vzrušenia, keď na neho pozrela. „Áno, bude tomu tak. Ale snáď aj Hedviga by mohla ...“

„Viem o všetkom, o čom Hedviga. Už sme si to niekoľkokrát prebrali. Ba vieme už aj to, že sme nepochovali Floriánove dieťa, ale Vargove.“

„Čččo ... odkiaľ to viete?“

„Polesný sám prezradil.“

„Ako to ... a prečo vám, preboha ... a ... vari aj Florovi?“ Zrozpačitela. Roztržito zalamovala rukami, hlas sa zachvel.

„Pokojne, Anka, Flora z toho vynecháme. Takže ťa ešte raz prosím, rozpovedz všetko ... prosím.“

Nadýchla sa. Najskôr bezhlasne pohybovala perami a hoci ťažko, konečne sa odhodlala. „Floro je neplodný. Celá dedina vedela, že som sa vydávala tehotná, a všetci vedeli, ako aj on, že nosím Danielove dieťa. Lenže on sa za svoju neplodnosť hanbil. Frajer, ako on v tých rokoch ... a nedokázal ženu oplodniť ... hcc ... asi preto chodil od jednej k druhej. Keď sa Daniel narodil, neprotirečil, že som ho nazvala po jeho otcovi. Dokázala som to ešte u neho dosiahnuť. A mal ho od začiatku rád. Teda ... aspoň to vyzeralo tak, že si dieťa obľúbil. Lenže ďalšie dieťa nie a nie na svet. Vtedy sa dal vyšetriť a potvrdilo sa, čo som mu zopárkrát vyhodila na oči. Hanbil sa za to predo mnou ale u ostatných žien možno preto dosahoval taký úspech a bol vždy smelší ... jeho milovania nemali nikdy následky. Aby vyvrátil ohovárania a zabránil zlým jazykom rozprávať o tejto skutočnosti, chcel, aby som porodila dieťa. Hm, nazvala som ho bláznom. Ale on trval na svojom. Vravel, ba tvrdil, že nikdy nebude zvedavý, kto je otcom dieťaťa, bude ho považovať za svoje. A vtedy pomohla náhoda. Bol už teplý marcový deň, keď nám doviezli drevo. Bola som doma sama. Bývali sme ešte v jeho rodičovskom dome neďaleko mlyna. Varga s pomocníkom zložili drevo, jeho vyplatil a poslal ho preč, vraj on ešte vybaví faktúru. Trochu posedel, vtedy ešte nebol polesným, ale šoférom. Vedela som, že má rád dievčatá a začal ma obchytkávať a ... stalo sa. Ľahko ma dostal, čomu sa čudoval. Hm, pamätám sa, ako sa uškrnul, keď sa spýtal, ako je to možné, že mu neodolávam a tak ľahko sa poddám, keď mám takého muža, ktorý uspokojuje kdekoho. Vysmiala som sa mu, a povedala som, že práve preto, že je to za odplatu. V duchu som sa zabávala a tešila, že splním Florove želanie. Jemu som, samozrejme, o tom nepovedala. Bola som už bezmála v piatom mesiaci, už som dieťa aj cítila, keď prišiel na to, že som tehotná. Pamätám sa, ako sa usmieval. Nosil sa hrdo, a všade zahlasoval, že čakáme dieťa. Myslím si, že sa vystatoval svojou mužnosťou. A sľub dodržal. Nepýtal sa na otca dieťaťa a tomu som sa ja tešila. Lenže raz prišiel domov nahnevaný, podnapitý a tri dni ani nevytriezvel. Neprezradil

mi príčinu, podnes neviem, kvôli čomu bol taký nasrdený. Ale o týždeň sa to zopakovalo. Keď vytriezvel, pekne sa ma spýtal na otca dieťaťa. Nechcela som mu prezradiť, lebo taká bola dohoda. V ten deň sa ma na to spýtal trikrát, ja nič. Keď sa to opakovalo deň čo deň a vždy sa nakoniec opil, začala som sa báť. Vtedy prvýkrát ukázal svoju pravú tvár. Žiarivý život, ktorý mi ponúkal, a aký sme dovtedy žili, sa začal meniť na peklo. Vtedy som začala pochybovať, či sa v ňom dokážem udržať. Jeho naliehanie na prezradenie otca ma hnevalo, vzdorovala som mu, ale bol neústupčivý. A vtedy sa to stalo ...“

Anna prestala rozprávať a presadla si k Rudovi na gauč. Jeho sústredený pohľad nasvedčoval, že priam hltal každé Annine slovo. Chytila ho za ruku, vzala ju do svojho lona, pozrela mu do tváre ale tak vzdialene, že ho ani nevnímala.

„Rudko, ja som prišla na to, čo sa stalo. Teraz, teraz som na to prišla. Už viem, viem, viem, všetko ti porozprávam ... ja ... ja som prišla na jadro veci“, rozprávala veľmi vzrušene a stískala mu ruku vo svojom lone.

„Rozprávaj Anka, rozprávaj všetko ďalej tak, ako sa stalo, možno aj ja na niečo prídem. Dokážeme to spolu, uvidíš.“

„Dokážeme, už viem, že dokážeme. Takže ... keď tak naliehal, a keď som ešte stále zapierala, v podnapitom stave ma udrel. Dostala som poriadne zaucho, ale jeho bitka nebola účinná, a až keď ma kopol poriadne pod brucho, vtedy som mu povedala, že otcom dieťaťa je Mišo Sanka, mlynár. Začal sa spytovať, kedy sa to stalo, a klamala som ďalej, že to bolo keď som išla do mlyna šrotovať. Vedel, že tam chodím, aj on chodieval, chovali sme kŕmnika aj kačky a mlyn bol blízko. Okríkol ma, či som si už hodnejšieho nemohla vybrať a začal sa posmievať, vraj mohol by byť aj inžinier, aby dieťa nebolo sprosté. Ďalej sa mi posmieval, že Mišo si musel riadne zgustnúť. Lenže ja som od toho kopanca dostala veľké bolesti. Vykrikoval, aby som trpela, keď som dokázala dostať sa do iného stavu od cudzieho muža, vraj si to zaslúžim. Už som odpadávala od bolesti, plakala som a zvíjala a keď som sa skoro nevládna dovliekla ku dverám a len slabým hlasom dokázala zavolať *pomoc*, vtedy ma ratoval. Zavolal konečne sanitku. Bolo to nekonečné čakanie. Bola som v ôsmom mesiaci, bála som sa, či dieťatko porodím živé. Sanitka došla a on ma samú nepustil. Snáď sa bál, aby som neprezradila, čo sa stalo. Poobliekal ma teplo, pamätám sa, že vtedy bola veľká zima a poľadovica. Keby nie poľadovice, Ivetku by ste vychovali vy.“

„Prečo si to myslíš?“

„Cestou do nemocnice sme sa zastavili pre Hedvigu. Aj ona volala sanitku a teraz som si spomenula, že ty si nebol doma. Lekár musel presadnúť dopredu, lebo Floro ho tak okríkol, že sa zľakol. Akoby som ho teraz počula. Sám chcel byť pri mne a povedal mu, že mu zaklope na okienko, keď budeme rodiť. A došlo k najhoršiemu.“ Zrazu mala oči sťa sklenené. Pozerala sa na jeden bod, mocne si vybavovala onú príhodu, aby ju mohla vierohodne opísať. „Áno, všetko si pamätám, Rudko. Od bolesti som kričala, potom som počula detský plač, no zároveň kričala aj Hedviga a vidím Florov počudovaný výraz očí aj tváre, celkom jasne si spomínam, napriek tomu, že som si to nikdy doteraz nesnažila tak živo predstaviť. Obe sme začali rodiť, keď sanitka išla do kopca. Ja predčasne z nutnosti a Hedviga možno preto tak nedočkavo, lebo detí bolo viac. Floro nervózne zaklopal na okienko, lekár ho odtiahol, pozeral sa na nás, ešte teraz mám pred sebou jeho vystrašený pohľad. Naprával si okuliare a neustále rozprával Florovi, čo má robiť. Zároveň volal na šoféra, aby zastavil, ale povedal, že nemôže, lebo sa nepohneme a nedokáže cúvnuť až pod kopec. Taká bola pravda. A Floro bezočivo asistoval. Vymenil deti. To moje sa narodilo mŕtve od jeho kopanca a ostatné už poznáš.“

„Vychovala si nám statočnú dcéru, Anka“, povzbudil ju do ďalšieho vyprávania.

„Áno, Ivetka je šikovná, múdra a priateľská, ako jej rodičia“, pozrela na Ruda.

„A na čo si prišla, čo tvoj objav, lebo pred chvíľou ...“

„Samozrejme, aj to ti poviem, a vlastne to je dôvodom prichodiacich listov ... Hm, keď som sa vrátila z nemocnice, bola som slabá, veľmi som nechodievala medzi ľudí, ale o pár týždňov

som sa dozvedela, že Mišo Sanka sa stratil. Žil sám so svojím staručkým otcom, ich mama dávnejšie umrela, Mišo bol akýmsi neskoro narodeným dieťaťom, a bol starým mládencom. No a zrazu nebolo ku komu chodiť šrotovať. A ja, preto, aby sa Varga nedostal do problémov a ťažkostí vo svojej rodine, zvalila som otcovstvo na Sanku. A on odrazu zmizol. Keď som sa pýtala Flora, čo je s ním, vysmial sa mi a povedal, že sa asi hanbil, že bude mať so mnou dieťa. Rehotal sa mi do očí."

Odmlčala sa. Potom silno zovrela jeho ruku. „Myslíš si, že ten hrob na oráčine znamená, že by ho Floro pred dvadsiatimi rokmi ...", v očiach mala strach a myšlienku ani nedopovedala.

„Neviem. Keď sa to ale zakladá na pravde, nechcel by som s Florom meniť zvyšok života."

„Flora niekto uvidel", stisla mu znovu ruku. „A ten niekto ho na jeho vtedajšie konanie upozorňuje." Zadívala sa neprítomne na Ruda. Potom položila jeho ruku vedľa seba na gauč a pustila ju. „Čo teraz?", spýtala sa ho tíško. Čo mám teraz robiť?" Zrazu zodvihla pohár s vínom a vypila jeho celý obsah. „Vypi, je dobré", ponúkla ho a prizerala sa, kým tak neurobil. Aj jemu prišlo vhod.

„Tak čo mám teraz robiť?"

„Nič zvláštne, veď momentálne sa nič nestalo, ale povedz mu, že som tu bol, prišiel som navštíviť priateľa, len som nevedel, že je v práci."

„To mu mám povedať?"

„A nie je to snáď pravda?"

„Nie tak celkom."

„Lenže on o tom predsa nemusí vedieť."

Bolo deväť hodín, keď Rudo odchádzal. Vypili ešte po jednom pohári vína, ktorého účinok Anna zacítila, len čo zatvorila za Rudom bránku a vracala sa do domu. Mala dobrú náladu a stiesnený pocit ustúpil. Umyla poháre, natrela si maslový chlieb, aby zahnala hlad a vzala si Slovenku, aby článok dočítala. ZahÍbená do čítania si neuvedomila vôbec čas a Floro čoskoro prichádzal.

„Ahoj. Žena, čo to robíš? Nedáš pokoj tomu časopisu?"

„Nestihla som ho včera dočítať, veď vieš..."

„Čo si robila celý deň?"

„Pol dňa", opravila ho. „Musela som si od únavy ľahnúť, a len čo som si hodinku podriemala, prišiel ťa pozrieť Rudo", kútikom oka sledovala, ako zareaguje. Do rajnice napustila vodu aby mu uvarila párky.

„Ale, takže na mňa nezabudol", huncútsky úsmev zaihral na perách a oči mu od hrdosti zaiskrili.

„Zdá sa mi, že si s tebou dobre rozumie. O čom ste sa posledne toľko bavili?"

„No, o všetkom možnom, s ním sa dá, nie je hrdý."

„V tom máš pravdu. Čo ti dám k párkom, horčicu či kečup?"

„Horčicu."

Pripravila všetko na stôl a kým jedol, pokračovala v čítaní.

„Čo by si povedala, keby som Jožа Nováka pozval k nám?"

„Zajtra?"

„Nie zajtra, na sviatky."

„Na vianočné sviatky cudziu osobu nepozývaj."

„Veď nikoho nemá, je starý mládenec."

„Mohol sa oženiť."

„Bude cez sviatky sám."

„Neboj sa oňho, veď sám bol aj vlani, aj predtým. Nájde si niečo."

„Prečo nechceš? Nezvykla si bývať taká, vždy hovoríš, že Štedrý deň má byť štedrý."

„Nehovorme o tom. Je tu tri dni aj s cestou, sám ho sotva poznáš, tak prečo? Nech ho pozve poslanec, keď je to jeho rodina."

„V tom máš pravdu. Tak ho nebudem pozývať.“

25.

Na zlatú nedeľu sa Rudo rozhodol navštíviť Blaškovú. Hedviga nabalila do košíka šalát, vypražila rybu, zabalila zákusky. Kým sa obliekol, pobehla ešte pre sladké víno, ktoré vložila do košíka. Takto vypravený sa poberal v miernom decembrovom dni do horárne. Kým došiel, aj slnko vykuklo spoza oblakov. Už zďaleka videl stúpať dym z komína, potešil sa, že Blaškovú nájde doma. Vždy sa dokázal popasovať so svojimi pocitmi, ale teraz sa v nich zmietal. Chcel sa spoľahnúť na svoju intuíciu, ktorá mu doteraz vždy pomohla v zistení skutočnosti, a nasmerovala ho k skvelým výsledkom. Teraz prežíval akúsi dilemu, lebo nedokázal postrehnúť všetky podrobnosti situácie, ktorú chcel vyriešiť. Keď bol asi tridsať metrov pred horárňou, začal si popiskovať akúsi melódiu, možno preto aby smelšie vkročil do príbytku, možno preto, aby ho včas začula a nevyľakal ju. Na starej železnej rohoži si očistil topánky a vystrel ruku, aby zaklopal.

„Tu som, mladý“, ozvala sa mu za chrbtom.

Až ho trhlo. Otočil sa dozadu, Blašková na ramenách niesla pár kusov suchého raždia a dreva.

„No, vojdi, vidím, že si sa už rozhodol.“

Mal pocit, akoby mu čítala myšlienky. „Dobrý deň, pani Blašková. Hedviga, moja pani, vám niečo poslala. Čakali sme vás kvôli tomu portrétu, ale ste neprišli.“

„Vojdi“, zdanlivo plachá ženička mu povedala jediné slovo tak rozkazovačne, že ju hneď poslúchol. Nenápadne vošla za ním. Ocitol sa v predsieni, z ktorej viedlo troje dverí. Vpravo, vľavo a oproti. Okrem vešiaka a staršej stoličky v jednom rohu a drevenej debne, ktorá niesla stopy po niekdajšej zelenej farbe, na spodku s pár kusmi dreva v druhom rohu, v miestnosti nič nebolo. Zastavil sa a počkal, kým ho predbehne. Zložila drevo do debne, oprášila si jednu ruku od triesočiek a vošla. Nasledoval ju. Kuchyňa nebola veľká, a nebola ani moderná, napriek tomu tu vládla čistota, bolo teplo a vzduch bol vyvetraný.

„Chceli ste mi urobiť láskavosť, ale to nemuselo byť. Tak si sadni a vyzleč sa“, ukázala rukou na stoličku, sama si jednu vytiahla pri stole a posadila sa.

Rudo zložil košík na zem a vyzliekol si vetrovku, ktorú nedbalo prehodil na operadlo druhej stoličky, na ktorú si sadol. Letmo sa rozhliadol. „Takže tu žijete, pani Blašková?“ Starší nábytok bol udržiavaný, aj sporák bol očistený a zacítil vôňu variacich sa zemiakov. Svoj zrak uprel na nevysokú policu, ktorá stála v rohu miestnosti pri skrini. Takú naposledy videl u svojej starej mamy. Na nej bolo rádio, z ktorého začul hrať tiché melódie akejsi opery. Až teraz si uvedomil rozliehajúci zvuk.

„Čo chceš vedieť, na čo si zvedavý?“ spýtala sa jednotvárne. „Viem, že si preto prišiel. Pýtaj sa, možno ti niečo odpoviem.“

Ešte sa nestihol spamätať z toho, že je u nej a prekukla ho. „Vybalím vám skôr z košíka ...“

„... potom.“ Obe predlaktia položila na stôl, ktorý bol prikrytý už starším, no zato čistým plátenný obrusom. Igelit z jeho druhej strany bol zodratý na mieste, kde si aj teraz sadla. Založila si ruky, akoby sa modlila. Palcami oboch rúk začala nervózne krútiť.

Zahniezdil sa na stoličke. Pocity ho ani tentoraz nesklamali. Nebude to mať s Blaškovou ľahké. Predstavoval si, že keď začne neviazaný rozhovor, sama bude v ňom pokračovať a teraz sa zdá, akoby bol sám na výsluchu.

„No, len sa neboj, veď nehryziem. Začni a pýtaj sa. Chystal si sa aj nedávno, ale sa ti nepodarilo dôjsť ku mne, tvoj úmysel prekazil on.

Odkiaľ to dočerta, vedela? „Pani Blašková, mám pocit, akoby som sa ani nemusel pýtať, a poviete mi sama o všetkom.“

„Nepoviem. Ty máš starosť, o ktorom chceš počuť, pýtaj sa“, opakovala.

„Viete, že sme sa sem nasťahovali už potom, keď sa Anna za Floriána vydala. Zaujímalo by ma, prečo sa za neho vydala?“, spýtal sa opatrne.

„Neviem.“

Sklamal sa, že odpovedala jedným slovom. „Anna ľúbila predsa Daniela.“

„To bola pravda, čakala s ním dieťa. Floro jej poplietol hlavu. Chcel, aby sa za neho vydala, a ona tak urobila.“

„Čo tomu predchádzalo?“

„Ľúbila Daniela, nemala ho zradiť. Floro nevie ľúbiť, on ženu len pomiluje a odíde. V mladosti bol veľmi pekný, všetky dievčatá si išli za ním nohy vylámať.“

„Aj Anna?“

„Anna ľúbila Daniela, už som ti povedala.“

„Tak prečo neostala pri ňom, keď čakali spolu dieťa?“

„Poplietol jej hlavu, a na zábave ju vykrúcal.“

Rudo si myslel, že rozhovor s ňou pôjde ľahšie. Predsa nestrácal trpezlivosť sústredene ju počúval aby skladal mozaiku. „Na akej zábave?“

„Na požiarnickej.“

„Váš manžel v tom čase ešte žil?“

Zreničky jej poskočili a oči ožili. Potiahla ústa na slabý úsmev. „Boli sme tam spolu, vždy sme chodili na veselicu spolu. Vždy sme veľa tancovali. Mal ma rád. Bol to taký dobrák. Odvážny, pekný muž, ale deti sme nemali. Predsa sme boli šťastní“, rozprávala s tým slabým úsmevom na perách. Potom zrazu zvážnela, a bola ako predtým. „Prečo si sa na neho spýtal? Už roky nikto nebol na neho zvedavý.“

„Nepamätám si ho, je to ... zo zvedavosti.“

„Si dobrý muž.“

„Čo sa stalo na veselici?“

„Hm, bolo to dávno, viem, že ju vykrúcal, a pamätám si, aká bola vtedy Anna šťastná, ale urobila nešťastným Daniela.“

„Ako zomrel Daniel?“

„Obesil ho.“

„Kto?“

„On.“

„Prečo?“

„Lebo ho nevedel utopiť.“

„Utopiť? Ako to?“

„Daniel vedel plávať.“

„On nie?“

„Aj on.“

„Ale prečo chcel Daniela utopiť?“

„Lebo ho Anna nechala kvôli nemu. Nechcel, aby sa k nemu vrátila.“

„Pani Blašková, vy ste to videli?“

„Nevidela. Povedal to Daniel.“

„???“

„Nečuduj sa, nikdy to nepochopíš.“

Rudo nezískaval informácie ľahko. „Muselo tu byť ešte niečo, pani Blašková, kvôli čomu sa Florián nahneval. Čo to mohlo byť?“

„Bolo, aj Daniel ľúbil Annu. Boli taký pekný pár. Hrávali sa spolu od detstva. Boli susedmi. Aj Anna, aj Daniel boli polosirotami. Ich matky sa tešili, že sa chcú brať, a nehnevali sa na Annu pre jej tehotenstvo. Ale vstúpil medzi nich Floro a chcel, aby sa Daniel obesil. Pekne

spieval. Aj vtedy na veselici spieval. Anna ešte vtedy nevedela, ako sa noc skončí, ale do rána sama skončila vo Florovom náručí.“

„Bolo to také rýchle?“

„Zradila ho za jednu noc. Ani nie za noc, ale z hodiny na hodinu. Ale vytrpela kvôli tomu dosť, aj napriek tomu, že sa jej Daniel nechcel pomstiť. “

„Pani Blašková, odkiaľ to všetko viete?“, odvážil sa ju opýtať a zvedavo čakal na odpoveď.

„Povedal to Daniel.“ Odmlčala sa a silno privrela oči. Rudo ju sústredene pozoroval a oči sám prižmuroval. „Daniel vie o všetkom, ale ty to nepochopíš, už som povedala.“

Naozaj nechápal. A zrazu stratil aj vodiacu niť, myseľ mal ako vygumovanú. Žeby z Blaškovej privretých očí? Už bol na pochybách, či nestráca zdravý úsudok.

„Pani Blašková, prečo ste neprišli na kúriu? Manželka vám sľúbila namaľovať portrét“, preorientoval rozhovor na inú tému.

„Pôjdem po Vianociach. Nezabudla som“, prestala krútiť palcami. Vrtko vstala a z prostriedku sporáka stiahla rajnicu na jeho okraj. „Vylož, čo si mi doniesol. Ale ja neumieram hladom, naozaj to nebolo potrebné.“

„Manželka trvala na tom. Nepatrí sa prísť na návštevu s prázdnou rukou.“ Obsah košíka vyložil na stôl.

„Ďakujem, mladý“, zodvihla fľašu vína, pootáčala ňou. Zo šuplíka skrine vybrala vývrtku. „Otvor“, podávala mu ju s fľašou a kým otvoril, vyložila na stôl dve porcelánové šálky. Rudo nalial vína do polovice. Blašková oboma rukami zodvihla svoju šálku a očami ho povzbudzovala. „Na zdravie, mladý, na tvoju šťastnú rodinku.“

Rudo polovicu odpil, a ona tiež uchlipkávala. „Je dobré, odložím si ho na Vianoce. Ale nikdy viac mi nič neprinášaj. A príď aj s tou tvojou. Ale už ti viac nemám čo povedať. Veci sa vyriešia aj bezo mňa, lebo ty dokážeš prísť všetkému na koreň. Dopi a choď.“

Nuž úplne všetko Blašková neodhalila, ale predsa len nejaké zlomky pribudli do mozaikového obrazu. A všetko poukazuje na to, že Blašková je presvedčená o Floriánovej vine. Ako svedka by ju zrejme nadarmo predvolal, lebo kolegov by trafil šľak pri takom výsluhu. Ale sám svojou húževnatou prácou musí docieliť, aby našiel aj iných svedkov, ktorí by udalosť spred toľkých rokov dosvedčili a ak je tak pravda, ako Blašková hovorí, odhalí sa veľký zločin. Len Annu ľutoval. Sama si volila trpký osud, a s Florom prežité roky jej uštedrili časté, ak nie neustále sklamanie. Je na ňom, aby nevyhnutne zabránil pokračovať v nepotrestanom zločine.

26.

Na polnočnej omši vari nikto z dediny nechýbal. Bola to udalosť, na ktorú sa patrilo prísť. Jednak z povinnosti, mladší s rodičmi aby si zvykali, ale aj zo zvedavosti, a aj preto, aby tam človek jednoducho len tak bol. Aj v prípade neznalosti významu tejto udalosti. Nech bola zima čo aká tuhá, nech mráz zachádzal za nechty, kostol bol pri tejto príležitosti vždy plný. Po ukončení omše bola dedina ešte dlho do noci plná ľudí. Mnohí aj teraz postávali na ulici, zhovárali sa a domov sa ponáhľali len tí starší. Aj mládež postávala v hlúčikoch, zapaľovali prskavky a v dobrej nálade sa pripravovali na zajtrajšiu Štefanskú zábavu. Rudo s Hedvigou stáli pri záhradnej bráne a vyčkávali na starého farára. Anna s Florom sa pri nich na chvíľu pristavili, ale Floro zbadal nového spolupracovníka a priviedol ho k nim. Navzájom sa predstavili a Rudovi neušlo, s akou hrdosťou ho Novákovi predstavil ako svojho budúceho svata, ba neuniklo mu ani to, keď dôraz kládol aj na jeho zamestnanie. Vraj je dobre zapísaný u vyšetrovateľov, pričom ho potľapkal po pleci. Keď Novák spravil grimasu, Floro sa rozosmial. „Nepoťahuj nosom, kolega, veď ťa nerozdrví, podali ste si len ruky. Je to fajn chlap. A keď nemáš maslo na hlave, nič ti neurobí, však, Rudko?“, nasmeroval koniec vety na

Ruda. S úsmevom prikývol, s Annou si vymenili pohľady. „No, čo, život je už raz taký bláznivý“, dokončil Floro, rozlúčili sa a každý sa pobral svojím smerom.

Rudo si dohodol stretnutie s bývalým farárom na druhý vianočný deň a spokojne sa vracali domov. Radosť prevládala v jeho srdci, keď v kruhu mladých uvidel v objatí svoje dve deti s Anninými. Pristali si. Doteraz sa úzkostlivo zamýšľal nad ich osudom, ale už vedel, že im nebezpečenstvo nehrozí. Florián nie je ich otcom a toto vedomie ho mimoriadne uspokojovalo. Vybavoval si v mysli už aj svadbu dvoch bratov s dvomi sestrami. Našli sa. Hedviga sa v studenej noci k nemu túlila a raz nedokázala uhádnuť príčinu, prečo sa jej muž celou cestou usmieva.

Rudo sa sebaisto vybral na stretnutie s farárom, ba predpokladal, že svojím plánom na neho geniálne zaútočí. V príjemnom počasí miernej zimy s rozopnutým golierom kráčal ulicou za kostol, kde jeho syn mal postavený rodinný dom, v ktorom, ako nedávno povedal, bol už treťou generáciou. Usadili ho do haly a obaja farári si k nemu sadli. Boli výbornými spoločníkmi, po dvoch pohároch vína, ktorým vzácneho hosťa ponúkli, sa im ešte väčšmi rozviazal jazyk. Za iných okolností by sa s nimi príjemne sedelo a komunikovalo, veď celý život robili so slovom. Ale teraz mal iný úmysel a preto asi o hodinu, keď už mal božieho slova akurát dosť, obrátil sa na starkého, aby mu povedal, prečo prišiel. Jeho syn konečne odišiel.

„Pán farár, mám zvláštnu prosbu na vás. Viete, vypracovávame kroniku zvláštnych udalostí a chcel by som vás poprosiť, či by ste nemohli niečím prispieť z našej obce. Nevyrastal som tu a odkedy sme tunajšími obyvateľmi, nepamätám sa na nijaká zvláštnu udalosť, ktorá by bola hodná zápisu. Preto som sa obrátil na vás. Veď ja okrem vás takého čulého, ktorý prežil tak veľký kus života v zdraví, nepoznám. Preto si iste budete niečo pamätať“, polichotil mu.

„Hm, zvláštnu udalosť ... zvláštnu udalosť“, jednou rukou si pohladkával sánky, rozmýšľal. „Zvláštna udalosť, ktorá šokovala celú dedinu, sa stala dávno, na jednej požiarnej veselici, ale neviem veru posúdiť, či by ste ju zaznamenali“, čudne pozrel na Ruda.

„Porozprávajte, prosím, spoločne posúdime“, nádejal sa, že sa konečne dopracuje k žiadanému výsledku.

„Teraz sa to týka už aj vás.“

„Mňa?“

„Tak som počul, že váš syn chodí za Ivetkou Nižnou, za Florovou dcérou.“

„Je to pravda, majú sa radi. Nie je na tom vari nič zlého.“

„To nie, to nie“, akosi prirýchlo odpovedal. „Chcem len povedať, že deti nemôžu za zločin, ktorý spáchali rodičia.“

„Neviem o tom, že by bol spáchaný nejaký zločin. Čo máte na mysli?“

„Hm, pán Vronský, ja sa nedokážem tak vyšetrovateľsky vyjadriť. Chytáte ma za slovo. Tým, že som povedal zločin, samozrejme som nemyslel hneď doslova.“

„Prepáčte, ak som sa zle vyjadril. Ale keď ste načrtli, že sa to týka, respektíve bude sa týkať aj mojej rodiny, poprosil by som vás o jeho porozprávanie.“

„Nikto vám doteraz nerozpovedal príbeh Anny a Floriána?“

„Nie, vôbec neviem, či nejaký existuje. Musel byť zvláštny, keď hovoríte o príbehu...“

„Bol.“ Pán farár odpil z vína a do ruky si vzal pagáč, ktorým víno hneď zajedal. Kým ho nezjedol, neprehovoril. „Vezmite si, vsiakne alkohol“, vzal misu a ponúkal ho.

Rudo si vzal ale starký mu hral o nervy. Tváril sa však inteligentne a v žiadnom prípade ho nechcel súriť. Keď dojedol, zahniezdil sa na stoličke. „Nemám rád Flora. Starý Nižný, jeho otec, bol odo mňa starší, tak medzi mojím otcom a mnou ... jeho som mal rád, ale tuhľa ... Flora ... toho nemám rád ... boh mi je svedkom, naozaj mi neublížil, ale akosi nemá v sebe také vyžarovanie, ako jeho otec. Je to dobrodruh...“

„Čože?“

„Tak, ako vravím ... tak to vy ste ešte nebývali u nás, keď boli pytačky“, skonštatoval a pozrel na neho zvedavo a keď pokrútil hlavou, pokračoval. „Každý si myslel, že sa všetko začína na veselici, ale nebolo tomu tak, veru nie. Neverím. Anna s Danielom Jihlom už mali vypísaný termín sobáša, sám som ich mal oddávať, Anna bola tehotná. Ale v tú noc podviedla Daniela. Anna naletela Florovi, poslúchla ho, sukničkára“, pán farár rozprával pomaly, zdôrazňujúc každé slovo, ako na kazateľnici.

„Prečo?“

„To neviem. Ale každý vravel, že jej zahral jedinečné divadlo, aké sa v dedine ešte pre nikoho nezahralo. Floro bol v mladom veku veľký sukničkár, vari všetky dievky v dedine boli jeho. Ale sa ešte vždy neuspokojil. Chcel aj mladé ženy, vydaté, obalamutil ich pekným slovom, alebo možno aj svojou zvodnosťou, veď vtedy bol ešte rúči mládenec, ba možno najkrajší v dedine a slobodný, bez záväzkov, dievky na neho leteli. Mám za to, že aj Anna mu naletela“, rozprával pomaly.

Rudolf už teraz hltal každé jeho slovo. „Ako to? Nerozumiem...“

„Mnohí ani vtedy nerozumeli. Viete, pán policajt, Anna bola pred vydajom, a ako vravím, mal som ich sobášiť. Daniel bol elektrikár, ba sa pamätám, že aj hrával v akejsi skupine a ako viem, hral aj v onú noc na veselici, keď sa to stalo.“

„Čo?“

„Keď bolo najviac ľudí v kultúrnom dome, na veselici, keď každý tancoval, Floro vykrúcal Annu už dlhší čas, potom vraj každého odstrčil a Annu viedol pred muzikantov. Hudba na jeho pokyn stíchla, a on sa hodil na kolená pred všetkými a rozkričal sa na plné hrdlo, *Anna, ľúbim ťa, vydaj sa za mňa* a na prst jej navliekol drahý prsteň, keď sa objavil pri nich Daniel. Florovi povedal, nech jej dá pokoj.“

„Čo sa stalo potom?“

„Floro ju uprostred sály vášnivo pobozkal, a Anna neprotirečila. Daniel vystieral k nej ruky, ale Anna si schovala tvár na Florove plece a hlasno mu povedala, že ľúbi toho *dravého divocha*. Nikdy to spojenie nezabudnem, lebo som ho často krát počul opakovať od kde-koho. Hjaj, môj milý, Anna bola len nohami na zemi, myseľ mala v oblakoch. Veď také divadlo, aké bol schopný zahrať Floro kvôli nej, ešte nikdy, nikomu nezahrali. Môžete si myslieť, aká sa cítila poctená a hrdá. A keby len to! Floro ešte vždy nemal zrejme jasno v Anniných citoch a údajne keď tam Daniel postával, Floro ho poslal obesiť sa.“ Pán farár sa nadýchol. Akosi ťažko o celej príhode rozprával.

„A?“

„A on odišiel ... kým Anna sa cítila zrejme v siedmom nebi.“

„Obesil sa?“

„Áno, na nejaké drôty v stodole. Vari o dva mesiace. No, nebolo to všetko podľa kostolného poriadku, však, pán policajt“, pokyvkával hlavou. „Stalo sa to už veľmi dávno, možno na to ľudia aj zabudli, možno tí mladší o tom ani nevedia. Ale onoho času sa o tom veľa navravelo. No nedokážem pochopiť, ako to všetko Anna znášala. Taká dobrá duša a takto skončiť! Veď sa s tým treba vedieť vyrovnať, s tým treba dokázať žiť!“

Pán farár odpil z vína aby ovlažil hrdlo, ponúkol aj Ruda a po ňom zákonite si musel vziať aj pagáč, na vsiaknutie. Rudovi od počúvania vyschlo hrdlo viac, akoby sám rozprával. Keď starký dojedol, pokýval hlavou z boka na bok.

„Viete, roky tu býva naša rodina. Nechýbame na žiadnej akcii, prítomní sme na každej zábave, všetci do jedného z rodiny ... no práve vtedy, keď sa tento príbeh stal, bol som v nemocnici na operácii slepého čreva. Preto je možné, že som vám ho neopísal pravdivo, ale podstatu som, tuším, povedal. Vtedy som sa tešil na sobáš dvoch mladých ľudí a namiesto toho som jedného z nich pochovával. Neviete si ani predstaviť, ako mi bolo.“

Rudo sa tuho zamýšľal nad zvláštnou udalosťou a nezbadal ani, kedy vošla Nikolka a priniesla kávu. Myseľ mu zamestnávala nielen Anna a farárom rozpovedaný príbeh, ale ponúkala sa aj verzia Blaškovej.

„Vidím, že vás to vzalo, pán policajt“, usmieval sa.

„To je slabé slovo, pán farár. Nehanbím sa priznať, že ma tento príbeh priam zdrvil. Ale čo, dočerta primälo Annu, aby sa správala v tú noc tak, ako ste opísali?“

„Hm, neviem. A poviem vám pravdu, nad tým som ani nerozmýšľal. V tom čase ich príbeh dlho zamestnával ľudí, a nielen z našej dediny. Ale Anna dokázala obdivuhodne prežiť svoj život. Často som ju vídal chodiť k Danielovmu hrobu a veľa nad ním plakať. Horlivý začiatok ich života Floro možno premenil na ľahostajný koniec bez záujmu. Narobil celý svoj život mnoho zmätkov. A Anna mu všetko tíško tolerovala. Je to taká šľachetná duša.“

„Áno, Anna je dobrá. Miluje svoje deti a toleruje manželov bezuzdný život“, zamyslene zamiešaval kávu. „Nuž, pán farár, je to skutočne neobyčajný príbeh, ale veľmi osobný a bez súhlasu jeho aktérov ho verejne uverejniť naozaj nemôžeme.“ Bol však rád, že sa dozvedel, čo chcel.

Súmrak prechádzal do večera, keď Rudo rozčarovaný počutým odchádzal domov. Ani vo sne by mu nenapadlo, že pred zrakmi mnohých ľudí Florián bol schopný zahrať tak veľkolepé divadlo. Skutočný herec by vari nedokázal lepšie zahrať takú rolu. Ako vo filme. A pre Annu je dôvodom nehovoriť o ňom ... z hanby, či ... Ale či by ho Anna podala v takej verzii ako si práve vypočul? Pán farár nebol prítomný ... musí sa to dozvedieť aj od nej. A keď nie, dokáže zariadiť, aby rozpovedala skutočnú pravdu, so svojimi pocitmi, bez toho, aby ju do toho duril a bez toho, aby navádzal chúlostivú situáciu. Musí sa vyspovedať jednak kvôli sebe, inak sa bude naďalej kolísať medzi dvoma svetmi, a jednak kvôli deťom, aby sa pozliepanú pravdu nedozvedali od náhodných ľudí. Ak sa ju doteraz nedozvedeli. Nech sa už stalo hocičo a hocijako, jednako chýbal motív činu. Jeho i jej. Bolo to dôležité spájajúce očko do dvoch kusov natrhnutej reťaze, ktoré nikoho doteraz nezaujímalo, ale ktoré jemu nedalo pokoj.

27.

Anna sa nedala oklamať Florovou poslednou zvodnosťou a postrehla, že jeho zdvorilosť prechádza do zaužívaného spôsobu a rytmu života, aký nažívali v posledných rokoch. Znovu ju začal kormidlovať a napomínať, a ona ho počúvala aj nepočúvala. Vo svojej rodine nechcela dopustiť, aby vládlo jeho tyranstvo, častejšie mu odporovala, čo občas vyvolávalo Anne už známe záchvaty zúrivosti. Snažila sa ich slovom utlmiť, pričom zachovávala zdanlivý pokoj. Naoko sa mu prispôsobovala a v tejto potmehúdskej hre často dosahovala úspech. Prekukla ho vždy a často uhádla aj jeho myšlienky. Listy naďalej dochádzali, v tých dňoch býval síce mrzutý, ale keď sa jeho osobe nič konkrétne nestalo, Anne sa zdalo, že ich berie s iróniou a nepočína si tak opatrne, ako v začiatkoch. Sama bola v tomto zmätená, ešte vždy sa hnevala na seba, že sa tak ulakomila v nedávnu noc na neho, a nerozmyslene sa mu oddala. Mohla šípiť, že sa nezmení. Často si vzdychla, že ho už nebude možné usmerniť na správnu cestu a nikdy sa s ním jasne a zreteľne nebude dať rozprávať. Keby tak mohla posledných tridsať rokov vrátiť späť, od radosti by pešo prešla po zemeguli.

V poslednom období často spomínal Nováka a tlačil na Annu, aby ho niekedy pozvali na obed alebo na večeru, až Anna súhlasila, že môže prísť v sobotu na večeru, keď deti pôjdu na ples. „A na ktorú ho pozvať, dokedy stihneš uvariť večeru?“ Anna si vzdychla, Nováka mala po krk už z Florových povedačiek. „Na piatu.“ Spoza kôlne si pritlačil bicykel, s úsmevom vzal od Anny svoju tašku a naspúlil ústa. Pobozkali sa. „Takže v sobotu na piatu, no, poteší sa.“ Anna nechápala, prečo je pre neho také dôležité, aby ich Novák navštívil.

A bola sobota. Daniel s Ivetou odišli už za obedom na kúriu, tentoraz bez jedinej Florovej nezdravej pripomienky, nie tak ako zvyčajne. Anna pripravovala suroviny na guláš, lebo Novákovi bolo treba urobiť po vôli. Florián, po tom, čo sa dlhší čas tmolil vo svojej kôlni, vošiel do haly a bezstarostne pozeral televízor. Okolo štvrtej začínal byť netrpezlivý. Vošiel do kuchyne a sadol si na svoju stoličku ušúľať si cigaretu. Začuchal do vzduchu. „No, vôňu

dobrého jedla už cítiť“, natiahol si na ruku chňapku a nadvihol vrchnák na hrnci, aby privoňal. Kým spokojne prikyvoval, Anna, s pekáčom v ruke ho obišla, aby vložila koláč do elektrickej rúry.

„A to až teraz vkladáš koláč do rúry?“, pripomienkoval a vzápätí si zapálil.

„Upečie sa, bude čerstvý. Pre tvojho hosťa všetko.“

„S čím budú?“

„S makom, orechmi a tvarohom, také, aké aj ty ľúbiš.“

Spokojne prikývol a fajčil ďalej. „Kúpila si víno?“

„Kúpila, nitrianske, ako si naručil.“

„Kde budeme jesť?“

„Tu, v kuchyni.“

„Neprestrieš do haly?“

„Nie. Príde len sám. Tam sa môžeš s ním v pokoji rozprávať.“

„Čo ja? Ja sa s ním rozprávam aj v práci, dúfam, že si tiež prisadneš.“

„A o čom sa ja mám s ním rozprávať? Nemá rodinu, že by sme aspoň o jeho manželke, prípadne deťoch slova stratili.“

„Nevadí, vymysli niečo.“

„No, na výber mi nedáš.“

Na dedinu sadal súmrak, keď Jožo Novák desať minút po piatej zaparkoval svoju staršiu škodovku pred domom Floriána Nižného. Floro netrpezlivo chodil ku oknu, kým auto uzrel pred domom a so širokým úsmevom mu išiel oproti. Jožo vykladal na kapotu akúsi škatuľu, v ruke držal tašku a kyticu. Obskakoval by kamaráta z každej strany, a najradšej by mu začal hneď všetko na ulici vysvetľovať, čo a ako on doma. Keď videl, že neprišiel naprázdno, oči mu od radosti zaihrali. Voviedol ho do domu. Ovisli mu ale ústa, keď videl, s akou galantnosťou podal Anne kyticu a predstavil sa ešte raz sám, bez jeho pričinenia, a nie tak, ako po polnočnej omši. Pobozkal jej ruku a podal škatuľu s tým, že priniesol niečo na osladenie života. Na Annu zapôsobila jeho inteligencia a obdivuhodný zjav, ale Floro ešte viac roztvoril oči.

„No, len žartujem, veď ja viem, že si nažívate sladko, je to len fráza. Ale aj pre teba niečo, Florián“, podával mu igelitku.

Floro nedokázal tlmiť svoju zvedavosť, a hneď vytiahol z tašky drahý, značkový koňak. „Anna, pozri, toto je kamarát, neľutuje“, nadvihoval fľašu.

Novák potiahol ústa na úškrn, Anna vložila kvety do vázy a Floro hosťa usádzal. Kým Anna vyložila na stôl poháre, víno, slané tyčinky, Floro mu zoširoka opísal, ako stavali dom a kde bývali dovtedy. Jožo bol dobrým poslucháčom. So záujmom sledoval a bez pripomienok počúval jeho vysvetľovanie, trpezlivo prikyvoval a kým zodvihli pohár vína, aby si pripili, hlava mu hučala od Florovho výkladu. Musela prísť aj Anna, Floro ju usadil vedľa seba a znovu spustil prúd reči ako lavína. Tento krát pre zmenu rozprával o svojej rodine, ako pekne si nažívajú, a aké majú krásne deti, do páru. „Môžeš ľutovať, že si sa neoženil“, pripomenul mu so smiechom. Annu držal za plecia, neskôr jeho ruky skĺzli z jej pliec, a začal hladkať jej driek.

„Neprotirečil by som ani ja, keby som si našiel takú súcu ženičku“, vystrúhal poklonu smerom k Anne a jedným okom na ňu klipol.

„Bolo treba hľadať skôr“, usmiala sa Anna. Zahľadela sa na jeho ešte vždy husté vlasy, ktoré napriek veku ešte bujneli na jeho hlave. Mal prívetivý pohľad a krásne sivé oči.

„No, dúfam, že ešte nie som tak starý, aby som nejakú nevestu nedostal pod čepiec“, jednou rukou si pohladkal bok svojho mierne zaokrúhľujúceho sa brucha.

„Ozaj, kamarát môj, koľko máš rokov?“

„No, Kristove roky mám už za sebou, ba musím k nim ešte niečo aj pridať. Ale stále si hovorím, že načo sa ženiť, kým moji kamaráti majú manželky?“, znovu žmurkol na Annu.

„Ach, huncút jeden, tak ty takto? Ty sa rozptyľuješ v cudzích posteliach?“

Anna sa usmievala. Jožo možno doteraz nevedel, aký Floro je. Ona však vycítila z jeho hlasu komplikovanú odpoveď a videla, ako mu poskočil ohryzok. Zároveň sa potešila, že došlo medzi nimi aj k takejto slovnej výmene. Odišla potom do kuchyne vyložiť Jožom prinesenú tortu. Kým im z nej nakrojila a ponúkla, už reč plynula o požiarnikoch. Zanietene sa rozhovoril natoľko, že aj Anne bolo pridlho počúvať. Jožo zjedol aj tortu, kým Florián ešte vždy zápalisto rozprával. Sadla si k nemu, aby po Jožovom odchode nemusela počúvať jeho pripomienky a aby si zase on nemyslel, že je namyslená. Odmerane, až placho sedela, neskôr si vzala z košíka na časopisy TV program a zalistovala v ňom. Začala sa cítiť nepríjemne, lebo Jožo akosi pričasto spočíval pohľadom na nej. Už mala pocit, akoby ju vyzliekal. Nikdy nikto s ňou nekoketoval, nikdy nikto ju počas spoločného života s Floriánom nezvádzal. Občas sa aj ona na neho pozrela, ale keď sa im pohľady stretli, očervenela, napravila si okuliare a on sa pousmial. Ako starého mládenca si ho predstavovala celkom ináč. Navyše, z Florových rečí mala predstavu ufrflaného, drsného muža v rokoch, ktorý strieda zamestnania a ktovie, prečo sa dostal od svojho bydliska až sem, a aj to cez nejakého poslanca. Lenže tento muž sa vôbec nejavil tak, ako starí mládenci z ich obce, ktorých poznala. A to bola zámienka, aby sa k nemu aj inak správala. Keď sa Florovi zdalo, že Jožovi podal vyčerpajúce rozprávanie o požiarnikoch, pustil sa jesť tortový rez.

„Ako sa vám u nás páči?“ vyzvedala sa Anna tíško. Nemohla sedieť bez slova, hoci rozprávať sa s Jožom Novákom nebolo pre ňu vôbec jednoduché. Bol príjemným prekvapením a už vôbec neľutovala, že ho Floro pozval.

„Pekná dedinka, čistá, ľudia sú tu úctiví. A hlavne do mesta nie je ďaleko. Rozmýšľam, že by som riaditeľov domček aj kúpil“, rozprával pomaly, oči z nej nespustil.

„A v práci?“

„Ujde to, pracujeme zatiaľ spolu s vaším manželom. Usmerňuje ma.“

„Pracoval vždy tam, pozná každý úsek.“

„Všimol som si, milá Anna.“

Florián práve zložil vidličku a keď začul, ako Jožo oslovil jeho ženu, z očí šľahali blesky. Aj Jožo si toho všimol a neušlo to ani Anne. Frajer, on môže s inými aj spávať, ale jej nedovolí ani sa porozprávať s nikým, aby sa ho to nedotklo. Napriek svojej plachosti sa však sama osmeľovala a prejavila záujem o príťažlivého Jožа. Nevtieravo sa jej vkrádal do mysle. Možno v mladom veku bol tiež krásavcom ako Florián, ale pre ňu už krása nič neznamenala. Napriek tomu z jeho milej tváre, dobráckych očí a bystrého výzoru vycítila oporu, akú by rada prijala. Vyžarovala z neho životná sila, vycítila dôstojnosť v jeho správaní a nezanedbateľnú energiu, ktorá by ju podporovala, lebo tú tak veľmi potrebovala. Prestrela v kuchyni a o chvíľu ich zavolala na večeru. Pred večerou mu Floro nanútil kalíštek domácej pálenky, od ktorého Jožа až striaslo. „Ako sa to dá piť?“ Florián sa zarehotal, ochotne mu mienil naliať druhýkrát, ale Jožo rázne odmietol. Sadli si ku stolu, guláš rozvoniaval. Jeho dobrú chuť obaja pochvaľovali. Jožo, posmeľovaný Florom, a vidiac aj jeho apetít, si polievky nabral aj druhýkrát. Jedol veľmi sústredene, až inteligentne a Anne upútali pozornosť jeho jemné ruky. Neniesli stopy tvrdej práce, ako ruky jej muža. Asi sa priveľmi zahľadela na ne, lebo Jožo sa pousmial, keď mal Floro hlavu sklonenú nad jedlom. Zahanbila sa, že uhádol jej myšlienky. V momente vstala od stola, aby naukladala koláče z pekáča na tácku. Ocukrované ich vyložila na stôl. Kým stihli doraziť druhý tanier, už bolo na stole aj pivo.

„Milá Anka, Florián to pri vás nemá ľahké. Nepamätám sa, či som niekedy jedol fajnovejší guláš. A veríte či nie, keď Florián pochvaľoval vaše kuchárske umenie, veľmi som tomu neveril. Nemal som doteraz šťastie na také ženy, ktoré vedia dobre variť. Možno preto som sa ani neoženil“, krátko jej pohladkal ruku, ktorú mala vyloženú na stole, no vzápätí pohrozil Floriánovi. „Ej, môžeš ty žiariť pri takejto skvelej žene, veď za takéto dobroty hodno ženu ľúbiť. Skús na ňu zlého slova povedať, stúpim ti na otlak.“

„A čo, vari som niekedy ...?“

„No, doteraz som nepostrehol, ale keby, Anka, viete, kde ma nájdete.“ Dobrácky sa pozrel na Annu a na jeho detinské pohrozenie sa Floro pousmial.

Anna nevedela, či to robí zámerne, alebo naozaj nič nevie o Floriánovi. Dnes sa mu už párkrát podarilo nepriamo naraziť na jeho zálety ako aj na ich rodinný život. Jeho odpovede mali jasný cieľ. A Floro sa tvári absolútne nevinne. Nevytušil nič. Vari si nemyslí, že Jožo je sprostý?

Kým umývala v kuchyni riad, odišli do haly. Nemienila si k nim sadnúť a počúvať Florove nudné reči, ktoré ju absolútne nezaujímali. Pozametala pod stolom roztrúsené omrvinky a keď bola hotová, zaniesla im do haly koláče. Jožo vysvetľoval niečo o akomsi liste, Floro ho zaujato počúval. Spýtala sa, či si dajú kávu, a keď obaja prikývli, znovu vyšla. Pripravila šálky, vzala dózu na kávu, a zrazu ju rozčúlilo ticho. Nečujne sa zakrádala naslúchať za otvorené dvere vedúce do haly. Florián doteraz prekypoval veľkolepou rečou a teraz akoby onemel. Tajomstvom bolo, prečo. Naslúchala. Nebolo dôstojné čo robila, aj ju hnevalo, že musí tak, ale zvedavosť zvíťazila. Začula tichý šepot, z ktorého nevedela nič vydedukovať. Vedela, že sedia chrbtom ku dverám, osmelila sa urobiť ešte krok. Začula šuchot, a Florove: *ukáž, ukáž, som zvedavý.* Potom Jožа: *vidíš, neklamal som. A to som také dostával, keď ..... nechodil za ženou a on bol nebožtík. Prichádzali presne, po pravidelných..... . Nie je ako tvoj, ja....., ale si môžeš prečítať, ... nebolo mi jedno. Keby sa mi prisámvačku, niečo stalo, kto by ma ratoval? Ty máš..... deti, predsa aspoň niečo. Hc, to takí sú schopní všetkého. Začal som sa báť..... priznať, ... na políciu, ...ale prisámvačku ..... Kto by mi uveril, že som s tým nič nemal? Ešte aj noviny písali, že mu zlyhali brzdy. Zvalili by to na mňa a ako by som sa ubránil? Musel som odtiaľ odísť ...*

Anne v žilách tuhla krv. Rozochvená sa vracala do kuchyne, už nechcela počuť nič viac. Nenápadné pozvanie Jožа Nováka teda nebolo náhodné. Našli sa. Je taká istá sviňa ako jej muž. Až na to, že nemá rodinu. Zahýbal za vydatými ženami ako Floro. A ktovie, čo za svinstvo sa mu pritom podarilo vystrojiť. Teraz sa tým chváli pred Florom. A ona naletela jeho príťažlivému pohľadu. Myslela si, že by dokázal byť pre niekoho ideálnym partnerom, hoci nemyslela pritom hneď na seba. Zdá sa však, že jeho úprimný pohľad nepramení z jeho duše, ale je len prejavom vonkajších vplyvov alebo udalostí. A ktovie prečo ju to hnevalo. Zrazu si spomenula na Daniela. Prečo práve teraz? Zjavil sa jej pred očami náhle, usmiaty, aký vždy býval. Začula zrazu aj ich spoločnú pieseň v pôvodnom, talianskom podaní. Prečo? Rozochvená si sadla na roh lavice, lakťami opretá o stôl, do dlaní zaborila tvár a rozplakala sa. Hlas piesne silnel, myslela si, že je bláznivá. Zložila okuliare, aby si mohla utrieť stekajúce slzy, keď sa pri nej zastavil Jožo. Ruku položil na jej plece.

„Anka, čo je? Vy plačete?“, spýtal sa tíško, hlasom plným nežnosti.

„Bolí ma hlava“, nepozrela na neho, a bolo jej jedno, čo vraví.

„Hľadám toaletu“ hladkal ju po pleci.

„Floro vás usmerní“, ani na neho nepozrela.

Odišiel. Naslúchala, pieseň už nepočula. Do varnej kanvice napustila vodu, a kým sa Jožo vracal do haly, už kávu zalievala.

„Prečo si televízor vypol? Talianske piesne sú krásne...“ vyčítavo sa spytoval Floriána.

Takže to nebola halucinácia. Ale usmievavého Daniela predsa videla, to jej nikto nevyvráti. Alebo si ho predstavila len preto, že začula pieseň? Vzdychla si a už bez náznaku plaču, vyrovnaná niesla na tácke kávu ako vždy, keď si to situácia u nich doma vyžadovala. Keď sa pozrela na Jožа, ten civel na ňu s vyvalenými očami. Nevedel si nič vysvetliť, myslel si, že sa pretvaruje. Alebo je aj Anna všetkými masťami mazaná?

Jožo Novák odchádzal neskoro, noc už prechádzala do druhého dňa. Florián sa opil, u Jožа nemohla posúdiť, či je natoľko spitý, ako jej muž, či to len predstiera. V každom prípade si auto nechal pred ich domom.

Vracal sa preň na druhý deň a vošiel sám, lebo na zvonenie nikto nevyšiel a bránka bola otvorená. Anna šila vo svojej izbe.

„Prepáčte, Anka, dobrý deň, prepáčte, že vyrušujem, prišiel som si pre auto, počul som klepot šijacieho stroja, ja som vošiel ...“, rozprával nesúvisle a nezvyčajne roztržito.

„Ale Dunčo bol pustený, nebáli ste sa?“

„Nie, Anka, včera sme sa skamarátili.“

„S Dunčom?“

„Uhm, aj s ním.“ Stál ešte vždy v otvorených dverách, Anna sedela za šijacím strojom, polobratom otočená k nemu.

„Neznáša opilcov.“

„Žiadny pes neznáša opilcov.“

„Florián nie je doma. Odišiel niekam niečo si vybaviť.“

„Nevadí. Chcem sa ospravedlniť za včerajšiu návštevu ... ja ... prišiel som na Floriánove pozvanie. Viem, že som vás dlho zdržal, ja viem ... ale ... napriek Floriánovým dlhým rečiam som sa cítil u vás dobre. A spoznal som výbornú kuchárku. Ešte mám chuť večere na jazyku a ešte ju dlho budem cítiť. A tie fajné koláče, ste špičková, Anka, naozaj“, utrel si orosené čelo. Stál v kabáte, ani dnu, ani von. „Tak ... ja som vlastne prišiel pre auto, nasadnem a pôjdem...“

Zrazu vyzeral plachý až zraniteľný, akoby mu chýbala sebadôvera. Napriek tomu vyžarovala z jeho očí neha, akú zbadala včera po jeho príchode. Jeho celý výzor bol dnes šarmantnejší ba sálala z neho energia, ktorá Annu priťahovala. Čo mu mala povedať na jeho ospravedlnenie? Napriek všetkému sa rozhodla dôkladne si premyslieť odpovede a správanie voči nemu, aby si ešte aj kvôli nemu nekomplikovala život.

„Dáte si kávu?“, už aj oľutovala, že sa ho spýtala. Ale bezradne postával, hoci teraz k nikomu neprišiel, tak prečo ho pozývala na kávu?

„Kávu?“, zaváhal. „No, bodla by, ale nechcem vás zabaviť. Snáď inokedy.“

„Desať minút odpočinku si aj ja môžem dovoliť. Tak sa vyzlečte, Jozef.“

Rýchlo zhodil zo seba vetrovku, vyzul sa a vošiel za ňou do kuchyne. Bez slova si sadol za stôl na rohovú lavicu, tam, kde ju včera našiel plakať. Anna bez slova uvarila kávu, ale než ju pred neho zložila, ruka sa jej zachvela a lyžička zacengala. Bezmála ju na neho vyliala. Sotva sa dokázala ovládať. Jožo Novák mal na ňu mocný vplyv. Pridržala šálku aj druhou rukou, ale on bleskurýchle reagoval, a snáď aby jej zabránil vyliať kávu na neho, chytil jej ruky. Očervenela, akoby mala dvadsať. „Prepáčte“, rýchlo si zahryzla do pery. „Bezmála som vás obliala.“

„Prepáčte“, pozrel jej do plachých očí a ruky si rýchlo odtiahol. Prečo sa ospravedlnil aj za púhy dotyk rúk? Chovali sa hanblivo ako puberťáci.

Bez slova kávu osladili. Jožo kradmo pozeral na Annu, a ona zahanbene klopila zrak. Anna usúdila, že nech sa Jožo vystatuje pred Flórom ako chce, v komunikácii so ženami zlyháva. Asi preto ostal starým mládencom. Vyložila zo včerajších koláčov, ponúkla ho, vzal si dvakrát, a s chuťou ich zjedol. Nezabudol ich aj teraz pochváliť. Anne sa lichôtka páčila.

„Potrafili ste v noci domov? Vyznáte sa už?“

„Áno a rozhodol som sa kúpiť si domček. Je tak akurát. Príjemné bývanie, ovocný sad, ba aj veľký dvor. Doteraz som váhal, ale už som sa rozhodol.“

„Zapáčilo sa vám u nás.“

Prikývol. No len čo vypil kávu, pozrel na hodinky. „Uplynula viac ako polhodina, dlho som vás zdržal, prepáčte Anka. Napriek všetkému sa ale cítim s vami dobre.“ Podal jej ruku, keď odchádzal. Mal tuhý, chlapský stisk ruky. Vyprevadila ho až k bránke. Z cesty sa ešte s úsmevom otočil. „Pracujem v rukaviciach, preto mám jemnejšie ruky, ako Florián.“

Ako mohol vedieť, že nielen sledovala jeho ruky ale porovnávala ich s Floriánovými? Nepočkal na odpoveď, rýchlo nasadol do auta a naštartoval. Odišiel bez toho, aby sa na ňu pozrel a ona zahanbene vchádzala do domu. Jožo Novák hrá na dve strany. Kým sa pred ňou

pretvaruje a možno ju aj zvádza, Florovi ukazuje svoju pravú tvár. Alebo jeho plachosť je len pretvárkou a bude to jeho taktika so ženami, s ktorými sa mieni vyspať?

28.

Floro bol na dennej šichte, keď Anna vyberala zo schránky došlú poštu. Mladý poštár bol už pred susedovou bránkou, keď ju zbadal. „Teta Anka, máte viac pošty ako dajaká inštitúcia“, smial sa. „Sotva som ju vopchal do schránky.“ Nuž naozaj sa pošta vysypala. Daniel mal štyri listy, Ivetka dva, noviny, časopis, a celkom naspodku, pokrčený, pre *FLORIÁN*-a so známym písmom. Musel byť už tam, keď poštár vkladal ostatnú poštu, inak by sa nepokrčil. Nechcela sa mužovi miešať do remesla a z nezdravej zvedavosti si privodiť jeho krutosť a výbušnosť na svoju hlavu. No len čo vzala list do ruky, bola bezmocná a nedokázala sa rozhodnúť, ako s ním naložiť ďalej. Nechať ho v schránke, akoby o ňom nevedela, alebo vziať ho s ostatnými a nech bude ako bude. Floro čochvíľa príde, a potom ... spochybní, či ho nevidela, čo v ňom vyvolá zlosť. Nemohla postávať pri bráne a rozmýšľať. Rýchlo sa rozhodla a vzala všetko dnu. Dlho ho poťažkávala v ruke, kým ho s ostatnou poštou zložila na stôl. Ešte ho neotvorila, ale pocítila, vedela, že je rozhodujúci, ktorý prinesie zmenu v doterajšom živote. Sedela za stolom, pred sebou rozložená pošta, pekne vytriedená a ona do neznáma zahľadená nad ňou, kým sa jej v mysli premietali udalosti, čo došlé listy už doteraz spôsobili. Ktovie, čo je v ňom teraz, a ktorý druh listu prišiel, ale to ju ani nezaujímalo, to nebolo dôležité. Dôležitá bola ona sama a Florova reakcia. Trpela. Všetku svoju energiu vkladala vždy do svojej rodiny, o ktorej mala predstavu, ako by mala vyzerať. V mnohých prípadoch sa jej podarilo svoj sen zrealizovať, ale jej oduševnenie vždy zhaslo, keď prišiel tyran, akým bol Floro. Striaslo ju. Spamätala sa. Znovu vzala list, nebol zalepený, zadná strana bola len vsunutá do obálky, ako vždy doteraz. Konala. Keď vystrela už známy list zo zošita pred seba, telom jej prešiel mráz. Boli znázornené tri obdĺžniky s tromi krížmi, ako tri hroby. Na každom iniciálky. Na prvom DJ na druhom MS a na treťom FN s výkričníkom. Pod kresbou znovu už známym písmom *VEĽA ČASU UŽ NEZBÝVA*. Už vedela, že iniciály sú Daniel Jihla, Michal Sanka a Florián Nižný, s výkričníkom, ktorému veľa času už nezostáva. Keď jej Florián niečo spôsobí, aspoň bude vedieť, že je to dôsledok reakcie na tento list. Možno bolo kruté práve teraz myslieť na to, čo pripomenul aj Jano Siman, že božie mlyny melú pomaly. Pre Floriána to bude účinný list, a keby ho aj zatajila pred ním, čo tým získa? Pár dní pokoja a reťazec bude pokračovať, možno ešte krutejším listom, o ktorom sa nemusí takouto náhodou dozvedieť. Nezamýšľala sa dlho nad ním, vložila ho späť do obálky a zaniesla späť do schránky. Nemusí Floro vedieť, že ho videla. Doteraz nevysliedil, kto ich doručuje. Len čo vošla, zazvonil telefón. Keď sa ohlásil Rudo, ostala prekvapená. Ba ešte viac, keď sa spýtal, či sa od poslednej doby niečo nestalo. Mohla to byť náhoda, ale keď, veľmi trafila do cieľa. „Nič, Rudko, až na to, že dnes prišiel list. Pozrela som ho a vložila späť do schránky. Nie je ako ostatné, ale nechcem o tom po drôte hovoriť.“ Rudo ju uspokojil, že ho má pod kontrolou a zložil. Nevysvetlil, pod akou kontrolou. Znervóznela a začala sa báť. Nabrala hlboký dych, len čo zložila a pobrala sa po svojej práci napriek úzkostiam, napriek mnohým nevysvetliteľným pocitom. Pretrpela už toľko nešváru a zlých dní, prečo by nevydržala aj novú prílivovú vlnu Florom spáchaných urážok aj karhaní, od ktorých by sa najradšej prepadla pod zem? Floro o chvíľu došiel, naobedoval sa, prezliekol do pracovných montérok a pobral sa do záhrady opilovať stromy. Sama sa utiahla k šitiu a deň bežal akoby sa nič nestalo. O chvíľu Ivetka zavolala, že ide k Cyrilovi, a možno ani nepríde domov, no len čo dohovorila, zazvonil vonkajší zvonček a Dunčo sa rozbrechal. Vyšla sa pozrieť, a v bránke uvidela Jožo Nováka.

„Dobrý podvečer, Anka, prišiel som za Florom. Je doma?“

„Dobrý, Jozef, poďte ďalej. Nájdete ho v záhrade, opiluje stromy“, otvorila bránku.

Jožo jej podal ruku, ba priložil si na jej aj druhú. „Anka...“, vyslovil jej meno tak citlivo, ako ho doteraz nikdy nepočula.

Očervenela. Jeho pohľad bol príťažlivý a upokojujúci. Napriek tomu vytiahla ruku z jeho rúk. Bála sa, že aj Jozef má niekoľko tvárí. „Nerobte to, Jozef, nepatrí sa. Floro je v záhrade, choďte, keď ste za ním prišli...“

„Prepáčte, Anka ... prepáčte ... ja ... tak idem za Florom“, zmätený odchádzal smerom do záhrady, nezabudol pohladkať Dunča, ktorý sa mu tmolil okolo nohy.

Rýchlo sa zvečerilo. Floro voviedol Jožа do haly, kým sa umyl a prezliekol, poslal k nemu Annu. Vyvalenými očami ho chcela odbiť, ale Floro sa uškrnul, pohrozil jej, tak sa naveľa pobrala za ním a sadla si v hale do kresla.

„Na prácu ste si už zvykli?“

„Dá sa to, Anka, práca nie je hanbou.“

„To je pravda. A ešte pracujete v rukaviciach?“ Chcela navodiť trochu veselosti.

Už aj pochopil narážku a usmial sa. „Samozrejme. Nemám rád, keď mi vidno zrobené ruky. Naučil som sa to od otca, aj on stále pracoval v rukaviciach.“

„Prečo?“

„Patrilo sa mu, bol lekárom.“

„Ešte žije?“

„Nie, už nie. Ani mama, ani on. Potulujem sa už len sám.“

Narýchlo jej ho prišlo ľúto. Páčilo sa jej, ako pekne a citovo to povedal.

„Asi ste si sám na vine.“

„Možno.“ Rozhliadol sa navôkol, ale Floro ešte neprichádzal. „Keby ste ma poznali lepšie, možno by ste si o mne zmenili mienku.“

„Ale, Jozef, ako môžete vedieť, akú mám o vás mienku?“

„Nuž, človek nikdy nemôže vedieť ...“ nedohovoril, lebo vo dverách sa objavil Floro.

Anna sa už aj mala na odchode. „Uvarím vám kávu?“

„Samozrejme, ani sa nepýtaj, choď a prines“, súril Floro.

Vyšla za dvere a naslúchala. Priveľmi rýchlo sa tí dvaja našli. Ako sa mohol Jožo s Florom tak skamarátiť, raz si nedoviedla predstaviť. O chvíľu začula zašuchotať papier a Jožov šepot. Jeho šuškanie bolo zrejme veľmi dôverné, lebo začula aj, ako Floro povedal *Ježišmária, fuh, ako ťa našli?* Začula vrzgot sedačky, niektorý z nich sa zahemžil, potom sa Novák spýtal *a ty ako, ty nemáš?* Anna sa dovtípila, že je reč o listoch. Veď aj nedávno sa o nich bavili. *Neviem, idem do schránky pozrieť*, začula muža a ponáhľala sa do kuchyne, aby ju neuzrel. Nárokom zahrkotala šálkami, Floro vychádzal von, napustila vodu do kanvice a vysypala slané lupienky do jednej misy a drobné čokoládové keksy do druhej. Naplánovala si tak, že do haly vojde spolu s Florom. Podarilo sa jej ho zmiasť, pozabudol obálku schovať, držal ju neotvorenú v ruke.

„Čo to máš? Zase požiarnici?“ vchádzala s miskami do haly.

„Ako si uhádla?“

„Leto je ešte ďaleko, vari sa už nechystáte na súťaž?“

„Všetko treba včas, žena moja“, sadol si na pôvodné miesto a dlaňou si prešiel po ustarostenej tvári.

Anna zložila misky a vyšla. Už si bola istá, že sa Floro pochválil Jožovi svojimi listami. A teraz mu nesie ukázať dnešný. Ba vyprovokoval ho sám, keď sa ho spýtal, či nemá. Ako mohol o dnešnom liste vedieť? Lenže u Flora zrejme neprebiehalo všetko tak hladko, ako sa na pohľad zdalo, inak by na jeho čele nezbadala kropaje potu. Och, ako rada by si vypočula, o čom sa rozprávajú. Rozumejú si až pridobre. Napäto naslúchala blízko dvier, ale šuškanda pokračovala veľmi tíško, nezačula nič. Hlava ju rozbolela. Nemal by Novák strkať nos do všetkého, hoci v tomto prípade je možné, že jej muž ho o to priam prosí. Prečo by inak chodil sám s kadejakými svojim listami pochváliť sa k nim? Všetko nasvedčuje tomu, že aj jemu niekto vypisuje. Alebo chodí na výzvedy? Ale odkiaľ by vedel, že aj jej muž dostáva listy? Všetko je také zložité. A jej hrá na city. Vraj keby ho lepšie poznala. Pch, má ona dosť problémov sama so sebou a so svojím mužom, nepotrebuje poznať ešte aj jeho intímne

problémy. Nech si ich rieši ako chce. Kanvica vypla, zaliala kávy a keď im ich niesla, rozkašľala sa pred dverami. Dobre tušila, Floro pozohýnal list a odstrčil ho bokom, takisto urobil aj Novák.

„Prines z tej domácej, nech sa trochu posilníme."

„Aaale, Floro, nie, nemusí to byť."

„Nolenno, prines, prines, štamperlík dobre padne, veď sme už po šichte a do rána je ešte ďaleko."

Nie z dobrej vôle ale predsa im priniesla pollitrovku, v ktorej bolo asi do polovice pálenky. Zložila pred nich tácku s fľašou a s dvomi štamperlíkmi, no Novák hneď poznamenal, že prečo si s nimi nepripije aj ona, veď desať minút voľna si aj ona môže dopriať. Anna priam trhla hlavou, tak náhle pozrela na neho. Prečo ju zlostilo, že má tak obdivuhodnú pamäť? Pozeral na ňu prívetivými očami a vôbec nebol mrzutý ako jej muž, napriek tomu, že sa zhovárali a šuškali o niečom, čo na Florovi zanechalo očividné stopy. Novák ostával solídny, bez trémy alebo strachu, len čo s ňou prehovoril. Už si myslela, že má akúsi záľubu v nebezpečenstve. Nevoľky zašla pre ďalší štamperlík a prisadla si ku Florovi. Sotva si štrngli, Floro vrazil obsah do seba, a potom postupne asi trikrát. Novák sotva oblizol, podobne ako ona. Už videla, že s Florom to nakoniec nedopadne dobre, priniesla preto zabíjačkovú údenú klobásu, slaninu aj tlačenku a zavolala ich jesť. Od doby ako odložili listy až doteraz Floro mĺkvo sedel, ale počas jedenia zo svojich výrobkov húževnato hovoril a pochvaľoval ich ba nahovoril toho toľko, že Novákovi mohli uši narásť od počúvania. Anna ich počas jedla sledovala. Novák sa nehanbil vziať si zo všetkého, a aj teraz jedol veľmi inteligentne, a občas na ňu pozrel. Ignorovala jeho pohľady a snažila sa ich nevšímať. Lenže nebolo to jednoduché. Páčil sa jej. Jeho bujné vlasy, niekedy čierne ako uhoľ, hojne pretkávali šediny. Na sebe aj teraz mal čisté oblečenie. Rozopnutý golier jeho košele bol čistý a košeľa bola perfektne vyžehlená. A tmavomodrý pulóver mu sakramentsky pristal. Hnevala sa sama na seba, že si ho tak premeriava. Len aby jej to pri odchode zase nevytkol, ba dokonca nepovedal, že dokáže prať aj žehliť. To by bolo boom. Nuž, škoda, že sa zoznamujú za takýchto okolností. Ale osud je osud. Neujdeš pred ním, ani sa mu nevyhneš. Povzdychla a vyšla ešte do krajčírskej, nechajúc ich, nech si len bebekajú. Asi o dve hodiny, ktoré zahĺbená do práce ani nezbadala, ako uplynuli, zaklopal Novák na dvere a zastavil sa v nich.

„Anka, dohodli sme sa s Florom, že ma odprevadí a keby sa dlhšie nevracal, nemajte mu to za zlé."

„Ako to, vari nemieni u vás prespať?"

„No ..."

Nestihol dokončiť vetu, keď sa Floro objavil za jeho chrbtom. Prevyšoval ho len o mak, preto Floro, nezvyklý vo svojom okolí na vysokých ľudí, predstúpil pred neho, aby dovidel na svoju ženu.

„Ja sa vrátim, žena moja, nemaj obavy, a keby sme sa dlhšie zahovorili, no, vydržíš ... dúfam", zarehotal sa.

Nenávidela tento rehot. Vždy sa jej zdalo, že sa ním vysmieva. Mykla plecom. „Vezmi si kľúče."

Novák sa jej pozdravil, poobliekali sa a odišli.

Zložila šitie, upratala po nich stôl, ba bola rada, že jej napoly opitého muža Novák odviedol. Ale s jeho osobou to nemala jasné. Bol samý protiklad. Nestačilo mu, že sa votrel do Florovej duše, a to až natoľko, že mu ukázal aj svoje najtajnejšie tajnosti, ale zvádza zároveň aj ju. O čo mu ide? Nevedela si vysvetliť dvojakosť jeho povahy, či správania. Ako zistiť, ktorá strana je tá pravá? Alebo všetko len dobre predstiera a existuje ešte niečo, čo nespadá ani do jednej, ani do druhej hry?

29.

Anna už bola vyspatá, keď si jej muž líhal. Jedným očkom stihla pozrieť na hodiny, ukazovali štyri. Bez slova zahasil svetlo, zakryl sa až po uši a čochvíľa začula jeho chrapot. Sama zaspala. Keď o pol šiestej budík zazvonil, Floro rezko vstal, vyspatý, bez slova sa obliekol, Annu ani nezobudil. Inokedy vstávala s ním, balila mu do tašky desiatu, teraz si jej prítomnosť nenárokoval. O chvíľu v polospánku začula zatvárať vchodové dvere aj buchnutie bránky. Odišiel do práce bez slova. Lámala si hlavu, čo všetko si tí dvaja v noci rozoberali? Deň jej uplynul ani sa nenazdala, prípravy na jarné riadenie a Veľkú noc ju zamestnali. Na druhú uvarila obed, ale Floro domov nechodil. Málokedy sa to stávalo. Došiel až podvečer, riadne potrundžený alkoholom. Mľaskavo sa najedol, vyšiel do záhrady, kde už sotva mohol niečo urobiť, lebo sa skoro zotmelo a pri televízore zaspal. Po vyspatej opici okolo deviatej vstal, povypytoval sa na Ivetu, ktorá si vo svojej izbe kreslila, a vychlipkal pol fľaše slivovice. Anna s napätím sledovala, čo bude robiť. Natrel si chlieb s maslom, dorazil fľašu a išiel spať. Ráno znova do práce a tak to pokračovalo celé dva týždne. Málo sa s ňou rozprával, s Ivetou ešte menej, niečo doma popracoval, ale väčšinou bol pod parou, ba vari každý deň podvečer z domu odchádzal. Anna by rada vedela kam, ale spýtať sa ho nechcela a už sa len utešovala, že jej dá pokoj. Nespokojnosť sa vkrádala do jej duše až keď uvidela jeho zablatené baganče. Pred dvomi dňami riadne popršalo a zablatená obuv svedčila o tom, že chodí niekam, kde nie je upravená cesta. Rozmýšľala, ktorá vdovica alebo žena, ktorá by ho takého napitého ešte mohla chcieť, býva pri poľnej ceste, alebo ku ktorej môže chodiť nebodaj cez humná. Ale nech preberala ako chcela, žiadna taká sa nenašla. Po pár dňoch začal zmätene rozprávať. Pripadal jej ako v onú noc, keď plietol dva na tri. Jeho reči znovu strácali na zmysle a plynulosti. Zajakával sa, keď sa ho na niečo spýtala a odmietal vykonať doma hocičo na viac, na čo nemal chuť. V nedeľu ale znovu prišiel Novák, posedeli pod altánkom, diškurz plynul veľmi potichu, no len čo stiahli pol fľaše slivovice, Floro mal veľké reči. Táral niečo veľmi hlasno, Anna začula, ako ho Novák tíši. Florovi sa to ale veľmi nepáčilo a chytil mu ruku, volal ho so sebou. „Poď, ukážem ti, nemôže sa odtiaľ dostať, nerozumieš?“ Anna by rada vedela, o čom je reč, ale s napitým Florom radšej nechcela mať nič. Nechápala, ako ho môže vystáť Novák, ako môže s ním stráviť celé popoludnie počúvaním jeho hroznych rečí. Nakoniec len mávla rukou, hodila ich do jedného vreca a rozhodla sa Novákovi odteraz nielen nevenovať pozornosť, ale vôbec ho ani nepočúvať. Už si bola istá, že spievajú jednu pieseň a Novák má podobné, ak nie také isté starosti, ako Floro.

Na zelený štvrtok pred Veľkou nocou sa v obci rýchlosťou blesku rozšírila správa, že traktoristi vyorali kosti. Floro mal popoludňajšiu, a tak sa Anna novoty dozvedela od výrečnej susedky Milky, ktorá, ako povedala, už trikrát dedinu obišla, aby sa dozvedela hodnoverné správy. Vraj sú to ľudské kosti a vzali ich na expertízu. Len čo Milka odišla, Anna si uvedomila, že dlhé roky utajovaná pravda sa teraz prediera na povrch a skutočne nedá na seba dlho čakať. Ak sa stalo to, čo porozprávala Rudovi o Michalovi Sankovi v súvislosti so svojím mužom ... a posledný, upozorňujúci list pre Flora ba aj Simanove názory ... myšlienky sa v mozgu miešali ako včelí roj v úli a bola z nich nešťastná a bezradná. Chcela zastaviť, zablokovať neúprosne víriace myšlienky, ktoré brali pokoj a sťaby udretím blesku sami blokovali celý jej zjav. Keď sa aj Ivetka rozhovorila o najnovšej udalosti, Anna ju strnulo počúvala. Hovorila o tom síce s ľahkosťou, bez zábran, ale až teraz si uvedomila, že jej deti nevedia o nej vlastne nič. Bola presvedčená, že ak chce predísť tomu, aby sa dozvedeli od cudzích ľudí kdejaké táraniny, musí sa rozhodnúť rozpovedať im celú pravdu o svojom živote. A čím skôr, tým lepšie. Ale ako to urobiť?

V ten večer darmo čakala na Flora. Bola polnoc, keď dočítala časopis a konečne si ľahla. Napätá do prasknutia sa už nevedno akú dobu obracala na posteli, no nie a nie zaspať. Mesiac bol v splne, osvetľoval izbu, vstala ísť len tak pri svetle mesiaca na potrebu, keď z okna chodby zbadala v altánku svetlo. Nadvihla záclonu a na dvore uvidela Flora, tackajúc odkladal lopatu do šopy. Od vnútorného tlaku si myslela, že vybuchne. V hrdle vyschlo, Floro sa vracal do altánku, so širokým krokom sa zastavil, vzal fľašu zo stola a odpil. Rukávom si

utrel ústa, zabalansoval a znovu odpil. Tíško pootvorila okno, keď videla, že si zhrbene sadá na lavičku. Naslúchala jeho tichému pospevovaniu. Plietli sa mu slová piesne, potom sa rýchlo narovnal, päsťou udrel na stôl. *A just nebude tvoja, nedám ti ju,* rozkričal sa a zahnal sa druhou rukou. Potom znovu udrel na stôl *a ani tebe ju nedám, choď preč.* Hlasno sa rozplakal. Ramená položil na stôl a sklonil na ne hlavu. Videla, ako mu od nariekania natriasalo celé telo. Keď plač neprestával, vzala mobil a vytočila Rudove číslo. Po niekoľkých zvoneniach zodvihol, s obavami sa ohlásil a hneď sa spýtal, čo sa stalo. Rozpovedala mu všetko. Floro ešte vždy plakal. „Vzal si svoj osud do vlastných rúk, Anka, už sa nestrachuj. Ale keby niečo, už aj zavolaj, rozumieš? Nevyčkávaj, už aj, Anka“, naručil. Prikývla a sledovala divadlo, ktoré pokračovalo. Floro sa zrazu zahnal oboma rukami vo vzduchu, akoby niečo odháňal. *Darmo si vyšiel, darmo ťa našli, nič nezmôžeš, chcela len tvoje dieťa, naše dieťa, ty pomúčený idiot. A keď som povedal že je moja, tak mi ju neber* oháňal sa rukami posediačky, potom vstal, rozohnal sa vôkol, ale nedokázal rovno stáť a spadol. Horko-ťažko sa pozviechal zo zeme, roznožmo si zastal vedľa stola a v predklone si naň ľahol.

Anna sa dívala na jeho výčiny a povzdychla. Floro to momentálne nemá ľahké. Hovorí o nej a rozpráva sa s Danielom a Mišom. Predsa bude pravdou, že s ich smrťou si zašpinil ruky a teraz nedokáže s tým existovať. Zlomil sa aj zdatný muž pri zhodnotení vlastného osudu. Lenže nebolo pre ňu jednoduché vidieť a sledovať ho. Iveta spala ale sama sa začala obávať, čo keď Floro vojde do domu a bude v dome vo svojom výbušnom tempe pokračovať. Môže vylomiť dvere, keby ho vymkla. Znovu vytočila Ruda, a bola prekvapená, ako rýchlo zodvihol. Povedala mu o svojich obavách. Floro sa práve dvíhal zo stola, urobil krok, dva, Anna všetko rozprávala, Rudo ju uspokojoval, vraj ide k nim. Nestihla sledovať čas, ani si ho neuvedomovala. Kým Floro mienil prejsť k domu, na dvore znovu spadol, nedajbože vstať, metal sa tam a vykrikoval, oháňajúc sa rukami. Jeho výkriky naháňali hrôzu. Hlas mal hlboký, akým doteraz nikdy nehovoril, hundravý a z celého vykrikovania začula slovné spojenia *vytiahnem ťa na škripec ... odíď ... nechaj mi ju ... pomúčený idiot ... moje dieťa...nedám ti ju, aj tak ti ju nedám ... nespievaj...* pri ktorých sa rozohnal raz rukami raz nohami a napodobňoval kopanie. Ešte vždy ležal naznak na zemi a neustále vykrikoval. Anna ho s obavami sledovala, keď zrazu zazrela z okna prednej izby bliknutie svetla. Vošla tam, na ulici sa zastavila sanitka a za ňou Rudove auto. Ostávalo pre ňu záhadou, ako to dokázal Rudo zorganizovať. Z Rudovho auta vystúpil aj Novák. Anne udrela červeň do tváre, čo ten tu chce? Mala pravdu, hvízdajú si jednu pieseň. Novák otvoril bránu, Anne neušiel ani jeden detail, po špičkách pobehovala od okna k oknu, aby mohla všetko vysledovať. Ešteže bol mesiac v splne. Novák vošiel prvý, rovno k Florovi. Za ním dvaja v zelených plášťoch, zrejme ošetrovatelia, jeden z nich mal pod pazuchou niečo biele. Rudo sa pri nich ani neukázal, hoci videla, že vystúpil z auta, nevedno, kam sa náhle podel. Na Novákove dohováranie a za jeho pomoci Floro vstal, Novák ho objal okolo drieku a vtedy tí dvaja došli. Floro cúvol, ukazoval na nich prstom a vykrikoval *obaja sú tu, prišli obaja, ale ja som ich nevolal, prečo sú tu* spytoval sa Nováka. Niečo Florovi pošepkal ale šuškanda to musela byť veľmi účinná, lebo tí dvaja vystierali k nemu ruky, naveľa ich vystrel aj Floro a vtedy neskutočnou rýchlosťou mu navliekli bielu zdravotnú kazajku. Floro sa chcel rozohniť, ale bolo neskoro. A kopance, ktorými ich mienil počastovať a prekvapiť, zlyhali, lebo dvaja obratní muži mu čoskoro zviazali aj nohy natoľko, že ostalo len pri snahe. V momente niekto dotlačil aj vozík, Flora naň naložili a priviazali remeňom. Ako rýchlo prišli, tak rýchlo odišli. Anna vytočila na mobil Ruda, povedala „počkaj ma, hneď zídem“, a zložila. Obliekla si narýchlo župan a odomkla vchodové dvere, pred ktorými už Rudo postával. Novák pod altánkom práve zahasil svetlo.

„Si v poriadku?“

„Som. Čo bude teraz?“ v hlase mala obavy. „Poď dnu.“ Novák došiel ku schodom, ale si ho ani nevšimla a len čo Rudo vošiel, vzápätí dvere zavrela, Novákovi práve pred nosom. „Kam ho vzali?“

„Musí vytriezvieť aby mohol hovoriť.“

„Priznať sa? Tak predsa?“

„Áno, Anka.“

Povzdychla a ustarostená si sadla na lavicu, lakte oprela o stôl a s tvárou zaborenou v dlaniach sa tíško rozplakala. Rudo si sadol oproti nej. Ani ju utešiť, ani prerušiť nešlo. Pozeral na ňu a uvedomoval si len jedno, čo pre neho bolo dôležité, že Floro neujde trestu, odpyká si čo mu patrí. Anna bude konečne spokojne spávať. Ale ako sa na ňu pozeral, nevedel, čo uspokojí dobrosrdečnú Annu. Bola to chvíľa, v ktorej si sám nedokázal poradiť. Anna si vždy volila radšej slúžiť agresívnemu mužovi a podriaďovať sa mu, ako sa mu vzoprieť a preto sa domnieval, že jej je ešte aj tyrana ľúto. Čakal. Anna by potrebovala momentálne podržať svoje ego niekým, kto by ju mal rád, potrebovala by lásku a posmeľovanie, aby našla sebadôveru. Lenže práve ten, na koho by v takýchto prípadoch mohla mať spoľahnutie, ju oklamal, podviedol, týral, a práve takého niet. Ľúto mu jej bolo, ale v tomto prípade potrebnú osobu nemohol zastúpiť. Na poličke uvidel balíček papierových vreckoviek.

„Anka, tu máš vreckovky, utri si oči, aj okuliare, prosím“ možno ani neboli dôležité, ale pohladkajúc ju na pleci jej ich podával, len aby mohol utíšiť jej plač.

Poslúchla a spokojnejšia sa pozrela na Ruda. „Ďakujem ti za všetko. Bojovala som so zanovitým človekom celý život a urobila som kvôli nemu veľa ústupkov. Ničoho neľutujem, sama som tak chcela. Ľutujem len to, čo som neurobila, jednu, jedinú ale dôležitú vec, to, že som hneď na druhý deň od neho neodišla. Teraz prichádza na rad zákon, ktorý si myslím, že bude silnejší, ako on. Vieš, Rudko, čo sa stalo, neodstane sa. Floro bol, aký bol, ale že som život prežila s človekom, ktorý ...., to je už aj na mňa priveľa.“ Nevyslovila akým. Nedalo jej.

„Povedal, že to urobil z lásky k tebe.“

„Z lásky ku mne? Hm, len ju akosi celý život zabúdal preukázať. Povedz, ako to mám vysvetliť svojím deťom?“

Ruda otázka zaskočila. Pootvoril ústa, ale hláska nevydal.

„Povedz, urobila som vôbec dobre, že som sa dnes v noci do toho zaplietla a som ti zavolala? Nemala som radšej všetko nechať na osud, aby ako doteraz ...“

„Anka, zase tie výčitky svedomia? Nie ty, listy ho dohnali do zbláznenia, niekto iný chcel, aby ho našla konečne spravodlivosť. Je to sila vyššej moci, proti tej nič nezmôžeš a možno tí dvaja doteraz ani neodpočívali v pokoji ...“

„Myslíš?“

„Verím tomu, Anka. A už sa upokoj.“ Konečne našiel želateľnú odpoveď aby výčitky mizli.

Nadýchla sa. „Dobre teda, Rudko, možno je tak, ako vravíš. Ale čo na to povedia susedia?“, robila si ešte vždy starosti.

„Susedom nehovor nič. Dvomi slovami ich odbiješ, povieš, že Floro vystrájal a otočíš sa aj Milke chrbtom. Je noc, nikto si ničoho nevšimol, neobávaj sa. Nebude nikomu chýbať.“

„Ale aj v práci ... ozaj, Rudko, odkiaľ ty poznáš Nováka?“

„Nováka?“

„Videla som, že vystúpil z tvojho auta.“

„Hjaj, Nováčik?“

„Už nebude nováčikom, veď je v práci bezmála polrok, hádam sa už zaučil. Tak odkiaľ ho poznáš?“

„Je to kolega ...“, usmieval sa Rudo popod fúzy.

„Kto? Kole...?“

„Áno, trošku mi pomohol. Vieš, museli sme dostať líšku do kurínca ...“

„Ako to myslíš?“

„Neskôr pochopíš, Anka, všetko pochopíš, ale teraz si už choď ľahnúť, pomaly sa bude brieždiť, musím ešte za Florom.“

Mesiac už schádzal z oblohy, videla ho z okna v celej jeho kráse. Osvetľoval izbu, nepotrebovala si zapáliť ani nočnú lampu. Vyzliekla si župan a vtedy si uvedomila, prečo vstala. Koľko toho sa odvtedy premlelo? O chvíľu sa pozerala s otvorenými očami na plafón a z mysle neschádzala náhle vzniknutá udalosť dnešnej noci. Videla Flora, ako stojí v altánku pri stole, videla ho, ako rozhadzuje rukami ... videla ho na vozíku ... niekoľkokrát sa jej premietli všetky detaily krátkotrvajúcej, a rýchle skončenej udalosti, ktoré začali vari len pred hodinou ... a uvedomila si, že necíti nič. Bol to čudný, a veľmi zvláštny, neopísateľný pocit, necítiť nič, ale bolo tomu tak. V duši mala prázdnotu. Necítila voči nemu ani odpor, ani nenávisť, ale ani súcit. Nepriala mu trest, ale ho pred ním nemienila ani ochrániť. Len si uvedomovala mocne, že tejto noci jej nemôže ublížiť... O dva dni je Veľká noc a konečne svojím deťom porozpráva pravdu, rozpovie im celý svoj život ... v polospánku ešte začula šplechot vody, Ivetka už vstávala do práce ...

30.

„Táto káva je výborná, dámy“, pochvaľoval Daniel, len čo hlt odpil. „Aký má názov?“

„Arabská“, povedali súčasne dievčatá.

„Dajte si k nej schery“, ponúkala Hedviga.

„Ponalievaj každému, kávové sa hodí ku káve“, Rudo nakrájal pre všetkých na tanierik tortový rez.

Anna bez slova sledovala dianie okolo nej. Nebola zvyknutá a ťažko prijímala situáciu, keď ju obskakovali a obsluhovali. Hedviga ju ešte včera naviedla, aby išli spolu na rannú sviatočnú omšu, ale už dávno zistila, že všetko bolo vopred dohodnuté. Po omši musela prísť k nim a len oči vypúlila, keď uvidela svoje a Hedvigine deti v kuchyni pripravovať obed. Daniel práve prestieral stôl. „Čo vy tu robíte?“ šeptom sa obrátila na neho, keď videla, ako nezvyčajne prirodzene sa pohybuje u Vronských. „Pripravujeme obed a robíme všetko okolo toho“, usmieval sa a tisol bozk na jej líce. „Dnes ste u nás hosťom“, dostala bozk z druhej strany líc od Cyrila. Bol to pre ňu mimoriadne dobrý pocit, nech si to hocijako vyhovárala. Majú ju radi. Navzdory tomu, že jej život pripravil veľa utrpenia, nikdy sa nepoddala, ba nikdy nereptala, a teraz sa jej všetko vracia s úrokmi. Jej zlaté a vydarené deti sa vo svete nestratia. Kým sa s Hedvigou vyrozprávali, nabrala toľko energie, že teraz bude mať odvahu porozprávať o svojom živote všetko, čo považuje za potrebné, aby vedeli o tom nielen jej deti, ale všetci, ktorí budú patriť do jej rodiny. Bola pyšná, keď pochvaľovali Ivetkine kuchárske umenie, načo Daniel hneď poznamenal, že je to mamkina zásluha a ani Lucku neminie mamkine usmernenie, keď bude u nich gazdinou. „Budem tomu rada, mamka“, s úsmevom ju objala Lucia a jej oslovenie ju vynieslo nad oblaky. Teraz sedeli v hale okolo veľkého stola a konečne sa rozhodla, bola to príležitosť vhodná na okamžité rozprávanie.

„Keby sme tu boli všetci, asi by som vám nepovedala nič. Ale vieme, aj keď o tom nehovoríme, že niekto z tejto rodiny chýba“, začala tíško rozprávať a pozerala sa z tváre do tváre.

„Mamka, nehovorte, že chýba. Otec neprišiel sem s nami ani posledne, nemá tu čo hľadať, nepatrí medzi nás, sám tak rozhodol. Len čert vie, kde sa aj teraz potuluje“, povedal Daniel prudko a možno ostrejšie, ako bolo potrebné a zahemžil sa na stoličke.

„Nemusíš ho volať otcom, nie je tvoj otec“, pokračovala Anna, nevenujúc pozornosť tomu, čo Daniel povedal.

„Nie je? A kto je mojím otcom, Daniel Jihla?“ ešte vždy prudko vyslovoval otázky. „Hcc...“, v očiach plno výčitiek.

Annu myklo. Nevedela, odkiaľ Daniel môže vedieť o svojom otcovi, ale práve toho sa bála. Narážok na skutočnosť od nepriamych aktérov. „Áno. Tvojím otcom je Daniel Jihla“, prehltla. Mala zlé tušenie, že jej deti sa predsa dozvedeli mútne reči o minulosti. Pozerala na svojho syna, jeho prudká povaha sa podobala v niektorých situáciách skutočne na jeho otca.

„Daniel Jihla bol mojou veľkou životnou láskou. Bývali sme v susedstve, spolu sme vyrastali, až naše detské priateľstvo dozrelo v lásku. Daniel bol hudobníkom, hrával v skupine Vlasáči, krásne spieval, podobne, ako ty. Bol vyučeným elektrikárom, a vidíš, podobne baví elektrika aj teba. V tom sa podobáte."

Daniel sa znovu zahemžil na stoličke, bez slova počúval mamine slová, pohľad zjemnel. „Prečo ste mi to doteraz nepovedali?"

„Nemohla som, Daniel. Len teraz nastala chvíľa. Ale ťa chápem. Každý má právo vedieť všetko o svojich rodičoch, preto som sa rozhodla povedať to nielen tebe, ale všetkým vám. A ver mi, potrebovala som k tomu riadnu dávku odvahy, kým som sa rozhodla porozprávať všetko, čo budete počuť", sklonila hlavu a hlasno sa nadýchla. Všetci tíško čakali na pokračovanie. A nielen Rudo bol zvedavý. Anna vzala schery, odpila z neho. Narýchlo aj Hedviga urobila to isté. Keď zodvihla hlavu, v očiach sa zaleskli slzy. Premáhala sa celým svojím zjavom, ako len vládala, aby ani jedna kvapôčka neopustila jej oko. Zahľadela sa na Daniela, potom ponad jeho hlavu na jeden bode do neznáma, až pohľad bol celkom neprítomný. Spomínala a vžívala sa do situácie spred rokov.

„Nosila som ťa pod srdcom už tretí mesiac, keď sa môj život obrátil naruby. Konala sa požiarna veselica. Daniel, tvoj otec, hral so skupinou, hrali často, raz tu, raz tam, a ja som často s nimi chodievala. Sám pekne spieval, ale mali aj speváčku Pavlínu, na jej priezvisko si už nepamätám. Bola po uši zaľúbená do Daniela. Spievala s nimi vari rok, veľmi ho chcela napriek tomu, že vedela o mne. Hm, svoje gaštanovohnedé vlasy si prefarbovala na svetlý blond, aby sa mi podobala", usmiala sa na chvíľu. „Keď videla, že u Daniela nepochodí, vymohla si u neho aspoň pamiatku na neho, kým sľúbila odísť. Tou pamiatkou malo byť dieťa. Otehotnela a skutočne odišla nielen zo skupiny, ale odkiaľsi sme sa dozvedeli, že sa aj vydala a dala pokoj. Daniel mi porozprával, čo po ňom chcela, a prisahal, že s ňou bol len raz. Všetci členovia skupiny o tom vedeli. Objavila sa po dlhšom čase na onej požiarnej veselici. Dala ho zavolať z pódia, vonku sa s ním rozprávala a ja som ich nanešťastie uvidela, keď ho pobozkala na líce. A hoci som videla aj to, ako odišla, začala som trucovať. Daniel povedal, že sa ho prišla spýtať, či si to nerozmyslel, lebo keby ju chcel, bola by ochotná sa rozviesť. Povedala mu aj, že má syna, ktorý sa má k svetu a má také isté kučeravé vlasy, ako on. Daniel s ňou nechcel odísť, povedal, že sa ide ženiť a už je vypísaný aj termín sobáša, čo bola pravda. Dala mu vtedy posledný bozk a odišla s tým, že jej život bez neho nemá zmysel. Samozrejme som verila Danielovi, keď mi to porozprával, ale z trucu som sa s ním začala vadiť. No ktoré žiarlivé dievča by to neurobilo? Možno Floro počul, ako sme sa vadili, možno nie, neviem. Začal ma vykrúcať a ja, hlupaňa, bola som prenáramne rada, že tak šikovne a figliarsky, ba tak skoro môžem Danielovi ublížiť a hlavne pomstiť. Bujaro som sa predvádzala vo Florovom náručí. Florián bol najkrajším chlapcom v dedine aj na okolí. Vysoká, dokonalá postava, pekná tvár ... ale ... inak nič viac, prázdnota. Vždy bol maximálny primitív. Okrem svojej krásy nemal nič. Každý, kto ho poznal, to musel zistiť. Žiadne vedomosti, žiadne školy, vystatoval sa tým, čo bolo okato na ňom vidieť, svojou krásou. Od mlada pracoval na píle, tvrdo, preto bol taký vymakaný. Napriek tomu ho chceli všetky dievčatá aj ženy. Veď nie jednu vystriedal vo svojej posteli už vtedy. Vedela som o ňom všetko, veď som bola len dievčatko, odkedy do mňa zapáral, vždy dobiedzal. Ocko mi vtedy hovoril, *maj sa pred ním na pozore, dievča.* Lenže onedlho zomrel a mňa nemal kto upozorniť a pred ním ratovať. Pamätám sa, mala som sotva štrnásť rokov, s rovesníčkami sme sledovali požiarnu súťaž a šaleli sme sa ako deti aj s chlapcami primeraného veku. Vtedy k nám prišiel on, tridsaťročný muž, dal si ma zavolať bokom a vyzvedal sa, či už mám menzes. Očervenela som ako paprika a ušla od neho. Hm, v tej chvíli však, keď ma v sále vykrúcal, zabudla som na všetko, existovala len narýchlo ukutá pomsta pre Daniela. Lenže Daniel sa ho bál. Bol vysokej, no útlejšej postavy a taká spokojná, občas výbušná povaha. Nechcel mať s nikým nevyrovnaný účet. Sledoval ma celý čas. Keď bolo najviac tanečníkov na parkete, Floro utíšil hudbu, kľakol si predo mňa na kolená a rozkričal sa v sále. *Anna, ľúbim ťa, vydaj sa za mňa.*

Kľačal predo mnou, z vrecka vytiahol puzdierko, v ktorom bol tento drahý, smaragdový prsteň. Navliekol mi ho na prst. *Ľúbim ťa Anna, vydaj sa za mňa,* opakoval, *vydaj sa, Anka, moja Anka* keď v tom došiel ku mne Daniel. *Anna sa bude vydávať za mňa, má koho ľúbiť, daj jej pokoj. Budeme mať dieťa, a mňa miluje.* Floro ešte vždy kľačal na zemi, v sále samozrejme každý čakal na ďalšie dejstvo, ako v divadle. Nastalo hrobové ticho ... ticho ... ticho, na to ticho nikdy nezabudnem. Podnes sa ticha desím. Vtedy Floro vyskočil, mocne ma objal a tam, pred všetkými ma dlho, vášnivo bozkal. A všetci sa prizerali. Slova nik nepreriekol, muchu by ste začuli. Bolo to zrejme pre každého pekné dejstvo z divadla môjho života. Jeho frajerky mi záviděli, ich závistlivé pohľady ma celú noc sprevádzali. A ostatní ... neviem, koho ľutovali viac. Niektorí možno Daniela, že tam bezradne stojí, niektorí ... možno Floriána, ktorý ma miluje a jeho láska z mojej strany doteraz nebola opätovaná. Možno tí, ktorí poznali Flora ... snáď ľutovali aj mňa. Ale že mi nikto v tej chvíli nefandil, to som pociťovala po celý svoj život. Po tom horúcom bozku a v tom tichu som sama uveličená a poctená objala Floriána a povedala som *chcem tohto dravého divocha.* A podnes neviem, čo som to za slovné spojenie vyslovila. Viem len, že ho dlho opakovali všetci, ktorí ho počuli a Florovi žiarili oči šťastím kvôli tým slovám nielen v onú noc. Chudák Daniel, po celý čas stál pri nás bezradne, keď sa na neho Floro osopil, ba až zareval. *Nepočul si? Ľúbi mňa, odíď, čo tu ešte chceš? Choď a obes sa!“*

Na chvíľu prestala rozprávať, ale okom ani nemihla. Len slzy sa do očí už nezmestili, tlačili sa von a stekali po tvári, sami, po kvapkách, ako kvapká voda z roztápajúceho ľadového cencúľa. V tom jednom bode, kam uprela svoj pohľad, videla odohrávať sa onú neslávnu udalosť. A na jej tvári videli odohrávať sa ju všetci ostatní. Keby viac precitla, možno by sa rozrevala od náhle vzniknutého ticha, ktoré sa v miestnosti dalo priam krájať. Nabrala hlboký, hlasný dych.

„Nebola to pravda. Neľúbila som ho, nikdy som ho neľúbila a nepovedala som mu ani vtedy, ani nikdy, za celý život, že ho ľúbim. Povedala som mu v tom momente len, že ho chcem. A bolo to len náhle vzplanutie, bez citu. A len nedávno som sa dozvedela, že Floro si tento výstup naplánoval. Možno nie celkom tak, ako sa odohral, lebo kvôli Pavlíne to bola len náhoda, ba sama som mu pomohla, ale chystal sa vyviesť niečo a na veselicu prišiel s určitým odhodlaním. A teraz už viem, že v tú noc nemal v úmysle odísť domov bezo mňa. O tom svedčí aj prsteň, ktorý mal pre mňa pripravený. Všetci sme mu pomohli splniť jeho želanie. Daniel ma mal vytrhnúť z jeho náručia a dobre vyfackať. Môj otec by urobil tak. A zaslúžene. Ale on nie, on odišiel. A ja ... ja som sa hrdo za ním dívala z Florovho náručia. O dva mesiace ho našli obeseného.“

Daniel záporne krútil hlavou, akoby príbehu nechcel uveriť. V momente sa mu vybavovali vzniknuté situácie doma, a teraz pochopil mamine chovanie aj ťažkosti, na ktoré si myslel, že niet vysvetlenia. Dlane zovrel v päsť, stisol pery, hlasno smrkol a tíško zaplakal. Prečo vari? Ľutoval svojho otca, alebo svoju mamu? Alebo to bolo z hnevu voči Florovi, proti ktorému teraz nič nezmohol? Iveta sa k nemu priklonila, objala ho okolo šije a plakala s ním. Nielen jej deti zvierala úzkosť, inak na tom neboli ani ostatní. Hedviga sa čudovala najviac tomu, odkiaľ čerpá Anna toľkú silu na vyrozprávanie svojho nevšedného životného príbehu? A veľmi, veľmi ju ľutovala. Rudo párkrát prehltol a spomenul si na farára. Zrazu neveril, že by ho sám dokázal lepšie porozprávať, aj keby sedel pred nimi. Cyril s Luciou pozreli na seba, obaja prekonávali plač, až nakoniec Lucia sa neovládla a slzy jej tíško stekali po tvári.

Anna nič z toho nevidela. Neuprela pohľad na deti, ani na ostatných, nebola zvedavá na ich reakciu. Nechcela vidieť účinok toho, čo jej rozprávanie spôsobí. Od začiatku sa toho bála, že keď sa jej nepodarí všetko vyrozprávať na jeden dych, prestane hovoriť. Pokračovala.

„Vtedy sa začali moje muky. Len čo Floro vytiahol nohu z domu, uchýlila som sa do stodoly a tíško preplakala celé hodiny. Nie deň, nie dva, nie týždeň. Floro ma nosil na rukách, bola som jeho krásnou, milovanou Anninkou, napriek tomu, že vytušil môj smútok za Danielom. Trvalo to až do tej doby, kým chcel mať nielen moje, ale aj svoje dieťa. Bol ale neplodný.

Vedel to o sebe a tak som na jeho naliehanie otehotnela od cudzieho muža, aby mohol pred svetom dokazovať, že je otcom. Dieťa sa narodilo v ôsmom mesiaci mŕtve. Rodila som v sanitke s pani Vronskou, Floro bol v sanitke pri nás, lebo ma chcel odprevadiť do nemocnice. Vymenil deti. Jednu zo živých detí vzal za naše, moju mŕtvolku pohodil rodine Vronských. Tak sa Ivetka dostala do našej rodiny. Ale aj slepý vidí podobnosť dvoch sestier. A ja som rada, že si ťa Cyril našiel. Pristanete si a tak si Ivetka nečakane našla vlastných rodičov. Potrebovala som vám to povedať, lebo som chcela, aby ste poznali všetky detaily. Predpokladala som, že ak sa ho dozviete odo mňa, nezroní vás to natoľko, akoby vám ho porozprával niekto cudzí“, dokončila rozprávanie Anna. Po tvári jej stekali slzy. Nenariekala nahlas, bolo to len bezhlasné ľutovanie možno samej seba, alebo osudu, ktorý sa s ňou tak zahral. Teraz pozrela na svoje deti.

Rudo bol spokojný. Anna síce rozpovedala svoj osud, ale rozumne. Dôležité je, že nevedia, kde sa nachádza Floro, a ani ho nehľadajú.

Vtom Cyril udrel dlaňou na stôl. „Pani Anka, čo to hovoríte? Vy ste rada, že sme sa našli?“ rozochvel sa mu hlas. „Ako môžete povedať takú hlúposť? Ako si ja, dočerta, môžem vziať vlastnú sestru?“, hlasno prehltol, pozrel po prítomných. „Veď by to bolo krvismilstvo...“

Cyril mal pravdu. Anna si naozaj neuvedomila, čo povedala. Ruku si narýchlo položila na ústa, akoby tým zabránila počuť vyslovené slová. Zreničky jej očí zrazu poskakovali z Ruda na Hedvigu, potom z jedného dieťaťa na druhé. Iveta pre zmenu objala Cyrila a znovu sa hlasno rozplakala.

„Čo ste nám vyviedli, mamka? Vaše obšírne vysvetľovanie a váš naruby obrátený život narobí zrazu zmätky vo všetkých vzťahoch. To ste chceli dosiahnuť?“ Daniel na ňu vyčítavo pozeral, objal Cyrila, potom si sestry padli do náručia a hlasno plakali.

Anna bola rada, že sa jej konečne podarilo dostať zo seba roky potláčanú záťaž, ktorej váha hlavne v posledných mesiacoch ju veľmi ťažila. Nikdy sa nezamýšľala o Ivete a Cyrilovi ako o súrodencoch, ani napriek tomu, že posledné mesiace už tušila pravdu. Zmätená z náhle vzniknutej situácie, a obvineniu, ktorej sa jej dostalo od Cyrila aj Daniela, rozuzlenie už nepokladala za veľmi šťastné. Cítila sa trápne a v momente ju rozbolela hlava. „Ja som ... myslela som ... chcela som ...“, rukami nervózne zalamovala, pery sa jej chveli a nedokázala zrazu zreteľnej vety povedať.

„Anka, tvoj príbeh v tomto prípade nemá happy end“, podotkla urážlivo ešte aj Hedviga. „Som naozaj rada, že sme sa o tebe dozvedeli všetko, ale v tomto prípade ...“

„Hej, čože vám je? Drahá, ty nič nepovedz, vari si zabudla, že sme v podobnej situácii ako Anka? Neodsudzujte, pokiaľ ste sa všetko nedozvedeli. Kroťte sa. Vypočuli ste si ju, mala nielen právo ale aj povinnosť povedať, čo ste počuli. Aj práve preto, syn môj, ba hlavne preto, čo si vyslovil. Predstav si len, keby si sa pravdu dozvedel o pár rokov, kedy by sa už situácia nedala zvrátiť, prípadne keby ste mali už deti, ktoré...“

„Oci, ľúbim Ivetku a tak teraz neviem, čo ...“

„... len ju ľúb, nikto ti nebráni. Nepotláčaj svoje city. Príbeh ešte nekončí, má pokračovanie, vypočujte si ho celý odo mňa. A neobviňujte. Buďme radi, že ho dokázala porozprávať. Roky prebiehali v strachu, aby sa jej deti nedozvedeli od kadekoho hocičo. Myslíš si, Daniel, že jej bolo ľahko, keď si povedal, kto je tvojím otcom? Odkiaľ si sa to dozvedel? Rozmýšľajte, deti, nie ste už malé. Útržky pravdy, kde-tu ponachádzanej ... po určitom čase by ste ju sami vzali na zodpovednosť. A ja tiež začnem ako ona. Nebyť toho, že porozprávala práve čo sme vypočuli, nebol by som pokračoval. Ale teraz musím. Možno náhoda zariadila tak, že si Cyril obľúbil Ivetku, možno je to dané osudom“, Rudo sa zahemžil na stoličke, akosi sa nedokázal tak rozhovoriť ako Anna. „A aj ty, Hedviga, zabudla si, že ...“

„Ocko...“, napomínal Cyril.

„Hm, myslíš, že je to jednoduché? Veď ani neviem, ako začať.“ Pokrútil hlavou, niekoľkokrát ponaťahoval krk, uvoľnil si kravatu a rozopol golier. „Inokedy mám plno rečí a teraz ...“, odkašľal si. „Takže ... s kolegom, mojím partnerom Cyrilom sme boli na zásahu,

sliedili sme v aute keď mu do auta vysielačkou iný kolega, ktorý prípad nedostal, zavolal z pomsty, že mu žena havarovala. Nemal tak urobiť, je to zakázané. Nemohli sme sa prezradiť, ale Cyril znervóznel, nezdržal sa a vyskočil. Postrelili ho a zomrel. Jeho žena Pavlína vtedy narazila do stromu a nepreżila. Mali malé dieťa, ktoré matka nechala u susedov s listom pre manžela, keby sa nevrátila. V liste stálo, že ho už neľúbi a ide si svojou cestou, ale necháva mu dieťa, aby ho vychoval, alebo dal do ústavu, lebo dieťa nie je jeho. Z toho sme neskôr vydedukovali, že haváriu spôsobila úmyselne, aj stopy nasvedčovali tomu. Možno keby sa k nej Daniel vrátil ... snáď sa všetko inak skončí ... možno odídu spolu s dieťaťom ... alebo ja neviem, predpokladať možno hocičo. A možno už ani nemusím hovoriť, o ktorú Pavlínu a Daniela ide. Pre každý prípad však pripojila do obálky aj obrázok z novín, na ktorom je hudobná skupina Vlasáči spolu s ňou, ako speváčkou Pavlínou a zakrúžkovala hlavu otca dieťaťa a jeho meno pod obrázkom, ktorým je Daniel Jihla. Neviem, čo by to urobilo s kolegom, ktorý by sa túto skutočnosť dozvedel po manželkinej smrti. Mal ju rád, sotva čo sa párkrát stretli, Pavlína sa chcela za neho vydať, zrejme preto, lebo bola tehotná čo on nevedel. Ale nedbal, že sobáš bude tak skoro. Po tom nešťastí, po strate oboch rodičov, sme vzali dieťa a osvojili si ho. Všetky doklady, vrátane fotky a Pavlíninho listu sú odložené. Takže, syn môj, keď hocikedy budeš chcieť vidieť, sú k dispozícii.“

Cyril takto otcom zaskočený a prekvapený práve počutým sa nedokázal vyjadriť ba Rudo sa tentoraz skutočne prizeral pomalosti jeho reakcie. Zmätene zalamoval ruky a nerozhodne pozeral na Ruda potom na Hedvigu a nakoniec na Daniela, ktorý bol jeho bratom. Dedo Konrád mal teda pravdu.

„Prečo si mi o tom nikdy nepovedal?“ vyčítavo pozrela aj Hedviga na Ruda.

„Bola si dieťaťom unesená, chceli sme si ho osvojiť a myslím si, bolo jedno, koho je dieťa“, vysvetľoval Hedvige. „Vychovali sme ho, tu je. Zdravý, ženiť sa chtivý. A nič mu nebráni, aby si vzal Ivetku Nižnú“, usmial sa na Cyrila.

„A nešťastie sa stalo v lete, keď u nás bola požiarna veselica. To vtedy odišla Pavlína navždy. Spečatila nielen svoj osud, ale aj môj. Daniel ju aj tentoraz odmietol a ona pomohla osudu, aby som ho v tom prípade nemala ani ja“, Anna smutne pozerala na stôl a tíško, až bojazlivo povedala nakoniec súvislú vetu.

V miestnosti nastalo znovu hrobové ticho. Možno trvalo dlhšie, ale nikto neprehovoril. Anna zodvihla ramená, privrela oči a do dlaní si chytila hlavu z oboch strán, aby jej ju neroztrhlo. „Ticho ... to ticho ... ako na veselici ...“

Už nevládala. Bola vyčerpaná. Celý život sa obviňovala za svoju nečestnosť, za Danielovu smrť, kajala sa. A tak celkom nakoniec možno vyslovila pravdu. Knísala sa dopredu a dozadu s privretými viečkami a držala si hlavu.

„Tak ma súďte, obviňujte, vysmejte sa mi, len prerušte to ticho, prosím ... prosím ... a mňa ... nechajte ma na pokoji, lebo sa načisto zbláznim“, stisla pery a hlasno zavzlykala.

„Rušný to bol život, alebo to bola komédia, zvaná život?“ Hedviga naveľa ticho prerušila a zamyslene pozerala na Annu. „Ale ešte nekončí, Anka, musíš byť silná.“ Bola bezradná a nenašla vhodné slová na jej uspokojenie. Nikto nemal čo dodať ani povedať. Každý sa zaoberal vlastnými úvahami a myšlienkami.

„No ... dievčatá moje, ktorá mi urobí čerstvú arabiku? Táto nám už celkom vychladla. My sme ju úplne zabudli vypiť. A jedzte, lebo pomaly uschne aj tortový rez ... či ako?“, Rudo chcel zažartovať, chcel naviesť konečne veselú atmosféru, ale žartovné slová mu nevypálili podľa jeho predstáv.

A nikto sa nehotovil urobiť čerstvú kávu a momentálne nikto nemal chuť ani na tortový rez. Anna si ešte vždy držala hlavu, s privretými viečkami sa ešte vždy knísala dopredu a dozadu. Hedviga ju objala a už ľutovala, že ju obvinila. Výčitky mali okrem Ruda a Lucie všetci.

Daniel sa spamätal prvý. Vedel, že sa mama svojím životom nechcela pred nimi blysnúť, ba naopak musela nabrať úžasnú energiu pre to, aby vyrozprávala svoj osud, aby ich chránila pred zlými jazykmi a on sa nečinne prizerá, ako prichádza o zdravý rozum. Musí ju ratovať,

kto iný by to mal urobiť, keď nie on? Veď len oni sú tu svoji ... Razom bol pri nej, objal ju okolo šije a svoju tvár si mocne pritískal k jej.

„Mamka, no tak, mamka, sme tu, pomôžeme, nezúfajte. Koľkokrát sme prekonali aj väčšie napätia, koľkokrát ste dokázali, že vaša materinská láska je silnejšia ako všetko ostatné? Dokážte, že sa nezrútite a máte v sebe aj teraz silný pud prejsť riekou, ktorá sa nažíva život. A prepáčte mi moju nerozvážnosť, prosím, verte, že ani ja, ani nikto iný vás nechcel uraziť, ani sa vás dotknúť."

Zastavila sa v knísaní, veď od Danielovho objatia ani nemohla pokračovať. Ruky ovinula okolo jeho hlavy. A trvalo len chvíľu, kým sa stala tou Annou, ktorá dokázala napriek všelijakým šarvátkam či ublíženiam krotiť a tlmiť svoj hnev, ktorá dokázala silou svojej vôle presvedčiť každého o tom, že zmyslom života je práve to, čo robí. Črty jej tváre zmäkli, bola vyrovnaná. „Nikto by sa inak nechoval, syn môj. Bola to normálna reakcia. A ty si presne ako tvoj otec, konečne ti to môžem povedať. Ty si mi dodával odvahu aj silu, ba chuť do života po celý čas. V tebe som videla posledné roky svojho Daniela. Veľmi sa na neho ponášaš", riekla zasnene.

Potom otvorila oči a vymanila sa z Danielovho objatia, ale nepúšťala mu ruku. On si čupol vedľa nej, pozrela mu do tváre. „Záhadou ostával Cyril. Teraz už viem, prečo pozerá vždy na Ivetku pohľadom, akým na mňa pozeral váš otec."

31.

E p i l ó g

Slnko pripekalo a bolo horúco, ako v úli. Čas už prekročil poludnie, ale páľava ešte vždy neslabla. Vlasy mala vypnuté Ivetkiným štipcom, predsa zacítila, že jej na krk steká pot. Vreckovkou si utrela tvár a napila sa pár hltov ľadovej vody, ktorú v pollitrovej fľaške z umelej hmoty vložila dopoludnia do mrazničky. Napriek horúčave a slnečnej páľave išla pomaly, neponáhľala sa. A napriek horúčave sa jej kráčalo ľahko. Čochvíľa zašla pod stromy do tieňa a už odtiaľto viedla cestička v tieni stromov. Idúc po známej ceste sa vracali spomienky. Koľkokrát vlastne tadiaľto prešla? Koľkokrát tadiaľ bežali s Danielom opreteky? Len čo dokončili reguláciu riečky a začali na jej brehu vyrastať mladé stromy, ruka v ruke sa tu veľmi často prechádzali s Danielom. Vŕby čoskoro narástli, potom tu mali svoju skrýšu. Prečo položili tri veľké balvany ku korytu vedľa seba pri regulácii, doteraz nevie. Ich povrch bol z jednej strany plochý, pohodlne sa na nich sedelo. Z jednej strany vedľa najväčšieho balvana vtekal do riečky potok. S Danielom toto miesto nazvali tri skaly. A po veľmi dlhej dobe sem prišla pred týždňom. Ťažko našla miesto po rokoch, breh potoka zarástol plazivými kríkmi divého chmeľu, černíc a ktovie čoho. Ale k trom skalám viedol vychodený chodník, predieral sa medzi krovím. Začudovala sa, keď tam našla sedieť Blaškovú. Svojou palicou sústredene riadila po vode priplávajúce konáre, usmerňovala ich ďalšiu cestu, akoby to bola ktovie aká dôležitá práca. Čudovala sa ešte viac, keď sa s ňou pustila aj do reči a nezutekala. Nebolo to rozprávanie ako s hocikým iným, ale podozvedala sa od nej zaujímavé veci.

„Už spokojne odpočívajú", bola jej prvá veta po hodnej chvíli, keď si po pozdrave k nej prisadla.

Nevedela, čo jej má odpovedať.

„Veľa si pri ňom vytrpela, teraz trpí on. Osud nedovolil, aby ťa ďalej trýznil." Blašková možno ani nečakala, že jej niečo odpovie, doteraz nepozrela na ňu.

„Sama som si na vine."

Odmlčali sa, Anna vedľa nej ticho sedela a obe sa pozerali na vodnú hladinu. Občas doplávala rybka, vyskočila a išla si svojou cestou.

„A prečo za ním smútiš? Vyspal sa s množstvom žien a ani jedna nenosí čierny odev", pomohla vetvičke, uvoľnila ju spoza skalky. „Vyzleč ho, inak sa neuspokojíš. On si to ani

nezaslúži.“ Odmlčala sa a čakala, čo pripláva. „Za Danielom si trúchlila celý život a nenosila si čierne šaty“, riekla po chvíli, keď nič nepriplávalo.

Anna si myslela, že by bolo odvážne zložiť smútok za Florom, keď od jeho smrti uplynuli len tri mesiace. Musela však uznať, že Blašková má v niečom pravdu. Ešte s ňou chvíľu posedela, potom rezko vstala. Sama by svižnejšie nedokázala.

„Nie je to také jednoduché, teta Blašková, viete, človek je už v jeseni svojho života a už sa inak na veci pozerá a potom ...“

Rýchlo sa jej dotkla pleca, potom potľapkala, dohovoriť jej nedala. „Jedine na seba ber ohľad, Anna. A jeseň ešte neznamená koniec leta. Poslúchni Blaškovú, pamätaj, čo som ti povedala.“

Kým sa za ňou otočila, už jej nebolo. Mala pocit, akoby jej videla do duše. Akoby vedela o nej a o jej rodine všetko. Hm, keď u Vronských na Veľkú noc porozprávala svoj životný príbeh, ani vo sne nikomu nenapadlo, čo sa stane. Teraz si už len blahoželá, že ho porozprávala tak, aby pred očami svojich detí neočiernila natoľko Flora, že si ho budú pamätať ako vraha. Veď s ním žili pod jednou strechou. Akoby mohli mať dušu na mieste, keby sa so všetkým priznala? Sama by nemala pokoja. Nakoniec, v dedine sa nikto pravdu nedozvedel. Floro sa potuloval kade-tade, videli ho aj nevideli a že sa stratil na dva-tri dni, nikomu nebolo nápadné. A sviatočné dni tomu tiež pomohli. Ešte i to sa mu podarilo docieliť, aby ho žiadny súd neodsúdil aj napriek tomu, že sa ku všetkému priznal nielen pred Novákom, ktorý jeho priznanie nahral na pásku ale aj na polícii. S nervami bol v koncoch. Možno sa aj v poslednom okamihu spoliehal na Šťastenu, ktorá mu po celý život ruku držala. Sakramentský chlapík! Odhodlane sa rozbehol v policajnej kancelárii k otvorenému oknu a vyskočil s putami na rukách. Mal šťastie, že to bolo len z prvého poschodia a nič sa mu nestalo. Takto povzbudený vstal a rozbehol sa na druhú stranu ulice spoza stojacieho nákladného auta, čo sa mu stalo osudným. Pred nikým neprezradila doteraz pravdu a každý vedel len to, že ho v meste zrazilo auto. Len s Rudom si to prebrali. Bol to účinný koniec. Bola rada, že priebeh onej noci unikol aj výrečnej susedke Milke a nepostrehla nič.

Len na Annu toho bolo priveľa. Obdivuhodne znášala striedanie dobrých a zlých dní posledného obdobia. Boli dni, kedy sa chvela, boli dni, kedy si myslela, že dôjde k psychickým poruchám. Florova labilita a agresivita zanechala na nej stopy. Pokora, v akej celý život prežila, ju robila zrazu plachou a upadala do beznádeje. Bola vyčerpaná. Vybavovačky s pohrebom zvládla za pomoci svojich detí a rodiny Vronských.

Od tej doby uplynuli tri mesiace. Po niekoľkých tabletkách ale hlavne po výdatných spánkoch, ktoré jej lekár poradil, konečne nadobudla rovnováhu a od dvoch týždňov už začala aj šiť. Len pred týždňom, keď sa stretla s Blaškovou, zadumaná došla domov, lebo stretnutie s ňou narušilo jej už vari získanú rovnováhu. Ale už to netrvalo dlho, nestrácala ani odvahu a dnes konečne či predčasne? ... zložila čierne oblečenie a na dnešnú prechádzku sa vybrala v modrých krátkych nohaviciach a tenkej bielej blúzke na ramienkach. Kašlala na to, či to bude nápadné, hoci Milka si oči išla vyočiť, keď zatvárala bránku. Silou sebadôvery si nedala pripustiť žiadne zmeny svojho nadšenia alebo navodiť skleslosť. Predsavzala si, že bude naplno žiť, a dostane sa z bludiska do znovuzrodenia. Nakoniec mohlo byť tak, ako povedala Blašková. Veď aj Milka mohla za ním trúchliť, bola mu dobrou susedkou. Po Florom strávených chvíľach viditeľne klopila oči, hlavne v čase, kedy Vlado chodil na týždňovky.

A tak sa Annina rozvaha stabilizovala. Uvedomila si, že Blašková mala pravdu. A dnes, keď tak spokojne vykračovala v horúcom letnom dni, každým krokom silnela túžba žiť odteraz pokojným a vyrovnaným životom. Jej myšlienky zrazu zamestnali deti a pri tom pomyslení sa usmiala. Včera večer zavolala Ivetka, že šťastne doleteli a teraz už oddychujú na slnečnej gréckej pláži.

Odhrnula konáre, zišla pomedzi ne až ku skalám. Pohodlne sa usadila a nadýchla sa svojráznej vône. Žblnkajúci zvuk vody v tieni okolitých vŕb ju uspokojoval a zahľadená na vodnú hladinu si začala všímať na jej drobných vlnách ihrajúce slnečné lúče, ktoré sa

predierali pomedzi konáre. Nekontrolovane dlho sedela. Pohľad na ihrajúcu vodnú hladinu ju upokojoval. Potom si zmyslela a dostala náladu navigovať po vode plávajúce všetko, ako Blašková. Odlomila si konár a sústredne si počínala. Pri vtoku potoka do riečky bol menší kameň, akýsi schodík, mohla zostúpiť aj nižšie. Aj tak urobila, lebo voda prinášala väčší konár, ktorý sa zachytil o nahromadený priplavený odpad pri jednom z kameňov blízko nej. Postrkovala ho, snažila sa posunúť, ale odolával. Začala sa preto srdiť a potom sa usmievala, prečo je pre ňu dôležité, aby zachytený konár odplával. Voda prinášala zatvorenú prázdnu fľašu od kokakoly, tá si veselo skackala a odplávala po hladine. Anna sa ešte vždy snažila posunúť konár. Šmykla sa a bezmála spadla do vody. Musela si celkom čupnúť, aby sa udržala a narýchlo sa jej podarilo zachytiť stebiel trávy aj žihľavy. Zaujúkala od štipnutia, pustila svoj konár a chytila sa skaly. Naveľa stabilizovala svoj knísavý pohyb. Vtom pod skalou uvidela zaskrutkovanú fľašu, vsunutú do bahna. Opatrne ju vytiahla a zbadala v nej list. Keď sa jej ho nepodarilo prstom vytiahnuť, rozbila fľašu, a potešila sa ako dieťa, ktoré sa hrá na pirátov a volá o pomoc. Srdce sa jej však rozbúšilo, keď list vystrela a spoznávala aj po mnohých rokoch Danielove písmo. Stála na najvyššej skale, nad vodou, ako kráľovná, tak jej Daniel onoho času vravieval. Ale teraz sa jej ruka zachvela. Tak preto potrebovala konár posúvať, aby našla Danielov list?

Anička moja, v tú noc si urobila najhorší a najnerozvážnejší krok vo svojom živote. Stúpila si vedľa. Všetko som ti vysvetlil, nieto viac čo dodať. Prečo mám také tušenie, že si to aj pochopila?

Neviem, čo budem ďalej robiť. Doteraz som čakal, že sa vrátiš, ale na chvíľu som pre teba prestal existovať. Naše plány, ktoré sme snovali na tomto mieste, odplávali a už sa z nich nič neuskutoční. Veľmi som ťa miloval, musela si to cítiť.

Na tomto mieste ma vždy nájdeš, nech sa stane čokoľvek. Tu aj ty nájdeš pokoj, svoje šťastie a raz aj lásku. Nezabúdaj, ja tu budem vždy. Keď inak nie, mysľou som stále s tebou.

Daniel

Zachrapčali konáre, niekto sa blíži.

18.sept., 18,30 hod.

„A ja som tu odvtedy nebola. Roky ubehli a neprišla som sa ani pozrieť“, rozprávala si. V ruke držala posledný Danielov list. Priložila si ho k srdcu. „Oneskorila som sa o celých dvadsaťpäť rokov. Daniel, milý Daniel, keď si tu stále, dopomôž, aby sa stalo tak, ako sľubuješ. Chcem nájsť konečne pokoj, šťastie a lásku.“

Myslela si, že necíti nič. Presne ako v onú noc, keď vzali Flora. Myslela si, že má v duši prázdnotu. Inokedy by ju Danielov list rozrušil, reagovala by silným plačom, tak ako vždy doteraz, už pri samotnom pomyslení na neho. Ale teraz nie. V duši pocítila zrazu úžasný pokoj, vyrovnanosť. Cítila, že momentálne by dokázala ľahkosťou motýľa letieť bez obáv aj nad morom a pristáť na pokojnom ostrove. Život odteraz už môže žiť naplno bez nebezpečenstva a bársakých utrpení. Už nemusí volať o pomoc a nebude vystavená ľútosti. Neblahý údel, ktorý jej osud uštedril, statočne dobojovala do konca.

Teraz za jej chrbtom zachrapčalo lístie, ani si toho neuvedomila. Stála nehybne chrbtom k cestičke a na hruď ešte vždy pritískala list.

„Anka, čo tu robíte? Vyšiel som si na prechádzku a začul som rozbíjať fľašu. Myslel som si, že akési detská nezbedné...“

Jozef Nováčik ju našiel. Celkom náhodne si vyšiel na prechádzku, ako ona. Už sa dozvedela o ňom od Milky viac, ako od neho samotného v čase, keď chodieval za Florom. Kúpil si domček a už sa aj nasťahoval a vraj prestal pracovať. Milka toho dokázala nahovoriť, veď z čoho len bude v dnešnej dobe žiť ... ale máločo ju z Milkiných slov zaujímalo. Sama sa

s ním stretla v meste, nežne jej podal ruku a volal ju na kávu. Vybadala u neho sklamanie, keď odmietla, ale nestačila, lebo išla k zubárovi. V skutočnosti sa mu snažila odolávať, hoci to išlo ťažko. Možno to aj zbadal alebo vycítil. Párkrát sa s ním stretla aj v obci, keď išla nakupovať. Pozdravili sa, ale nič viac. Jeho inteligentné správanie mu nedovolilo flirtovať s čerstvou vdovou, hoci sa navzájom pohľadom doslova pohlcovali, cítili vzájomnú príťažlivosť a ona pri každom stretnutí s ním zacítila vibrácie po celom tele.

Keď sa neotočila, Jozef rýchlymi krokmi bol v momente pri nej a objal ju.

„Anka, stalo sa niečo? Trápi vás niečo?“, starostlivo ju ramenom objímal a druhou rukou jej pohladkal tvár. „Čo to máte v ruke?“

„List od Daniela. Teraz som ho našla vo fľaši, po toľkých rokoch, Jozef, je to normálne? Celých dvadsaťpäť rokov ležal tu pod skalou v uzamknutej fľaši. Tu sme sa s Danielom schádzali, tu sme sedávali, snovali spoločné plány, tu na mňa čakal, že sa k nemu vrátim a ja som neprišla.“ Ako sa pozerala do jeho dobráckych očí, po tvári sa skotúľala slza.

„Ten vás tak rozrušil?“

„Daniel mi odkazuje pokoj, šťastie a lásku, Jozef, to je nezvyčajné. A vôbec nič mi nevyčíta.“

„Anka, všetkému je koniec. Ten list bol vari bodkou za vaším doterajším životom. Netrýznite sa. Zaslúžite si konečne všetko, čo vám odkazuje. Už bolo dosť krušných chvíľ, zabudnite, čo bolo doteraz“, privinul si ju k sebe a ona bez zábran sklonila hlavu na jeho hruď. Pohladkal ju po chrbte, tuhšie si ju privinul. Anna sa nebránila, pocítila záchvev jeho tela. Len keď sa jej chvíľa zdala dlhá, vymanila sa mu z objatia.

„Aj vy ste si vyšli na prechádzku?“ list poskladala, vložila do vrecka nohavíc a sadla si na skalu.

„Zisťujem, že mi takéto prechádzky prospievajú. Inokedy zvyknem skôr, no dnes som nestíhal, a hoci je už pol siedmej, nedalo mi nevyjsť. Vybral som si týždeň dovolenky, a pokosil som záhradu, nech sa seno suší, je taký čas“, sadol si vedľa nej.

Myklo ju, keď povedal, koľko je hodín. No bol to len moment a hneď šibalsky, so žiarivými očami sa na neho pozrela. „Ručne, alebo kosačkou?“

„Záhradu ručne, trávnik na dvore kosačkou.“

„A vy viete kosiť? Muž s takou fajnou, pestovanou rukou, ktorý pracuje v rukaviciach ...“

„Nielen to, viem aj prať aj žehliť“, objal ju okolo pliec.

„Tušila som, že vám to neujde.“

„Haha, naozaj? Ale variť neviem ... musím sa priznať, som mizerný kuchár.“

„Majster dokonalý, aspoň niečomu sa nerozumie“, zasmiala sa tiež.

„Som rád, že máte dobrú náladu. Vôbec som netušil, že ste taká dôvtipná a že viete byť aj veselá.“

„Ani ja, Jozef“, povedala ešte veselo, no potom zvážnela. „A čo práca?“

„Tá pravá, alebo fingovaná?“

„Aj, aj.“

„Som psychológom a niekedy pracujem pre políciu, pomáham im v riešení chúlostivých prípadov, a tú druhú na píle poznáte, ale tam som už skončil.“

„A čo rodina?“

„Krásna, tri vydaté dcéry, zatiaľ vnuk a vnučka, manželka umrela pred tromi rokmi. Volala sa Lenka. Odišla náhle, choroba ju pohltila. Dosť ma to vzalo, ale už je to za mnou. O rodičoch viete.“

„Takže sa nepotulujete tak celkom sám.“

„Je tak. Myslím si však, že aj z vás by bol dobrý psychológ. Tiež si všetko pamätáte a dokážete odpovedať vo vhodnej chvíli“, pohladkal jej plecia, a vzal jej ruku do svojej.

„Myslíte?“

„Po tom, ako mi Rudo rozpovedal, čo za úloha ma čaká, bol som na vás veľmi zvedavý. Máte obdivuhodnú povahu, Anka. Keď sme sa prvýkrát stretli, mal som pocit, že sa roky poznáme. A keď sme ostali len dvaja, choval som sa placho ako malý chlapec.“

„Všimla som si, ja sama som sa červenala, akoby ma prichytili pri prvom bozku“, pozrela kútikom očka na neho a hneď oľutovala, prečo použila také prirovnanie.

„Je to preto, lebo myslíme jeden na druhého viac, ako zvyčajne celkom cudzí ľudia. Padli sme si do oka, Anka, tak sa tuším tomu hovorí.“ Keď sa k nej naklonil, aby ju pobozkal, odtiahla hlavu. „Anka, prečo? Nemusíš byť zdržanlivá. Alebo máš nejaký problém ...“ Zvláštne na ňu pozrel.

„Rozohrievaš mi srdce, Jozef, ale ja prinášam vari len nešťastia.“

„Ale aké nešťastia, Anka, ja sa s tebou cítim veľmi dobre.“

„Je chybou, že aj ja? Bojím sa však, že budem len tieňom ...“

„Anka moja, kde je tieň, zákonite musí byť aj svetlo, na to nezabúdaj. A je vari hriechom nájsť šťastie v druhej polovici života?“

Pozrela mu do očí, ktoré od prvej chvíle stretnutia ponúkali doteraz nepoznaný pocit istoty a sálala z nich neha. Usúdila, že Jozef je statočný a je pripravený urobiť rozhodný obrat v jej živote. Tuho mu zovrela ruku a sama sa k nemu priklonila aby mu ponúkla ústa. Šťastie ju zastihlo tu, kde ho prežívala s Danielom. Tak, ako jej napísal. Prichádzalo celkom nenápadne, možno trochu oneskorene, no zato ho intenzívne preciťovala v každom kúsku svojho tela.

K O N I E C